

Projecte

Pressupostos de la Generalitat de Catalunya

2016

**INFORME ECONÒMIC I
FINANCER**

Generalitat de Catalunya
**Departament de la Vicepresidència
i d'Economia i Hisenda**

SUMARI

Introducció.....	5
Primera part - L'economia catalana i el seu entorn.....	9
1. Síntesi de la situació de l'economia catalana i el seu entorn.....	11
2. El context econòmic internacional i espanyol.....	15
3. L'evolució de l'economia catalana.....	25
3.1. El producte interior brut	27
3.2. El comerç exterior	35
3.3. El mercat de treball.....	39
3.4. Evolució dels preus.....	46
3.5. Els salaris i els costos laborals	52
4. Les previsions macroeconòmiques per al 2016	57
Segona part - El sector públic a Catalunya.....	67
5. El sector públic autonòmic a Catalunya l'any 2014	69
5.1. La liquidació dels pressupostos del sector públic administratiu de la Generalitat.....	71
5.2. El procés de consolidació de les finances de la Generalitat	89
5.3. Les inversions reals liquidades del sector públic de la Generalitat per àmbits territorials i polítiques de despesa	103
Annex 5.1. L'estat d'execució del pressupost del sector públic administratiu de la Generalitat a 31 de desembre de 2015.....	120
Annex 5.2. La recaptació tributària a Catalunya.....	127
6. El sector públic local a Catalunya.....	135
6.1. El marc legal i pressupostari del sector local.....	137
6.2. Els pressupostos dels ajuntaments	142
6.3. Els pressupostos de les diputacions provincials.....	150
6.4. Els pressupostos dels consells comarcals i de l'àrea metropolitana.....	156
7. L'Administració de l'Estat a Catalunya	167
7.1. Les grans magnituds dels pressupostos generals de l'Estat per al 2016	169
7.2. Les despeses de capital de l'Estat a Catalunya.....	188
8. Els fons de la Unió Europea a Catalunya.....	207
8.1. L'aplicació de la política de cohesió en el període 2007-2013.....	209
8.2. La programació dels fons europeus en el període 2014-2020.....	220
8.3. El Pla d'Inversions per a Europa (Pla Juncker).....	238
Annex 1. La balança fiscal de Catalunya amb l'Administració central.....	249
Annex 2. La càrrega financera de la Generalitat	275

INTRODUCCIÓ

El Decret legislatiu 3/2002, de 24 de desembre, que aprova el Text refós de la Llei de finances públiques de la Generalitat de Catalunya, estableix en l'article 31, punt 4, lletra g, que un dels documents que s'ha d'adjuntar al Projecte de Llei de pressupostos de la Generalitat de cada any és un informe econòmic i financer.

L'informe econòmic i financer que acompanya el projecte de pressupostos de la Generalitat de Catalunya per a l'any 2016 consta de dos grans apartats i dos annexos. El primer apartat es refereix a la situació de l'economia catalana i el seu entorn i el segon, a l'actuació del sector públic a Catalunya. En el primer annex es presenta el resultat de la balança fiscal de Catalunya amb el sector públic central en compliment de la Llei 10/2012, de 25 de juliol, de publicació de les balances fiscals. Es presenta també un segon annex sobre la càrrega financera de la Generalitat d'acord amb el que es va aprovar en la Llei 2/2014, del 27 de gener, de mesures fiscals, administratives, financeres i del sector públic, que estableix que l'Informe Econòmic i Financer ha d'incloure un informe anual de caràcter específic sobre les càrregues financeres de la Generalitat,

En la primera part s'explica la situació econòmica en què s'emmarquen aquests pressupostos per al 2016. Inclou una visió del context econòmic internacional i espanyol i una descripció de l'evolució de l'economia catalana a partir de l'anàlisi dels principals determinants de la conjuntura econòmica: el producte interior brut, el comerç exterior, el mercat de treball, els preus, els salaris i els costos laborals. Aquesta part de l'informe la completa un capítol amb les previsions de l'escenari macroeconòmic de l'economia catalana.

La segona part d'aquest document inclou una anàlisi de les darreres dades economicofinanceres del sector públic català en tots els seus àmbits: autonòmic, local, estatal i europeu.

En primer lloc, hi ha un capítol sobre el sector públic autonòmic, que recull les dades liquidades dels pressupost d'ingressos i despeses del sector públic administratiu de la Generalitat del 2014. S'inclou també un apartat on s'expliquen les mesures de consolidació fiscal i el seu impacte econòmic. Per altra part, s'exposa també la distribució de les inversions reals executades l'any 2014 per comarques i sectors; també inclou informació sobre la recaptació tributària de l'any 2014 a Catalunya i sobre l'estat d'execució del pressupost de la Generalitat a 31 de desembre de 2015.

Pel que fa a l'àmbit local, s'examinen els pressupostos de l'any 2014 i les liquidacions corresponents a l'exercici 2013 dels diferents ens territorials a Catalunya: ajuntaments, diputacions, consells comarcals i de l'Àrea Metropolitana de Barcelona.

Quant a l'actuació de l'Administració de l'Estat a Catalunya, es fa un primer capítol dedicat a explicar les grans magnituds dels pressupostos generals de l'Estat de 2016 i posteriorment s'analitzen les xifres sobre les inversions reals de l'Estat a Catalunya previstes pel 2016. A diferència d'anteriors informes econòmics i financers, no es presenten les dades de les inversions estatals liquidades del Grup Fomento perquè el Ministeri de Foment les ha deixat de publicar. Per tant, pel que fa a dades liquidades sobre les despeses de capital de l'Estat, només s'inclouen les relatives a les transferències de capital adreçades a les comunitats autònomes i a les corporacions locals.

Finalment, aquesta segona part es tanca amb un capítol sobre els fons de la Unió Europea a Catalunya, que recull informació relativa a l'aplicació de la política de cohesió en el període 2007-2013 que està en fase de tancament, i el del període 2014-2020, en fase d'execució. En aquest capítol s'inclou també un apartat sobre el Pla d'inversions per a Europa (Pla Juncker) que la Comissió Europea va establir per a impulsar la inversió a la UE.

Per últim, en l'annex 1 s'incorporen els resultats de la balança fiscal de Catalunya amb el sector públic central per a l'any 2012 i la sèrie de la balança fiscal amb la Seguretat Social des de 1995 al 2012. En l'annex 2 es presenta l'informe sobre les càrregues financeres de la Generalitat.

PRIMERA PART
-
L'ECONOMIA CATALANA I EL SEU ENTORN

1. SÍNTESI DE LA SITUACIÓ DE L'ECONOMIA CATALANA I EL SEU ENTORN

L'economia mundial presenta signes de debilitat que s'han traduït en una reducció de les previsions de creixement respecte a les que es preveïen a principis d'any, i que ara se situen a un nivell molt similar al del 2015. Les expectatives de creixement han anat a la baixa de forma generalitzada i han afectat les economies desenvolupades i també les economies emergents i en desenvolupament, que són les que continuen liderant el creixement mundial. Dins les economies avançades, els EUA mantenen el creixement més vigorós i estable, en contraposició a la zona euro on la recuperació es més lenta.

L'any 2016 va començar amb tensions financeres importants que, posteriorment, s'han suavitzat. Els dubtes sobre el procés de reequilibrament del model de creixement de l'economia xinesa i les noves caigudes que van experimentar els preus del petroli van provocar moviments de desconfiança que van fer caure amb força les borses els primers mesos de l'any. Un cop amainat el clima d'incertesa la situació ha millorat però no s'ha aconseguit revertir les pèrdues acumulades en els mercats borsaris. El panorama econòmic del 2016 es veu també afectat per una desacceleració del comerç mundial, que es preveu temporal i que hauria de capgirar-se de nou el 2017 si es compleixen les expectatives, el que portaria també una millora del creixement mundial el proper any.

La zona euro, malgrat que ha superat els retrocessos que va patir la seva economia el 2012 i el 2013, presenta un dèbil creixement i les previsions assenyalen que els resultats d'enguany seran una mica inferiors als del 2015. El Banc Central Europeu ha pres des de fa mesos un paper molt actiu per tal de combatre la tendència negativa dels preus i impulsar l'economia. Les darreres mesures anunciades el passat mes de març fan un pas més en aquest sentit, mentre que les dades més recents del PIB del primer trimestre del 2016 presenten una lleu acceleració de l'economia de la zona euro, que obre noves expectatives a l'espera que aquesta tendència es consolidi i que les facilitats monetàries es traslladin a la dinàmica de l'economia.

Per la seva banda, l'economia espanyola, després del notable creixement del 2015, es preveu que mantindrà durant el 2016 un creixement sòlid, però més moderat que l'any anterior. La demanda interna continua sent el factor clau de la recuperació de l'economia, en un entorn dominat per una inflació que encara es manté negativa, gràcies en bona part als baixos preus del petroli, i unes condicions de rendibilitat del deute públic exigida pels mercats molt favorable. L'ocupació en el mercat de treball ha millorat i s'ha reduït la taxa d'atur, que continua no obstant això liderant, darrera de Grècia, les posicions més negatives de la zona euro. Entre els aspectes més positius s'espera que l'economia espanyola

continuarà mantenint un superàvit per compte corrent, com en els darrers anys, cosa que li permetrà al mateix temps una millora de la capacitat neta de finançament enfront de la resta del món.

L'economia catalana va obtenir el 2015 el creixement més elevat des d'abans de l'inici de la crisi, i les dades del primer trimestre d'enguany mostren que manté un vigor important. Les previsions econòmiques que es presenten en el capítol quatre d'aquest informe s'inscriuen dins d'aquest panorama de dinamisme de l'economia, per bé que dins d'un escenari de creixement més pausat. L'impuls de l'economia catalana té com a suport principal la demanda interna, amb un creixement robust del consum de les llars i de la inversió productiva en béns d'equipament. La inversió en construcció s'ha afegit a aquesta dinàmica amb un creixement positiu el 2015, que deixa enrere set anys de retrocesos. D'altra banda, el comportament de les exportacions tant de béns com de serveis (que inclouen el turisme) va ser el 2015 positiu gràcies als guanys competitius derivats de la moderació salarial i del tipus més favorable de canvi de l'euro. No obstant això, la demanda externa, per primer cop des del 2007, va tenir una contribució negativa a l'evolució del PIB a causa del fort creixement de les importacions, impulsades per la demanda interna i per la demanda de béns intermedis que genera la pròpia producció industrial. Amb tot, cal recordar que l'economia catalana manté un elevat superàvit comercial tant en el seu comerç internacional, com en el seu comerç amb la resta de l'Estat. A banda de la dinàmica específica de l'economia, un fet remarcable el 2015 és el fort creixement que experimenta la inversió estrangera directa a Catalunya, una mostra de la confiança internacional en l'economia catalana especialment significativa en moments de debilitat de l'economia mundial.

Des del vessant del mercat laboral, durant el 2015 es va donar un nou pas endavant en la creació d'ocupació neta, que va començar a iniciar-se a finals del 2013. D'ençà llavors l'afiliació a la Seguretat Social ha continuat avançant de manera cada cop més ferma, com continuen mostrant les dades dels primers mesos del 2016. L'augment de l'ocupació ha portat la taxa d'ocupació de l'economia catalana a nivells similars als de la mitjana europea, malgrat que la taxa d'atur, tot i la reducció experimentada, es manté encara força per sobre dels estàndars europeus a causa també del major volum de població que cerca ocupació a Catalunya.

2. EL CONTEXT ECONÒMIC INTERNACIONAL I ESPANYOL

Els primers mesos del 2016 la recuperació de l'economia mundial ha seguit oferint senyals de fragilitat, després que l'any 2015 registrés el creixement (d'un 3,1 %) més baix des de la recessió del 2009. L'any va començar amb fortes tensions financeres, tot i que posteriorment s'han suavitzat. Aquesta inestabilitat financera, que s'explica per factors com els dubtes sobre l'economia xinesa i la situació de preus mínims en les primeres matèries (en particular el petroli), ha conduït a un deteriorament de la confiança i a un creixement més lent en el comerç internacional i la inversió. El Fons Monetari Internacional (FMI) ha tornat a rebaixar les seves previsions de creixement econòmic, de manera gairebé generalitzada per regions; preveu que l'economia global creixerà el 2016 un 3,2 %, dues dècimes menys que la seva anterior previsió, corresponent al mes de gener.

De cara al 2017, l'FMI espera un creixement mundial una mica més alt (d'un 3,5 %), gràcies a una acceleració en les economies emergents, que passaran d'un creixement previst d'un 4,1 % per al 2016 a un 4,6 % l'any 2017. La millora esperada per als països emergents es basa en l'expectativa de que les condicions financeres per a aquestes economies seran més favorables, mentre que també es confia en què la desacceleració l'economia xinesa segueixi sent gradual. Les economies avançades continuaran amb un creixement modest, d'un 1,9 % aquest any i d'un 2 % l'any 2017, la qual cosa reflecteix el baix creixement potencial. El pronòstic més negatiu és per a les economies emergents exportadores de primeres matèries, especialment aquelles amb poc marge de maniobra per compensar el deteriorament que pateixen en els seus termes d'intercanvi.

Darrerament el panorama internacional ha continuat amb una evolució poc dinàmica, però al mateix temps les tensions financeres s'han suavitzat una mica. Després de les caigudes borsàries del gener i febrer (que van conduir a que actius refugi com els bons alemanys assolissin tipus d'interès mínims) s'ha produït una certa recuperació en les últimes setmanes. L'economia xinesa s'està comportant millor del que es preveia a principis d'any, i el petroli s'ha situat en valors una mica més alts (l'abril ha registrat el preu més alt en cinc mesos). No obstant això, continua el baix to de l'economia, de manera que l'FMI aconsella que la política monetària a les economies avançades segueixi sent acomodaticia. Es valoren positivament les mesures expansives del Banc Central Europeu, així com la possibilitat que la Reserva Federal demori les pujades de tipus d'interès previstes per a aquest any. De tota manera, des de diferents àmbits s'insisteix en què la política monetària per sí sola és insuficient per impulsar el creixement, i que és necessària una política fiscal més expansiva (destinada a inversió pública productiva) i una acció més decidida en l'aplicació de reformes estructurals.

Quadre 2.1

Previsions de creixement econòmic

	% variació anual			Diferència amb les projeccions de gener del 2016 (punts percentuals)	
		Projeccions			
	2015	2016	2017	2016	2017
Economia mundial	3,1	3,2	3,5	-0,2	-0,1
Economies avançades	1,9	1,9	2,0	-0,2	-0,1
Estats Units	2,4	2,4	2,5	-0,2	-0,1
Japó	0,5	0,5	-0,1	-0,5	-0,4
UE-28	2,0	1,8	1,9	-0,2	-0,1
Regne Unit	2,2	1,9	2,2	-0,3	0,0
Eurozona	1,7	1,5	1,6	-0,2	-0,1
Alemanya	1,5	1,5	1,6	-0,2	-0,1
França	1,1	1,1	1,3	-0,2	-0,2
Itàlia	0,8	1,0	1,1	-0,3	-0,1
Espanya	3,2	2,6	2,3	-0,1	0,0
Espanya*	3,2	2,7	2,4	nd	nd
Econ. emergents i en desenvolupament	4,0	4,1	4,6	-0,2	-0,1
Xina	6,9	6,5	6,2	0,2	0,2
Índia	7,3	7,5	7,5	0,0	0,0
Rússia	-3,7	-1,8	0,8	-0,8	-0,2
Amèrica llatina	-0,1	-0,5	1,5	-0,2	-0,1

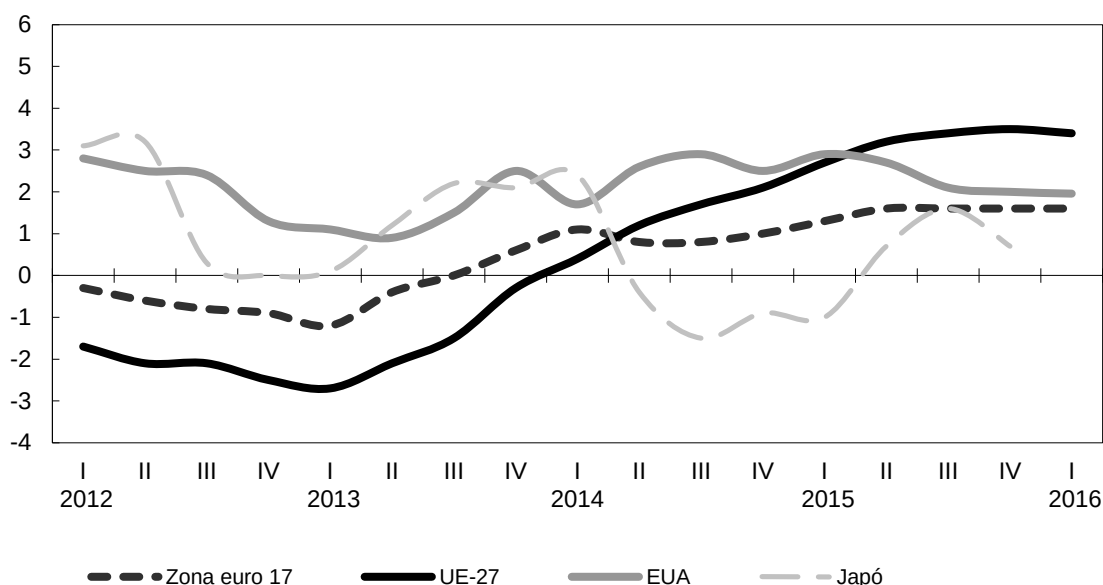
Font: FMI. World Economic Outlook (abril del 2016). * Previsió del Ministeri d'Economia i Competitivitat (maig del 2016)

L'economia dels EUA va moderar el seu avanç a finals del 2015. L'alentiment del comerç internacional i la forta apreciació del dòlar des de finals del 2013 (tot i que comença a revertir-se els últims mesos) han afavorit la debilitat en les exportacions. La demanda interna també mostra menys dinamisme (sobretot per la caiguda de la inversió energètica). En línia amb aquests resultats, l'FMI ha rebaixat les perspectives de creixement: els EUA avançaran un 2,4 % aquest any (enlloc del 2,6 % previst al mes de gener) i un 2,5 % el 2017. El primer avançament del PIB del primer trimestre del 2016 ha confirmat la tendència de desacceleració: l'increment trimestral ha estat tan sols d'un 0,5 % en taxa anualitzada, l'augment més baix en dos anys. En termes interanuals la desacceleració no és tan evident, ja que el creixement del PIB s'ha mantingut en un 2 % interanual, igual que a finals del 2015.

Tot i aquest escenari de moderació del creixement, els indicadors laborals als EUA segueixen mostrant una evolució molt positiva, i aquest fet, en un context de tipus d'interès encara molt baixos, beneficia el consum privat. Altres elements que també recolzen l'activitat són el bon to dels indicadors del mercat de l'habitatge i el to encara expansiu de la política monetària. En aquest sentit, la Reserva Federal (FED) ha suggerit que aquest any només hi

haurà dues pujades de tipus d'interès als EUA i no les quatre previstes, com a resposta a les incerteses que existeixen en el panorama econòmic. Aquest missatge pot haver contribuït a suavitzar les tensions en els mercats financers internacionals.

Gràfic 2.1
Creixement interanual del PIB (%)

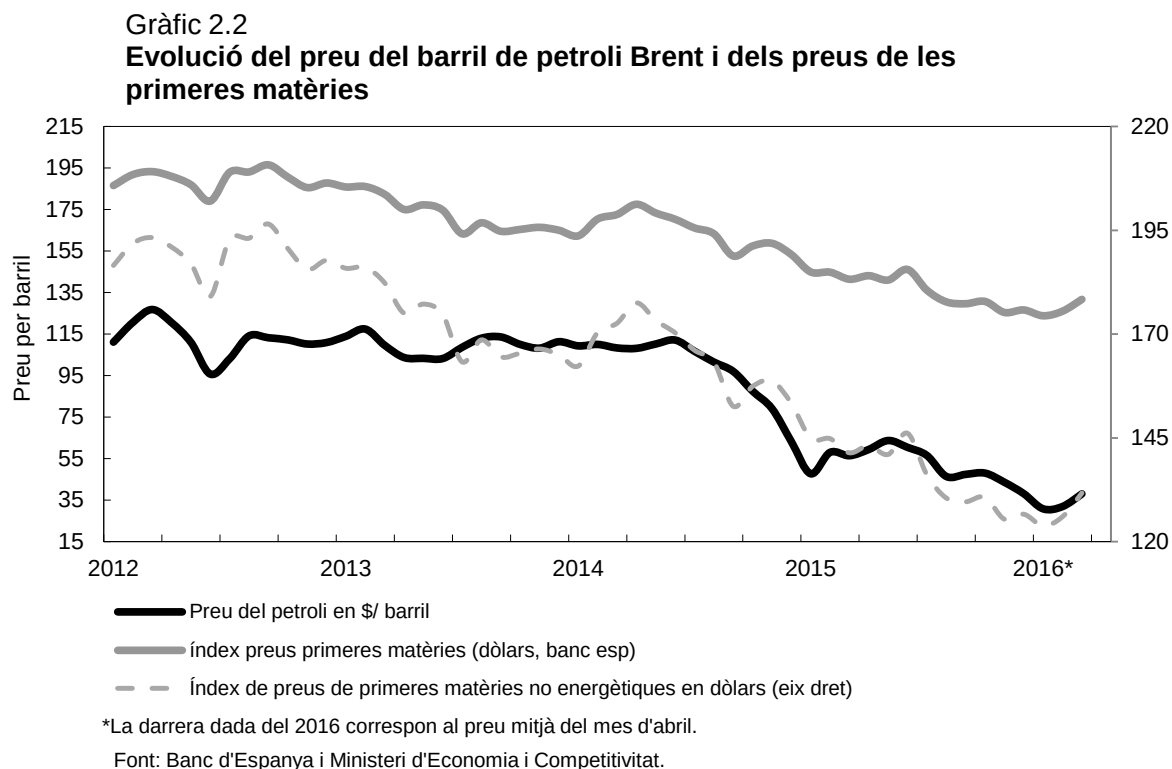

Font: Eurostat.

L'economia japonesa ha tingut una evolució feble en els últims mesos. El consum privat ha registrat una reducció significativa i les exportacions encadenen mig any de caigudes, en part pel creixement més baix de Xina. La confiança empresarial també acusa aquest panorama feble, de manera que l'índex Tankan ha caigut al valor més baix en tres anys. L'FMI preveu que l'economia japonesa creixerà el 2016 un reduït 0,5 % (el mateix creixement que en 2015), mentre que per al 2017 pronostica un descens en el PIB, que baixarà un 0,1 %.

El reequilibrament de Xina segueix sent un element de preocupació en l'entorn internacional. L'últim any la seva desacceleració ha provocat contagi sobre els seus principals socis comercials, ha contribuït a debilitar el comerç mundial, i ha estat determinant en l'increment de la volatilitat financera, i en la caiguda dels preus del petroli i d'altres primeres matèries. Tot i això, els mesos més recents els indicadors de l'economia xinesa han estat més favorables del que s'esperava a principis del 2016. El risc d'una desacceleració brusca continua existint, però s'aprecia fortalesa en el consum, els serveis experimenten un avanç sòlid i s'han produït menys sortides netes de capitals. Per aquest motiu, l'FMI ha revisat una

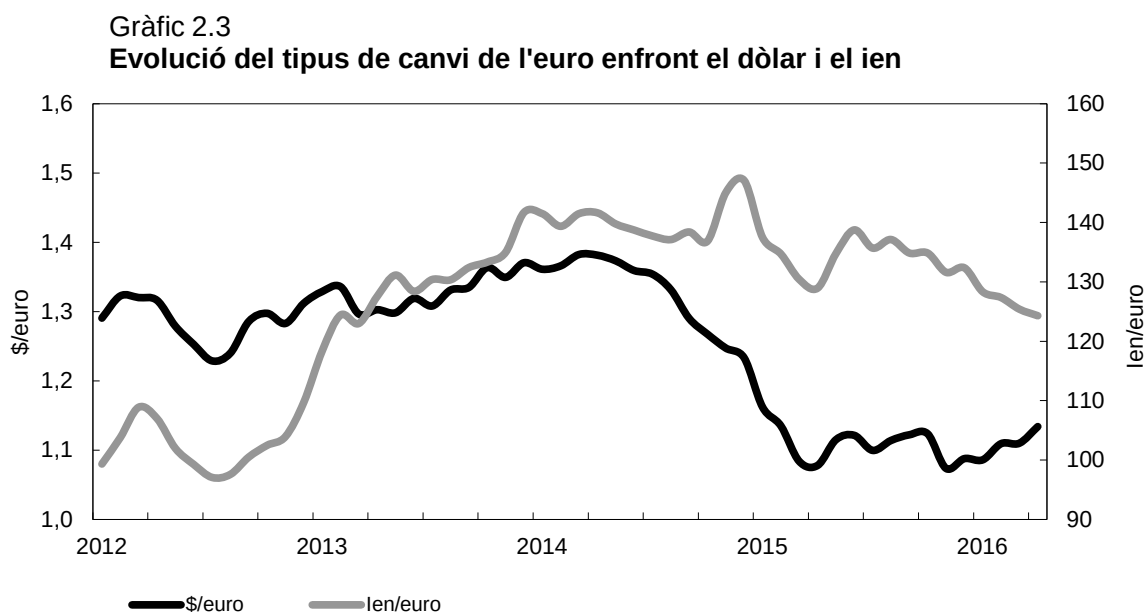
mica a l'alça les previsions de creixement de Xina que va fer al gener. Tot i que creixerà menys que l'any 2015, el 2016 avançarà a un ritme significatiu, d'un 6,5 %, i el 2017 creixerà un 6,2 %. D'altra banda, les seves economies veïnes del sud-est asiàtic també registraran un creixement notable, d'un 4,8 % enguany i d'un 5,1 % el 2017.

Les economies de l'Amèrica llatina segueixen acusant l'enfonsament en el preu de les primeres matèries (molts països de la regió en són exportadors), l'enduriment de les condicions financeres i, sobretot, la profunda recessió que experimenta Brasil. L'any 2015 el PIB del conjunt d'Amèrica Llatina va retrocedir un 0,1 %, i l'FMI estima que aquest any la contracció serà d'un 0,5 %, mentre que per al 2017 s'espera una modesta millora, amb un creixement positiu d'un 1,5 %. De tota manera, les diferències entre països són significatives. A Brasil l'economia caurà un 3,8 % (el mateix descens que el 2015), amb una situació agreujada per la incertesa política, el deteriorament de la demanda interna i l'existència de forts desequilibris macroeconòmics (com l'elevat dèficit públic, que va superar el 10% del PIB l'any passat). De cara al 2017 s'espera un creixement econòmic nul, d'un 0%. També es registrarà una certa contracció del PIB a l'Argentina, amb un descens d'un 1 % el 2016, però les perspectives són més favorables perquè està reduint els seus desequilibris. En canvi, Mèxic mantindrà un creixement relativament favorable (a l'entorn del 2,5 %), gràcies als vincles amb l'economia dels EUA.

Pel que fa a Rússia, l'FMI ha retallat les seves previsions econòmiques, i estima que aquest any el seu PIB caurà un 1,8 % (l'anterior previsió de gener estimava un descens d'un 1 %), mentre que per al 2017 preveu una lleu millora, amb un avenç d'un 0,8 %. L'economia russa continua molt castigada pel baix preu del petroli, les sancions econòmiques i les condicions financeres més restrictives per a bona part de les economies emergents. D'altra banda, les economies de l'Orient Mitjà, Nord d'Àfrica i Pakistan seguiran amb un creixement positiu, d'un 3,1 % el 2016, però inferior a l'esperat per l'evolució dels preus del petroli i per les tensions geopolítiques que afecten la regió.

L'FMI ha rebaixat lleugerament les previsions per a la zona euro, però a grans trets continua pronosticant un escenari de continuïtat del creixement moderat. L'afebliment en la demanda externa, propiciat per l'apreciació de l'euro en els últims quatre mesos, es veurà compensat pels efectes positius d'un petroli barat i per les condicions financeres favorables. Si l'any 2015 el PIB va créixer un 1,6 %, el 2016 avançarà un 1,5 %, i el 2017 un 1,6 %. En aquest sentit, la primera dada de PIB del primer trimestre del 2016 ha estat força favorable, ja que mostra un augment trimestral del PIB d'un 0,6 %, el més alt des de principis del 2015, mentre que en termes interanuals el creixement s'ha mantingut estable en un 1,6 % per quart trimestre consecutiu.

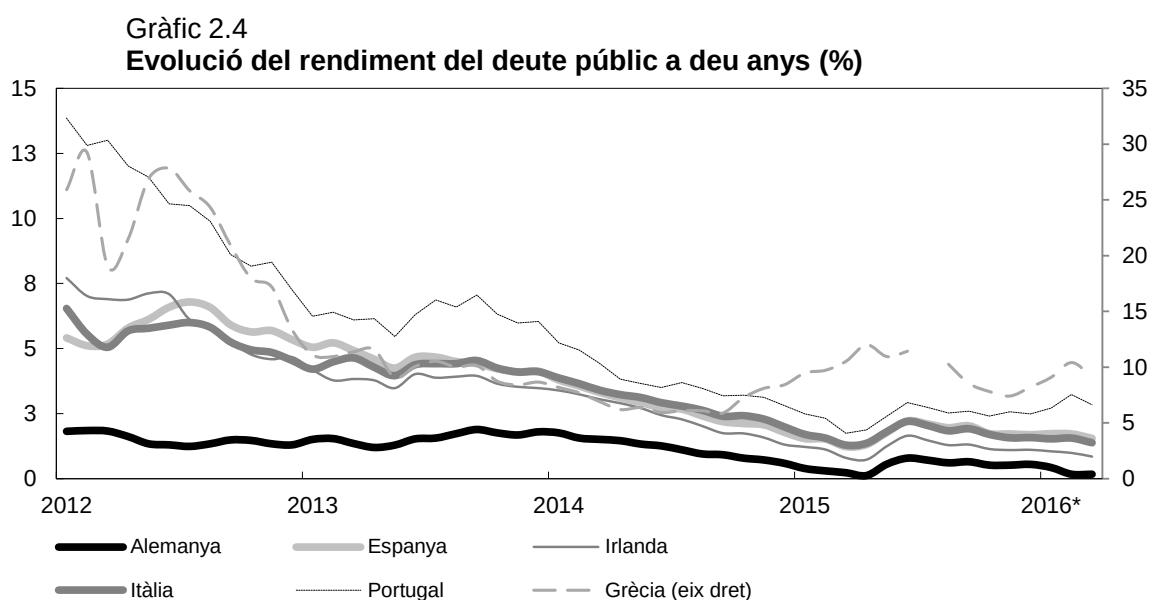
*La darrera dada del 2016 correspon al tipus de canvi mitjà del mes d'abril.

Font: BE i BCE.

Les grans economies de la UEM també mantindran aquest any i el vinent un creixement modest, en la línia del 2015. Alemanya creixerà un 1,5 % i un 1,6 % el 2016 i el 2017 respectivament, França un 1,1 % i un 1,3 %, i Itàlia un 1 % i un 1,1 %. Al Regne Unit es

produirà una desacceleració: després d'avançar un 2,2 % el 2015, frenarà fins a un 1,9 % el 2016, i el 2017 tornarà a créixer un 2,2 %. Tot i aquest escenari de creixement moderat, les tensions a la zona euro han incrementat els últims mesos, a causa de la crisi dels refugiats, l'amenaça terrorista i els efectes que es generarien davant un possible Brexit (el referèndum al Regne Unit es realitzarà el 23 juny).

L'actuació del Banc Central Europeu dels últims mesos ha contribuït a l'augment de la confiança i ha apuntalat la recuperació a la zona euro. El mes de març el BCE va anunciar noves mesures expansives, que inclouen la reducció en 5 punts bàsics dels tipus d'interès de les operacions principals de finançament i en la facilitat marginal de crèdit (fins al 0% i el 0,25 %, respectivament), la rebaixa en 10 punts bàsics de la facilitat de dipòsit (fins el -0,40 %), i l'augment de les compres mensuals del programa d'actius (des dels 60.000 milions d'euros fins als 80.000 milions), amb un nou programa de compra de bons empresarials. Aquestes accions seguiran donant suport a l'activitat econòmica i ajudaran a mantenir unes condicions financeres favorables. D'altra banda, l'augment de la volatilitat financera a principis d'any va provocar que pugessin les rendibilitats del deute públic, però posteriorment han tendit a la baixa. En qualsevol cas, el BCE insisteix en que la política monetària és insuficient, i que calen més esforços en matèria fiscal (amb més inversió pública en infraestructures, educació i R+D+I) per part dels països amb uns comptes públics sanejats, com és el cas d'Alemanya.

* Dades fins el febrer del 2016.

Nota: el BCE no ha publicat la dada de Grècia corresponent al juliol de 2015, mes durant el qual s'estava negociant el tercer programa d'ajuda financera d'aquest país.

Font: Banc d'Espanya.

L'economia espanyola ha seguit donant mostres de fortaleza els últims mesos, fins i tot per sobre del previst. No obstant això, tot apunta a que la feblesa del context internacional comença a afectar a la confiança i a la demanda externa, de manera que l'FMI ha rebaixat lleugerament les previsions de creixement. L'organisme preveu que l'economia espanyola, després d'haver crescut un 3,2 % el 2015, desaccelerarà el seu ritme fins a un 2,6 % aquest any, mentre que de cara al 2017 es pronostica un creixement d'un 2,3 %. El Govern espanyol també ha reduït les seves previsions, que se situen en un 2,7 % per al 2016 i en un 2,4 % per al 2017. Pel que fa al primer trimestre del 2016, l'INE ha estimat un creixement trimestral del PIB d'un 0,8 %, superior al que s'esperava, i equivalent als augments trimestrals dels dos trimestre previs. El ritme interanual s'ha moderat una mica, des d'un 3,5 % a un 3,4 %.

Quadre 2.2

Previsions macroeconòmiques de l'economia espanyola

(% de variació anual, excepte si s'indica el contrari)

	2015	Projeccions	
		2016	2017
PIB (% de variació real)	3,2	2,7	2,4
Demanda interna ¹	3,7	3,1	2,6
Despesa en consum privat ²	3,1	3,2	2,6
Despesa en consum de les adm. públiques	2,7	1,0	0,9
Formació bruta de capital	6,4	5,6	4,6
Demanda externa ¹	-0,5	-0,4	-0,2
Exportació de béns i serveis	5,4	5,3	5,7
Importació de béns i serveis	7,5	7,0	6,7
Capacitat (+) o necessitat (-) de finançament respecte a la resta del món (% del PIB)	2,1	2,4	2,2
Deflactor del consum privat	-0,5	-0,2	1,1
Ocupació laboral ³	3,0	2,5	2,2
Taxa d'atur (% de la població activa)	22,1	19,9	17,9

¹ Contribució al creixement del PIB.

² Inclou consum de les llars i de les institucions sense finalitat lucrativa al servei de les llars

³ Ocupació equivalent a temps complet.

Font: Ministeri d'Economia i Competitivitat (abril del 2016).

Pel que fa a les previsions d'abril del Govern espanyol per components de demanda, s'espera que el consum creixi significativament durant 2016 (un 3,2 %), si bé el 2017 alentirà el seu avenç fins a un 2,6%. La formació bruta de capital seguirà amb la seva expansió (creixerà un 5,6% aquest any i un 4,6% el 2017), però amb un perfil més moderat, sobretot per la desacceleració en la inversió en béns d'equipament. La demanda externa tindrà una

aportació negativa al creixement, perquè, tot i que es preveu un creixement notable de les exportacions (per sobre del 5% anual), les importacions avançaran amb un ritme més intens. Pel que fa al mercat de treball, el Govern espanyol preveu que l'ocupació seguirà creixent per sobre del 2%, i la taxa d'atur s'anirà reduint gradualment (el 2017 se situarà en un 17,9%). Finalment, cal destacar que, tot i els bons resultats en termes de creixement econòmic, el dèficit públic espanyol ha seguit en valors molt elevats. Segons Eurostat, l'any 2015 va ser d'un 5,1 % del PIB (5,9 % el 2014), el nivell més alt a la UEM després de Grècia (7,2%). No obstant això, en el seu escenari econòmic el govern espanyol preveu que el dèficit públic espanyol es reduirà fins a un 3,6% del PIB aquest any, i fins a un 2,9% l'any 2017.

3. L'EVOLUCIÓ DE L'ECONOMIA CATALANA

3.1. El producte interior brut

L'economia catalana obté el primer trimestre d'enguany un fort creixement que, segons la primera estimació d'avanç que elaboren conjuntament l'Idescat i el Departament de la Vicepresidència i d'Economia i Hisenda, se situa en un 0,8 % intertrimestral; en termes interanuals el creixement del trimestre és del 3,7 %. En comparació amb l'evolució del trimestre anterior es produeix una lleu desacceleració, si bé dins d'uns registres de creixement força elevats.

El motor de l'economia continua sent prioritàriament la demanda interna per bé que també les exportacions, en especial les de serveis turístics són molt favorables. La dinàmica de les exportacions de béns no és prou clara atès que la informació disponible dels dos primers mesos presenta molta variabilitat, malgrat que les dades més recents del mes de febrer són positives, després d'un primer mes de l'any a la baixa.

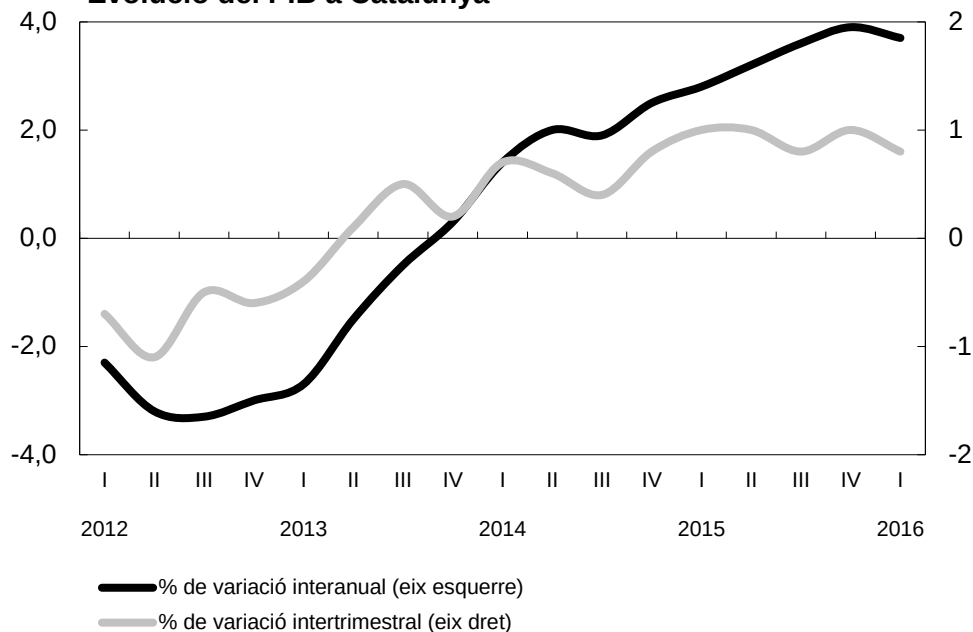
En qualsevol cas, la creació d'ocupació indica que l'economia manté un fort dinamisme. El nombre d'afiliats a la Seguretat Social presenta a finals de març una taxa de creixement del 3,6 %, lleugerament per sobre de la mitjana del 2015, al mateix temps, l'enquesta de població activa, mostra un creixement de l'ocupació similar: del 3,5 % en el primer trimestre del 2016.

Els indicadors de la dinàmica empresarial reforcen el diagnòstic optimista de l'economia. D'una banda, l'índex de confiança empresarial harmonitzat presenta una millora sectorial generalitzada, excepte en la construcció, i d'una magnitud superior a la que també presenta la confiança empresarial a Espanya. D'altra banda, la creació de societats mercantil mostra un vigor extraordinari (d'un 26,5 % interanual el primer trimestre).

Cal destacar que, tot i els riscos financers i geopolítics que continuen latents a escala mundial, la UE ha recuperat una dinàmica més positiva en el primer trimestre. Així, segons les dades fetes públiques per l'Eurostat el creixement del primer trimestre ha pujat fins a un 0,5 % intertrimestral, superant el dels dos trimestres previs. Al mateix temps, les dades de creixement de l'economia espanyola del primer trimestre són igualment positives amb un creixement intertrimestral del 0,8 %. Així, doncs, l'entorn proper manté un creixement positiu que afavoreix la dinàmica de l'economia catalana, tot i que cal també tenir present que les previsions de l'economia mundial s'han vist revisades a la baixa, com es comenten en el

capítol anterior. Les mesures expansives del BCE sembla que estan aconseguint frenar la tendència d'aflebliment de l'economia europea, si bé resta pendent veure en quina mesura aquesta dinàmica es consolida. De moment, els indicadors tant de sentiment econòmic, com de clima de negocis mostren a la zona euro una lleugera remuntada a l'abril.

Gràfic 3.1.1
Evolució del PIB a Catalunya

Font: Idescat i Departament de la Vicepresidència i d'Economia i Hisenda.

Quadre 3.1.1
Evolució del producte interior brut a Catalunya

(Dades corregides d'efectes estacionals i de calendari. % de variació interanual)

	2015					2016
	Total any	Primer trimestre	Segon trimestre	Tercer trimestre	Quart trimestre	Primer trimestre ¹
Agricultura	-1,2	0,3	-0,5	-2,0	-2,4	-0,7
Indústria	2,7	2,2	2,2	3,1	3,4	3,6
Construcció	3,4	1,9	3,5	4,0	4,2	4,2
Serveis	3,6	3,1	3,5	3,8	4,0	3,8
PIB pm	3,4	2,8	3,2	3,6	3,9	3,7

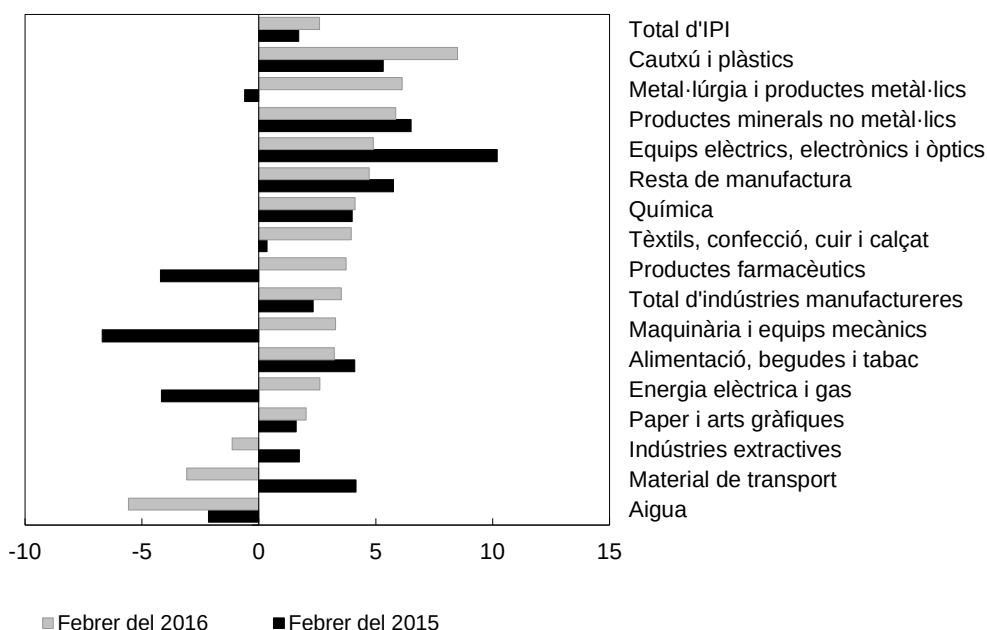
¹ Dades d'avanç.

Font: Idescat i Departament de la Vicepresidència i d'Economia i Hisenda.

El VAB del sector industrial ha augmentat el primer trimestre del 2016 un 3,7 % en termes interanuals, el creixement més alt d'ençà del rebot experimentat el 2010 posterior a l'enfonsament de l'economia el 2009.

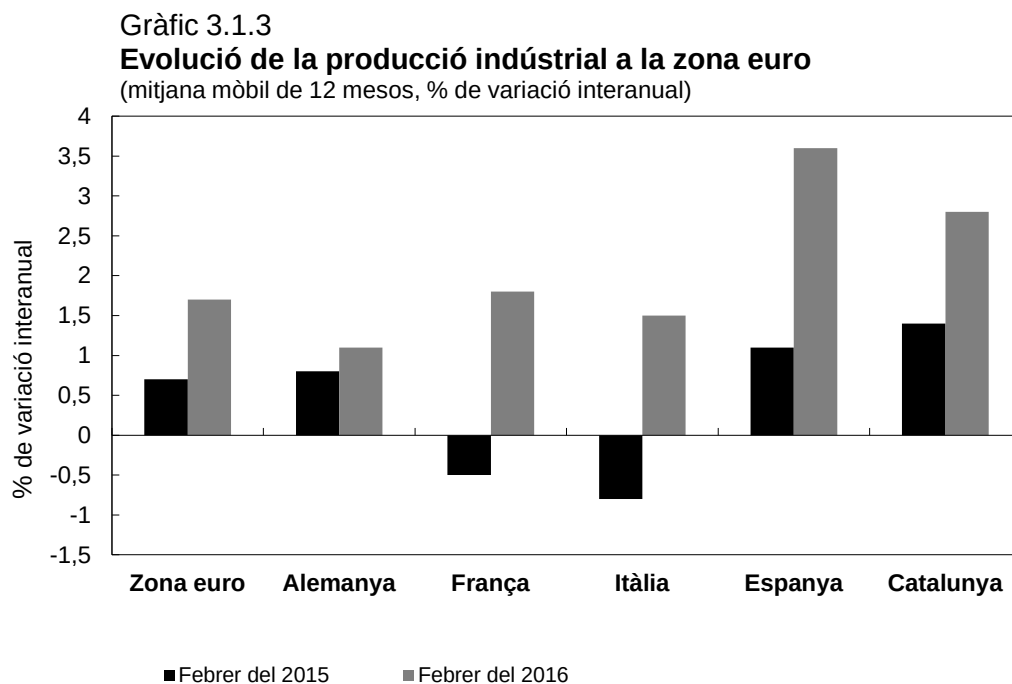
Durant els darrers 12 mesos (fins al febrer), la majoria de les principals agrupacions sectorials presenten un creixement positiu. Les que milloren més són la de fabricació de productes de cautxú i plàstic, la de metal·lúrgia i la dels productes minerals no metàl·lics. Les úniques branques industrials en què la producció ha disminuït són la de captació i sanejament d'aigua, la de materials de transport i les indústries extractives.

Gràfic 3.1.2
Evolució de la producció industrial
(mitjana mòbil de 12 mesos)

% de variació interanual.
Font: Idescat i INE.

Continuant la tendència iniciada el 2013, la producció industrial de Catalunya mostra més vigor que la del conjunt de la zona euro i la dels països que hi tenen més pes econòmic. Catalunya ha millorat els resultats de l'any anterior, com també ho han fet la resta de països considerats. Durant el 2015, la producció industrial d'Espanya va superar la dinàmica de Catalunya. No obstant això, en els dos primers mesos del 2016 el creixement de la producció industrial a Catalunya s'ha accelerat i torna a créixer per sobre d'Espanya.

Dades corregides d'efectes de calendari
Font: Idescat, INE i Eurostat.

Durant el primer trimestre d'enguany el sector de la construcció ha mantingut, segons el primer avanç de dades, el mateix creixement interanual del trimestre anterior: un 4,2 %. D'aquesta manera acumula cinc trimestres consecutius de creixement, però el nivell d'activitat continua baix, atès el fort ajust experimentat durant anys. Els projectes d'habitatges nous visats pels col·legis d'arquitectes tècnics continua a l'alça (amb un creixement del 73,9 % en els dos primers mesos del 2016), tot i que les compra-vendes d'habitatges nous encara registren valors negatius el mes de febrer d'enguany.

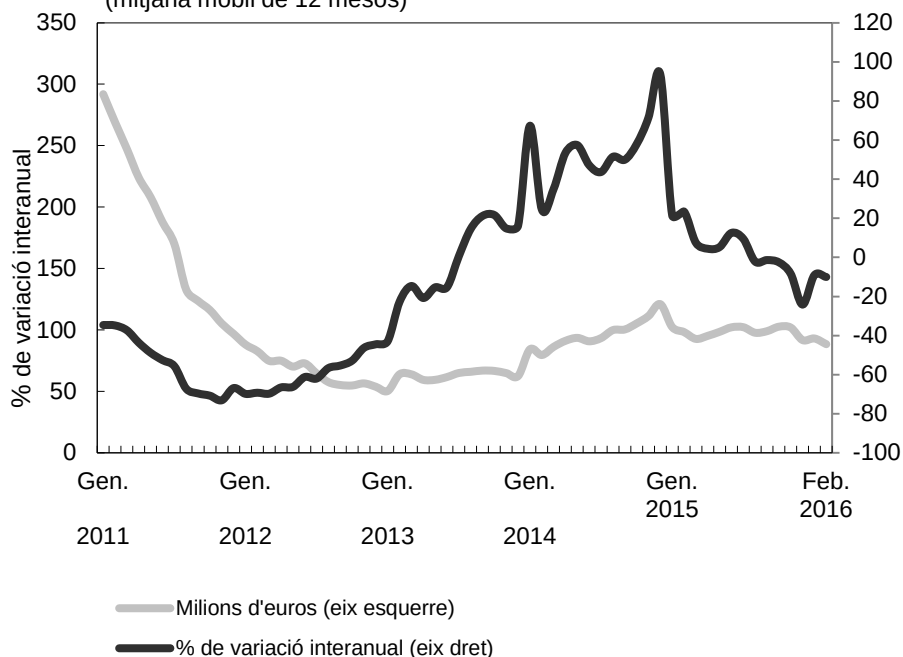
Quadre 3.1.2
Projectes visats pels col·legis d'arquitectes tècnics
(nombre d'habitatges nous)

	Nombre	% de variació interanual
2006	125.506	15,0
2008	26.452	-68,8
2014	3.635	51,4
2015	5.423	49,2
2016 (gener i febrer)	-	73,9

Font: Ministeri de Foment.

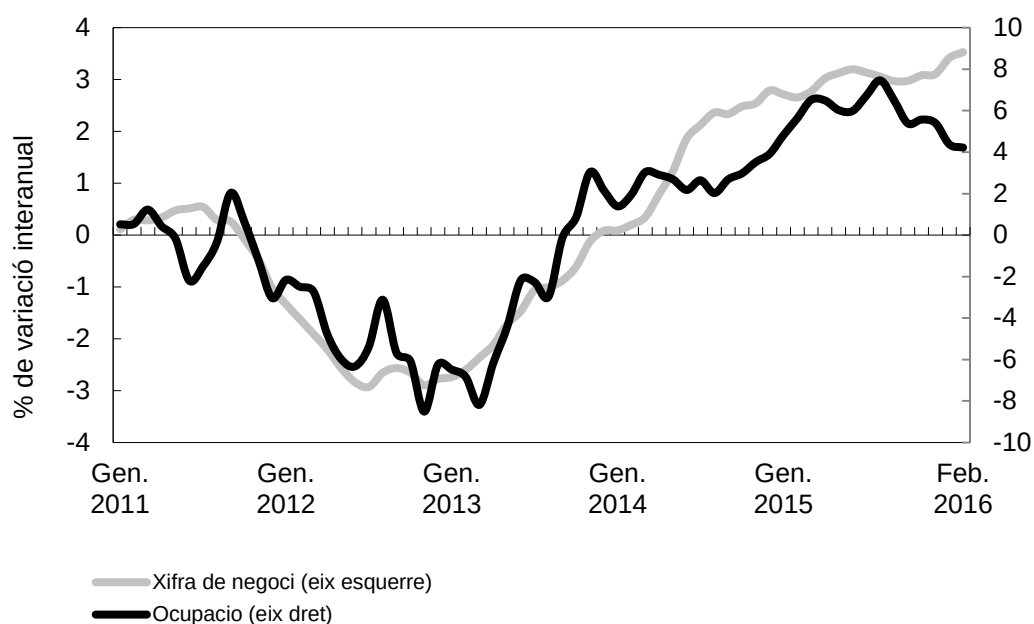
Pel que fa a l'obra civil, la licitació d'obra pública va disminuir el 2015, després de la pujada dels dos anys previs. Les dades més recents mostren un lleu creixement relatiu els dos primers mesos del 2016, però el volum licitat es manté baix per la contenció de la inversió pública a causa del procés de consolidació fiscal.

Gràfic 3.1.4
Evolució de la licitació oficial
(mitjana mòbil de 12 mesos)

El creixement de la demanda interna i en particular del consum impulsen moltes activitats terciàries, i també ho està fent el turisme i en general el to positiu de l'economia. En el primer trimestre d'enguany s'estima que el creixement d'aquest sector s'haurà situat en un 3,8 %, un dels creixements (juntament els obtinguts els dos trimestres anteriors) més alts des del 2007, abans de la crisi.

Gràfic 3.1.5
Indicadors d'activitat de mercat del sector de serveis
(Mitjana mòbil de tres mesos)

Les activitats de mercat presenten uns resultats elevats en la majoria de branques sectorials. Els resultats de l'ocupació són les que sintetitzen de forma més específica la bona situació del sector. Així segons els registres d'afiliats a la Seguretat Social, l'ocupació a finals del tercer trimestre creixia a un ritme del 3,9 %, en part pels bons resultats turístics.

Entre gener i març de 2016, el nombre de turistes estrangers s'ha incrementat un 8,3 % interanual i la seva despesa un 6,7 %. Les pernoctacions hoteleres del primer trimestre presenten també un creixement molt destacable (16,1 %), tant pel que fa al turisme estranger, com al turisme interior i de la resta de l'Estat. Però cal matisar aquestes dades, sobretot pel que fa al comportament del turisme interior i del procedent de la resta de l'Estat: enguany la Setmana Santa ha coincidit el mes març i l'any passat a l'abril, de manera que l'increment del turisme no és directament comparable, en qualsevol cas, el creixement homogeni dels dos primers mesos de l'any és també positiu, però no tan intens.

Quadre 3.1.3

Indicadors del sector turístic

(Període gener-març 2016. % de variació interanual)

	Catalunya	Espanya
Turisme estranger		
Nombre de turistes	8,3	13,9
Despesa turística	6,7	7,4
Pernoctacions hoteleres		
Turisme total	16,1	13,3
Turisme estatal	17,3	15,2
Turisme estranger	15,3	12,1

Font: INE i IET.

Les dades de la comptabilitat trimestral de l'Idescat mostren el gran impuls de la demanda interna en la fase actual de l'economia: les dades del quart trimestre del 2015 mostren un creixement de la demanda interna d'un 4,2 %, un increment de la despesa en consum de les llars d'un 4,0 %, un augment de la despesa en consum de les administracions públiques d'un 4,2 % i un creixement de la formació bruta de capital d'un 4,5 %.

Atès que les dades avançades del PIB del primer trimestre del 2016 només s'elaboren des del vessant de l'oferta, caldrà esperar a que l'Idescat publiqui la comptabilitat trimestral d'aquest trimestre per disposar d'una estimació dels agregats econòmics de demanda.

Així i tot, a partir dels indicadors disponibles es pot avançar que el primer trimestre del 2016 el consum de les llars manté un dinamisme fort, però més moderat que en el trimestre

anterior. Els indicadors disponibles de comerç al detall i altres indicadors, com ara la matriculació de vehicles de turisme mostren en general una desacceleració que molt probablement és superior a la real, atès que aquestes dades estan afectades per l'efecte Setmana Santa que, de la mateixa manera, que amplifica l'evolució dels els indicadors turístics, limita l'evolució de la resta d'indicadors d'activitat i consum.

Quadre 3.1.4

Evolució del producte interior brut a Catalunya

(Dades corregides d'efectes estacionals i de calendari. % de variació interanual)

	2015	2015			
	Total any	Primer trimestre	Segon trimestre	Tercer trimestre	Quart trimestre
Components de la demanda					
Demanda interna	4,0	3,4	3,9	4,4	4,2
Despesa en consum de les llars	3,6	2,8	3,4	4,1	4,0
Despesa en consum de les administracions públiques ¹	3,3	2,3	3,2	3,6	4,2
Formació bruta de capital ²	5,7	6,2	6,0	5,9	4,5
Béns d'equipament i altres	6,4	7,7	6,7	6,6	4,6
Construcció	3,1	1,5	3,3	3,7	3,8
Saldo exterior ^{3,4}	-0,1	-0,2	-0,2	-0,2	0,2
Saldo amb l'estranger ⁴	-0,5	0,4	-0,8	-0,6	-1,1
Exportacions totals de béns i serveis	4,8	4,7	5,4	4,0	5,0
Importacions totals de béns i serveis	7,3	4,4	8,9	6,7	9,4
¹ Inclou la despesa en consum de les institucions sense finalitat lucrativa al servei de les llars. ² Inclou la variació d'existències. ³ Inclou el saldo amb l'estranger i amb la resta d'Espanya. ⁴ Aportació al creixement del PIB.					

Font: Idescat.

L'evolució de l'ocupació i de la renda disponible (amb dades de l'economia espanyola) afavoreixen unes condicions econòmiques favorables per al consum en el darrer trimestre del 2015, gràcies a la millora de la renda disponible impulsada per l'ocupació i el descens en l'impost sobre la renda. Aquests factors han continuat impulsant la disponibilitat de recursos per al consum, sobretot a Catalunya, on l'ocupació ha crescut més. D'altra banda, la millora de les facilitats creditícies és un altre factor que està impulsant el consum, al mateix temps que continuen presents unes condicions macroeconòmiques favorables en quan als tipus d'interès i preus del petroli. Malgrat això, els indicadors de confiança dels consumidors (de l'economia espanyola) van empitjorar notablement els tres primers mesos de l'any pel clima

d'incertesa vigent, tot i que les dades publicades per la Comissió Europea sobre la confiança dels consumidors a Espanya milloren el mes d'abril.

Pel que fa a la formació bruta de capital, és difícil fer un balanç dels canvis que es poden haver incorporat aquests mesos, tot i que l'augment dels fluxos financers de nou crèdit apunten que la inversió en béns d'equipament s'ha mantingut ferma. La producció industrial de béns d'equipament ha evolucionat, no obstant això, de manera feble, però la importació d'aquests tipus de béns ha estat elevada. Altres dades com la matriculació de vehicles de càrrega mostra un debilitament d'aquest segment d'inversió, tot i que en part es deu al fet que els dies feiners no són directament comparables els dos anys, per l'efecte Setmana Santa comentat anteriorment.

L'evolució de la inversió en construcció no pot estar molt allunyada de la dinàmica de l'activitat, que mostra, com abans s'ha indicat, un creixement similar en el primer trimestre del 2016 al del trimestre anterior, en termes interanuals. Cal parlar però d'una dinàmica positiva en el cas del subsector de l'habitatge, com fa palès l'increment del nombre de nova construcció visats pels col·legis d'arquitectes tècnics, i d'una dinàmica pràcticament estabilitzada dins d'uns nivells baixos en el cas de l'obra civil, llastada per la manca d'inversió pública.

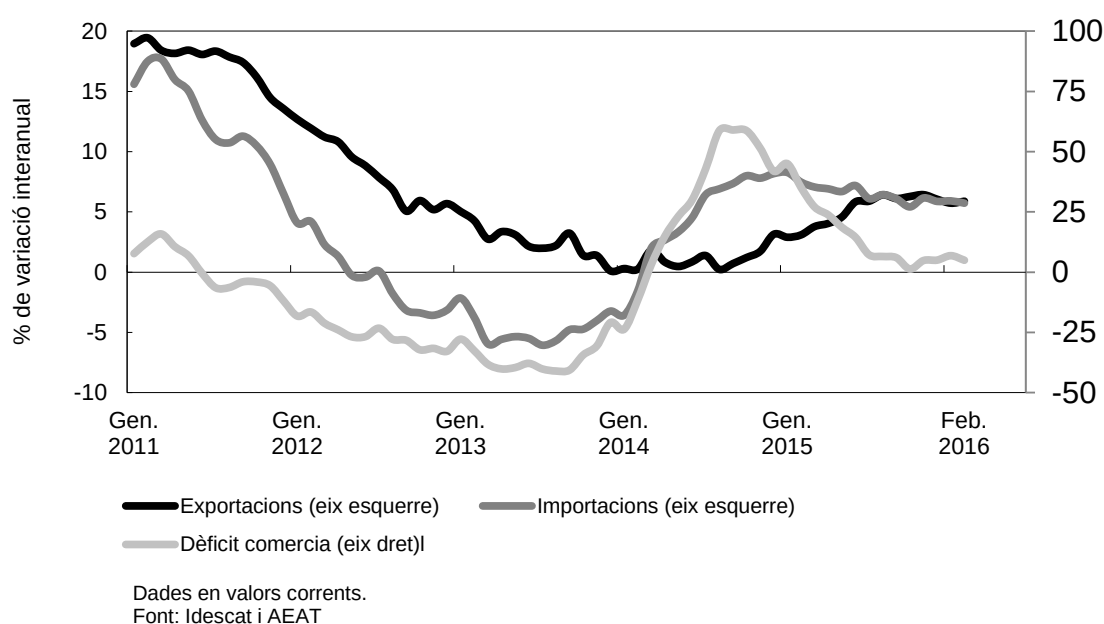
Sobre l'evolució de la demanda externa, les dades dels intercanvis de béns dels dos primers mesos de l'any mostren un increment mitjà en valors corrents de l'1 % (que en termes reals se situaria al voltant del 2,6 %), mentre que en el cas de les importacions el creixement és d'un 3,1 % en valors corrents i al voltant d'un 5,9 % en valors constants. Aquestes dades apunten per tant cap a un deteriorament del saldo comercial de béns. No obstant això, caldrà veure el comportament dels fluxos comercials els mesos següents per poder copsar la dinàmica real del sector exterior de béns, atès que les dades disponibles tenen un comportament amb molta variabilitat, sobretot en el cas de les exportacions. Pel que fa a l'altre component bàsic de la demanda externa, el turisme, el balanç és més positiu, tot i que també en aquest cas hi ha factors que dificulten una conclusió clara del seu comportament, atesa la diferents localització mensual de la Setmana Santa entre el 2015 i el 2016.

3.2. El comerç exterior

Després d'un nou rècord d'exportacions el 2015, les dades acumulades fins al febrer del 2016 mostren un creixement de les exportacions d'un 1,0 %. Les importacions han crescut un 3,1 % en el dos primers mesos de l'any, per sota del que ho van fer en el conjunt del 2015 (5,9 %). El dèficit comercial de béns de Catalunya amb l'estranger s'eixampla lleugerament.

Si es pren com a referència l'evolució dels preus de les exportacions i les importacions de l'economia espanyola (fins al febrer del 2016, amb caigudes de l'1,6 % i del 2,8 %, respectivament), en termes de volum l'evolució de les exportacions catalanes se situaria en un 2,6 %, i el de les importacions, en un 5,9 %.

Gràfic 3.2.1
Evolució del comerç de béns amb l'estranger
(mitjana mòbil de 12 mesos)

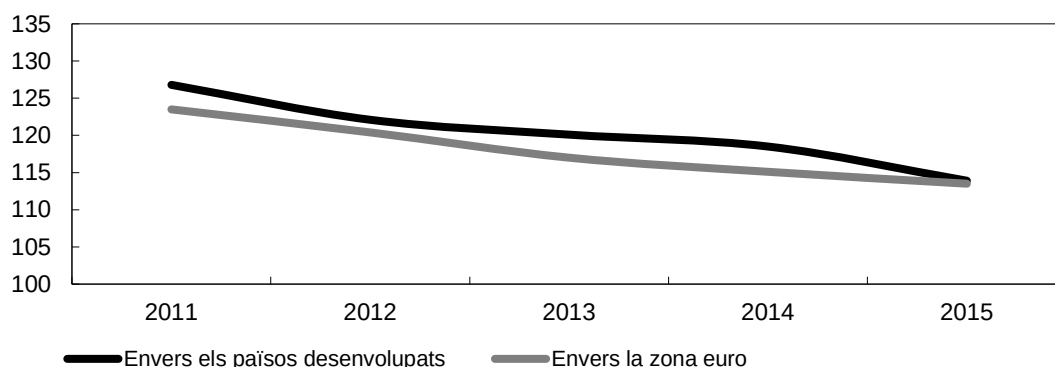
La competitivitat —valorada en termes de costos laborals unitaris (amb dades a escala estatal) i tipus de canvi— ha millorat lleugerament durant el conjunt del 2015, com també ho va fer en el conjunt de l'any 2014. Respecte a la zona euro, els costos laborals unitaris de les manufactures han disminuït 1,6 punts en termes relatius. En comparació amb el conjunt dels països desenvolupats, els costos laborals unitaris han disminuït més (4,6 punts) i, al

mateix temps, l'aportació del component nominal ha estat favorable, gràcies a la depreciació del valor de l'euro enfront del dòlar.

Gràfic 3.2.2

Índexs de competitivitat segons costos laborals unitaris en manufactura

(dades de l'economia espanyola. Índex 1999=100)

L'increment de l'índex indica una pèrdua de competitivitat.

Font: Banc d'Espanya.

Tal i com va passar al 2015, les exportacions catalanes cap als països de la UE han aportat la major part del creixement. Fins al febrer del 2016 les exportacions a la UE han mantingut una taxa de creixement moderada, de l'1,7 %, però superior a la del conjunt de les exportacions (1 %).

Aquest inici d'any 2016 mostra una recuperació de les vendes adreçades a França del 6,3 %. En canvi, les exportacions a al Regne Unit i a Portugal han disminuït, en contrast amb el creixement de dos dígit del 2015. També destaca la millora del comportament de les exportacions de Catalunya a la resta d'Europa (1,7 %) amb forts creixements a Turquia i Suïssa, tot i la persistent davallada del comerç amb Rússia. Els dos primers mesos del 2016 les exportacions cap als EUA han registrat un impuls del 8,7 %, menor però que el del conjunt de l'any anterior. També les exportacions adreçades a l'Amèrica llatina mostren un alentiment, atès que han crescut un 2,3 %. Cal subratllar la notable caiguda que experimenten les exportacions al continent asiàtic (a excepció de l'Orient Mitjà), on destaquen dos països amb importants reptes macroeconòmics com la Xina (-12,5 %) o el Japó (-20,0 %). Finalment, els socis comercials de la riba sud del Mediterrani han tingut comportaments distints, vegi's Algèria (-9,4 %) i el Marroc (16,6 %).

Quadre 3.2.1

Evolució de les exportacions de béns per àrees i països

% de variació interanual

	2015	Gener-febrer del 2016
Unió Europea	6,6	1,7
França	-0,8	6,3
Alemanya	9,5	1,3
Itàlia	14,6	3,1
Portugal	10,1	-3,2
Regne Unit	10,7	-11,7
Resta d'Europa	-3,7	1,7
Suïssa	3,3	4,2
Amèrica del Nord	20,7	9,8
EUA	21,0	8,7
Amèrica llatina	7,8	2,3
Àsia (sense Orient Mitjà)	11,5	-14,5
Japó	14,7	-20,0
Xina	14,9	-12,5
Orient Mitjà	18,6	12,2
Àfrica	-1,7	1,8
Algèria	-9,4	-9,4
Marroc	10,2	16,6
Resta del món	-17,7	10,7
Total	6,1	1,0

Font: Idescat, AEAT i Ministeri d'Economia i Competitivitat.

El principal sector exportador català, la indústria química, que suposa més d'una quarta part del total d'exportacions, ha augmentat les vendes a l'exterior un 6,9 % fins al mes de febrer i aporta la major part del creixement acumulat. Les exportacions que han crescut més (un 11,2 %) són les dels béns d'equipament, on destaca el material de transport per carretera. L'altre sector que fa una aportació important al creixement total de les exportacions és l'alimentari, que s'incrementa un 5,8 %. El sector de l'automòbil, que va sorprendre pel fort creixement de 2015, ha rebotat a la baixa, amb una caiguda de l'11 %. També cauen les exportacions de manufactures de consum (un 4,2 %) en particular el tèxtil i el calçat.

El creixement de les exportacions durant els dos primers mesos de l'any és inferior al que hi va haver el 2015, però no es poden treure gaires conclusions atès que les dades mensuals presenten molta variabilitat. Així mentre que al gener van disminuir un 9,3 %, al febrer van créixer un 13,3 %. De moment, en el conjunt dels dos primers mesos les exportacions catalanes estan creixent menys que les exportacions espanyoles a diferència del que va passar en el conjunt del 2015

Quadre 3.2.2

Exportacions per sectors econòmics

Gener-febrer de 2016. % de variació interanual

	Catalunya	Espanya
Alimentació	5,8	6,0
Productes energètics	-10,9	-3,8
Matèries primeres	-20,3	-11,3
Semimanufactures no químiques	-0,8	-3,1
Productes químics	6,9	3,3
Béns d'equipament	11,2	4,5
Automoció	-11,0	7,6
Béns de consum durador	3,2	33,7
Manufactures de consum	-4,2	6,9
Altres	-32,6	-49,5
Total	1,0	2,4

Font: Ministeri d'Economia i Competitivitat.

Quadre 3.2.3

Exportacions de productes industrials per nivell tecnològic

(% de variació interanual)

	2014	2015
Nivell tecnològic alt	6,2	10,5
productes farmacèutics	5,6	7,3
productes informàtics, electrònics i òptics	8,1	20,1
altres	8,7	27,3
Nivell tecnològic mitjà alt	1,5	6,2
productes químics	-0,2	3,4
materials i equips elèctrics; maquinària i vehicles	2,8	8,7
altres	-2,0	-7,6
Nivell tecnològic mitjà baix	0,2	2,7
cautxú i matèries plàstiques, productes minerals no metàl·lics i metal·lúrgia	-2,0	4,7
productes metàl·lics	1,4	5,9
altres	6,7	-7,5
Nivell tecnològic baix	4,5	6,7
productes alimentaris, tèxtils, cuir i calçat, fusta i paper	4,6	5,6
altres	3,4	20,2
Total de productes industrials	2,6	6,2

Font: Idescat, a partir de dades del Ministeri d'Economia i Competitivitat.

Sobre els resultats del 2015, ja es disposa de dades de l'evolució de les exportacions industrials per contingut tecnològic que reforcen els bons resultats obtinguts. Així, les exportacions d'alt contingut tecnològic de l'any 2015 (engloben les branques de productes farmacèutics i d'equips informàtics, electrònics i òptics) van créixer un 10,5 %, superant les del conjunt de les exportacions industrials (6,2 %). Les exportacions de nivell tecnològic

mitjà alt van créixer un 6,2 %, i les de baixa tecnologia ho van fer en un 6,7 %. L'any 2014, les exportacions d'alt nivell tecnològic també van ser les que van créixer més.

El notable creixement de les importacions que va tenir lloc el 2015 (5,9 %) s'ha moderat lleugerament durant els dos primers mesos del 2016: fins a un 3,1 % a Catalunya i un 1,0 % a Espanya, en part per la forta contracció del valor de les importacions energètiques. La resta d'agrupacions considerades registren creixements. En aquest sentit, l'augment més notori correspon al sector de l'automòbil (19,7 %) i als béns d'equipament (8,1 %) i les manufactures de consum (7,1 %), indicadors de l'augment del consum de les llars. A Espanya, les importacions de manufactures de consum i de productes alimentaris són les que més creixen (un 10,6 % i un 10,5 % respectivament).

Quadre 3.2.4

Importacions per sectors econòmics

Gener-febrer de 2016. % de variació interanual

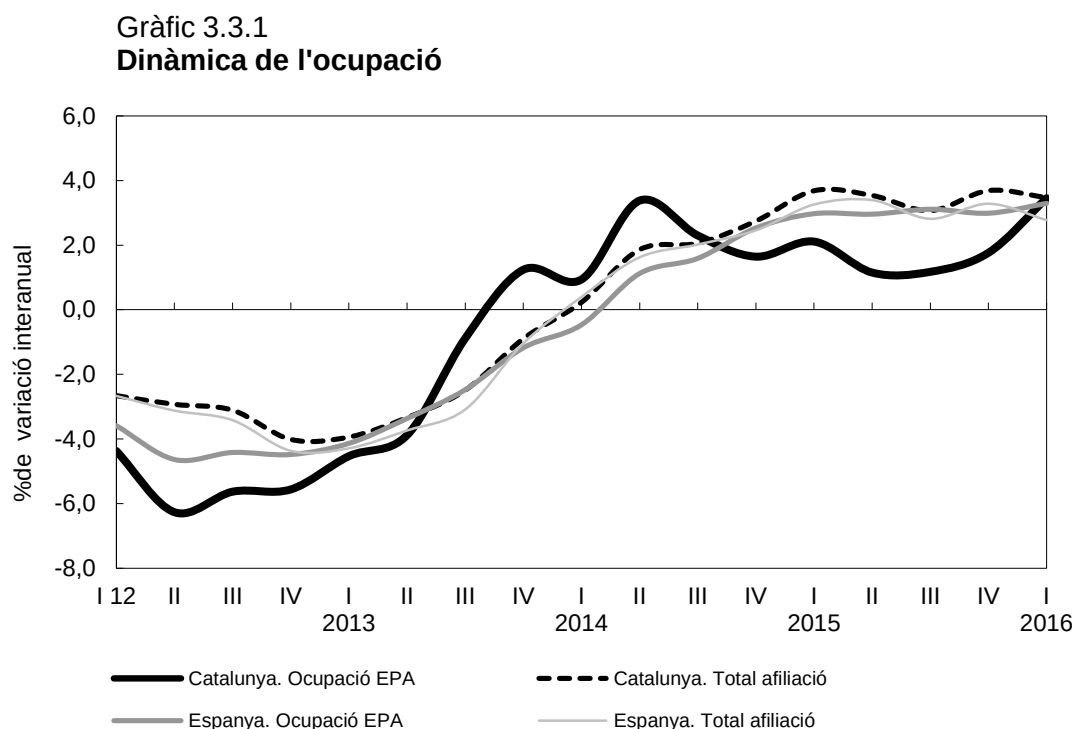
	Catalunya	Espanya
Alimentació	2,4	10,5
Productes energètics	-34,5	-30,7
Matèries primeres	12,9	-12,5
Semimanufactures no químiques	-3,5	-4,5
Productes químics	5,0	4,1
Béns d'equipament	8,1	9,4
Automoció	19,7	6,9
Béns de consum durador	-0,4	8,9
Manufactures de consum	7,1	10,6
Altres	250,4	23,1
Total	3,1	1,0

Font: Ministeri d'Economia i Competitivitat.

3.3. El mercat de treball

Els primers mesos del 2016 l'ocupació ha seguit mostrant una evolució molt positiva, seguint la pauta de recuperació iniciada a finals del 2013. Segons l'enquesta de població activa, el primer trimestre del 2016 fins i tot ha accelerat el seu creixement, ja que l'ocupació ha augmentat un 3,5 % interanual, el ritme més alt des de l'any 2006 (l'últim trimestre del 2015 va registrar un creixement interanual d'un 1,8 %). En valors absoluts, el nombre d'ocupats ha augmentat en 104.400 persones els últims dotze mesos. El registre d'afiliació a la Seguretat Social també confirma la forta creació d'ocupació, amb un creixement interanual d'un 3,5 % durant el primer trimestre del 2016 (igual que el creixement corresponent a

l'EPA). No obstant això, no es detecta una acceleració com en el cas de l'enquesta, ja que el creixement de l'afiliació és una mica inferior al que s'experimentava el quart trimestre del 2015 (d'un 3,7 % interanual)

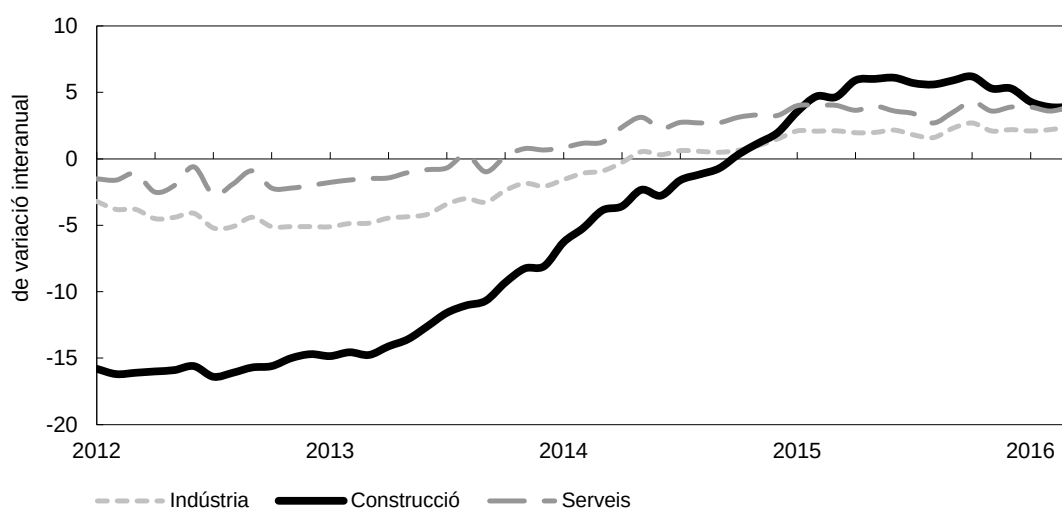

A Espanya, l'EPA mostra també un comportament dinàmic de l'ocupació, que augmenta un 3,3 % interanual el primer trimestre. Aquest ritme supera una mica el que es va registrar al llarg del 2015 (quan va incrementar un 3%). Les dades d'ocupació corregides d'estacionalitat i de l'efecte del calendari (només disponibles per a Espanya), també apunten a una petita acceleració, ja que el creixement intertrimestral corregit ha estat d'un 0,9 %, més alt que el del quart trimestre del 2015 (0,8 %). En canvi, l'afiliació a la Seguretat Social, tot i que manté un creixement significatiu a Espanya (creix un 2,8 % interanual el primer trimestre), ha moderat una mica l'avanç en comparació amb finals del 2015, quan avançava un 3,3 % interanual. A la vista d'aquestes dades, l'ocupació presenta el primer trimestre un comportament més favorable a Catalunya que a la mitjana de l'Estat.

Segons la informació sectorial de l'afiliació a la Seguretat Social (corresponent al mes de març del 2016), tots els grans sectors d'activitat generen ocupació a bon ritme. L'afiliació manté un creixement sòlid als serveis (d'un 3,9 % interanual). La construcció també mostra un augment de l'afiliació d'un 3,9 %, però que representa una certa moderació en comparació amb el fort creixement experimentat el 2015 (quan va superar el 5 % anual). A la

indústria també es crea ocupació a un ritme significatiu i força estable (el març l'afiliació augmenta un 2,4 % interanual). D'altra banda, en l'evolució per sectors d'activitat continua havent-hi molta discrepància entre les dades de l'EPA i les de la Seguretat Social. L'enquesta corrobora el creixement de l'ocupació a la indústria i sobretot als serveis. Però, en canvi, l'EPA detecta una caiguda interanual de l'ocupació en el sector de la construcció que sembla poc coherent amb el creixement positiu (amb un perfil de desacceleració) que es desprèn d'altres indicadors sectorials.

Gràfic 3.3.2
Evolució de l'afiliació a la Seguretat Social a Catalunya per grans sectors

Font: Ministeri d'Ocupació i Seguretat Social.

El detall de la informació sectorial de l'afiliació a la Seguretat Social mostra un ritme de creixement notable en la majoria de branques, i en especial en les del sector serveis. En aquest sentit, destaca el fort creixement de l'afiliació en l'epígraf anomenat activitats relacionades amb l'ocupació (gairebé d'un 17 % interanual), que s'accelera respecte el ritme de creixement mostrat al llarg del 2015. Cal recordar que aquest epígraf inclou les persones que treballen per a empreses de treball temporal i que poden estar contractades en qualsevol altre sector d'activitat. També destaca el creixement de l'afiliació en les branques de programació i consultoria informàtica i en les activitats administratives d'oficina. En termes absoluts, també cal esmentar el creixement de la restauració (que correspon a l'epígraf anomenat serveis de menjar i beure), el comerç (al detall i a l'engròs) i les activitats més relacionades amb els serveis públics (educació, administració pública, sanitat). En les branques industrials també es produeix una millora gairebé generalitzada. En particular, destaca el fort creixement de l'afiliació en la indústria alimentària, i la fabricació i reparació de maquinària.

Quadre 3.3.1

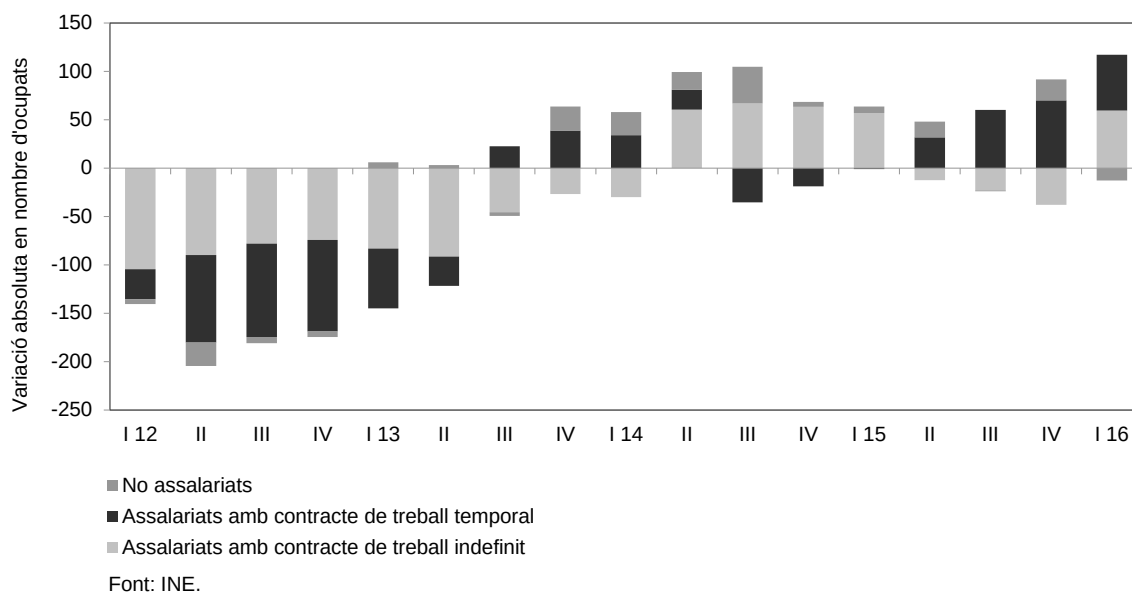
Magnituds del mercat de treball a Catalunya i a Espanya

	2014	2015	Quart trimestre del 2015	Primer trimestre del 2016
CATALUNYA				
% de variació interanual				
Població activa	-1,5	-0,6	-0,9	0,2
Població ocupada	2,1	1,5	1,8	3,5
Assalariats amb contracte de treball indefinit	2,0	-0,2	-1,8	2,9
Assalariats amb contracte de treball temporal	0,0	8,7	15,5	12,7
Població en atur	-13,4	-9,1	-11,6	-12,9
Taxes				
Taxa d'activitat de la població de 16 a 64 anys (%)	79,0	78,9	78,7	79,0
Taxa d'ocupació de la població de 16 a 64 anys (%)	62,9	64,2	64,7	65,2
Taxa d'atur (%)	20,3	18,6	17,7	17,4
Homes	20,6	17,8	16,5	16,3
Dones	20,0	19,4	19,1	18,7
Menys de 25 anys	47,1	42,3	39,0	37,6
Taxa de temporalitat (%)	18,3	19,6	20,3	19,6
Proporció d'ocupació a temps parcial (%)	15,3	13,9	14,3	14,3
ESPANYA				
% de variació interanual				
Població activa	-1,0	-0,1	-0,7	-0,3
Població ocupada	1,2	3,0	3,0	3,3
Població en atur	-7,3	-9,9	-12,4	-12,0
Taxes				
Taxa d'activitat de la població de 16 a 64 anys (%)	75,3	75,5	75,4	75,3
Taxa d'ocupació de la població de 16 a 64 anys (%)	56,8	58,7	59,5	59,4
Taxa d'atur (%)	24,4	22,1	20,9	21,0

Font: enquesta de població activa (EPA), INE.

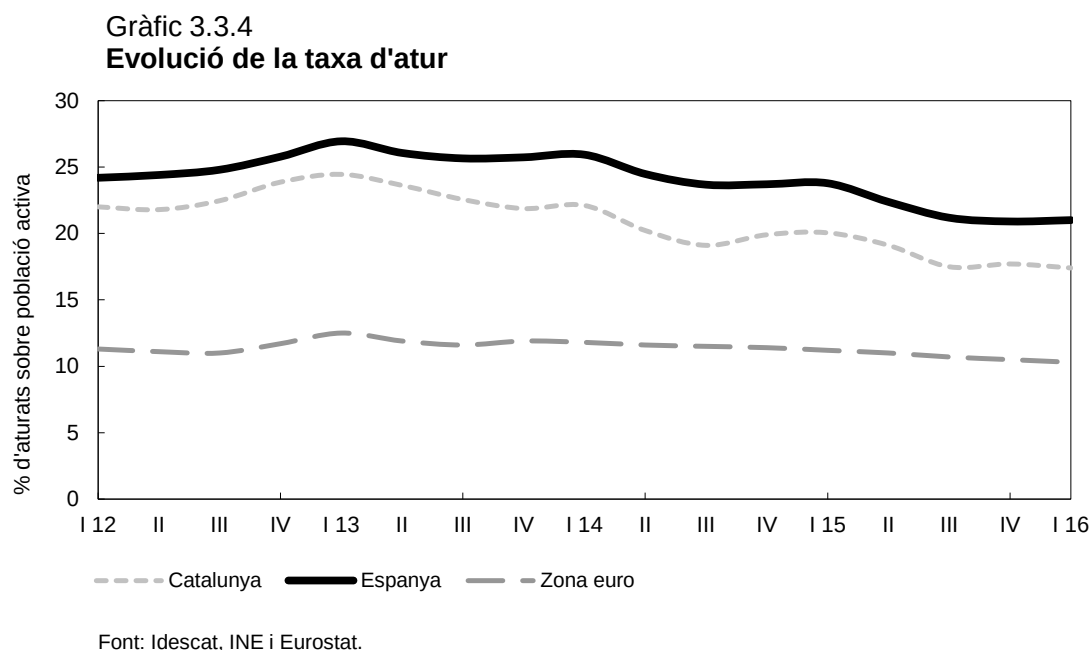
La millora que mostra l'EPA el primer trimestre sobretot ha beneficiat l'ocupació assalariada, que accelera la seva expansió fins a un 4,7 % interanual, mentre que els no assalariats experimenten un retrocés. Aquesta feblesa en l'ocupació per compte propi també s'observa en les dades d'afiliació al règim d'autònoms, que presenten un creixement moderat (1,3 % interanual) i força més baix que el creixement de l'afiliació d'un 4 % del règim general (que aglutina els assalariats). Dins de l'ocupació assalariada, es produeix un creixement tant en el sector privat com al públic. D'altra banda, segons el tipus de jornada el gruix de l'ocupació creada els últims dotze mesos ha estat bàsicament a jornada completa (més d'un 80 % dels nous llocs creats). No obstant això, l'ocupació a temps parcial també anota una millora, i passa a registrar un creixement interanual positiu (4,1 %) per primera vegada en un any i mig.

Gràfic 3.3.3
Variació interanual de la població ocupada

Els tres primers mesos d'enguany l'ocupació temporal ha seguit mostrant un creixement molt dinàmic, per quart trimestre consecutiu. Tot i això, l'ocupació indefinida també ha millorat, i passa a registrar un creixement interanual positiu, d'un 2,9 %, després de tres trimestres de descens. En termes absoluts, dels 117.100 llocs de treball assalariats que s'han creat en termes nets els últims dotze mesos, un 50,4 % són ocupats indefinits, i un 49,6 % corresponen a assalariats amb contracte temporal. Les dades de l'EPA per a Espanya també indiquen un fort dinamisme de l'ocupació temporal (que creix un 10,1% interanual), mentre que l'ocupació fixa augmenta un 1,8 %. D'altra banda, les dades de les oficines de treball de la Generalitat (OTG) relatives als contractes registrats mostren durant el primer trimestre del 2016 un creixement tant en el nombre de contractes indefinits (que ha estat un 8,2% superior al mateix període del 2015) com en el de contractes temporals (s'han signat un 5,7 % més que al mateix període de l'any anterior).

El primer trimestre del 2016 s'observa una canvi de tendència en la població que es declara activa que, després d'acumular més de quatre anys amb caigudes interanuals, presenta un creixement positiu, tot i que de poca magnitud (0,2 % interanual). Al mateix temps, la població en edat de treballar (de 16 a 64 anys) ha seguit disminuint, però de manera molt més moderada que els últims anys (cau un 0,2 % interanual). La taxa d'activitat de 16 a 64 anys puja una mica i es manté en valors molt alts (79 %), propers als màxims històrics.

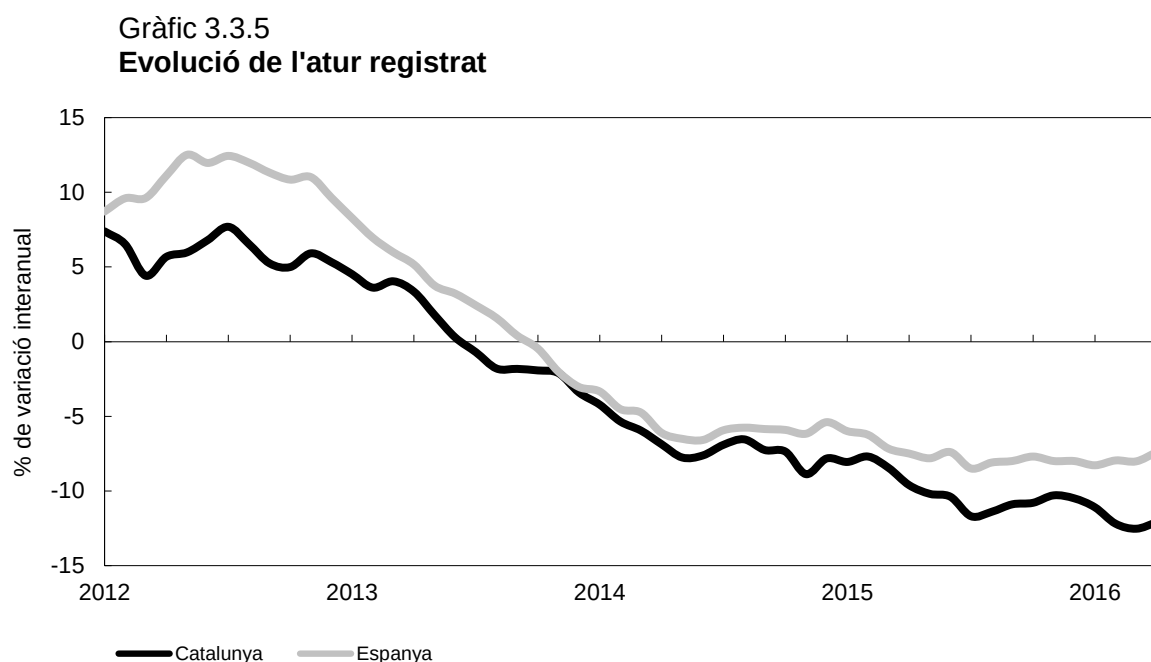
D'altra banda, el creixement de l'ocupació ha provocat una millora significativa en la taxa d'ocupació de la població de 16 a 64 anys, que puja fins a un 65,2%, el percentatge més alt des del tercer trimestre del 2010. Per gènere, la taxa d'ocupació dels homes és la que més millora, ja que puja fins a un 69,7 % (3,1 punts més que a principis del 2015). La taxa d'ocupació femenina ha augmentat fins a un 60,8 %.

El dinamisme de l'ocupació ha permès que la població en atur segueixi disminuint, amb una davallada d'un 12,9 % interanual. La taxa d'atur s'ha reduït fins a un 17,4 %, el valor més baix des del tercer trimestre del 2010. Per col·lectius, s'ha produït una millora generalitzada en comparació amb principis del 2015. Cal destacar la reducció molt significativa en la taxa d'atur dels homes, que baixa fins a un 16,3 % (a principis del 2015 era 3,6 punts superior), tot i que la taxa d'atur femenina també ha disminuït, fins a un 18,7 %. I per grups d'edat s'ha produït un descens molt pronunciat en la taxa d'atur de la població de 16 a 24 anys, que disminueix més de vuit punts en un any fins a situar-se en un 37,6 %. No obstant això, la caiguda de la taxa d'atur juvenil s'explica en certa mesura pel fet que un part de joves aturats ha passat a la inactivitat (i això també inclou els que retornen al sistema educatiu i no busquen feina). De fet la taxa d'ocupació juvenil presenta una millora més aviat modesta al llarg de l'últim any: a principis del 2015 era d'un 23,8 %, mentre que el primer trimestre del 2016 tan sols ha pujat fins a un 24,8 % (és a dir, que de cada 100 joves de 16 a 24 anys, menys d'una quarta part estan ocupats).

Les taxes d'atur de la resta de grups d'edat, que també van a la baixa, són força inferiors a la dels joves (la de 25 a 54 anys és d'un 15,9 %, i la de 55 a 64 anys és d'un 17,2 %). Així

mateix, la taxa d'atur de la població estrangera, tot i que és molt més alta que la mitjana, segueix una evolució descendent i se situa en un 30,6 % el primer trimestre del 2016. El comportament positiu del mercat de treball a principis del 2016 també ha permès un descens en l'atur de llarga durada (persones en atur que cerquen feina des de fa més d'un any), que se situa en un 57,4 % (a principis del 2015 era d'un 60,6 %). En canvi, la proporció d'atur de molt llarga durada (persones que cerquen feina des de fa més de dos anys) continua a l'alça, i representa un 42,9 % del total d'aturats.

A Espanya la població en atur segueix reduint-se en termes interanuals, en part gràcies a la reducció de la població activa, que disminueix un 0,3 %. El primer trimestre del 2016 la taxa d'atur s'ha situat en un 21 %, força inferior a la taxa que presentava a principis de l'any passat (d'un 23,8 %). Així, d'acord amb aquestes dades, la taxa d'atur de Catalunya (17,4%) segueix en valors molt inferiors a la mitjana estatal. Pel que fa a la zona euro, s'observa com la taxa d'atur va reduint-se lentament des de finals del 2013. El primer trimestre del 2016 ha baixat fins a situar-se en un 10,3 % (taxa ajustada d'estacionalitat i de l'efecte del calendari), la taxa més baixa des del tercer trimestre del 2011. Al llarg dels últims dotze mesos, la taxa d'atur ha millorat a la major part dels països de la zona euro; tot i això, continua sent molt elevada a Grècia (24,4 %, amb dada del quart trimestre del 2015) i a Espanya (20,5%, amb la dada ajustada estacionalment que publica Eurostat). En canvi, les taxes d'atur més reduïdes corresponen a Alemanya (4,3 %) i Malta (5 %).

Font: oficines de treball de la Generalitat (OTG) i Servei Públic Estatal d'Ocupació.

L'atur registrat ha accentuat els últims mesos la tendència de caiguda interanual que va iniciar l'any 2013. El mes d'abril el ritme de descens en el nombre d'aturats ha estat d'un 12,1 % interanual. Com d'altres indicadors laborals, l'atur registrat mostra una evolució més favorable a Catalunya que a Espanya, ja que l'atur registrat en el conjunt de l'Estat baixa amb menys intensitat. En particular, el mes d'abril el descens interanual és d'un 7,4 %.

3.4. Evolució dels preus

Els primers mesos de l'any la inflació ha continuat en taxes negatives. El març la taxa interanual de l'IPC a Catalunya ha estat d'un -0,6 %, (el febrer va ser d'un -0,5 interanual). Es prolonga, per tant, l'etapa de moderació històrica de la inflació, que va començar a mitjan 2013 i que es va accentuar l'any 2015, en gran mesura per la davallada registrada en el preu internacional del petroli. Tot i això, la inflació subjacent no mostra una contenció tan forta com l'índex general, i després d'haver assolit mínims l'any 2014, ha anat creixent lentament, en sintonia amb la recuperació econòmica, fins arribar a un 1,3 % interanual els mesos de febrer i març. D'altra banda, el paper moderador del petroli sobre la inflació pot desaparèixer els mesos vinents, ja que és difícil que la cotització del cru es redueixi molt més, atès que

Quadre 3.4.1

Evolució de l'índex de preus al consum (IPC) per grups de despesa

Taxa de variació interanual

CATALUNYA	General	Aliments	Begudes alcohòliques i tabac	Vestit	Habitatge	Parament de la llar	Medicina	Transports	Comunicacions	Lleure i cultura	Ensenyament	Hotels, cafès i restaurants	Altres
Mitjana del 2013	1,7	0,0	6,1	0,2	1,7	1,7	5,1	-0,1	-4,3	1,3	10,5	0,9	2,7
Mitjana del 2014	0,1	0,1	1,2	0,2	1,7	-0,1	0,7	-1,1	-6,1	-0,7	0,9	0,5	1,6
Mitjana del 2015	-0,2	1,8	1,1	0,4	-1,5	0,2	0,1	-4,5	-1,8	0,1	1,3	1,0	2,0
Desembre del 2014	-0,7	0,2	0,0	0,3	0,4	-0,1	-0,1	-5,8	-5,7	-0,7	1,4	0,9	1,9
Desembre del 2015	0,3	2,1	1,1	0,5	-1,6	0,6	0,2	-2,7	0,4	0,7	1,1	0,9	2,0
Gener del 2016	0,0	2,1	0,6	0,4	-4,8	0,7	-0,1	-1,7	1,2	0,2	1,1	1,3	1,9
Febrer del 2016	-0,5	1,3	0,1	0,5	-5,1	0,7	-0,1	-4,5	2,7	0,6	1,1	1,7	1,9
Març del 2016	-0,6	1,7	0,2	0,5	-5,2	1,0	-0,1	-5,4	2,7	0,4	1,1	1,6	1,9
ESPANYA													
Mitjana del 2013	1,4	2,8	6,1	0,0	0,9	0,9	6,9	0,4	-4,2	0,7	8,1	0,5	2,1
Mitjana del 2014	-0,2	-0,3	1,4	0,1	1,3	-0,5	0,1	-0,9	-6,1	-1,4	1,8	0,5	1,0
Mitjana del 2015	-0,5	1,2	1,4	0,3	-2,1	-0,2	0,1	-4,5	-1,8	-0,4	1,1	0,8	1,6
Desembre del 2014	-1,0	-0,3	0,4	0,2	-0,2	-0,6	-0,2	-5,5	-5,7	-1,2	1,3	0,6	1,3
Desembre del 2015	0,0	1,8	1,3	0,5	-2,3	0,1	0,5	-2,8	0,5	0,2	0,5	0,9	1,7
Gener del 2016	-0,3	2,1	0,9	0,4	-6,0	0,1	-0,4	-1,9	1,2	-0,2	0,5	1,3	1,5
Febrer del 2016	-0,8	1,3	0,4	0,4	-6,3	0,2	-0,5	-4,7	2,7	-0,1	0,5	1,4	1,5
Març del 2016	-0,8	1,7	0,4	0,4	-6,3	0,3	-0,5	-5,3	2,7	0,0	0,5	1,6	1,5

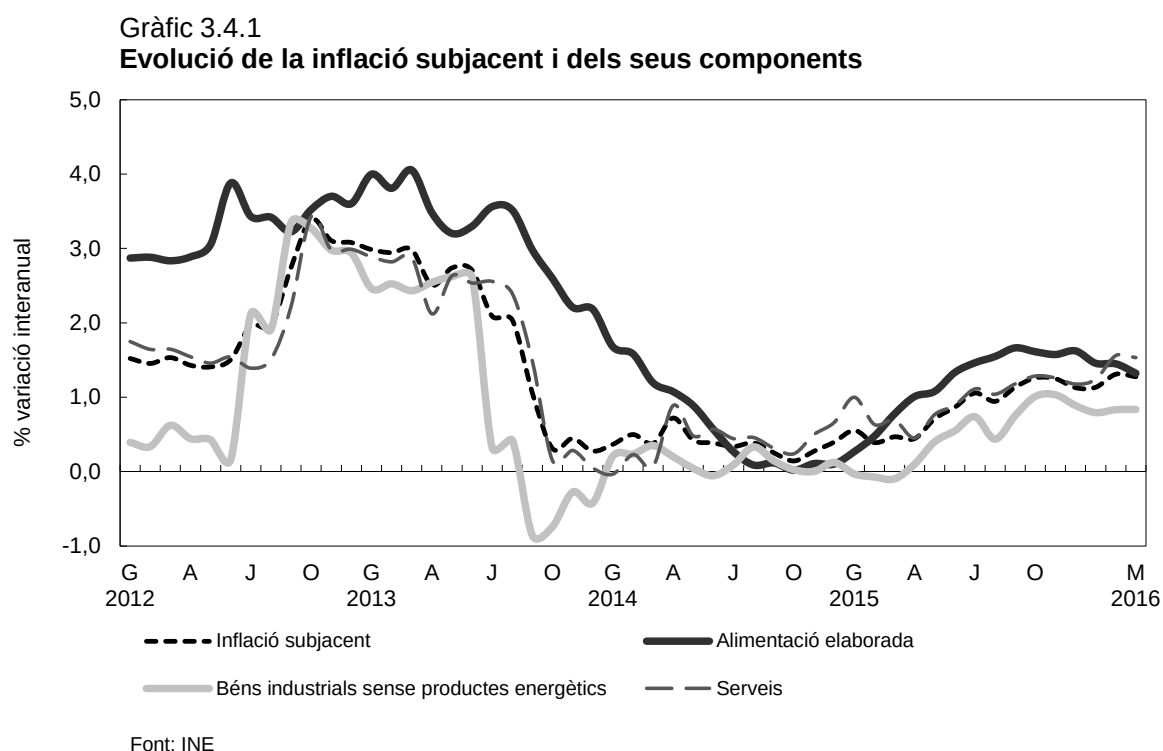
Font: elaboració a partir de les dades de l'INE.

està en valors mínims. De fet, el preu del petroli Brent el mes d'abril s'ha situat en mitjana en valors pròxims als 39 dòlars per barril, en un preu encara molt reduït, però superior als 30 dòlars registrats el mes de gener del 2016.

La gran majoria dels grups de despesa de l'IPC presenten un comportament moderat dels preus. L'apartat que experimenta un creixement més alt, d'un 2,7 %, és el de comunicacions. Aquest és un fet insòlit, ja que aquest grup de despesa ha registrat una tendència gairebé constant de caiguda de preus durant els últims quinze anys. En segon lloc, destaca l'augment dels preus de les altres despeses (que inclouen, entre d'altres, les assegurances i els productes d'ús personal), amb un creixement d'un 1,9 %. També cal destacar l'acceleració en el grup dels hotels, cafès i restaurants, segurament relacionada amb l'expansió del consum privat i del turisme: el seu creixement de preus és encara contingut (1,6 % interanual), però en els dos últims mesos ha assolit el ritme més alt des de finals del 2012. En sentit contrari, els dos grups més beneficiats pel baix preu del petroli, que

són els transports i les despeses d'habitatge, registren una caiguda interanual dels seus preus, d'un 5,4 % i d'un 5,2 % interanual respectivament.

La inflació subjacent ha registrat els últims sis mesos taxes més altes que les de 2014 (quan va arribar a mínims històrics) i de la primera meitat del 2015. El mes de març se situa en un 1,3 % interanual. Per components, el que ha experimentat una acceleració més intensa és el de serveis (amb un increment d'un 1,5 %). Això s'explica per la incidència de l'alça de preus en grups de despesa com les comunicacions o els hotels, cafès i restaurants. Amb tot, aquesta evolució encara és força continguda si es té en compte que aquest grup ha estat tradicionalment un dels més inflacionistes. Pel que fa al component d'alimentació elaborada, alcohol i tabac, ha moderat una mica l'increment de preus (ara d'un 1,3 % interanual). Finalment, el capítol amb una evolució més moderada és una vegada més el de béns industrials sense productes energètics, amb un increment d'un 0,8 % interanual.

La inflació a Espanya també s'ha mantingut en valors negatius els últims mesos (-0,8% interanual el mes de març). Al mateix temps la inflació subjacent espanyola, tot i que continua moderada, ha anat pujant lentament i arriba el març a un 1,1% interanual, la taxa més alta des de mitjan 2013. En els últims mesos, per tant, la inflació d'Espanya s'ha situat en taxes més negatives que la corresponent a Catalunya. De tota manera, el diferencial d'inflació amb la mitjana estatal s'ha mantingut força estable. Fins i tot ha baixat una mica,

per situar-se en 0,2 punts percentuals el mes de març, gràcies a que el diferencial d'inflació dels aliments ha desaparegut. En termes d'inflació subjacent, el diferencial també ha estat de 0,2 punts, amb un perfil molt constant els darrers mesos. Per grups de despesa, els que presenten un creixement de preus més alt en comparació amb la mitjana estatal són l'habitatge (amb un diferencial de 1,1 punts percentuals el mes de març), seguit del parament de la llar (0,7 punts) i de l'ensenyament (amb una inflació 0,6 punts percentuals superior a la mitjana estatal).

Quadre 3.4.2 Evolució de l'IPC per grups especials

Taxes de variació interanuals

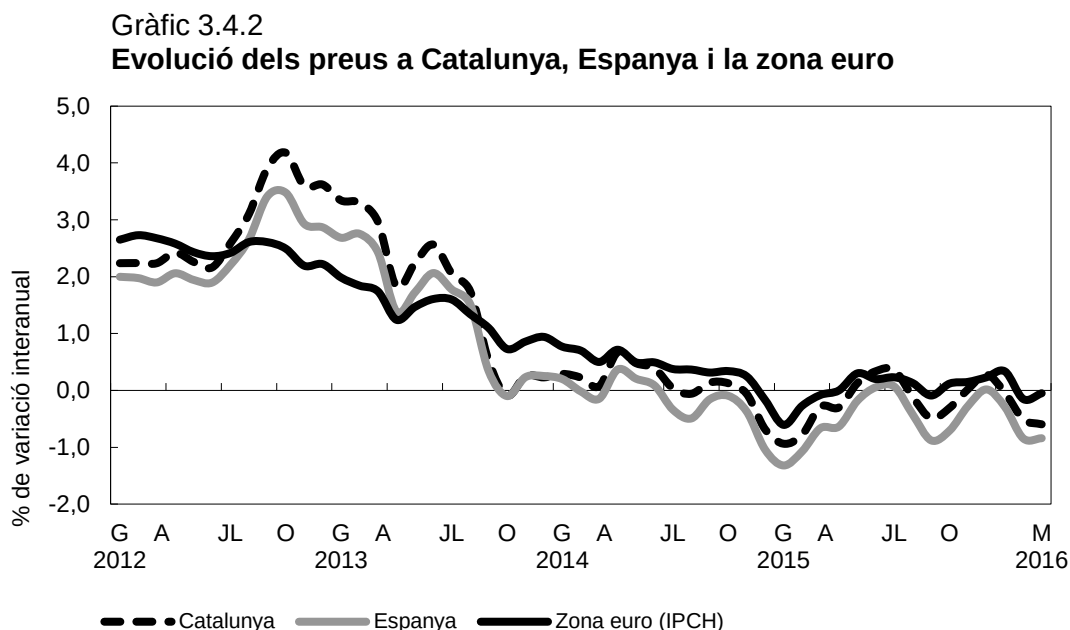
	Índex sense aliments no elaborats ni productes energètics	Béns industrial sense productes energètics	Serveis	Alimentació elaborada, begudes alcohòliques i tabac	Alimentació no elaborada	Productes energètics ¹
CATALUNYA						
Mitjana del 2013	1,9	1,1	1,9	3,2	3,2	-0,3
Mitjana del 2014	0,4	0,1	0,4	0,6	-0,7	-1,1
Mitjana del 2015	0,9	0,5	1,0	1,2	2,9	-8,8
Desembre del 2014	0,4	0,1	0,7	0,1	0,4	-8,6
Desembre del 2015	1,1	0,9	1,2	1,6	2,7	-7,0
Gener del 2016	1,1	0,8	1,2	1,5	2,9	-9,6
Febrer del 2016	1,3	0,8	1,6	1,4	0,7	-13,3
Març del 2016	1,3	0,8	1,5	1,3	2,0	-14,3
ESPANYA						
Mitjana del 2013	1,4	0,6	1,4	3,1	3,6	0,0
Mitjana del 2014	0,0	-0,4	0,1	0,4	-1,2	-0,8
Mitjana del 2015	0,6	0,3	0,7	0,9	1,8	-9,0
Desembre del 2014	0,0	-0,2	0,3	-0,2	0,7	10,3
Desembre del 2015	0,9	0,6	0,9	1,4	3,9	7,6
Gener del 2016	0,9	0,5	1,0	1,4	7,4	-0,4
Febrer del 2016	1,0	0,5	1,3	1,3	7,6	-2,2
Març del 2016	1,1	0,5	1,4	1,3	2,8	-3,7

¹ Inclou els preus dels carburants i els combustibles i de l'energia.

Font: INE

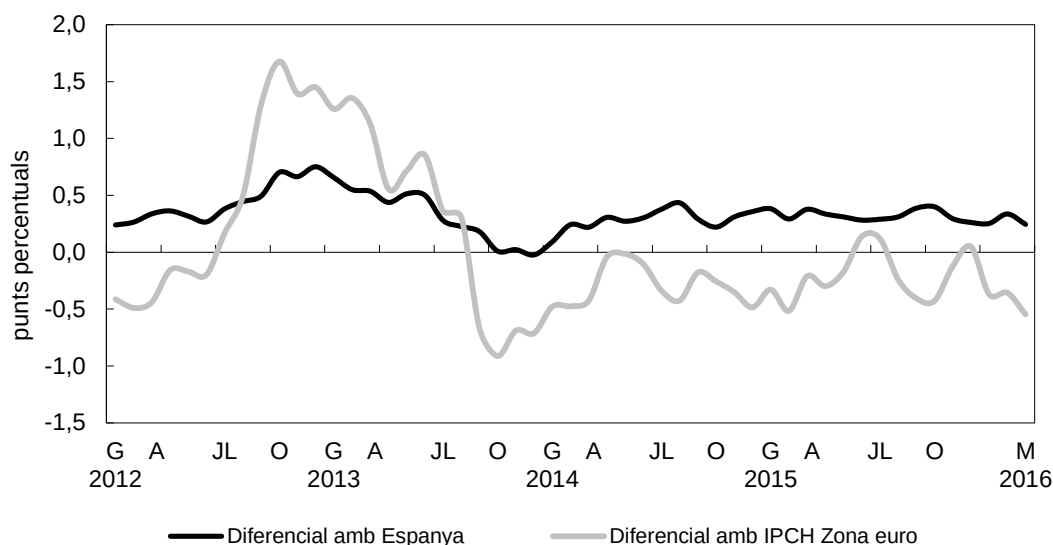
A la zona euro l'IPC harmonitzat també ha seguit els mesos més recents amb un creixement mínim, principalment per l'efecte moderador del preu del petroli. De fet, el març els preus de consum s'han mantingut estables respecte a un any enrere (0 % interanual). La inflació

subjacent, tot i seguir una evolució moderada –atès el perfil encara feble de la demanda interna–, presenta taxes clarament positives (el març ha assolit una taxa d'un 1 % interanual). Dins dels països de l'euro, la moderació de preus és generalitzada. Les economies amb una inflació més negativa són Xipre (-2,2 % interanual), Espanya (-1%, en termes d'IPC harmonitzat) i Eslovènia (-0,9 %), mentre que les taxes d'inflació més altes corresponen a Bèlgica (1,6 %) i Malta (1%).

La inflació de Catalunya durant els primers mesos de 2016 s'ha situat en taxes força inferiors a la UEM, amb un diferencial negatiu que arriba a 0,6 punts el mes de març. Això evidencia que l'impacte de la reducció del preu del petroli sobre la inflació és superior a Catalunya (i a Espanya) en comparació amb la mitjana de la UEM, d'entrada perquè els productes energètics tenen un pes superior en la cistella de consum que conforma l'IPC. En canvi, la inflació subjacent ha mostrat unes taxes una mica més altes a Catalunya que a la zona euro, i el diferencial positiu (de 0,3 punts) s'ha ampliat lleugerament a l'últim mig any. De tota manera, aquest diferencial que enregistra la inflació subjacent en comparació amb la zona euro és de poca magnitud, i molt inferior al que s'experimentava en el període previ a la crisi.

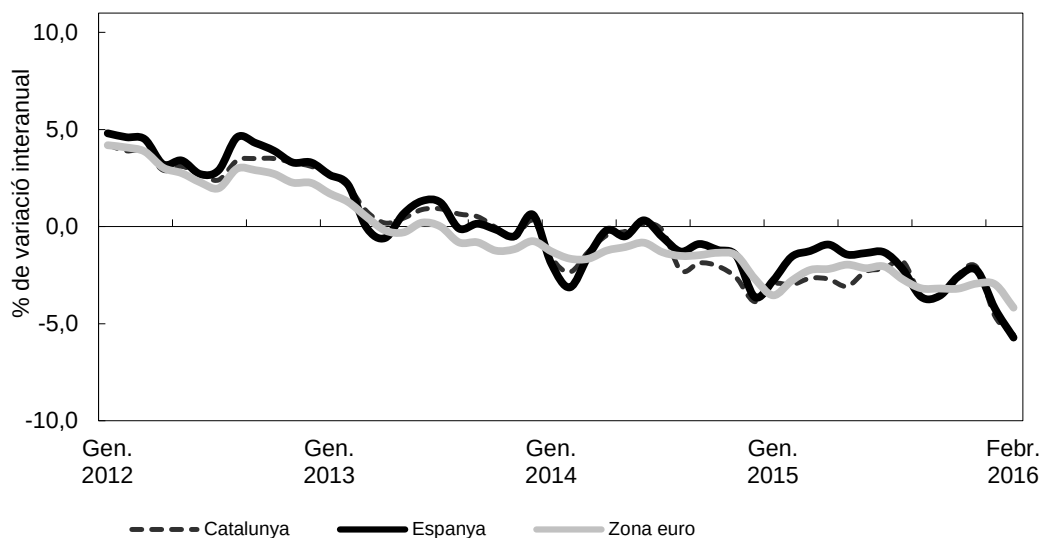
Gràfic 3.4.3
Evolució del diferencial d'inflació de Catalunya amb Espanya i amb la zona euro

Font: INE.

L'índex de preus industrials de sortida de fàbrica (IPRI), que encadena taxes interanuals negatives des de principis del 2014, el mes de febrer ha registrat una caiguda del 5,6 % interanual, el descens més acusat des de juliol de 2009. La categoria d'energia és la que mostra una caiguda més gran (d'un 21,6 % interanual). Aquest descens de l'energia és el més intens de tota la sèrie disponible, que comença el gener de 2003. La segueix la de béns

Gràfic 3.4.4
Evolució de l'índex de preus industrials (IPRI)

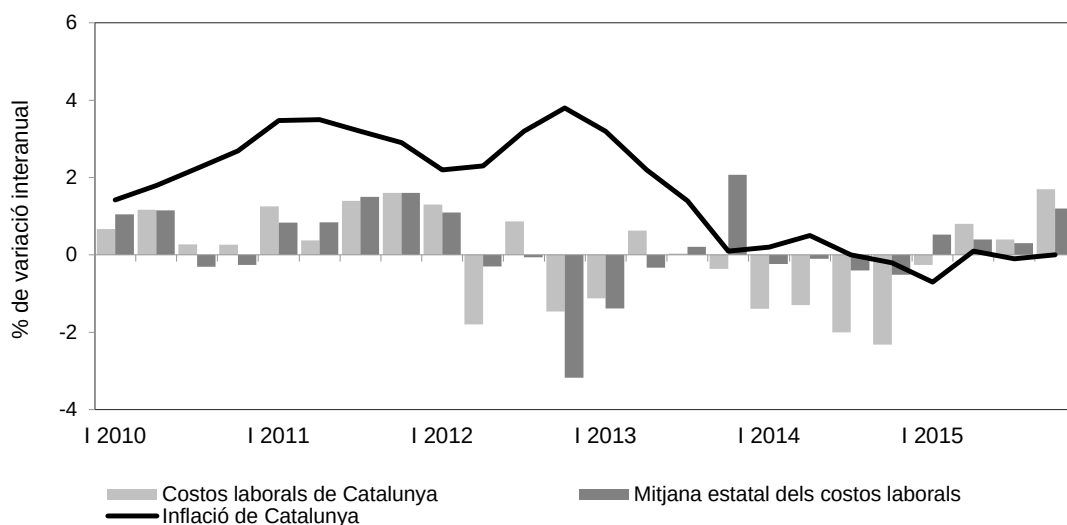
Font: INE i Eurostat.

intermedis, que disminueix un 2,2 % interanual. Els béns d'equipament presenten un creixement interanual positiu, d'un 0,1 %, mentre que els béns de consum registren un lleu descens (d'un -0,4 %). D'altra banda, a Espanya els preus industrials cauen pràcticament igual que a Catalunya, ja que baixen un 5,7 % interanual. El descens de la categoria d'energia també ha estat molt important (d'un 19,8 %), tot i que una mica més lleu que a Catalunya). A la zona euro els preus industrials també han anat a la baixa (-4,2 % interanual).

3.5. Els salaris i els costos laborals

El cost laboral mitjà per treballador i mes va augmentar el 2015 a Catalunya un 0,7 % anual a Catalunya i 0,6 % a Espanya. A diferència del 2014 la inflació va ser inferior a l'evolució dels costos laborals, especialment en el darrer trimestre de l'any. Segons les dades de l'Enquesta trimestral del cost laboral (ETCL) de l'INE, el quart trimestre de 2015 el cost laboral mitjà per treballador i mes va augmentar a Catalunya un 1,7%, i al conjunt de l'Estat un 1,2 %. En aquest sentit, cal esmentar l'impuls destacat del cost salarial extraordinari, d'un 9,9 % i 5,9% respectivament.

Gràfic 3.5.1
Costos laborals per treballador i mes i inflació

Font: INE.

Pel que fa a l'evolució dels diversos components dels costos laborals a Catalunya durant el conjunt del 2015, la part del cost salarial presenta un increment de l'1,6 %. Aquesta variació és el resultat d'un augment del 0,6 % del cost salarial ordinari i del 7,8 % del cost salarial extraordinari, que comprèn les pagues extraordinàries així com els endarreriments. A Espanya l'increment dels costos salarials és inferior (1,1 %), tot mostrant un augment del 0,4 % del cost salarial ordinari i del 5,8 % del cost salarial extraordinari. L'augment més alt que experimenta el cost extraordinari a Catalunya està relacionat amb la recuperació a la Generalitat d'una paga extraordinària que havia estat suprimida des del 2012. En el cas de l'Administració de l'Estat, aquesta recuperació va tenir lloc durant l'any 2013.

Quadre 3.5.2

Costos salarials i laborals. Dades anuals (% de variació interanual)

	Cost per treballador i mes		Cost per hora de treball efectiva	
	2014	2015	2014	2015
CATALUNYA				
Cost laboral total	-1,7	0,7	-1,7	0,4
Cost salarial	-1,8	1,6	-1,7	1,3
Cost salarial ordinari	-1,6	0,6	-1,5	0,3
Cost salarial extraordinari	-3,0	7,8	-3,1	7,6
Cost laboral no salarial	-1,6	-1,9	-1,5	-2,1
Hores pactades	-0,1	0,2		
Hores efectives de treball	-0,1	0,2		
ESPANYA				
Cost laboral total	-0,3	0,6	0,1	0,6
Cost salarial	-0,1	1,1	0,3	1,1
Cost salarial ordinari	0,0	0,4	0,4	0,4
Cost salarial extraordinari	-0,7	5,8	-0,1	5,9
Cost laboral no salarial	-1,0	-0,7	-0,6	-0,7
Hores pactades	-0,5	0,1		
Hores efectives de treball	-0,4	0,0		

Font: Enquesta trimestral de cost laboral (INE).

Els costos laborals no salarials, que inclouen les cotitzacions a la Seguretat Social i altres percepcions no salarials, es van reduir el 2015 un 1,9 %. La tendència a la baixa de les indemnitzacions per acomiadament expliquen en part el retrocés d'aquests costos. Al conjunt de l'Estat, els costos laborals no salarials cauen un 0,7 %.

El nombre d'hores efectives de treball presenta un comportament estable, que es reflecteix en un increment del 0,2 % a Catalunya i una variació nul·la a Espanya. La dinàmica seguida

per aquestes hores efectives de treball situa l'evolució dels costos laborals per hora en un augment del 0,4 % a Catalunya i del 0,6 % a Espanya.

Quadre 3.5.3

Costos laborals per sectors productius. Dades anuals (% de variació interanual)

	Catalunya		Espanya	
	2014	2015	2014	2015
Costos laborals per treballador i mes				
Total	-1,7	0,7	-0,3	0,6
Indústria	1,4	0,8	1,3	-0,4
Construcció	-2,5	-5,3	-0,2	-1,1
Serveis	-2,4	1,1	-0,6	1,0
Costos salarial ordinari per treballador i mes				
Total	-1,6	0,6	0,0	0,4
Indústria	2,2	0,5	1,7	0,1
Construcció	-2,2	-1,6	1,0	0,1
Serveis	-2,5	0,8	-0,4	0,5

Font: Enquesta trimestral de cost laboral (INE).

Per sectors productius, a Catalunya la construcció va experimentar durant el 2015 un retrocés molt notable dels costos laborals per treballador i mes, del 5,3 %, a diferència dels costos dels serveis i la indústria que es van incrementar un 0,8 % i un 1,1 % respectivament. En el conjunt de l'Estat l'evolució dels costos laborals per sectors productius presenta menys diferències. Els costos per treballador i mes a la construcció cauen menys (1,1 %), i els costos dels serveis i la indústria augmenten un 0,8 % i un 0,5 % respectivament. Per la seva banda, l'evolució seguida pels costos salarials ordinaris per treballador i mes presenten una evolució força semblant a la dels costos laborals per treballador i mes, si bé la construcció presenta una caiguda més moderada (d'un 1,6 %).

Els convenis col·lectius que s'han registrat fins al març del 2016 presenten un increment de les tarifes salarials del 1,30 %, augment superior al que es va pactar en el mateix període de l'any 2014 (del 0,85 %). Amb tot, aquest increment se situa per sota del llindar màxim recomanat per al 2016 (de l'1,5%) en el III Acord per a l'ocupació i la negociació col·lectiva. Cal destacar que els increments pactats en l'àmbit de l'empresa (0,78 %) són inferiors als pactats en l'àmbit sectorial (1,32 %).

Un fet destacat és que el nombre de treballadors afectats en la negociació col·lectiva i el nombre d'acords signats augmenten de manera notable: un 79,4 % i un 64,9 % respectivament. En ambdós casos l'augment ha estat més intens en l'àmbit de negociació d'empresa. Cal tenir present que s'ha produït un canvi metodològic en l'estadística de

Quadre 3.5.1

Increment salarial pactat a Catalunya segons l'àmbit de negociació

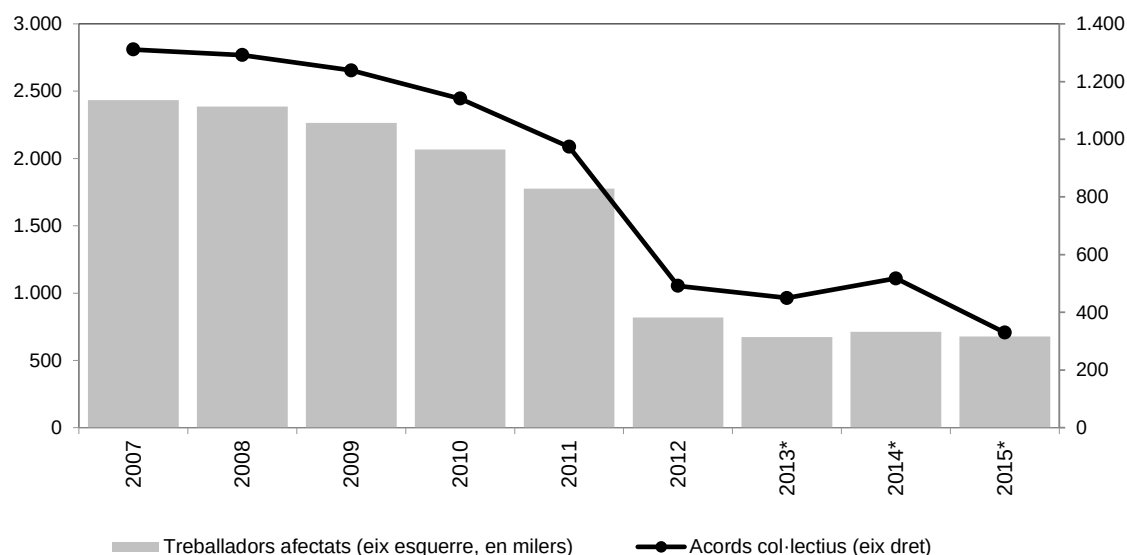
	Acords col·lectius	Treballadors afectats	Increment salarial pactat (%)
De gener a març del 2015			
Empresa	53	6.589	0,81
Sector	24	253.374	0,85
Total	77	259.963	0,85
De gener a març del 2016			
Empresa	94	17.571	0,78
Sector	33	448.875	1,32
Total	127	466.446	1,30

Font: Ministeri d'Ocupació i Seguretat Social.

convenis que pot explicar aquest fort creixement. Des de gener de 2016, el Ministeri d'Ocupació i Seguretat Social introdueix automàticament les revisions d'aquells convenis amb un increment salarial ja acordat i conegut; amb anterioritat, els convenis s'incorporaven a l'estadística després d'haver estat registrats. Amb tot, el nombre de treballadors coberts per la negociació col·lectiva i el nombre d'acords signats se situen molt distants dels nivells previs a l'esclat de la crisi.

Gràfic 3.5.2

Evolució de la negociació col·lectiva: nombre d'acords col·lectius i de treballadors afectats a Catalunya

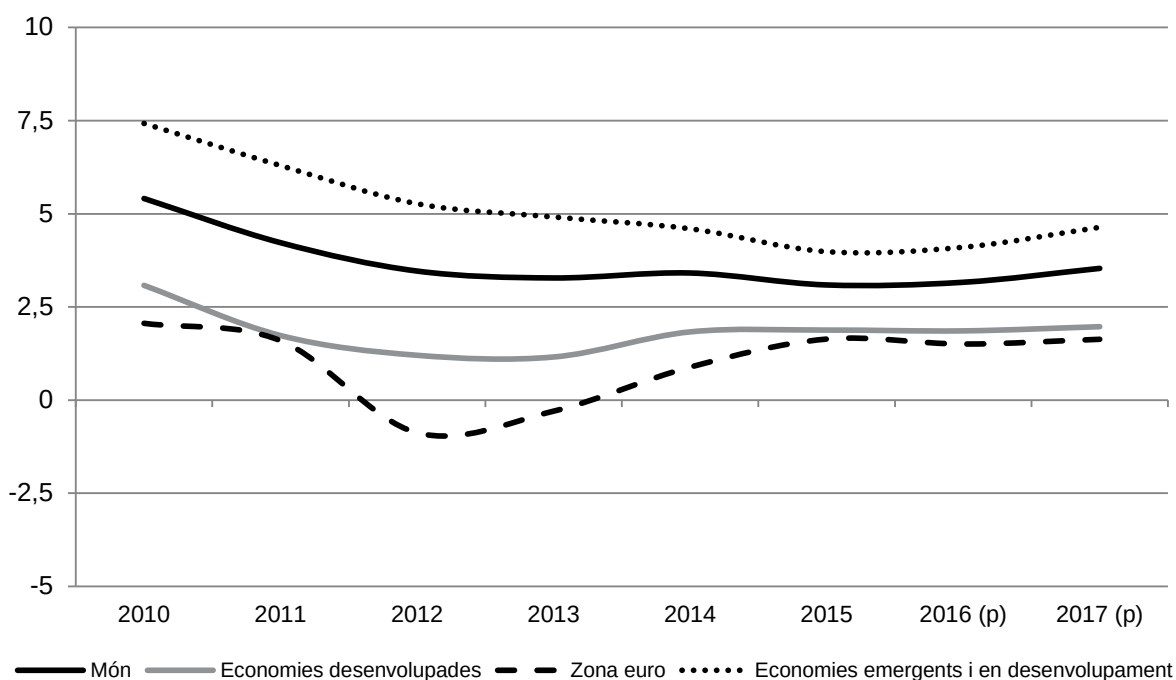
* Les dades del 2013, 2014 i 2015 s'estimen mitjançant la variació interanual de les dades del Ministeri.
Font: Observatori d'Empresa i Ocupació (fins a l'any 2012), i Ministeri d'Ocupació i Seguretat Social a partir de 2013.

4. LES PREVISIONS MACROECONOMIQUES PER AL 2016

L'any 2016 va començar amb un augment de la inestabilitat financera causada bàsicament pels dubtes sobre l'evolució de l'economia xinesa i de les economies emergents i en desenvolupament, en general, que són les que més contribueixen al creixement de l'economia mundial. Això va comportar una revisió a la baixa de les seves previsions de creixement, inicialment més positives, que va afectar també les economies desenvolupades i el conjunt de l'economia mundial.

Les tensions financeres van provocar una gran volatilitat dels mercats i caigudes generalitzades de les borses els primers mesos de l'any, i per bé que posteriorment la inestabilitat s'ha reduït, els mercats de capitals no s'han recuperat totalment de les pèrdues experimentades. El fet que les incerteses hagin amainat es deu a la constatació que el reequilibrament de l'economia xinesa s'està produint de forma pausada i que els preus del petroli han deixat d'enfonsar-se, com va succeir a principis d'any. L'aposta del BCE incorporant noves mesures expansives de política monetària i la cautela de la Reserva Federal dels Estats Units en apujar els tipus d'interés, han contribuït a frenar la inestabilitat financera. En qualsevol cas l'escenari mundial no està exempt de riscos, tant respecte a canvis imprevistos en la dinàmica de l'economia mundial, moviments bruscos en els preus del petroli o davant d'una agudització de les tensions geopolítiques.

Gràfic 4.1
Evolució del PIB (%)

Font: FMI.

La desacceleració del comerç mundial prevista per al 2016 no és un bon senyal, per bé que les previsions apunten que el proper any 2017 es produirà una millora. La moderació del comerç segons l'FMI serà més intensa entre les economies desenvolupades que entre les emergents i en desenvolupament.

Segons les darreres previsions de l'FMI del passat mes d'abril l'economia mundial creixerà el 2016 un 3,2 %, només una dècima per sobre del creixement del 2015, però la reactivació serà més pronunciada el 2017, fins a un 3,5 %. Les economies avançades s'espera que el 2016 veuran incrementar el seu PIB un 1,9 %, mentre que en les economies emergents i en desenvolupament l'avanç de l'economia serà del 4,1%. Dins d'aquest conjunt de països s'hi troben situacions ben diferents: l'economia de la Xina, que manté un ritme de creixement important, del 6,5 %, però està immersa en un procés de desacceleració que ha generat incerteses en l'escenari mundial; altres economies com ara la de l'Índia, amb taxes superiors al 7,5 %, al costat de les del conjunt d'Amèrica llatina que es preveu que empitjoraran els resultats negatius obtinguts el 2015, o Rússia, on també caurà el PIB el 2016 però ho farà menys que el 2015. Pel que fa a les previsions del 2017, la distribució del creixement serà més pausada en les economies avançades, que l'augmentaran una dècima respecte al del 2016, mentre que en el cas de les economies emergents i en desenvolupament, l'avenç serà de 5 dècimes.

Quadre 4.1

Previsions de l'economia internacional

(% de variació interanual)

PIB	2014	2015	2016 (p)	2017 (p)
Economia mundial	3,4	3,1	3,2	3,5
Economies avançades	1,8	1,9	1,9	2,0
Economies emergents i en desenvolupament	4,6	4,0	4,1	4,6
Zona euro	0,9	1,7	1,5	1,6
Estats Units	2,4	2,4	2,4	2,5
Japó	0,0	0,5	0,5	-0,1
Xina	7,3	6,9	6,5	6,2
Índia	7,2	7,3	7,5	7,5
Rússia	0,6	-3,7	-1,8	0,8
Brasil	0,1	-3,8	-3,8	0,0
Comerç mundial de béns i serveis (volum)	3,5	2,8	3,1	3,8
Preu del petroli (en dòlars EUA)	-7,5	-47,2	-31,6	17,9

(p) Previsó.

Font: FMI (abril del 2016).

Entre les economies desenvolupades, es preveu que els Estats Units mantinguin enguany el mateix creixement de l'any passat, del 2,4 %, que continua sent força superior al previst al de la zona euro, mantenint així la distància que separa aquestes grans regions econòmiques. La situació del Japó és però molt més preocupant i les dèbils previsions del 2016 empitjoren el 2017 i se situen en terreny negatiu.

L'economia de la zona euro, que va patir el 2011 i el 2012 caigudes del PIB, s'ha recuperat gradualment però manté una evolució feble i s'espera que el creixement del 2016 sigui lleugerament inferior al del 2015. Segons l'FMI el PIB de la zona creixerà enguany un 1,5 %, i segons les darreres previsions de la Comissió Europea del mes de maig un 1,6 %, una dècima menys que el 2015. Irlanda (4,9 %) encapçala el rànquing de països que obtindran un creixement més elevat, i Grècia (-0,3 %) se situa a la cua. En el conjunt de la UE les previsions per al 2016 se situen en un 1,8 %, dues dècimes menys que el 2015.

Quadre 4.2

Previsions del PIB dels països de la zona euro

(% de variació interanual del PIB)

	2015	2016 (p)	2017 (p)
Estònia	1,1	1,9	2,4
Finlàndia	0,5	0,7	0,7
Eslovàquia	3,6	3,2	3,3
Luxemburg	4,8	3,3	3,9
Alemanya	1,7	1,6	1,6
Bèlgica	1,4	1,2	1,6
Àustria	0,9	1,5	1,6
Malta	6,3	4,1	3,5
Països Baixos	2,0	1,7	2,0
Eslovènia	2,9	1,7	2,3
França	1,2	1,3	1,7
Xipre	1,6	1,7	2,0
Itàlia	0,8	1,1	1,3
Espanya	3,2	2,6	2,5
Irlanda	7,8	4,9	3,7
Portugal	1,5	1,5	1,7
Grècia	-0,2	-0,3	2,7
Letònia	2,7	2,8	3,1
Lituània	1,6	2,8	3,1
Zona euro	1,7	1,6	1,8
Unió Europea	2,0	1,8	1,9

(p) Previsió.

Font: Comissió Europea (maig del 2016)

Davant la debilitat del creixement de la zona euro i la tendència negativa dels preus, el Banc Central Europeu està introduint des de fa mesos mesures d'expansió monetària. Les darreres anunciades el passat mes de març inclouen, d'una banda, la reducció de 5 punts bàsics dels tipus d'interès de les operacions principals de finançament i de la facilitat marginal de crèdit (fins al 0% i al 0,25 %, respectivament) i la nova reducció de 10 punts bàsics en la facilitat de dipòsit, que queda situada en -0,40 %. D'una altra banda, s'anuncia l'augment de les compres del programa d'actius (fins a 80.000 milions d'euros mensuals), amb un nou programa de compra de bons empresarials. Tot i la decisiva aposta del BCE, des de diferents àmbits s'insisteix en que la política monetària per si sola és insuficient per impulsar el creixement.

Quadre 4.3

Escenari macroeconòmic de l'economia espanyola

		2015	2016 (p)	2017 (p)
PIB pm	% de variació real	3,2	2,7	2,4
Demanda interna	Aportació al creixement	3,7	3,1	2,6
Despesa en consum de les llars	% de variació real	3,1	3,2	2,6
Despesa en consum de les administracions públiques	% de variació real	2,7	1,0	0,9
Formació bruta de capital ¹	% de variació real	6,4	5,6	4,6
Saldo exterior	Aportació al creixement	-0,5	-0,4	-0,2
Exportacions de béns i serveis	% de variació real	5,4	5,3	5,7
Importacions de béns i serveis	% de variació real	7,5	7,0	6,7
Llocs de treball creats ²	% de variació	3,0	2,5	2,2
Taxa d'atur estimat (EPA)	% aturats / població activa	22,1	19,9	17,9

(p) Previsió.

¹ Inclou la variació d'existències.

² En termes equivalents a temps complet.

Font: Govern espanyol. Ministeri d'Economia i Competitivitat.

Per la seva part, les previsions de l'economia espanyola presentades en l'actualització del Programa d'Estabilitat 2016-2019 contemplen un creixement del PIB el 2016 del 2,7 %. És el mateix creixement que preveu el Banc d'Espanya, i una dècima superior a la que presenten les estimacions de l'FMI i la Comissió Europea. Per al 2017 la previsió del govern espanyol és d'un creixement del 2,4 %, molt similar (una dècima amunt o avall) a la que presenten els organismes esmentats. El quadre macroeconòmic preveu que el creixement es continuarà sustentant en la demanda interior i que l'aportació de la demanda exterior serà negativa, però de menor magnitud que el 2015. La creació d'ocupació continuarà, segons aquestes previsions, sent important, si bé la taxa d'atur mitjana encara se situarà en un 17,9 % el 2017, i baixarà fins al 14 % en la projecció fins al 2019. Segons aquest escenari el

creixement del PIB potencial de l'economia espanyola assolirà el 2019 un creixement de l'1,9% i el PIB observat ho farà un 2,5 %.

Les previsions de l'economia catalana s'inscriuen, com s'ha vist, en un entorn internacional de moderat creixement tant del PIB com del comerç mundial, que afecta especialment les economies avançades i en particular la zona euro. No obstant això, les expectatives de l'economia catalana continuen sent força positives, donant continuïtat al procés de recuperació que es va iniciar amb un creixement del PIB del 2 % el 2014 i del 3,4 % el 2015. Les previsions del 2016 moderen el creixement de l'economia catalana al 2,9 % i les del 2017 al 2,7 %.

La demanda interna concentra l'impuls fonamental de l'economia en la fase actual de creixement, i l'augment de la despesa en consum de les llars és el component més determinant. Després de la forta contracció del consum de les llars entre el 2007 i el 2013, el 2014 aquesta trajectòria es va invertir i va assolir un creixement màxim el 2015 (3,6 %). Per al 2016 es preveu que el creixement es moderarà fins al 3,0% i el 2017 fins a un 2,6 %. Són creixements encara força elevats i més sostenibles que s'incriuen dins d'una evolució positiva de la renda disponible de les llars derivada de l'increment de l'ocupació, d'una banda, i de la moderació dels preus, dels tipus d'interès i de l'augment de les facilitats creditícies, d'una altra.

Quadre 4.4

Previsions macroeconòmiques de Catalunya

		2015	2016 (p)	2017 (p)
PIB pm	% de variació real	3,4	2,9	2,7
PIB pm	Milions d'euros	214.927	223.277	232.225
Demanda interna	Aportació al creixement	3,5	2,8	2,3
Despesa en consum de les llars	% de variació real	3,6	3,0	2,6
Despesa en consum de les administracions públiques ¹	% de variació real	3,3	1,4	1,0
Formació bruta de capital ²	% de variació real	5,7	5,3	4,3
Saldo exterior	Aportació al creixement	-0,1	0,1	0,4
Saldo amb l'estranger	Aportació al creixement	-0,5	-0,2	0,2
Exportacions de béns i serveis	% de variació real	4,8	4,5	4,9
Importacions de béns i serveis	% de variació real	7,3	5,9	5,2
Saldo amb la resta d'Espanya	Aportació al creixement	0,4	0,3	0,2
Llocs de treball creats ³	Milers	71,6	73,1	68,6
Llocs de treball creats ³	% de variació	2,4	2,4	2,2
Taxa d'atur estimat (EPA)	% aturats / població activa	18,6	16,6	15,0

(p) Previsió.

¹ Inclou la despesa en consum de les institucions sense finalitat lucrativa al servei de les llars.

² Inclou la variació d'existències.

³ En termes equivalents a temps complet.

Font: Generalitat de Catalunya. Departament de la Vicepresidència i d'Economia i Hisenda

L'augment de la formació bruta de capital i en particular de la inversió productiva en béns d'equipament, és l'altre factor clau de l'augment de la demanda interna. Segons els comptes econòmics que elabora l'Idescat, la formació bruta de capital en béns d'equipaments i altres actius va augmentar un 7,2 % el 2014 i un 6,4 % el 2015, fent palès el canvi d'expectatives d'aquests darrers dos anys. D'altra banda, la formació bruta de capital en construcció va presentar el 2015 creixements positius per primer cop després de set anys consecutius d'ajust. D'aquesta manera, el conjunt de la FBC va augmentar el 2015 un 5,7 %. Les previsions per al 2016 i 2017, mostren una continuïtat d'aquesta dinàmica positiva, que serà, però, una mica inferior (del 5,3 % i del 4,3 % respectivament) i on la inversió en construcció continuara contribuint de forma positiva.

El darrer component de la demanda interna, la despesa en consum de les administracions públiques es preveu que evolucioni moderadament amb un creixement de l'1,4 % el 2016 i de l'1 % el 2017. Cal recordar que la despesa pública va caure notablement entre els anys 2011 a 2013 i es va mantenir estabilitzada el 2014, tot i que l'any 2015 va experimentar un notable creixement, en altres motius per la recuperació de remuneracions dels treballadors públics, que temporalment havien estat suspeses.

El vessant exterior és un pilar fonamental de l'economia catalana atesa la gran obertura comercial, que se situa segons les darreres dades disponibles en un 116,9 % del PIB. Els guanys de competitivitat obtinguts per l'economia, tant en costos laborals, com per la valoració de l'euro enfront del dòlar han permés obtenir els darrers anys creixements molt importants (d'ençà el 2009 el volum de les exportacions catalanes de béns i serveis ha augmentat un 38,8 %). Tanmateix, la contribució d'aquests factors s'espera que s'anirà esvaint pel gradual augment dels salaris i per l'estabilització que es preveu de la relació euro/dòlar.

En base als factors exposats el creixement de les exportacions de béns i de serveis es preveu el 2016 lleugerament més moderat que l'obtingut el 2015. No obstant això, el creixement previst continua sent força positiu, del 4,5 % el 2016, i una mica més elevat el 2017, a l'empara de l'acceleració del comerç mundial prevista aquest any. Al seu torn, les importacions mantindran també un fort creixement (del 5,9 % el 2016 i del 5,2 % el 2017), però més baix que el del 2015, atesa la moderació esperada en la demanda interna. Tenint en compte aquestes dinàmiques, l'aportació del saldo comercial amb l'estranger al creixement del PIB, tot i que serà negativa es moderarà, per restar-ne 2 dècimes (enlloc de les 5 dècimes que en va restar el 2015). En vistes al 2017, l'aportació del comerç internacional es preveu que recuperi valors positius (de 2 dècimes). D'altra banda,

l'aportació del saldo dels intercanvis comercials amb la resta de l'Estat es preveu de 3 i 2 dècimes positiva, respectivament el 2016 i el 2017, en una trajectòria de lleugera desacceleració respecte a l'aportació de 4 dècimes del 2015.

En l'àmbit del mercat laboral, les previsions del quadre macroeconòmic estimen que la creació de llocs de treball valorades en termes equivalents a temps complet augmentarà el 2016 un 2,4 % i una mica menys el 2017, un 2,2 %. A partir d'aquestes previsions, la taxa d'atur se situarà en aquests dos anys en un 16,6 % i en un 15 %, respectivament. Aquests percentatges d'atur, se situen encara força per sobre de la mitjana europea. Cal tenir en compte, però, que el percentatge de població en edat de treballar que treballa (taxa d'ocupació), se situava ja a finals del 2015 dins d'uns nivells molts propers als estàndards de la zona euro, i que el percentatge d'atur més elevat a Catalunya és conseqüència d'un major volum proporcional de població que es declara activa i cerca feina.

SEGONA PART
-
EL SECTOR PÚBLIC A CATALUNYA

5. EL SECTOR PÚBLIC AUTONÒMIC A CATALUNYA L'ANY 2014

5.1. La liquidació dels pressupostos del sector públic administratiu de la Generalitat

El pressupost de la Generalitat de Catalunya per al 2014 es va aprovar mitjançant la Llei 1/2014, de 27 de gener. Atès el retard en l'aprovació del pressupost i en la seva entrada en vigor, que no va ser efectiva fins al 30 de gener del 2014, es va haver d'aprovar el Decret 269/2013, de 23 de desembre, per establir els criteris d'aplicació de la pròrroga pressupostària corresponent.

Els ingressos

Les dades d'execució del pressupost d'operacions no financeres del sector públic administratiu consolidat de la Generalitat per al 2014 mostren uns drets liquidats de 36.179 milions d'euros, un 6% inferiors als liquidats en l'exercici anterior.

Tan sols es van liquidar el 98,4% de les previsions pressupostàries per operacions corrents, preò en el cas de les operacions de capital, les liquidacions van superar el pressupost inicial ja que que incorporen els ingressos del FEAGA no contemplats en les previsions inicials. Presenten baixos graus d'execució els capítols d'ingressos patrimonials i alienació d'inversions reals perquè no es van efectuar les operacions incloses en els pressupostos, la qual cosa ha comportat una desviació negativa de 1.376 milions d'euros i de 532 milions d'euros, respectivament. En canvi, es van liquidar per sobre de les previsions els impostos vinculats a les transaccions immobiliàries (transmissions patrimonials i actes jurídics documentats) i les taxes, que tenen una desviació positiva sobre les previsions de 174 milions d'euros i 163 milions d'euros, respectivament.

També s'observa un baix grau d'execució de les previsions de transferències corrents i un elevat percentatge d'execució dels capítol d'impostos, que s'expliquen per l'aplicació pressupostària dels ingressos de la liquidació del model de finançament d'anys anteriors. Al pressupost inicial es contemplava el conjunt d'ingressos per la liquidació pendent com una transferència, quan es van fer efectius es van imputar als conceptes corresponents: una part a impostos directes i indirectes, i una altra a transferències corrents. En canvi, els ingressos financers van ser superior al previst inicialment a causa dels ingressos rebuts del fons de proveïdors i de les successives ampliacions del Fons de Liquiditat Autonòmic (FLA).

Les operacions corrents sumen 22.631 milions i es mantenen relativament estables (0,4%). Tenen efecte dues tendències contraposades. D'una banda, el descens dels ingressos del model de finançament, tant per les bestretes com per les liquidacions dels anys anteriors, que principalment incideixen en el descens del capítol de transferències corrents, que ingressa un 20,2% menys que l'exercici anterior. D'altra banda, aquesta davallada es veu compensada per l'ingrés de 688 milions d'euros provinents de l'impost sobre els dipòsits bancaris, corresponents a les autoliquidacions, l'ingrés de les quals no es van fer efectius i que no està inclòs en el càlcul del dèficit, ja que segons la metodologia SEC, els impostos s'han de computar en termes de caixa, és a dir, segons l'ingrés efectiu.

Els ingressos de capital són de 895 milions i han augmentat un 20,8%. Les transferències de capital s'incrementen un 7,4%. L'alienació d'inversions reals contempla bàsicament la venda d'edificis i creix el 53,5% amb 116 milions d'euros més que l'any anterior. Però els ingressos s'han quedat lluny de les previsions, tal i com es comentava anteriorment.

Els drets liquidats d'operacions financeres han estat 12.653 milions, un 16,7% inferiors a l'any anterior. Provenen bàsicament d'operacions de deute dels mecanismes extraordinaris de liquiditat, destinats, en part, al refinançament del deute.

Quadre 5.1.1

La liquidació dels pressupostos del sector públic administratiu de la Generalitat

Detall per capítols dels ingressos consolidats

Milions d'euros

	Pressupost inicial (P)	Drets liquidats (DL)	Ingressos cobrats	% DL s/ total	Grau realització (% DL / P)	% variació 14/13 (DL)
1. Impostos directes	7.697	8.248	7.490	22,8	107,2	6,0
2. Impostos indirectes	8.703	9.284	9.184	25,7	106,7	7,4
3. Taxes i altres ingressos	643	806	661	2,2	125,4	0,9
4. Transferències corrents	4.496	4.214	4.209	11,6	93,7	-20,2
5. Ingressos patrimonials	1.456	80	80	0,2	5,5	--
6. Alienació d'inversions reals	864	332	327	0,9	38,4	53,5
7. Transferències de capital	25	563	554	1,6	--	7,4
8. Actius financers	20	157	157	0,4	802,6	-69,2
9. Passius financers	8.235	12.496	12.496	34,5	151,7	-14,9
Operacions corrents	22.995	22.631	21.625	62,6	98,4	0,4
Operacions de capital	889	895	881	2,5	100,7	20,8
Operacions financeres	8.255	12.653	12.653	35,0	153,3	-16,7
Total	32.139	36.179	35.159	100,0	112,6	-6,0

Font: Intervenció General de la Generalitat de Catalunya.

La classificació dels conceptes d'ingressos permet distingir aquells ingressos que la Generalitat rep mitjançant bestretes de l'Estat a compte de la liquidació del model de finançament.

Les bestretes del model de finançament del 2014 van ser de 14.532 milions d'euros, el gruix dels ingressos no financers de la Generalitat. Aquests recursos són una previsió que calcula el Ministeri d'Hisenda en el procés d'elaboració dels pressupostos generals de l'Estat, la liquidació dels quals es farà efectiva el 2016. Aquest import es van reduir un 2,7%, amb 397 milions menys que l'exercici anterior. La bestreta del tram autonòmic de l'IRPF va disminuir un 4%, en canvi, les bestretes de l'IVA i dels impostos especials van augmentar un 1,3%. El fons de suficiència és un 21,1% inferior a l'any anterior, i el fons de garantia de serveis públics fonamentals que té signe negatiu, té un import el 4,2% superior, fet que suposa un increment de l'aportació de la Generalitat. D'altra banda, les liquidacions del model de finançament d'anys anteriors que van ser 343 milions, es van reduir un 37,4% com a conseqüència del descens de les liquidacions pendents dels fons del sistema de finançament, especialment el del fons de garantia. El fons de competitivitat, que es rep amb les liquidacions, ha estat lleugerament inferior a l'import previst inicialment.

Quadre 5.1.2

La liquidació dels pressupostos del sector públic administratiu de la Generalitat

Detall dels ingressos del model de finançament

Milions d'euros

	Drets liquidats	% s/ total	% variació 14/13
Bestretes del model de finançament	14.532	97,7	-2,7
Tram autonòmic IRPF	7.046	47,4	-4,0
IVA	5.250	35,3	1,3
Impostos especials	2.347	15,8	1,3
Fons de suficiència	638	4,3	-21,1
Fons de garantia	-748	-5,0	-4,2
Liquidacions del model de finançament	343	2,3	-37,4
Fons competitivitat	613	4,1	-26,7
Liquidació t-2	34	0,2	120,6
Retorn liquidacions negatives	-303	-2,0	0,0
Total model de finançament	14.876	100,0	-3,9

Font: Intervenció General de la Generalitat de Catalunya.

Entre els impostos cedits, els vinculats a la compravenda d'habitatges (els impostos sobre transmissions patrimonials i sobre actes jurídics documentats) van augmentar en 228 milions, amb una evolució més positiva del que s'havia previst. L'impost sobre transmissions patrimonials va créixer un 30% com a efecte de l'increment de tipus i l'augment de les compravendes d'habitatges. L'impost sobre actes jurídics documentats va créixer un 2,1%. Al seu torn, l'impost sobre determinats mitjans de transport va augmentar un 8,2%, gràcies

al creixement de les matriculacions de vehicles durant el 2014, però la tributació dels nous vehicles és proporcionalment inferior, perquè en general aquests vehicles són menys contaminants i se'ls apliquen tipus impositius inferiors. L'evolució del tram autonòmic de l'impost sobre hidrocarburs no és representativa, perquè les dades de referència no són homogènies, ja que els ingressos del 2013 incloïen una part d'ingressos corresponents al tram estatal, que ara formen part de les bestretes per impostos especials. L'impost sobre successions i donacions es va situar a un nivell bastant similar al de l'any anterior, i l'impost sobre el patrimoni va caure un 23,4% perquè els el 2013 va incloure ingressos extraordinaris derivats de l'amnistia fiscal.

D'altra banda, la taxa del joc es va incrementar un 3,4%, mentre que la resta de taxes i altres ingressos es van mantenir estables. De la resta d'impostos, cal esmentar, tot i la seva importància quantitativa més petita, l'impost sobre estades en establiments turístics, que va créixer un 16,3%, i l'impost sobre grans establiments comercials, que ho va fer un 2%.

Per acabar, cal tenir en compte que, com s'ha comentat anteriorment, els 688 milions d'euros comptabilitzats el 2014 de l'impost sobre els dipòsits bancaris corresponen a autoliquidacions que no s'havien fet efectives i no van ser considerats en el càlcul del dèficit en termes del SEC. Sense tenir en compte aquest impost, la resta d'ingressos tributaris únicament van créixer un 0,9%.

Quadre 5.1.3

La liquidació dels pressupostos del sector públic administratiu de la Generalitat

Detall de la resta d'ingressos tributaris consolidats

Milions d'euros

	Drets liquidats	% s/ total	% variació 14/13
Altres ingressos impositius	3.074	79,2	29,9
I. sobre successions i donacions	349	9,0	0,5
I. grans establiments comercials	17	0,4	2,0
I. sobre el patrimoni	431	11,1	-23,4
I. transmissions patrimonials	959	24,7	30,0
I. actes jurídics documentats	308	7,9	2,1
I. operacions societàries	7	0,2	-10,2
I. det. mitjans de transport	55	1,4	8,2
Tram autonòmic i. hidrocarburs*	218	5,6	-28,7
I. estades establiments turístics	41	1,1	16,3
I. dipòsits entitats de crèdit	688	17,7	--
Taxes i altres ingressos	806	20,8	0,9
Taxa sobre el joc	213	5,5	3,4
Resta de taxes i altres ingressos	592	15,3	0,1
Total resta d'ingressos tributaris	3.879	100,0	22,6

* L'any 2013, incloïa uns imports del tram estatal de l'impost especial sobre vendes minoristes de determinats hidrocarburs, que va quedar integrat en l'impost sobre hidrocarburs.

Font: Intervenció General de la Generalitat de Catalunya.

Les transferències corrents de l'Estat excloent les del model de finançament van descendir un 9,7%, destacant els descensos de les transferències de compensacions per descomptes en peatges, per als centres especials de treball i pel conveni de control de la incapacitat temporal. Les transferències de capital de l'Estat augmenten intensament per l'increment dels programes d'habitatge. Les transferències de capital de la UE van caure un 12,5% perquè no s'han rebut fons de cohesió.

La participació dels ens locals en els impostos de l'Estat va presentar un lleuger descens, del 0,7%, i les transferències de capital del FEAGA, que componen el gruix de les transferències de capital de la UE, es mantenen estables. En tots dos casos, la Generalitat únicament fa una funció intermediària.

Quadre 5.1.4

La liquidació dels pressupostos del sector públic administratiu de la Generalitat

Detall de la resta de transferències consolidades

Milions d'euros

	Drets liquidats	% s/ total	% variació 14/13
Altres transferències	4.359	100,0	-0,5
Participació ens locals	3.148	72,2	-0,7
Altres transferències corrents de l'Estat	618	14,2	-9,7
Transferències de capital de l'Estat	115	2,6	211,2
Transferències corrents de la UE	1	0,0	-102,6
Transferències de capital de la UE	405	9,3	-12,5
Altres transferències corrents	29	0,7	-22,7
Altres transferències de capital	44	1,0	73,4
Total resta de transferències	4.359	100,0	-0,5

Font: Intervenció General de la Generalitat de Catalunya.

Per àmbits del sector públic administratiu, la major part dels ingressos corresponen a la Generalitat. Els diferents Departaments transfereixen recursos a les entitats autònomes administratives, entre les quals el Servei Català d'Ocupació (SOC) és la que té un volum de pressupost més elevat, al Servei català de la salut (CatSalut); que es finança en la seva pràctica totalitat de transferències del Departament de Salut, i a l'Institut Català d'Assistència i Serveis Socials (ICASS), que té com a ingrés principal les transferències corrents del Departament de Benestar i Família. Al seu torn, l'Institut Català de la Salut (ICS), rep la major part dels seus ingressos de transferències del CatSalut. Aquestes transferències internes es descompten en la consolidació pressupostària.

Quadre 5.1.5

La liquidació dels pressupostos del sector públic administratiu de la Generalitat

Detall dels drets liquidats consolidats per àmbits

Milions d'euros

	Generalitat	Entitats autònomes administratives	Catalut	ICS	ICASS	Transferències internes	Total Consolidat
1. Impostos directes	8.248	0	0	0	0	0	8.248
2. Impostos indirectes	9.284	0	0	0	0	0	9.284
3. Taxes i altres ingressos	416	164	1	69	161	4	806
4. Transferències corrents	4.283	357	8.514	2.452	1.469	12.860	4.214
5. Ingressos patrimonials	78	0	2	0	0	0	80
6. Alienació d'inversions reals	332	0	0	0	0	0	332
7. Transferències de capital	560	13	159	20	12	200	563
8. Actius financers	157	0	48	0	0	48	157
9. Passius financers	12.496	0	0	0	0	0	12.496
Operacions corrents	22.309	520	8.517	2.520	1.630	12.865	22.631
Operacions de capital	892	13	159	20	12	200	895
Operacions financeres	12.653	0	48	0	0	48	12.653
Total	35.853	534	8.723	2.540	1.641	13.113	36.179

Font: Intervenció General de la Generalitat de Catalunya.

Les despeses

El pressupost del 2014 va preveure uns crèdits inicials de 32.139 milions d'euros, dels quals 24.812 eren operacions corrents. Al final de l'exercici, els crèdits definitius van incloure unes modificacions pressupostàries que van incrementar els crèdits inicials en 2.492 milions d'euros. La majoria de les modificacions afecten el capítol de transferències corrents. També es modifica de manera important les despeses en variació d'actius financers.

Quadre 5.1.6

La liquidació dels pressupostos del sector públic administratiu de la Generalitat

Detall per capítols de les modificacions de crèdit consolidades

Milions d'euros

	Crèdits inicials	Modificacions pressupostàries	Crèdits definitius
1. Remuneracions del personal	6.599	-182	6.417
2. Despeses de béns corrents i de serveis	6.998	459	7.456
3. Despeses financeres	2.077	-118	1.959
4. Transferències corrents	9.093	1.142	10.235
5. Fons de contingència	45	-45	0
6. Inversions reals	508	93	602
7. Transferències de capital	511	460	971
8. Actius financers	510	724	1.234
9. Passius financers	5.798	-41	5.756
Operacions corrents	24.812	1.256	26.068
Operacions de capital	1.020	553	1.573
Operacions financeres	6.307	683	6.990
Total	32.139	2.492	34.630

Font: Intervenció General de la Generalitat de Catalunya.

El volum de modificacions de crèdit del 2014 és molt més reduït que l'any anterior, ja que el 2013 va haver-hi pròrroga pressupostària, que va aplicar una sèrie d'ajustaments als crèdits inicials, que eren els mateixos que el 2012.

La majoria de modificacions pressupostàries van ser generacions de crèdit. El Departament de Salut va comptar amb una ampliació de crèdit de 682 milions d'euros que va permetre incrementar la despesa comptabilitzada i reduir la despesa pendent d'imputar al pressupost. D'altra banda, va haver-hi una incorporació de romanents d'exercicis anteriors de 180 milions.

Quadre 5.1.7

La liquidació dels pressupostos del sector públic administratiu de la Generalitat

Detall de les modificacions de crèdit consolidades

Milions d'euros

	Import	% sobre total	% variació 14/13
Incorporació de romanents	180	7,2	-36,1
Ampliacions de crèdit	682	27,4	-76,1
Altres modificacions	1.630	65,4	-78,0
Total	2.492	100,0	-76,4

Font: Intervenció General de la Generalitat de Catalunya.

Les obligacions reconegudes del sector públic administratiu consolidat el 2014 van ser de 34.141 milions d'euros, un 9,2% menys que l'any anterior. Les operacions corrents, que van ser 25.718 milions, van créixer un 3,7%, mentre que les despeses de capital, amb un import molt menor, van caure un 10,7%. L'import de les operacions financeres va ser de 6.905 milions, i va descendir un 37,8%. Cal tenir en compte que a l'exercici 2014 es va comptabilitzar un volum important de despesa meritada en anys anteriors i pendent de comptabilitzar.

Les remuneracions del personal es van mantenir estables. Les principals variacions d'aquest capítol en les seccions pressupostàries són els increments al Departament de Salut per la integració de l'Agència de Salut Pública de Catalunya, i al Departament d'Ensenyament, per l'increment de les dotacions de docents. En canvi, el Departament de Cultura presenta un descens perquè va traspasar efectius a l'Agència Catalana de Patrimoni Cultural i l'ICS va presentar una rebaixa com a conseqüència de la recurrència de les mesures establertes durant el 2013.

Les despeses de béns corrents i de serveis van augmentar un 9%, bàsicament per l'ampliació del crèdit del Departament de Salut per tal de poder comptabilitzar despesa que estava pendent d'aplicar al pressupost, comentada anteriorment. Van disminuir les quotes que els departaments paguen a Infraestructures.cat per l'ús d'equipaments construïts amb la modalitat de dret de superfície, gràcies a la reestructuració de quotes que va tenir lloc a finals del 2013. Aquesta reducció ha compensat els increments dels lloguers (que són conseqüència del procés d'optimització d'actius i racionalització d'espais), dels serveis contractats al CTTI i dels concerts de l'Institut Català d'Assistència i Serveis Socials (que

substitueixen les subvencions que aquest organisme atorgava als centres, comptabilitzades al capítol de transferències corrents).

Els interessos i les despeses de formalització del deute van augmentar un 9,2% com a conseqüència de l'increment del volum d'endeutament. El darrer trimestre de l'exercici van tenir efecte les mesures aplicades per l'Estat per reduir el cost del deute associat al FLA a l'1%.

Quadre 5.1.8

La liquidació dels pressupostos del sector públic administratiu de la Generalitat

Detall per capítols de les despeses consolidades

Milions d'euros

	Crèdits definitius (C)	Obligacions reconegudes (O)	Pagaments efectius (P)	% O/C	% variació 14/13 (O)
1. Remuneracions del personal	6.417	6.386	6.368	99,5	0,4
2. Despeses de béns corrents i de serveis	7.456	7.381	6.728	99,0	9,0
3. Despeses financeres	1.959	1.923	1.923	98,2	9,2
4. Transferències corrents	10.235	10.027	8.859	98,0	1,2
5. Fons de contingència	0	0	0	-	-
6. Inversions reals	602	564	432	93,7	-17,1
7. Transferències de capital	971	955	648	98,3	-6,5
8. Actius financers	1.234	1.219	1.136	98,8	-42,6
9. Passius financers	5.756	5.686	5.336	98,8	-36,7
Operacions corrents	26.068	25.718	23.878	98,7	3,7
Operacions de capital	1.573	1.519	1.080	96,6	-10,7
Operacions financeres	6.990	6.905	6.472	98,8	-37,8
Total	34.630	34.141	31.430	98,6	-9,2

Font: Intervenció General de la Generalitat de Catalunya.

Les transferències corrents van créixer un 1,2%. Entre les principals variacions, destaca l'augment de la despesa farmacèutica comptabilitzada, també vinculada a l'ampliació del crèdit de Salut, les transferències del fons de cooperació local, que recupera la seva vigència, i la nova línia de manteniment i conservació d'inversions del Pla únic d'obres i serveis de Catalunya. D'altra banda, augmenten els programes del Servei d'Ocupació de Catalunya i els recursos destinats a la renda mínima d'inserció.

Pel que fa a les operacions de capital, les inversions reals van disminuir un 17,1%, bàsicament per la reducció de la despesa en censos emfitèutics derivada de la venda d'edificis afectats per aquests censos. També s'han reduït les aportacions a

Infraestructures.cat per l'impacte dels mecanismes de liquiditat autonòmica. Les transferències de capital van caure un 6,5%, perquè durant l'exercici 2013 es van efectuar operacions vinculades al mecanisme de pagament de proveïdors que van propiciar un increment de la comptabilització de la despesa. Van augmentar l'aportació a l'Agència de l'Habitatge de Catalunya i les aportacions als ens locals del programa de barris i nuclis antics.

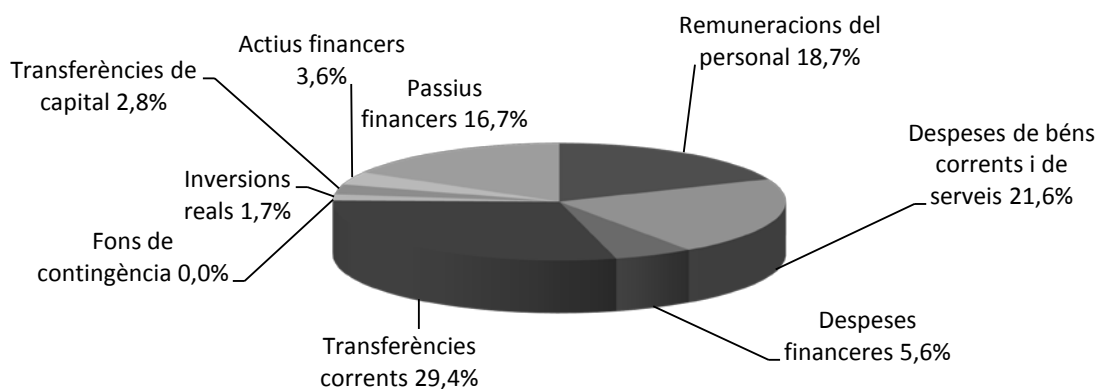
De les despeses financeres, la variació d'actius financers ha disminuït un 42,6%, ja que el 2013 hi va haver un gran volum d'aportacions vinculades a la reestructuració del deute de l'empresa Infraestructures.cat i al mecanisme de pagament a proveïdors. Pel que fa a la variació de passius financers, va disminuir un 36,7% a causa del calendari de venciment de les operacions de deute.

Gràfic 5.1.1

La liquidació dels pressupostos del sector públic administratiu de la Generalitat

Detall per capítols de les despeses consolidades

% obligacions reconegudes sobre el total

Font: Intervenció General de la Generalitat de Catalunya.

De la distribució per seccions pressupostàries de les obligacions reconegudes, las secció de Catsalut, l'ICS i l'ICASS va concentrar el 30,5% de la despesa, amb un increment de les obligacions reconegudes del 6,6%. El Catsalut és l'organisme responsable de garantir la prestació dels serveis sanitaris de cobertura pública a Catalunya, i l'ICS integra els centres i empreses de serveis sanitaris que són titularitat de la Generalitat. Com s'ha comentat anteriorment, una ampliació de crèdit va fer front a la comptabilització de despesa pendent d'imputar. Al seu torn, l'ICASS té s'encarrega de la gestió de les prestacions econòmiques d'assistència social i d'altres funcions en matèria d'assistència i serveis socials.

Quadre 5.1.9

La liquidació dels pressupostos del sector públic administratiu de la Generalitat

Detall per seccions de les despeses de la Generalitat

Milions d'euros

	Crèdits definitius (C)	Obligacions reconegudes (O)	% O/C	% sobre el total (O)	% variació 14/13 (O)
Parlament de Catalunya	57	57	100,0	0,2	0,0
Consell Garanties Estatutàries	3	3	100,0	0,0	-0,1
Sindicatura de Comptes	10	10	100,0	0,0	-0,3
Oficina antifrau	5	5	100,0	0,0	0,0
Comissió Jurídica Assessora	3	2	94,8	0,0	4,2
Subtotal òrgans	77	77	99,8	0,2	0,1
Presidència	358	355	99,0	1,0	-3,4
Governació i Relacions Institucionals	244	244	99,9	0,7	-5,6
Economia i Coneixement	1.167	1.158	99,2	3,4	0,1
Ensenyament	4.227	4.220	99,8	12,4	-2,4
Salut	191	167	87,4	0,5	-2,4
Interior	1.132	1.113	98,4	3,3	-2,4
Territori i Sostenibilitat	1.545	1.515	98,1	4,4	6,2
Cultura	220	211	96,0	0,6	10,2
Agricultura, Ramaderia, Pesca, Alimentació i Medi Natural	664	654	98,5	1,9	-9,2
Benestar social i Família	371	368	99,2	1,1	1,3
Empresa i ocupació	634	601	94,7	1,8	28,9
Justícia	827	824	99,6	2,4	-1,3
Subtotal departaments*	11.580	11.429	99,6	33,5	0,1
Pensions	2	1	62,9	0,0	-9,3
Deute	8.375	8.267	98,7	24,2	-29,5
Despeses diversos departaments	468	432	92,3	1,3	-60,0
Participació Ens Locals de Catalunya en Ingressos de l'Estat	3.148	3.148	100,0	9,2	-0,7
Fons de contingència	0	0	--	0,0	--
Subtotal altres seccions	11.992	11.848	98,8	34,7	-25,9
CatSalut, ICS i ICASS	10.435	10.404	99,7	30,5	6,6
Entitats autònomes administratives	546	382	70,0	1,1	6,3
Total	34.630	34.141	98,6	100,0	-9,2

* No inclou les transferències internes.

Font: Intervenció General de la Generalitat de Catalunya.

El Deute va ser la segona secció amb major volum de despesa, i va concentrar un 24,2% del total. Aquest percentatge és inferior al de l'any anterior (31,2%) perquè les operacions financeres s'han reduït amb intensitat, com s'ha comentat anteriorment.

Amb imports més reduïts, el Departament de Territori i Sostenibilitat presenta un increment d'un 6,2%, el d'Economia i Coneixement es manté estable, el d'Interior es redueix un 2,4% i Justícia, un 1,3%. Empresa i Ocupació i Cultura presenten les expansions més accentuades en termes relatius.

Als quadres 5.1.10 i 5.1.11, es mostra la distribució de les obligacions reconegudes de les despeses corrents i de capital per seccions pressupostàries.

Quadre 5.1.10

La liquidació dels pressupostos del sector públic administratiu de la Generalitat

Distribució per seccions i capítols de les obligacions reconegudes per despeses corrents consolidades

Milions d'euros

	Cap 1 Rem. pers.	Cap 2 Béns i serv.	Cap 3 Desp. Fin.	Cap 4 Transf. corrents	Total op. corr.	% variació 14/13
Parlament de Catalunya	29	10	0	16	56	-0,9
Consell Garanties Estatutàries	2	1	0	0	3	0,1
Sindicatura de Comptes	7	3	0	0	10	-0,7
Oficina antifrau	4	1	0	0	5	2,6
Comissió Jurídica Assessora	1	1	0	0	2	4,1
				0		
Subtotal òrgans	44	16	0	16	75	-0,4
				0		
Presidència	41	41	0	43	125	0,4
Governació i Relacions Institucionals	20	25	0	182	227	35,1
Economia i Coneixement	43	15	0	995	1.053	-0,8
Ensenyament	2.606	282	0	1.329	4.217	-0,4
Salut	60	13	0	89	162	-3,5
Interior	936	180	0	9	1.126	-0,8
Territori i Sostenibilitat	64	36	0	859	960	1,7
Cultura	27	22	0	126	174	8,6
Agricultura, Ramaderia, Pesca, Alimentació i Medi Natural	93	45	0	30	168	-3,7
Benestar social i Família	71	161	0	138	370	3,9
Empresa i ocupació	61	28	0	327	416	5,9
Justícia	494	266	0	68	829	0,4
Subtotal departaments*	4.517	1.102	0	4.194	9.814	0,7
Pensions	1	0	0	0	1	-9,3
Deute	0	1	1.923	0	1.924	9,2
Despeses diversos departaments	0	105	0	34	139	15,2
Participació Ens Locals de Catalunya en Ingressos de l'Estat	0	0	0	3.148	3.148	-0,7
Fons de contingència	0	0	0	0	0	--
Subtotal fons no departamentals	1	137	1.923	3.182	5.243	3,7
CatSalut, ICS i ICASS	1.725	6.037	0	2.457	10.220	6,7
Entitats autònomes administratives	99	88	0	179	366	6,7
Total	6.386	7.381	1.923	10.027	25.718	3,7

* No inclou les transferències internes.

Font: Intervenció General de la Generalitat de Catalunya.

Quadre 5.1.11

La liquidació dels pressupostos del sector públic administratiu de la Generalitat

Distribució per seccions i capítols de les obligacions reconegudes per despeses de capital consolidades

Milions d'euros

	Cap 6 Inv. reals	Cap 7 Transf. capital	Total op. cap.	% variació 14/13
Parlament de Catalunya	1	0	1,3	61,4
Consell Garanties Estatutàries	0	0	0	-2,9
Sindicatura de Comptes	0	0	0	26,3
Oficina antifrau	0	0	0	-70,8
Comissió Jurídica Assessora	0	0	0	--
Subtotal òrgans	2	0	2	30,1
Presidència	3	1	4	-27,8
Governació i Relacions Institucionals	1	17	18	-80,2
Economia i Coneixement	4	57	61	-6,2
Ensenyament	48	9	57	-38,1
Salut	0	5	5	26,3
Interior	3	0	3	-46,9
Territori i Sostenibilitat	163	301	464	11,4
Cultura	4	20	24	-7,6
Agricultura, Ramaderia, Pesca, Alimentació i Medi Natural	25	426	450	-13,9
Benestar social i Família	5	0	6	-1,7
Empresa i ocupació	3	34	37	56,4
Justícia	13	0	13	39,1
Subtotal departaments	272	869	1.141	-9,8
Pensions	0	0	0	--
Deute	0	0	0	--
Despeses diversos departaments	188	35	223	-21,0
Participació Ens Locals de Catalunya en Ingressos de l'Estat	0	0	0	--
Fons de contingència	0	0	0	--
Subtotal fons no departamentals	188	35	223	-21,0
CatSalut, ICS i ICASS	98	39	445	227,3
Entitats autònomes administratives	5	11	668	--
Total	564	955	1.519	-10,7

* No inclou les transferències internes.

Font: Intervenció General de la Generalitat de Catalunya.

La distribució de la despesa per àrees i polítiques reflecteix les competències de la Generalitat i es fa ressò de les mesures d'ajustament.

La major part de la despesa va correspondre a l'àrea de Producció de béns públics de caràcter social, amb un 41,5% de les obligacions totals. D'aquesta àrea, les despeses de Salut es van incrementar el 7,2%, tal i com s'ha comentat anteriorment, mentre les obligacions reconegudes d'Educació va presentar una caiguda d'un 1,7%. Aquestes són les dues principals polítiques a nivell pressupostari.

De l'àrea de Protecció i promoció social, la protecció social va registrar un increment d'un 1,8%, amb creixements als programes de promoció de l'autonomia personal, d'inclusió social i lluita contra la pobresa i de suport a les famílies.

L'àrea de Serveis públics generals presenta un descens del 0,8%, com a efecte de la reducció de la seguretat i protecció civil i l'augment d'altres polítiques. L'àrea de Producció de béns públics de caràcter econòmic es va reduir un 1,5%, i la de Funcionament de les institucions i administració general, un 28,8%, mentre que la de Foment i regulació dels sectors productius es va incrementar un 8,8%.

Com s'ha comentat anteriorment, el Deute públic es va reduir amb intensitat. El Suport financer als ens locals, que inclou la participació dels ens locals en els tributs de l'Estat, en la qual la Generalitat únicament fa la intermediació de la transferència, s'ha reduït un 0,9%.

Quadre 5.1.12

La liquidació dels pressupostos del sector públic administratiu de la Generalitat

Detall per àrees i polítiques de les despeses consolidades

Milions d'euros

	Crèdits inicials	Crèdits definitius (C)	Obligacions reconegudes (O)	% O/C	% sobre el total (O)	% variació 14/13 (O)
1. Funcionament de les institucions i administració general	1.416	1.684	1.597	94,8	4,7	-28,8
1.1. Alta direcció Generalitat i el seu govern	92	95	94	99,2	0,3	0,4
1.2. Admin. i serveis generals	1.313	1.583	1.497	94,6	4,4	-30,0
1.3. Participació ciutadana i processos Electorals	11	6	5	98,0	0,0	-46,6
2. Serveis públics generals	1.920	1.926	1.900	98,7	5,6	-0,8
2.1. Justícia	783	822	819	99,6	2,4	0,6
2.2. Seguretat i prot. civil	1.121	1.087	1.065	97,9	3,1	-2,0
2.3. Relacions exteriors i cooperació per al desenvolupament	17	17	17	98,5	0,0	19,3
3. Protecció i promoció social	2.342	2.546	2.377	93,3	7,0	3,7
3.1. Protecció social	1.803	1.874	1.868	99,7	5,5	1,8
3.2. Promoció social	50	48	47	97,5	0,1	3,6
3.3. Foment de l'ocupació	489	624	461	74,0	1,4	12,1
4. Producció de béns públics de caràcter social	13.274	14.247	14.185	99,6	41,5	4,3
4.1. Salut	8.066	8.791	8.746	99,5	25,6	7,2
4.2. Educació	4.790	4.971	4.967	99,9	14,5	-1,7
4.3. Habitatge i altres actuacions	176	229	225	98,5	0,7	43,9
4.4. Cultura	156	167	161	96,6	0,5	15,0
4.5. Llengua catalana	23	23	23	97,8	0,1	-1,3
4.6. Consum	8	10	9	93,6	0,0	--
4.7. Esports	55	56	53	95,2	0,2	-12,6
5. Producció de béns públics de caràcter econòmic	1.671	1.845	1.824	98,9	5,3	-1,5
5.1. Cicle de l'aigua	0	14	142	--	0,4	977,5
5.2. Transport	999	1.119	1.108	99,0	3,2	0,8
5.3. Societat de la informació i coneixement i telecomunicacions	274	270	270	99,9	0,8	-1,0
5.4. Urbanisme i ordenació del territori	4	4	3	86,3	0,0	-38,3
5.5. Actuacions ambientals	114	115	110	94,9	0,3	8,5
5.6. Infraestructures agràries i rurals	34	36	36	100,0	0,1	-67,0
5.7. Recerca, desenvolupament i innovació	216	254	252	99,2	0,7	14,4
5.8. Altres actuacions de caràcter econòmic	31	32	31	96,4	0,1	0,6
6. Foment i regulació dels sectors productius	333	676	660	97,7	1,9	8,8
6.1. Agricultura, ramaderia i pesca	107	451	445	98,5	1,3	1,8
6.2. Indústria	55	56	54	96,5	0,2	13,7
6.3. Energia	9	8	7	92,7	0,0	-2,0
6.4. Comerç	25	32	32	98,6	0,1	260,7
6.5. Turisme i oci	46	53	53	99,6	0,2	53,2
6.6. Desenvolupament empresarial	64	48	44	90,2	0,1	-5,6
6.7. Sector financer	25	26	25	96,2	0,1	1,4
6.8. Defensa de la competència	1	1	1	72,0	0,0	-6,7
7. Suport financer ens locals	3.261	3.332	3.331	100,0	9,8	-0,9
7.1. Suport financer ens locals	3.261	3.332	3.331	100,0	9,8	-0,9
8. Fons de contingència	45	0	0	--	--	--
8.1. Fons de contingència	45	0	0	--	--	--
9. Deute públic	7.876	8.375	8.267	98,7	24,2	-29,5
9.1. Amortitzacions i despeses financeres del deute públic	7.876	8.375	8.267	98,7	24,2	-29,5
Total	32.139	34.630	34.141	98,6	100,0	-9,2

Font: Intervenció General de la Generalitat de Catalunya.

De la mateixa manera que els ingressos, la major part de les despeses corresponen a la Generalitat, que inclouen les transferències internes es descompten en la consolidació pressupostària. La despesa del Catsalut es reparteix entre el capítol de béns i serveis, que conté els concerts sanitaris, i el de transferències corrents, bàsicament la transferència a l'ICS i la despesa en farmàcia. La despesa de l'ICS es fa principiament en remuneracions del personal, mentre que el pressupost de l'ICASS bàsicament es destina a transferències corrents adreçades a famílies i institucions sense ànim de lucre.

Quadre 5.1.13

La liquidació dels pressupostos del sector públic administratiu de la Generalitat

Detall de les obligacions reconegudes consolidades per àmbits

Milions d'euros

	Generalitat	Entitats autònomes administratives	Catsalut	ICS	ICASS	Transferències internes	Total Consolidat
1. Remuneracions del personal	4.562	99	23	1.648	55	0	6.386
2. Despeses de béns corrents i de	1.256	88	4.663	857	523	6	7.381
3. Despeses financeres	1.923	0	0	0	0	0	1.923
4. Transferències corrents	17.737	236	3.860	12	1.042	12.859	10.027
6. Inversions reals	461	5	69	18	11	0	564
7. Transferències de capital	1.088	11	54	0	1	200	955
8. Actius financers	1.219	0	48	0	0	48	1.219
9. Passius financers	5.686	0	0	0	0	0	5.686
Operacions corrents	25.478	423	8.546	2.516	1.620	12.865	25.718
Operacions de capital	1.549	16	123	18	12	200	1.519
Operacions financeres	6.905	0	48	0	0	48	6.905
Total	33.932	439	8.717	2.535	1.632	13.113	34.141

Font: Intervenció General de la Generalitat de Catalunya.

La liquidació dels pressupostos de les entitats autònomes administratives

A continuació es mostren les dades de la liquidació dels pressupostos de les entitats autònomes administratives per tal de mostrar la seva composició i rellevància.

Els ingressos

El SOC concentra el 48,9% del pressupost d'ingressos i es finança principalment de les transferències del Departament d'Empresa i Ocupació. Els seus ingressos s'han gairebé doblat amb relació a l'any 2013, en què les transferències del Departament van ser més reduïdes ja que el SOC disposava de romanents per a finançar la seva despesa. El Servei Català de Trànsit, amb el 27,1% del total, va créixer un 2,5%. La majoria de la resta d'entitats presenten increments.

Quadre 5.1.14

La liquidació dels pressupostos del sector públic administratiu de la Generalitat

Detall per capítols i ens dels ingressos de les entitats autònomes administratives

Milions d'euros

	Drets liquidats	% variació 14/13
Patronat de la Muntanya de Montserrat	3,3	13,0
Institut Català de les Dones	7,0	-3,1
Escola d'Administració Pública de Catalunya	9,8	25,9
Institut d'Estadística de Catalunya	6,8	7,5
Institució de les Lletres Catalanes	1,2	5,0
Biblioteca de Catalunya	6,9	1,9
Institut Nacional d'Educació Física de Catalunya	10,4	0,9
Consell Català de l'Esport	38,8	8,8
Institut Desenvolupament de les Comarques de l'Ebre	1,3	4,8
Institut Català de la Vinya i el Vi	2,1	-30,4
Centre d' Estudis Jurídics i Formació Especialitzada	3,6	-1,1
Institut Català de l'Acolliment i de l'Adopció	13,5	-1,8
Agència Catalana del Consum	11,0	23,1
Servei Català de Trànsit	144,4	2,5
Institut Desenvolupament i Promoció Alt Pirineu i Aran	0,6	0,0
Servei d'Ocupació de Catalunya	261,2	96,8
Institut Català d'Avaluacions Mèdiques	0,2	-93,2
Centre d'Estudis d'Opinió	1,5	16,8
Institut de Seguretat Pública de Catalunya	9,2	-0,3
Autoritat Catalana de la Competència	1,4	6,9
Total entitats autònomes administratives	533,7	30,7

Nota: el 2014 causen baixa el Museu de la Ciència i Tècnica de Catalunya i el Museu d'Arqueologia de Catalunya, que queden assumides a l'Agència Catalana del Patrimoni Cultural, i l'Institut d'Estudis de la Salut, que queda integrada en el Departament de Salut.

Font: Intervenció General de la Generalitat de Catalunya.

Les despeses

Pel que fa a l'execució del pressupost de despeses, el 2014 van ser inferiors als ingressos. El seu creixement, de'un 8,4%, va ser menys intens que el dels ingressos.

El SOC, que concentra el 51,5% de les obligacions reconegudes, va incrementar la seva despesa un 16,4%. El Servei Català de Trànsit, amb un 21,3% del total, ho va fer un 11,7%. L'evolució de les despeses divergeix segons les entitats.

Quadre 5.1.15

La liquidació dels pressupostos del sector públic administratiu de la Generalitat

Detall per capítol i ens de les obligacions reconegudes de les entitats autònomes administratives

Milions d'euros

	Import	% variació 14/13
Patronat de la Muntanya de Montserrat	3,0	16,4
Institut Català de les Dones	6,6	-4,5
Escola d'Administració Pública de Catalunya	8,8	26,9
Institut d'Estadística de Catalunya	5,8	-6,3
Institució de les Lletres Catalanes	1,1	3,0
Biblioteca de Catalunya	6,7	1,0
Institut Nacional d'Educació Física de Catalunya	10,2	-1,8
Consell Català de l'Esport	37,1	14,4
Institut Desenvolupament de les Comarques de l'Ebre	1,3	5,6
Institut Català de la Vinya i el Vi	1,8	-25,7
Centre d' Estudis Jurídics i Formació Especialitzada	3,6	18,1
Institut Català de l'Acolliment i de l'Adopció	13,1	-2,1
Agència Catalana del Consum	9,2	-8,6
Servei Català de Trànsit	93,4	11,7
Institut Desenvolupament i Promoció Alt Pirineu i Aran	0,5	10,1
Servei d'Ocupació de Catalunya	225,9	16,4
Institut Català d'Avaluacions Mèdiques	0,0	-100,0
Centre d'Estudis d'Opinió	1,3	3,1
Institut de Seguretat Pública de Catalunya	8,7	-0,6
Autoritat Catalana de la Competència	1,0	-6,7
Total entitats autònomes administratives	439,0	8,4

Nota: el 2014 causen baixa el Museu de la Ciència i Tècnica de Catalunya i el Museu d'Arqueologia de Catalunya, que queden assumides a l'Agència Catalana del Patrimoni Cultural, i l'Institut d'Estudis de la Salut, que queda integrada en el Departament de Salut.

Font: Intervenció General de la Generalitat de Catalunya.

5.2. El procés de consolidació de les finances de la Generalitat

En el període 2011-2014, ha tingut lloc un important procés de consolidació fiscal de les finances de la Generalitat de Catalunya amb l'objectiu d'anivellar els seus ingressos i despeses, clarament afectats per la crisi.

En aquest apartat s'expliquen quines han estat les actuacions implementades i el seu impacte en els comptes de la Generalitat de Catalunya, en termes SEC.

Mesures correctores d'ingressos i despeses en el període 2011-2014

Les mesures que es posen en marxa per a millorar el resultat pressupostari es poden classificar en tres grups:

- Mesures permanents: les que no es preveu que desapareguin un cop finalitzat el procés de consolidació. En aquest grup s'inclou la creació de noves figures tributàries, com l'impost sobre estades en establiments turístics;
- Mesures temporals¹: les que estan vigents durant un període de temps determinat, com l'eliminació de la paga extraordinària dels treballadors públics;
- Mesures puntuals¹: les que per la seva naturalesa només es realitzen una única vegada. Aquest és el cas de la venda d'edificis o la concessió d'actius reals, que han suposat uns ingressos de caràcter extraordinari.

D'altra banda, les mesures implementades en el marc del procés de consolidació també es poden desagregar en dues grans tipologies, segons incideixin en els ingressos o les despeses.

Per la via dels ingressos, les actuacions que ha emprés la Generalitat de Catalunya han estat tant de caràcter tributari com patrimonial. Quant a les primeres, s'ha d'assenyalar que la capacitat de la Generalitat per crear tributs és limitada, atès que aquests no poden recaure sobre fets gravats per les corporacions locals o per l'Estat o produïts en una altra CA; ni limitar la lliure circulació de persones, mercaderies o serveis. Aquestes restriccions expliquen que la imposició de caràcter mediambiental hagi estat la més desenvolupada en aquests anys de dificultats pressupostàries.

També s'ha de destacar que una part important de les iniciatives tributàries de la Generalitat han estat objecte de recursos d'inconstitucionalitat per part de l'Estat. Pel que fa a les mesures aprovades entre els anys 2011-2014, el Govern Central va presentar recurs en el cas de les taxes judicials, l'impost sobre dipòsits bancaris; la taxa d'expedició de recepta farmacèutica o producte sanitari; l'impost sobre la producció termonuclear d'energia elèctrica; i l'impost sobre la provisió de continguts per part de prestadors de serveis de comunicacions electròniques. Tots els recursos van ser admesos a tràmit i si bé el corresponent a les taxes judicials es va resoldre negativament, el Tribunal Constitucional va resoldre afirmativament els recursos relatius a l'impost sobre els dipòsits en entitats de crèdit, a la taxa d'expedició de recepta farmacèutica i a l'impost sobre la producció

¹ També anomenades mesures one-off.

termonuclear d'energia elèctrica. En el moment de l'elaboració d'aquest informe, el Tribunal Constitucional encara no ha resolt el recurs interposat contra l'impost sobre la provisió de continguts per part de prestadors de serveis de comunicacions electròniques, tot i que la seva suspensió va ser aixecada a finals del 2015.

Mesures d'ingressos

A continuació s'expliquen breument les mesures implementades en l'àmbit tributari i que han anat des de l'increment de tipus i la reforma dels tributs, fins a la creació de nous impostos:

Increment i reforma de tributs

- Recuperació i modificació de l'impost de patrimoni. Després de la seva recuperació² per part de l'Estat mitjançant el Reial Decret-Llei 13/2011, el Govern va adaptar la normativa a la regulació estatal amb la Llei 5/2012 de 20 de març, de mesures fiscals, financeres i administratives i de creació de l'impost sobre les estades en establiments turístics. Posteriorment, el Decret Llei 7/2012, de 27 de desembre, de mesures urgents en matèria fiscal que afecten a l'impost sobre el patrimoni, modifica l'impost amb la reducció del mínim exempt de 700.000 euros a 500.000 euros i l'increment de tipus impositiu en un 5% per als 7 primers trams de la tarifa i en un 10% per a l'últim tram;
- Augment de tipus de l'impost d'actes jurídics documentats de l'1,5% a l'1,8%, en el cas que es renunciï a l'exempció de l'IVA, i de l'1,2% a l'1,5%, per a la resta d'actes (Llei 5/2012);
- Augment del tipus autonòmic de l'impost sobre hidrocarburs fins al màxim permès (Llei 5/2012). Els nous tipus són 48 €/1.000 litres en el cas de les gasolines; 48 €/1.000 litres en el cas del gasoil d'ús general; 6 €/1.000 litres en el cas del gasoil d'usos especials i de calefacció; 24 €/1.000 litres en el cas del querosè, i 1€/tona en el cas del fuel;
- Augment de l'impost de transmissions patrimonials oneroses de béns immobles aprovat per la Llei 1/2013, de 16 de juliol, que passa del 8% al 10% i s'equipara el tipus d'aquest impost a l'IVA que s'aplica als habitatges nous.

² L'impost de patrimoni va ser eliminat per la Llei estatal 4/2008.

Creació de nous impostos

- Creació de l'impost sobre estades en establiments turístics, mitjançant la Llei 5/2012, amb una tarifa que varia segons el tipus d'establiment: 2,25 euros per dia d'allotjament en el cas d'hotels de 5 estrelles, gran luxe i embarcacions de creuer; 0,9 euros per dia d'allotjament en el cas d'hotels de 4 estrelles i 4 superior (1,1 € en el cas de la ciutat de Barcelona) i 0,45 euros per dia d'allotjament a la resta d'establiments i equipaments (0,65 euros a la ciutat de Barcelona);
- Creació de l'impost sobre dipòsits bancaris pel Decret llei 5/2012, de 18 de desembre, - modificat per la Llei 4/2014-, que grava la captació o la tinença de fons de terceres persones sota la forma de dipòsits en entitats financeres. En el mes de gener del 2013 va ser suspès pel Tribunal Constitucional per l'admissió a tràmit del recurs d'inconstitucionalitat interposat pel Govern Central. Al maig del 2015 el Tribunal Constitucional el va declarar inconstitucional raó per la qual els drets reconeguts l'any 2014 (688 milions d'euros) no s'inclouen en la quantificació de les mesures que es presenta en aquest apartat;
- Creació de la taxa per l'expedició i dispensació de receptes mèdiques i ordres de dispensació per import d'1 euro per medicament o producte sanitari prescrit i dispensat (Llei 5/2012). El Tribunal Constitucional va suspendre cautelarment aquesta taxa el 15 de gener del 2013, com a resultat de l'admissió a tràmit del recurs d'inconstitucionalitat interposat pel Govern Central el 21 de desembre de 2012. Al maig de 2014, el Tribunal Constitucional el va declarar inconstitucional i la Generalitat ha hagut de retornar (prèvia sol·licitud) l'import pagat en concepte d'aquesta taxa durant el període de la seva vigència (del 23 de juny de 2012 al 15 de gener de 2013);
- Creació de la taxa per a la prestació de serveis personals i materials en l'àmbit de l'administració de justícia (Llei 5/2012). Tot i que va ser recorreguda davant del Tribunal Constitucional pel Govern Central, aquest va desestimar el recurs d'inconstitucionalitat al maig del 2014.

Paral·lelament, en aquest període s'ha produït un augment generalitzat de les taxes amb un increment general superior al del nivell de preus.

El quadre 5.2.1 mostra els ingressos associats a les diferents mesures implementades i posa de relleu com el reflex pressupostari de les actuacions en matèria de tributs no es produeix fins l'any 2012, atès que prèviament s'ha d'aprovar la normativa que les regula. En conjunt, les mesures tributàries de consolidació fiscal aplicades al llarg del període 2012-

2014, han aportat l'any 2014 uns recursos de 882 milions d'euros import que ha suposat un increment d'un 4,9% dels ingressos no financers.

La recuperació i posterior augment de la tributació de l'impost sobre el patrimoni és la mesura més rellevant a partir de la qual s'han obtingut 431 milions d'euros, l'any 2014, amb un pes del 49% en els ingressos addicionals derivats de les mesures tributàries. També destaquen l'impacte de l'increment de tipus dels impostos sobre transmissions patrimonials i actes jurídics documentats amb uns ingressos addicionals, l'any 2014, de 254 milions d'euros; l'augment de tipus del tram autonòmic de l'impost sobre hidrocarburs que ha suposat 109 milions d'euros addicionals l'any 2014; la reforma de l'impost de successions que ha aportat un total de 48 milions d'euros³; i la creació de l'impost sobre estades en establiments turístics amb uns ingressos de 41 milions d'euros, l'any 2014.

Quadre 5.2.1

El sector públic autonòmic a Catalunya l'any 2014

El procés de consolidació fiscal. Mesures tributàries en l'àmbit del sector públic administratiu.

Milions d'euros

	2012	2013	2014
Ingressos tributaris	477	825	882
Impost sobre el patrimoni (recuperació i augment de tributació)	305	563	431
Augment de tipus de l'impost sobre actes jurídics documentats	40	59	62
Augment de tipus del tram autonòmic de l'impost sobre hidrocarburs	82	120	109
Creació de l'impost sobre estades en establiments turístics	-	35	41
Augment de tipus de l'impost sobre transmissions patrimonials	-	42	192
Reforma de l'impost sobre successions	-	-	48
Creació de la taxa d'expedició de recepta farmacèutica o producte sanitari	46	4	0
Creació de les taxes judicials	5	2	0
% sobre els ingressos no financers ¹	2,6%	4,4%	4,9%
% sobre PIB	0,2%	0,4%	0,4%

Nota: L'impacte de la mesura correspon a la liquidació, si la mesura explica el 100% dels ingressos, o a una estimació quan la mesura afecta parcialment als drets reconeguts.

¹ Sense incloure l'any 2014 l'impost autonòmic sobre dipòsits bancaris.

Tot i que no tenen reflex pressupostari en el període 2010-2014, l'any 2014 es van aprovar o van iniciar la seva tramitació parlamentària les lleis de creació de noves mesures tributàries que tindran impacte en els comptes de la Generalitat dels anys 2015 i/o 2016. Aquestes són:

- la Llei 12/2014, de 10 d'octubre, que crea tres noves figures tributàries de caràcter mediambiental:
 - l'impost sobre la producció termonuclear d'energia elèctrica que grava els riscos per l'impacte i el dany eventual en el medi ambient derivats de l'activitat de

³ La reforma de successions s'aplica un cop iniciat l'any 2014, anualment l'impacte s'estima en 111 milions d'euros.

producció d'energia elèctrica d'origen nuclear efectuada en el territori de Catalunya. Aquest impost va ser suspès cautelarment pel Tribunal Constitucional al juliol del 2015, com a resultat de l'admissió a tràmit del recurs d'inconstitucionalitat interposat pel Govern Central, suspensió que es va aixecar al desembre del 2015. El passat mes d'abril el Tribunal Constitucional va resoldre afirmativament el recurs i el va declarar inconstitucional;

- l'impost sobre les emissions contaminants d'òxids de nitrogen a l'atmosfera que produeix l'aviació comercial en els aeròdroms durant les fase de rodatge d'entrada i sortida, fase d'enlairament i fase d'aterratge, pel risc que provoquen en el medi ambient;
- l'impost sobre l'emissió de gasos i partícules a l'atmosfera que té com a finalitat incentivar conductes més respectuoses amb el medi ambient atmosfèric i aconseguir una millor qualitat de l'aire. L'impost grava les emissions d'òxid de nitrogen, diòxid de sofre, partícules en suspensió i carboni orgànic total generades en determinades instal·lacions industrials i en instal·lacions de combustió amb potència tèrmica total superior a 20 MW tèrmics;
- la Llei 15/2014, de 4 de desembre, que aprova l'impost sobre la provisió de continguts per part de prestadors de serveis de comunicacions electròniques per al foment del sector audiovisual i per a la difusió cultural digital. Aquest impost s'aplica a les companyies operadores d'Internet, amb una quota fixa de 0,25 euros/mes per cada connexió a Internet contractada en el territori de Catalunya, ja sigui a través de la telefonia fixa o de dispositiu mòbil. L'objectiu de l'impost és fomentar la producció i la millora de la competitivitat del sector audiovisual. Aquest impost va ser suspès cautelarment pel Tribunal Constitucional al setembre del 2015 per l'admissió a tràmit del recurs d'inconstitucionalitat interposat pel Govern Central, suspensió que va ser aixecada al novembre de 2015;
- la Llei 2/2014, de 27 de gener, de mesures fiscals, administratives, financeres i del sector públic, que modifica i actualitza els tipus del gravamen de protecció civil d'acord amb l'IPC. Aquesta mesura entra en vigor el 31 de gener de 2014, però tenint en compte que el gravamen de protecció civil és un impost anual i que el primer període impositiu afectat serà el 2015, l'impacte pressupostari tindrà lloc en l'exercici 2016;
- la Llei 14/2015, del 21 de juliol, que crea l'impost sobre els habitatges buits que grava l'incompliment de la funció social de la propietat dels habitatges pel fet de romandre desocupats de manera permanent. Amb caràcter general els subjectes passius d'aquest impost són les persones jurídiques, amb l'exempció de les entitats del tercer sector de la xarxa d'habitatges d'inserció, així com una sèrie d'habitatges que

compleixin unes determinades condicions. Tenint en compte que aquest impost merita el 31 de desembre, el seu impacte pressupostari no serà fins a l'any 2016. Tanmateix, l'admissió a tràmit per part del Tribunal Constitucional del recurs interposat pel Govern Central ha suposat la suspensió cautelar d'aquest impost d'ençà del 3 de maig del 2016.

Quant a les mesures de caràcter patrimonial, la Generalitat ha realitzat concessions i vendes d'actius, instrumentades en el marc de plans específics. Aquestes mesures de caràcter puntual, aporten uns ingressos extraordinaris únicament en l'exercici en que tenen lloc. Concretament es va aprovar la cessió de la gestió dels túnels de Vallvidrera, del túnel del Cadí i del servei d'abastament d'aigua en alta Ter-Llobregat, amb impacte l'any 2012, i la venda d'edificis. En conjunt, aquestes operacions patrimonials van suposar uns ingressos de 1.902 milions d'euros en el període 2012-2014, un 70% dels quals provenen de la concessió d'actius i un 30% de la venda d'edificis.

Quadre 5.2.2

El sector públic autonòmic a Catalunya l'any 2014

El procés de consolidació fiscal. Mesures patrimonials

Milions d'euros

	2012	2013	2014	Acumulat
Ingressos patrimonials	1.358	212	331	1.902
Venda d'actius reals	18	212	331	561
Concessió d'actius reals	1.340	0	0	1.340
% sobre els ingressos no financers ¹	7,4%	1,1%	1,8%	10,4%
% sobre el PIB	0,7%	0,1%	0,2%	1,0%

¹ Sense incloure l'any 2014 l'impost autonòmic sobre dipòsits bancaris.

L'any 2014, el conjunt de mesures d'ingressos van aportar 1.213 milions d'euros, amb un increment dels ingressos no financers del 6,7%. D'aquests, el 73% provenen de mesures tributàries permanents i el 27% restant de la venda d'edificis que va generar uns ingressos extraordinaris de 331 milions d'euros. En termes acumulats, les mesures d'ingressos han aportar uns recursos addicionals de 4.087 milions d'euros en el període 2012-2014.

Quadre 5.2.3

El sector públic autonòmic a Catalunya l'any 2014

El procés de consolidació fiscal. Mesures d'ingressos

Milions d'euros

	2012	2013	2014	Acumulat
Mesures d'ingressos	1.836	1.038	1.213	4.087
Tributàries (permanents)	477	825	882	2.185
Patrimonials (puntuals)	1.358	212	331	1.902
Increment d'ingressos no financers ¹	10,1%	5,5%	6,7%	22,2%
% sobre el PIB	0,9%	0,5%	0,6%	2,1%

¹ Sense incloure l'any 2014 l'impost autonòmic sobre dipòsits bancaris.

Mesures de despesa

Per la via de la despesa, les mesures que ha adoptat la Generalitat de Catalunya han estat:

- la reducció de les retribucions dels treballadors públics, amb mesures com la supressió d'una paga extraordinària; la suspensió de l'aportació al pla de pensions de la Generalitat de Catalunya; la supressió del complement de productivitat; o la reducció del 15% de la dedicació del personal interí;
- la limitació de la cobertura de les vacants per jubilació;
- la reducció de les transferències a empreses i famílies per part dels departaments. En aquest sentit, els departaments van analitzar les diferents subvencions i els requisits per accedir a les diferents prestacions, amb la finalitat de definir les prioritats i l'ajust;
- la reducció de la despesa en farmàcia com a conseqüència de la implantació de mesures d'eficiència en l'ús de medicaments genèrics, de la potenciació de la coordinació entre el metge o metgessa de capçalera i l'especialista en el seguiment dels tractaments, així com l'extensió de l'ús de la recepta electrònica;
- la reducció de la despesa en estudis i dictàmens; premsa; protocol; publicitat; reunions, i oficines i missions a l'exterior;
- la millora en la gestió, planificació i organització de plantilles de personal en els àmbits sanitari i docent;
- la introducció de canvis en l'estructura administrativa i la reordenació del sector públic. Per això, es van aprovar una sèrie d'actuacions legislatives orientades a simplificar, agilitzar i millorar l'eficiència de l'Administració de la Generalitat de Catalunya;

- la reducció de les transferències corrents a ens locals i universitats. En el cas de les universitats, aquesta reducció de les transferències s'ha realitzat en paral·lel amb l'increment de les taxes universitàries;
- la reducció de les aportacions a entitats del sector públic empresarial. En aquest sentit, convé destacar que l'augment del cànon de l'aigua ha contribuït a millorar el resultat de l'Agència Catalunya de l'Aigua;
- la reducció i reprogramació de les inversions.

Algunes de les actuacions portades a terme han estat aprovades pel Govern Central mitjançant el Reial decret llei 14/2012, de mesures urgents de racionalització de la despesa pública en l'àmbit educatiu; el Reial decret 16/2012 de mesures urgents per a garantir la sostenibilitat del Sistema Nacional de Salut i millorar la qualitat i seguretat de les seves prestacions; i el Reial decret 20/2012 de mesures per garantir l'estabilitat pressupostària i de foment de la competitivitat.

Per avaluar les mesures de despesa es presenta la taula 5.2.4 que quantifica l'evolució de la despesa en termes de meritament, és a dir, atenent a la data en que es genera el compromís en comptes de la data en que la despesa s'aplica al pressupost. L'evolució de la despesa meritada⁴ posa de relleu que l'ajust s'ha produït principalment en els anys 2011 i 2012. La reducció observada l'any 2013 respon a les recurrències de les mesures adoptades en els anys precedents. L'any 2014, la despesa es consolida al nivell del 2013. Pasivo que presenta un gasto ejercido en o antes de una fecha determinada, pagadero en fecha futura. Ejemplos: el interés devengado sobre un documento por pagar; los jornales pendientes de pago a una fecha dada.

⁴ La despesa meritada es calcula sumant a les obligacions reconegudes, la variació de la despesa registrada en comptes específics, però pendent d'aplicar al pressupost.

Quadre 5.2.4

El sector públic autonòmic a Catalunya l'any 2014

El procés de consolidació fiscal. Despeses meritades

Milions d'euros

	2010	2014	% variació 2010-2014	
			M€	%
Despeses de personal	7.590	6.394	-1.195	-15,7
Despeses corrents en béns i serveis	8.025	7.455	-570	-7,1
Transferències corrents	8.535	6.975	-1.560	-18,3
Despesa corrent (sense interessos)	24.149	20.825	-3.325	-13,8
Inversions reals	1.074	467	-607	-56,5
Transferències de capital	1.128	653	-476	-42,2
Despesa de capital	2.202	1.119	-1.082	-49,2
Despesa no financera	26.351	21.944	-4.407	-16,7
Millora del resultat de les entitats *	-1.718	-245	1.473	-85,7
Variació resta de despesa desplaçada	-402	-37	365	-90,8
Ajust			-6.245	
% sobre el PIB			-3,2	

* Inclou la disminució de les aportacions de capital.

En termes absoluts, la despesa meritada s'ha reduït, en el període 2010-2014, 6.245 milions d'euros, un 3,2% del PIB. Analitzant la distribució de la contenció s'observa com aquesta ha recaigut en un 53,2% en la despesa corrent; un 17,3% en la despesa de capital, i un 23,6% en la millora del resultat de les empreses.

En comparació a la despesa meritada de l'any 2010, les dades mostren com, en termes relatius, la despesa corrent de l'any 2014 es redueix en un 13,8% i la despesa de capital en un 49,2%, alhora que les empreses milloren el seu resultat en un 85,7%. A partir d'aquestes xifres es pot concloure que l'ajust de la despesa corrent, en termes absoluts, ha estat destacable; que les operacions de capital s'han vist clarament afectades amb una despesa que l'any 2014 tan sols representava el 50,8% de la realitzada en 2010; que la contribució de les empreses a la consolidació ha estat notable.

En conjunt, l'ajust recollit en els comptes de la Generalitat de Catalunya l'any 2014 ha estat de 7.458 milions d'euros, import que representa el 3,8% del PIB, amb una contribució del 84% de les mesures de despesa i del 16% de les mesures d'ingressos.

La importància del procés de consolidació s'evidencia a l'observar que:

1. l'ajust en la despesa no financera (4.407 M€), representa el 16,7% de la despesa no financera meritada⁴ realitzada l'any 2010 pel sector públic administratiu;
2. les mesures d'ingressos han incrementat, l'any 2014, els ingressos tributaris en un 6,7%, amb 1.213 milions d'euros addicionals als que s'haurien obtingut sense elles.

Quadre 5.2.5

El sector públic autonòmic a Catalunya l'any 2014

El procés de consolidació fiscal

Milions d'euros

	2011	2012	2013	2014
Mesures	2.492	6.855	7.304	7.458
Via ingressos	0	1.836	1.038	1.213
Via despeses	2.492	5.019	6.267	6.245
% sobre el PIB	1,2%	3,5%	3,8%	3,8%

El resultat de la liquidació del pressupost de l'Administració pública de la Generalitat

El resultat de l'Administració pública de la Generalitat de Catalunya s'ha d'expressar en termes de comptabilitat nacional, d'acord amb els criteris del Sistema Europeu de Comptes (SEC). Per passar del resultat pressupostari del sector públic administratiu de la Generalitat a la capacitat (+)/ o necessitat (-) de finançament en termes del SEC, cal fer una sèrie d'ajustos que afecten tant als ingressos com a les despeses.

D'entre els ajustos realitzats, els més importants són:

- per altres unitats considerades administracions públiques on es recull el resultat de les entitats que formen part de l'àmbit Administració pública no incloses en el sector públic administratiu;
- per aportacions de capital, que inclou les aportacions a empreses considerades administració pública, així com les aportacions realitzades a empreses no considerades administració pública, quan aquestes no generen rendibilitat econòmica;
- per aplicació del principi de meritament. En aquest sentit, destaquen els ajustos en concepte de despesa desplaçada i interessos. El primer es calcula com la variació de la despesa registrada en comptes específics i pendent d'aplicar al pressupost en l'exercici. El segon s'obté com la diferència entre els interessos pagats i les obligacions per interessos que corresponen a l'any natural;
- per recaptació incerta que recull la diferència entre els drets reconeguts i la recaptació, atès que en comptabilitat nacional el criteri utilitzat per a imputar els ingressos tributaris és el de caixa i no el de meritament. L'any 2014 aquest ajust recull l'impacte de la sentència del Tribunal Constitucional que declara inconstitucional l'impost sobre dipòsits bancaris i anul·la els drets reconeguts per aquest impost l'any 2014 (688 milions d'euros);

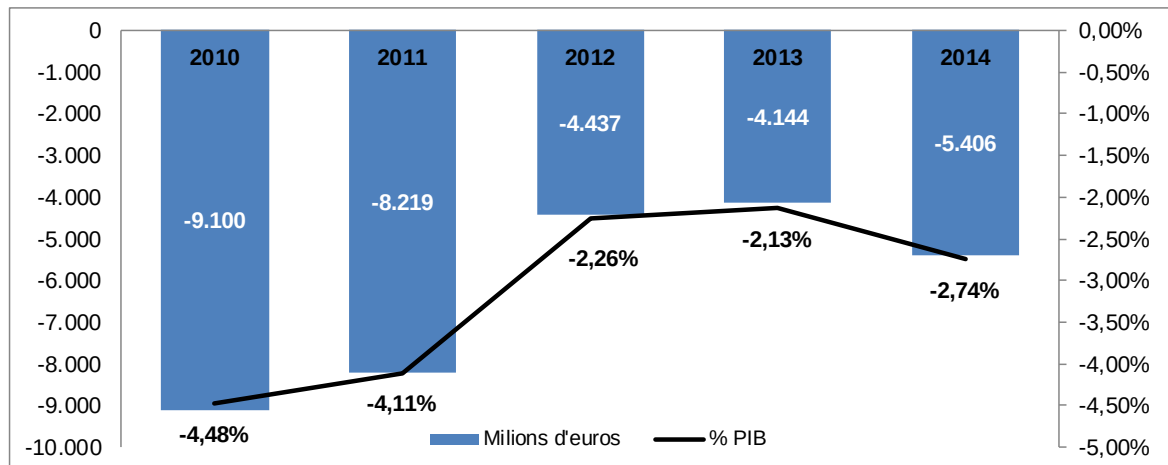
- per concessions d'actius on es comptabilitza la diferència entre els ingressos de caixa i el valor de la concessió d'actius, que inclou els ingressos futurs a valors actuals;
- per inversions público-privades on s'incorporen les inversions realitzades amb associacions público-privades (APP's). L'any 2010 l'ajust respon a la incorporació de les concessions de les estacions de la línia 9 del metro i l'any 2014 a la inclusió de les inversions executades per la concessionària Cedinsa Ter corresponents a l'autovia C-17, atès que la Generalitat de Catalunya va assumir el seu deute, d'acord amb les clàusules del contracte de concessió.

En el gràfic 5.2.1 es mostra l'evolució del resultat en termes SEC de la Generalitat de Catalunya, en el període 2010-2014, amb una millora de 1,73 punts de PIB, al passar del 4,48% al 2,74%. En termes absoluts, la reducció del dèficit ha estat de 3.694 milions d'euros i, l'any 2014, se situa en 5.406 milions d'euros.

Gràfic 5.2.1

El sector públic autonòmic a Catalunya l'any 2014

Resultat no financer de la liquidació del pressupost SEC

El quadre 5.2.6, mostra com la millora ha estat tant en el resultat pressupostari com en els ajustos SEC, amb un comportament especialment positiu en el cas dels ajustos vinculats al sector públic empresarial. Concretament, el resultat de les unitats considerades administració pública i de les aportacions de capital expliquen el 66% de la reducció observada en els ajustos SEC, amb una millora de gairebé 1.473 milions d'euros.

Quadre 5.2.6

El sector públic autonòmic a Catalunya l'any 2014

Compte financer de la Generalitat

Milions d'euros

	2010	2011	2012	2013	2014	Variació M€ ¹	% variació 14/10 ¹
Resultat comptable	-5.158	-6.765	-3.602	-3.203	-3.708	1.450	28,1
Ajustos SEC	-3.942	-1.454	-835	-941	-1.698	2.244	56,9
Altres unitats considerades administració pública ²	-591	-624	291	697	266	857	145,0
Aportacions de capital	-1.127	-918	-1.205	-1.117	-511	616	54,7
Variació despesa desplaçada	-1.208	471	-580	-513	-714	494	40,9
Recaptació incerta	-215	-232	-225	-126	-843	-628	-292,1
Interessos	-136	-292	-50	-188	-5	131	96,3
Inversions públic-privades	-538	--	--	--	-276	262	48,7
Concessions d'actius	--	--	732	--	--	--	--
Altres	-127	141	202	306	385	512	402,4
Dèficit segons SEC	-9.100	-8.219	-4.437	-4.144	-5.406	3.694	40,6
% del dèficit SEC en el PIB	-4,48	-4,11	-2,26	-2,13	-2,74	1,73	38,7

¹ El signe positiu s'ha de llegir com una millora del resultat i el signe negatiu com un empitjorament.

² Inclou el resultat de les universitats.

Des d'una altra perspectiva, i per tal de fer una valoració més ajustada de l'esforç realitzat, es presenta el quadre 5.2.7 on a més de les dades de dèficit, es valoren aquells factors que han incidit negativament en el resultat: l'evolució dels ingressos no financers; la despesa per interessos, i la despesa no recurrent (one-off) corresponent a altres anys. Tenint en compte aquests elements, l'esforç realitzat assoleix els 6.834 milions d'euros, import que representa el 3,5% del PIB.

Quadre 5.2.7

El sector públic autonòmic a Catalunya l'any 2014

El procés de consolidació fiscal

Milions d'euros

	2010	2011	2012	2013	2014	Variació 2010-2014
Dèficit segons SEC	-9.100	-8.219	-4.437	-4.144	-5.406	3.694
% PIB	-4,48	-4,11	-2,26	-2,13	-2,74	-1,73
Ingressos no financers	21.308	19.624	20.099	19.829	19.400 *	-1.907
Interessos meritats	1.055	1.771	1.793	1.949	1.929	874
Despesa per operacions puntuals	538	0	0	284	897	359
Ajust total	--	2.743	3.328	1.003	-240	6.834
% PIB	--	1,4%	1,7%	0,5%	-0,1%	3,5% **

* Descomptant els ingressos reconeguts en concepte d'impost autonòmic sobre els dipòsits bancaris, que ha estat declarat inconstitucional i que, per tant, no s'inclouen en el càlcul del dèficit.

** Respecte al PIB de l'any 2014.

Per anys, el 2011 s'observa una millora respecte al 2010 en el resultat dels comptes de la Generalitat de tan sols 0,37 dècimes de PIB, amb un dèficit que se situa en el 4,11% del PIB. Aquest resultat, s'explica, entre d'altres causes, per l'impacte negatiu de la crisi sobre els ingressos no financers que es redueixen en 1.684 milions d'euros i per l'augment en 716 milions d'euros de les despeses en concepte d'interessos.

L'any 2012 es produeix un ajust important i el dèficit es redueix fins el 2,26% del PIB, gairebé la meitat del registrat l'any 2010 (4,48% del PIB). Aquest resultat reflecteix l'impacte de les mesures, tant d'ingressos com de despeses, amb un import conjunt de prop de 6.855 milions d'euros (vegeu el quadre 5.2.5).

L'any 2013 el dèficit és del 2,13% del PIB, només 0,13 dècimes menys que en 2012, tot i les mesures implementades. Aquesta situació es deu a la reducció en els ingressos no financers; l'increment de les despeses en concepte d'interessos, així com la comptabilització de 284 milions d'euros de despesa compromesa en altres exercicis, i per tant no recurrent⁵, en compliment dels criteris fixats per Eurostat.

L'any 2014 el dèficit s'incrementa fins al 2,74% del PIB, comportament que s'explica per la negativa evolució dels ingressos i per la inclusió d'una sèrie d'operacions no recurrents (880 M€), que corresponen a subvencions corrents i de capital atorgades en exercicis anteriors- en concepte d'ajuts per dependència o fills a càrrec; el fons de cooperació local; la llei de barris o el Pla Únic d'Obres i Serveis-, i a la incorporació al perímetre SEC de les inversions realitzades per la concessionària Cedinsa Ter (C-17).

Per tancar aquest apartat sobre el procés d'ajust, resulta rellevant referir-se a l'evolució del dèficit estructural, que tal i com estableix la normativa europea és la variable a tenir en compte a l'hora de valorar l'ajust realitzat o a realitzar. Concretament, el dèficit estructural mesura la capacitat (+)/necessitat (-) de finançament descomptant l'impacte del cicle econòmic, és a dir, el dèficit cíclic i de les mesures one-off. La incidència del cicle en el dèficit és positiva en èpoques de creixement econòmic i negativa en moments de crisi⁶.

En el gràfic 5.2.2 es presenta l'evolució del dèficit total, ajustat al cicle, estructural i estructural primari. Tal i com mostra el gràfic, el dèficit estructural de l'any 2014 se situa en l'1,33% del PIB, amb una disminució de 2,08 punts del PIB respecte al 2010. De mitjana

⁵ Es produeix un sol cop i no afecta al resultat dels exercicis següents.

⁶ Quan el PIB és superior al seu nivell potencial l'impacte sobre els comptes públics és positiu, atès que els ingressos són superiors als que cabria esperar i les despeses vinculades al cicle- com les prestacions per desocupació- són inferiors, i viceversa.

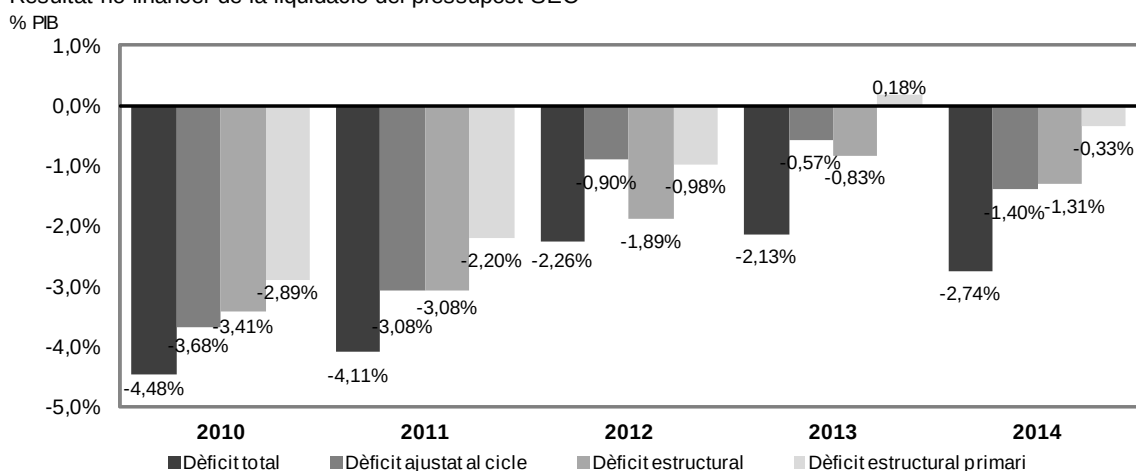
anual, l'ajust estructural en el període 2010-2014 ha estat de 0,52 punts, valor que supera lleugerament el 0,5% recomanat per la regulació d'estabilitat pressupostària i sostenibilitat financera de la UE.

Pel que fa al dèficit estructural primari (sense interessos)- i que és la magnitud rellevant a l'hora de valorar la consolidació fiscal, atès que les despeses en interessos no depenen de decisions de l'administració-, s'observa una reducció de 2,54 punts de PIB respecte el 2010, 0,64 punts de mitjana anual. Pel que fa a l'increment observat l'any 2014, s'ha de destacar que aquest s'explica en gran part per la reducció dels ingressos no financers, com mostra el quadre 5.2.7 i, més concretament, de l'import que l'Estat transfereix pel model de finançament i que es redueix en 602 milions d'euros (3 dècimes de PIB), respecte a 2013.

Gràfic 5.2.2

El sector públic autonòmic a Catalunya l'any 2014

Resultat no financer de la liquidació del pressupost SEC

Nota: El dèficit ajustat al cicle es calcula sotraient del dèficit en termes SEC el dèficit cíclic; el dèficit estructural s'obté descomptant al dèficit ajustat al cicle les operacions i mesures puntuals i/o temporals (one-off); i, el dèficit estructural primari resulta de restar els interessos al dèficit estructural. Cal tenir en compte que el dèficit cíclic no és una variable directament observable i per al seu càlcul s'ha de disposar d'estimacions sobre la bretxa entre la producció efectiva i la potencial (output gap) i la sensibilitat del saldo pressupostari al cicle. Els càlculs s'han realitzat a partir de dades estimades pel Ministeri de Economia i Competitivitat i la Comissió Europea per a l'economia espanyola.

5.3. Les inversions reals liquidades del sector públic de la Generalitat per àmbits territorials i polítiques de despesa

La inversió executada pel conjunt del sector públic de la Generalitat de Catalunya es pot classificar en dos tipus segons el seu finançament:

1. **Inversió pressupostària**, finançada amb càrrec al capítol 6 del pressupost de cada exercici (inversions reals).
2. **Inversió extra-pressupostària**, finançada en base a sistemes estructurats. Aquestes inversions es caracteritzen perquè no tenen un impacte financer sobre el capítol 6 de l'exercici en que s'executen, ja sigui perquè es pagaran contra exercicis futurs i/o contra altres capítols del pressupost.

Entre els principals sistemes de finançament estructurats utilitzats per la Generalitat i que distorsionen la liquidació pressupostària del capítol 6, destaquen:

- Els mètodes alemanys, que s'acabaven pagant contra el capítol 6 d'exercicis futurs.
- Les concessions, que s'acaben pagant contra els capítols 2, 4 i 7 del pressupost.
- Els drets de superfície, que s'acaben pagant contra els capítols 2 i 7 del pressupost.

Cal indicar que en aquest apartat no s'han considerat els drets de crèdit corresponents a les inversions en el Canal Segarra – Garrigues, atès la distorsió que provoca aquest sistema de finançament estructurat sobre la liquidació pressupostària del capítol 6 s'ha demostrat poc rellevant.

Des de l'any 2003 la Generalitat ha utilitzat sistemes estructurats per al finançament de les seves inversions, els quals van augmentar la seva importància relativa respecte a la inversió total executada pel conjunt del sector públic de forma progressiva fins l'any 2011, quan la inversió executada amb sistemes estructurats va representar el 40,6% de la inversió total executada. Des de llavors la seva importància relativa ha disminuït.

L'any 2014, en un marc general de contenció pressupostària, el pes relatiu de la inversió finançada amb sistemes estructurats s'ha reduït fins situar-se en el 11,8% de la inversió total executada, tendència a la baixa que previsiblement es mantindrà en els pròxims anys, atès no s'estan impulsant nous projectes finançats amb aquests sistemes.

Analitzar la inversió de la Generalitat des de la vessant estrictament pressupostària, sense tenir en compte els sistemes de finançament estructurats, mostra una visió esbiaixada de la inversió realment executada en cada exercici pel sector públic de la Generalitat, atès que hi ha una part de la inversió que mai es liquidarà contra el capítol 6 del pressupost (concessions i drets de superfície) i pel decalatge temporal entre l'exercici en què la inversió

s'executa físicament i l'exercici en què es liquida amb càrrec al capítol 6 (mètodes alemanys).

Respecte a la capacitat del mètode alemany per diferir en el temps el seu impacte sobre el pressupost, cal indicar que la situació ha canviat a partir de l'any 2013, com a conseqüència dels nous criteris establerts per Eurostat i aplicats per la IGAE i la Intervenció de la Generalitat, els quals obliguen a comptabilitzar aquestes inversions en el moment de la seva producció, amb independència del moment en què es paguen. Amb aquest canvi de criteri de comptabilització, el mètode alemany ha perdut la seva capacitat de diferir en el temps l'impacte sobre el pressupost.

Per saber la inversió executada en un exercici concret cal sumar a la inversió liquidada de capítol 6 (inversió real) la inversió executada amb càrrec a sistemes de finançament estructurats i restar aquella part de la inversió liquidada de capítol 6 que correspon a sistemes estructurats executats en exercicis anteriors.

El quadre 5.3.1 mostra l'evolució de la inversió executada pel sector públic de la Generalitat de Catalunya en el període 1992-2014. Així mateix, els gràfics 5.3.1 i 5.3.2 mostra l'evolució de la inversió i el seu pes sobre el PIB de Catalunya respectivament.

Quadre 5.3.1

Evolució de la inversió executada pel sector públic de la Generalitat. 1992-2014

Inversió real consolidada (cap. 6) i executada amb finançaments estructurats.

Milers d'euros

Any	Inversió real liquidada (capítol 6)	Execució finançaments estructurats (*)	Ajustos per estructurats liquidats cap. 6	Total Inversió Executada	% Variació anual	Total Inv. per càpita (euros/hab)	% Inversió / PIB (**)
1992	1.153.273	0	0	1.153.273	-	190,13	1,60%
1993	1.131.570	0	0	1.131.570	-1,9%	186,37	1,53%
1994	1.165.873	0	0	1.165.873	3,0%	191,82	1,47%
1995	1.150.257	0	0	1.150.257	-1,3%	189,06	1,33%
1996	959.828	0	0	959.828	-16,6%	157,61	1,04%
1997	1.038.862	0	0	1.038.862	8,2%	169,78	1,06%
1998	976.092	0	0	976.092	-6,0%	158,78	0,94%
1999	1.063.586	0	0	1.063.586	9,0%	171,34	0,94%
2000	1.114.692	0	0	1.114.692	4,8%	178,01	0,91%
2001	1.299.386	0	0	1.299.386	16,6%	204,26	0,98%
2002	1.588.267	0	0	1.588.267	22,2%	244,11	1,12%
2003	2.014.146	8.363	0	2.022.508	27,3%	301,68	1,33%
2004	1.943.434	121.580	0	2.065.014	2,1%	303,08	1,27%
2005	3.080.651	209.454	-222.656	3.067.448	48,5%	438,51	1,75%
2006	2.854.237	452.064	-134.047	3.172.254	3,4%	444,62	1,67%
2007	3.371.588	709.082	-31.049	4.049.621	27,7%	561,63	1,99%
2008	4.766.981	704.107	-75.640	5.395.449	33,2%	732,67	2,58%
2009	4.593.044	1.682.038	-351.304	5.923.778	9,8%	792,43	2,93%
2010	3.539.151	1.064.992	-331.886	4.272.257	-27,9%	568,70	2,10%
2011	2.787.205	1.470.386	-637.992	3.619.599	-15,3%	480,08	1,81%
2012	1.654.743	614.638	-530.274	1.739.107	-52,0%	229,71	0,89%
2013	1.075.700	270.593	-162.661	1.183.631	-31,9%	156,70	0,61%
2014	1.045.626	126.876	-101.666	1.070.837	-9,5%	142,42	0,54%

(*) S'han considerat els següents finançaments estructurats: mètodes alemanys, concessions i drets de superfície.

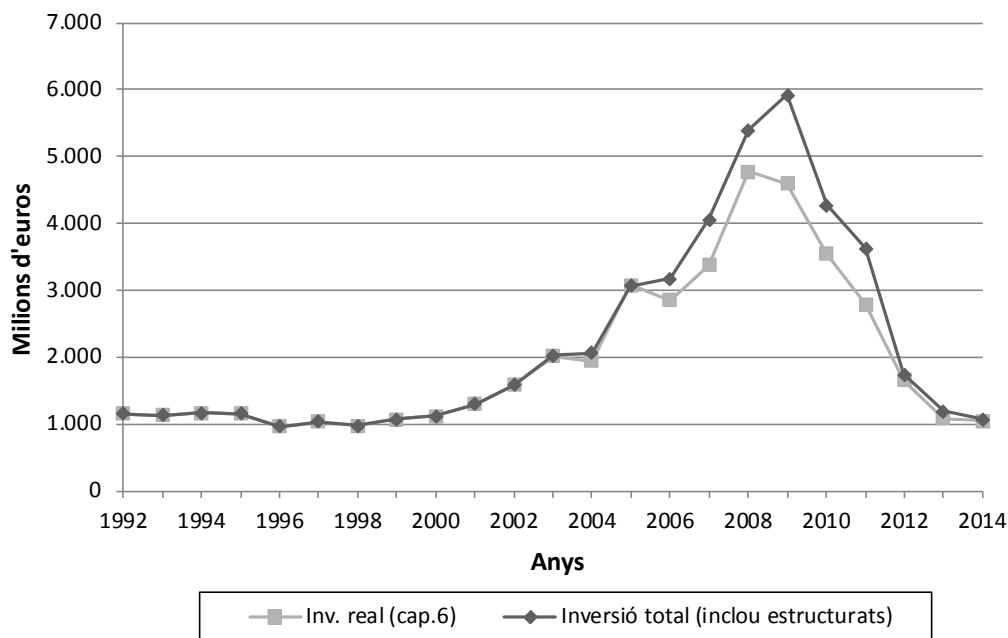
(**) PIB pm base 2010, segons comptabilitat regional de l'INE. Elaboració pròpia pel que fa als anys anteriors al 2000.

Font: Departament de la Vicepresidència i d'Economia i Hisenda.

Gràfic 5.3.1

Evolució de la inversió executada pel sector públic de la Generalitat. 1992-2014

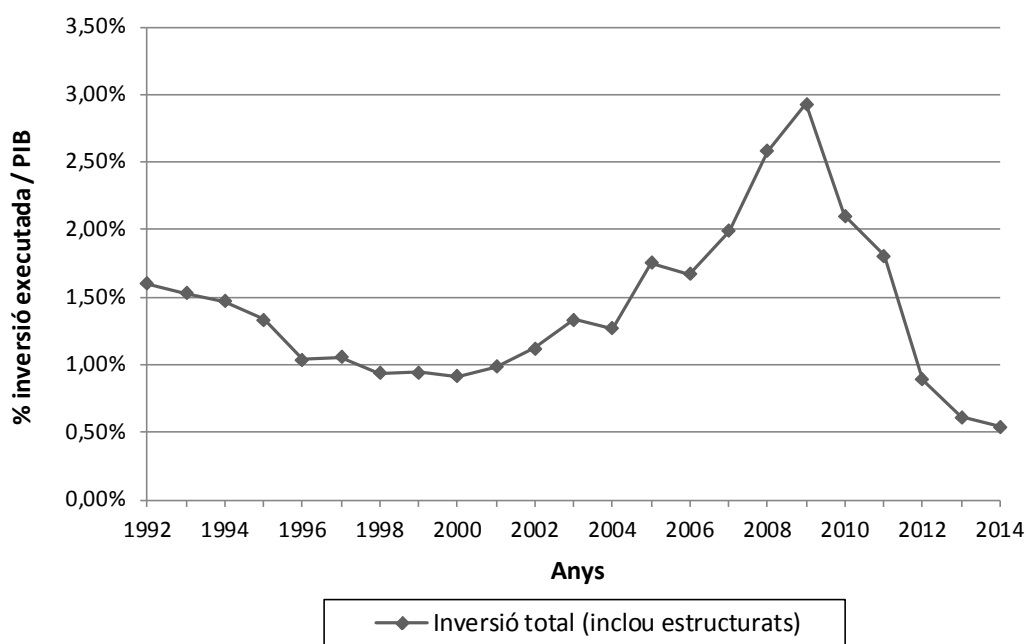
Inversió real consolidada (cap. 6) i executada amb finançaments estructurats.

Gràfic 5.3.2

Evolució del pes de la inversió executada sobre el PIB de Catalunya. 1992-2014

Total inversió executada

En el període comprès entre el 1992 i el 2000, s'observa un descens pràcticament continuat del pes que la inversió executada pel sector públic de la Generalitat representa sobre el PIB de Catalunya, que passa de l'1,60 % del PIB l'any 1992 al 0,91 % l'any 2000.

A partir de l'any 2001 la inversió pública experimenta un canvi de tendència i guanya pes relatiu sobre el PIB de forma progressiva. Aquesta tendència alcista es manté fins l'any 2009, quan el pes de la inversió sobre el PIB se situa en el màxim històric del 2,93 %, amb una xifra d'inversió global (considerant tant la liquidació del capítol 6 com l'executada amb sistemes estructurats) superior als 5.900 milions d'euros.

A partir de l'any 2010 la inversió inicia una tendència descendent (les primeres mesures d'estalvi pressupostari conseqüència de la crisi econòmica es van començar a aplicar en la segona meitat de l'any 2010). Així, l'any 2014 la inversió global es situa en 1.070,8 milions d'euros, el que representa una reducció del 81,9% respecte al màxim històric de l'any 2009.

En la resta d'aquest apartat es fa una anàlisi de la inversió real liquidada (capítol 6) en l'exercici 2014 des de una vessant territorial i sectorial. Posteriorment, s'analitza la inversió executada finançada amb sistemes estructurats i, finalment, es mostra la inversió liquidada per les universitats públiques de Catalunya, que tot i no formar part del sector públic de la Generalitat, reben ajudes d'aquesta per executar les seves inversions.

Anàlisi territorial de la inversió real liquidada per la Generalitat l'any 2014

Els quadres 5.3.2 i 5.3.3 mostren la distribució per comarques i per àmbits del Pla territorial general de les inversions reals (capítol 6) liquidades pel conjunt del sector públic de la Generalitat de Catalunya en l'exercici 2014.

Aquestes dades inclouen les inversions efectuades directament pels departaments de la Generalitat, així com pel Servei Català de la Salut (CatSalut), l'Institut Català de la Salut (ICS) i l'ICASS; les entitats autònomes administratives (EAA), les entitats autònomes comercials i financeres (EACiF) i les empreses públiques (EP), tant les de dret públic sotmeses a l'ordenament jurídic privat (EDP) com les societats mercantils (SM) amb participació majoritària de la Generalitat. També s'inclouen les inversions dels consorcis i les fundacions.

El criteri utilitzat per distribuir territorialment les inversions ha estat el de la seva ubicació física, però cal tenir en compte que el territori on s'ubica una determinada actuació no sempre coincideix amb el territori que rep l'impacte dels seus beneficis, el qual pot ser molt més ampli. Aquest fet s'ha de tenir en compte a l'hora d'analitzar la inversió per comarques, més encara si considerem la reduïda dimensió territorial que tenen algunes. Igualment, hi ha una part de les inversions que no es pot territorialitzar atesa la naturalesa d'aquestes inversions.

Per tal d'evitar duplicitats en les xifres d'inversió, s'han consolidat les aportacions realitzades a través del capítol 6 per part de la Generalitat i els seus organismes i empreses a diferents entitats que formem part del sector públic, com és el cas de les aportacions a INFRACAT, ICF, INCASOL, Consorci d'Educació de Barcelona, Consorci Sanitari de Barcelona, Forestal Catalana (únicament la part corresponent a les aportacions pel Pla econòmic financer) i l'Institut Català d'Oncologia.

Els àmbits del Pla territorial general que es presenten en aquest apartat són els establerts en la Llei 23/2010, de 22 de juliol, tenint en compte que la comarca de l'Anoia es reparteix entre l'àmbit del Penedès i l'àmbit de les comarques centrals, segons l'Acord de Govern de 4 de febrer de 2014.

Quadre 5.3.2

Distribució per comarques de les inversions reals (cap. 6) liquidades l'any 2014

Total consolidat sector públic de la Generalitat de Catalunya

Milers d'euros

	CatSalut				Empreses	Consortcis	
	Generalitat	ICS i ICASS	EAA	EACiF	(EDP+SM)	i fund.	TOTAL
Alt Camp	3.200	66	-	-	3.618	-	6.884
Alt Empordà	5.956	135	-	-	1.922	-	8.012
Alt Penedès	4.211	2.158	6	-	9.522	242	16.139
Alt Urgell	14.972	-	-	-	6.235	-	21.207
Alta Ribagorça	3.189	8	-	-	8	-	3.205
Anoia	1.262	199	-	-	3.865	479	5.805
Bages	7.255	817	6	-	11.820	-	19.898
Baix Camp	2.719	627	-	-	1.644	51	5.041
Baix Ebre	2.638	782	19	-	5.397	-	8.837
Baix Empordà	5.666	4	-	-	2.014	-	7.685
Baix Llobregat	15.023	1.520	1.338	36	51.555	3.334	72.806
Baix Penedès	903	-	-	-	3.764	-	4.667
Barcelonès	210.227	32.768	747	29	171.761	71.284	486.817
Berguedà	1.213	-	-	-	1.056	-	2.269
Cerdanya	1.859	33	-	-	761	1.439	4.092
Conca de Barberà	83	508	-	-	412	-	1.003
Garraf	198	432	-	-	1.526	15	2.171
Garrigues	4.239	11	-	-	5.246	-	9.496
Garrotxa	49	6.287	-	-	2.526	4	8.866
Gironès	1.002	1.535	-	-	9.695	911	13.143
Maresme	2.205	6.134	-	-	5.864	1.743	15.946
Montsià	446	244	-	-	5.446	-	6.137
Noguera	2.877	78	-	-	20.036	-	22.992
Osona	1.439	234	-	-	4.750	3.307	9.730
Pallars Jussà	44	100	-	-	4.831	-	4.975
Pallars Sobirà	960	156	-	-	957	-	2.073
Pla d'Urgell	170	20	-	-	1.964	-	2.154
Pla de l'Estany	-	-	-	-	933	-	933
Priorat	-	-	-	-	99	-	99
Ribera d'Ebre	3	2.536	-	-	211	-	2.750
Ripollès	100	34	-	-	2.656	-	2.791
Segarra	46	-	-	-	584	-	630
Segrià	3.185	4.031	71	-	19.921	94	27.302
Selva	351	2.508	-	-	8.235	0	11.094
Solsonès	3	-	-	-	1.463	-	1.466
Tarragonès	5.353	2.251	-	-	5.809	1.571	14.985
Terra Alta	622	289	-	-	434	-	1.344
Urgell	93	65	-	-	6.412	-	6.570
Val d'Aran	5.692	-	-	-	1.089	-	6.781
Vallès Occidental	3.093	2.292	-	-	128.425	9.783	143.594
Vallès Oriental	4.976	1.201	90	-	7.243	0	13.510
Total comarcalitzat	317.526	70.064	2.279	65	521.710	94.256	1.005.900
No comarcalitzat (1)	16.974	2.531	1.676	-	17.139	1.406	39.726
TOTAL CONSOLIDAT	334.501	72.595	3.954	65	538.850	95.663	1.045.626

(1) S'han exclòs les aportacions de la Generalitat a través del capítol 6 a INFRACAT, ICF, INCASOL, Consorci d'Educació de Barcelona, Consorci Sanitari de Barcelona, Forestal Catalana (únicament la part corresponent a les aportacions pel Pla econòmic financer) i Institut Català d'Oncologia, per tal que no apareguin duplicades amb les inversions d'aquestes entitats.

Font: Departament de la Vicepresidència i d'Economia i Hisenda.

Quadre 5.3.3

Distribució per àmbits del Pla territorial general de les inversions reals (cap. 6) liquidades l'any 2014

Total consolidat sector públic de la Generalitat de Catalunya

Milers d'euros

	CatSalut				Empreses	Consortis	Inv. per càpita	
	Generalitat	ICS i ICASS	EAA	EACiF	(EDP+SM)	i Fund.	TOTAL	euros / hab
Àmbit Metropolità	235.525	43.916	2.175	65	364.847	86.144	732.672	153,45
Comarques Gironines	13.125	10.502	-	-	27.982	915	52.524	70,81
Camp de Tarragona	11.356	3.452	-	-	11.582	1.622	28.012	54,35
Terres de l'Ebre	3.709	3.851	19	-	11.488	-	19.068	102,91
Àmbit de Ponent	10.610	4.205	71	-	54.163	94	69.144	189,29
Comarques Centrals	9.988	1.051	6	-	19.164	3.307	33.516	84,18
Alt Pirineu i Aran	26.716	298	-	-	13.881	1.439	42.334	575,52
Àmbit del Penedès	6.496	2.789	6	-	18.603	736	28.630	61,58
Total comarcalitzat	317.526	70.064	2.279	65	521.710	94.256	1.005.900	133,78
No comarcalitzat (1)	16.974	2.531	1.676	-	17.139	1.406	39.726	5,28
TOTAL CONSOLIDAT	334.501	72.595	3.954	65	538.850	95.663	1.045.626	139,07

(1) S'han exclòs les aportacions de la Generalitat a través del capítol 6 a INFRACAT, ICF, INCASOL, Consorci d'Educació de Barcelona, Consorci Sanitari de Barcelona, Forestal Catalana (únicament la part corresponent a les aportacions pel Pla econòmic financer) i Institut Català d'Oncologia, per tal que no apareguin duplicades amb les inversions d'aquestes entitats.

Font: Departament de la Vicepresidència i d'Economia i Hisenda.

L'import total de les inversions consolidades liquidades per la Generalitat l'any 2014 amb càrrec al capítol 6 va ser de 1.045,6 milions d'euros, el 51,5 % dels quals el van executar les empreses públiques, el 32,0 % els departaments, el 9,1 % els consorcis i les fundacions, el 6,9 % el Servei Català de la Salut, l'Institut Català de la Salut i l'Institut Català d'Assistència i Serveis Socials (CatSalut, ICS i ICASS), i el 0,4 % restant les entitats autònomes administratives (EAA) i comercials i financeres (EACiF).

A l'igual que en l'any anterior, en 2014 la liquidació dels departaments de la Generalitat és anormalment elevada com a conseqüència de la despesa executada en censos emfitèutics, que es va situar en 198,2 milions d'euros (pràcticament el 60% de la inversió total consolidada executada pels departaments de la Generalitat). Aquesta elevada despesa en censos emfitèutics s'explica per la necessitat de procedir a la redempció anticipada al llarg de l'exercici d'una sèrie de censos associats a un conjunt d'edificis que es van vendre.

El 96,2 % de les inversions reals liquidades l'any 2014 (1.005,9 milions d'euros) correspon a inversions comarcalitzades, és a dir, a inversions que es poden ubicar íntegrament dins del territori d'una comarca; el 3,8 % restant (39,7 milions d'euros) correspon a inversions que afecten simultàniament diverses comarques o que per la seva naturalesa no es poden assignar a un territori concret.

En termes absoluts, les comarques que van rebre un volum més gran d'inversió l'any 2014 són el Barcelonès (486,8 milions d'euros), el Vallès Occidental (143,6 milions d'euros) i el Baix Llobregat (72,8 milions d'euros).

Si s'analitza en termes d'inversió per càpita, s'observa que l'any 2014 la Generalitat va invertir 139,07 euros per habitant, amb una mitjana comarcalitzada de 133,78 euros per habitant.

Els àmbits del Pla territorial que presenten una major inversió per càpita l'any 2014 són: l'Alt Pirineu i Aran (575,52 euros / hab.), l'Àmbit de Ponent (189,29 euros / hab.) i l'Àmbit Metropolità (153,45 euros / hab.)

L'anàlisi de la inversió executada per la Generalitat a escala territorial pot resultar esbiaixada si només es considera un any, ja que en determinats casos les inversions es concentren en un període de temps curt, i això pot desvirtuar les dades d'inversió per a una anualitat concreta. Per tant, és recomanable analitzar la inversió territorialitzada amb un horitzó temporal més gran.

Els quadres 5.3.4 i 5.3.5 mostren la inversió realitzada per la Generalitat en els darrers cinc anys disponibles (2010-2014), distribuïda per comarques i per àmbits del Pla territorial general.

Quadre 5.3.4

Distribució de les inversions reals (cap. 6) liquidades per comarques. Període 2010-2014

Total consolidat sector públic de la Generalitat de Catalunya

Milers d'euros

	2010	2011	2012	2013	2014	Mitjana anual (2010-14)	Mitjana anual euros/hab (*)	Índex (com=100)
Alt Camp	6.900	3.877	2.182	21.895	6.884	8.348	185,37	72,7
Alt Empordà	24.759	21.706	7.272	7.128	8.012	13.775	97,87	38,4
Alt Penedès	26.416	17.623	15.909	10.307	16.139	17.279	163,31	64,0
Alt Urgell	14.911	13.475	12.270	15.792	21.207	15.531	723,01	283,5
Alta Ribagorça	3.037	625	670	950	3.205	1.697	408,67	160,3
Anoia	55.440	27.098	8.410	7.077	5.805	20.766	175,48	68,8
Bages	80.281	45.804	25.840	23.061	19.898	38.977	210,19	82,4
Baix Camp	36.934	22.911	10.607	4.729	5.041	16.044	83,60	32,8
Baix Ebre	84.674	65.311	11.583	7.688	8.837	35.618	434,23	170,3
Baix Empordà	49.357	203.267	38.634	13.034	7.685	62.395	467,90	183,5
Baix Llobregat	273.382	141.781	240.206	61.470	72.806	157.929	196,24	77,0
Baix Penedès	15.625	31.367	18.335	2.607	4.667	14.520	144,22	56,6
Barcelonès	1.423.254	1.003.327	406.176	511.951	486.817	766.305	341,52	133,9
Berguedà	16.036	14.446	2.994	1.638	2.269	7.477	182,34	71,5
Cerdanya	20.950	15.207	13.286	9.110	4.092	12.529	673,08	264,0
Conca de Barberà	8.009	3.733	2.107	1.298	1.003	3.230	152,95	60,0
Garraf	15.103	10.502	26.337	889	2.171	11.000	75,27	29,5
Garrigues	42.215	54.964	45.731	5.157	9.496	31.513	1.563,89	613,3
Garrotxa	34.545	23.808	60.048	8.598	8.866	27.173	486,91	191,0
Gironès	43.196	27.761	10.758	15.780	13.143	22.128	120,47	47,2
Maresme	110.520	33.253	18.857	22.250	15.946	40.165	92,22	36,2
Montsià	12.564	7.420	8.295	1.449	6.137	7.173	100,21	39,3
Noguera	45.658	43.342	19.534	2.650	22.992	26.835	671,66	263,4
Osona	49.869	19.886	81.076	21.549	9.730	36.422	235,81	92,5
Pallars Jussà	9.854	8.392	5.486	1.746	4.975	6.091	437,54	171,6
Pallars Sobirà	8.955	22.948	3.543	3.423	2.073	8.188	1.100,55	431,6
Pla d'Urgell	5.099	4.112	2.015	1.226	2.154	2.921	78,41	30,8
Pla de l'Estany	7.491	2.132	1.356	1.049	933	2.592	82,99	32,5
Priorat	5.662	4.835	1.597	655	99	2.570	259,51	101,8
Ribera d'Ebre	15.903	8.778	3.975	4.615	2.750	7.204	304,65	119,5
Ripollès	16.645	13.870	6.476	3.695	2.791	8.695	332,04	130,2
Segarra	29.933	3.874	1.517	758	630	7.343	318,74	125,0
Segrià	104.568	126.051	89.988	50.447	27.302	79.671	381,85	149,7
Selva	72.693	55.998	16.363	6.262	11.094	32.482	188,80	74,0
Solsonès	6.379	7.976	513	721	1.466	3.411	249,60	97,9
Tarragonès	68.022	53.616	35.021	19.674	14.985	38.264	152,73	59,9
Terra Alta	70.477	32.592	4.107	529	1.344	21.810	1.733,14	679,7
Urgell	48.370	60.428	24.217	1.066	6.570	28.130	759,94	298,0
Val d'Aran	5.688	5.078	1.381	521	6.781	3.890	384,84	150,9
Vallès Occidental	282.682	343.931	298.170	135.013	143.594	240.678	268,89	105,4
Vallès Oriental	81.243	43.078	15.673	14.753	13.510	33.651	83,88	32,9
								0,0
Total comarcalitzat	3.333.303	2.650.183	1.598.517	1.024.210	1.005.900	1.922.423	254,99	100,0
No comarcalitzat	205.848	137.021	56.227	51.490	39.726	98.062	13,01	
TOTAL CONSOLIDAT	3.539.151	2.787.205	1.654.743	1.075.700	1.045.626	2.020.485	268,00	

(*) Mitjana de població segons els padrons municipals del 2010 al 2014.

Font: Departament de la Vicepresidència i d'Economia i Hisenda.

Quadre 5.3.5

Distribució inversió real (cap. 6) liquidada per àmbits del Pla territorial general. Període 2010-2014

Total consolidat sector públic de la Generalitat de Catalunya

Milers d'euros

	2010	2011	2012	2013	2014	Mitjana anual (2010-14)	Mitjana anual euros/hab (*)	Índex (com=100)
Àmbit Metropolità	2.171.082	1.565.370	979.083	745.437	732.672	1.092.194	228,47	100,1
Comarques Gironines	248.687	348.542	140.907	55.546	52.524	158.736	213,62	93,6
Camp de Tarragona	125.527	88.972	51.515	48.251	28.012	62.853	121,22	53,1
Terres de l'Ebre	183.619	114.100	27.960	14.281	19.068	67.992	358,16	156,9
Àmbit de Ponent	275.843	292.772	183.001	61.305	69.144	162.584	444,15	194,5
Comarques Centrals	158.797	89.337	111.149	47.156	33.516	81.288	203,25	89,0
Alt Pirineu i Aran	63.394	65.725	36.636	31.541	42.334	39.459	521,14	228,3
Àmbit del Penedès	106.352	85.365	68.266	20.694	28.630	56.135	120,57	52,8
Total comarcalitzat	3.333.303	2.650.183	1.598.517	1.024.210	1.005.900	1.721.243	228,31	100,0
No comarcalitzat	205.848	137.021	56.227	51.490	39.726	90.117	11,95	
TOTAL CONSOLIDAT	3.539.151	2.787.205	1.654.743	1.075.700	1.045.626	1.811.360	240,26	

(*) Mitjana de població segons els padrons municipals del 2010 al 2014.

Font: Departament de la Vicepresidència i d'Economia i Hisenda.

Si s'analitza la distribució de la inversió per àmbits del Pla territorial general, en el període 2010-2014 s'observa que l'esforç inversor per habitant més gran es concentra a les comarques de l'Alt Pirineu i Aran, amb una inversió anual mitjana de 521,14 euros per habitant, el que suposa més del doble de la inversió mitjana per càpita territorialitzada del conjunt del període (228,31 euros per habitant).

A continuació, se situen els àmbits de Ponent (444,15 euros per habitant), Terres de l'Ebre (358,16 euros per habitant), àmbit metropolità (228,47 euros per habitant), comarques gironines (213,62 euros per habitant), comarques centrals (203,25 euros per habitant), Camp de Tarragona (121,22 euros per habitant) i, finalment, l'àmbit del Penedès (120,57 euros per habitant).

Si l'anàlisi es fa en termes absoluts, l'àmbit territorial més beneficiat és el Metropolità, amb una inversió anual mitjana de 1.092,2 milions d'euros, que representa el 63,5 % del total de la inversió territorialitzada executada per la Generalitat al llarg del període.

Distribució per polítiques de despesa de les inversions reals de la Generalitat liquidades en el període 2010-2014

El quadre 5.3.6 mostra la distribució per polítiques de despesa de la inversió liquidada pel sector públic de la Generalitat en el període 2010-2014 (la política "52.- Transport" s'ha desagregat entre els diferents programes que la integren).

Quadre 5.3.6

Distribució de la inversió real (cap. 6) liquidada per polítiques de despesa

Total consolidat sector públic de la Generalitat de Catalunya

Milers d'euros

Política de despesa	Liquidat 2010	Liquidat 2011	Liquidat 2012	Liquidat 2013	Liquidat 2014	Mitjana anual	%
11 Alta direcció de la generalitat i el seu govern	11.205	6.325	1.525	1.492	1.806	4.471	0,2
12 Administració i serveis generals	163.950	137.589	109.081	308.775	206.343	185.148	9,2
13 Relacions institucionals i processos electorals	880	1.375	1.322	23	299	780	0,0
1. Funcionament institucions i ad. general	176.035	145.289	111.928	310.290	208.447	190.398	9,4
21 Justícia	17.625	16.723	33.636	3.966	10.082	16.407	0,8
22 Seguretat i protecció civil	51.541	19.130	7.261	4.074	5.716	17.544	0,9
23 Relacions exteriors i coop. al desenvolupament	287	30	11	7	19	71	0,0
2. Serveis públics generals	69.453	35.883	40.907	8.047	15.817	34.021	1,7
31 Protecció social	54.315	26.969	10.712	11.664	15.328	23.798	1,2
32 Promoció social	3.399	4.222	2.898	737	1.212	2.494	0,1
33 Foment de l'ocupació	9.583	4.863	4.833	8.630	7.333	7.048	0,3
3. Protecció i promoció social	67.297	36.054	18.443	21.031	23.873	33.340	1,7
41 Salut	328.766	227.139	194.193	144.893	145.835	208.165	10,3
42 Educació	357.660	291.196	177.499	84.248	105.619	203.244	10,1
43 Habitatge i actuacions urbanes	219.040	67.781	61.484	34.100	32.788	83.039	4,1
44 Cultura	21.420	14.657	13.169	7.694	5.910	12.570	0,6
45 Llengua catalana	290	182	195	99	130	179	0,0
46 Consum	443	26	2	3	0	95	0,0
47 Esports	16.768	14.669	4.822	5.265	2.133	8.731	0,4
4. Producció béns públics de caràcter social	944.387	615.649	451.364	276.302	292.415	516.023	25,5
51 Cicle de l'aigua	356.730	121.667	24.838	3.392	3.917	102.109	5,1
521 Carreteres	319.731	499.466	364.799	174.452	135.959	298.881	14,8
522 Infraestructures ferroviàries	963.296	706.715	400.013	186.576	245.877	500.495	24,8
523 Suport al transport públic de viatgers	372	424	333	418	289	367	0,0
524 Ports i transport marítim	16.568	14.237	4.859	2.129	5.412	8.641	0,4
525 Aeroports i transport aeri	5.327	8.335	767	675	823	3.185	0,2
526 Logística i altres act. transport mercaderies	8.129	2.716	1.181	1.096	356	2.696	0,1
527 Infraestruc. transport viatgers per carretera	3.405	35.698	29.884	1.006	2.102	14.419	0,7
53 Soc. informació i coneixement i telecomunic.	176.365	129.291	24.604	24.974	17.466	74.540	3,7
54 Ordenació del territori	53.213	15.674	8.690	10.928	35.496	24.801	1,2
55 Actuacions ambientals	32.139	10.634	8.716	5.396	3.730	12.123	0,6
56 Infraestructures agràries i rurals	244.617	265.156	94.878	10.643	23.390	127.737	6,3
57 Recerca, desenvolupament i innovació	50.969	40.565	39.212	26.110	21.151	35.601	1,8
58 Altres actuacions de caràcter econòmic	9.227	3.276	2.608	1.494	2.294	3.780	0,2
5. Prod. béns públics de caràcter econòmic	2.240.089	1.853.856	1.005.382	449.291	498.262	1.209.376	59,9
61 Agricultura, ramaderia i pesca	3.820	6.631	1.224	747	620	2.608	0,1
62 Indústria	6.176	5.509	2.654	1.408	0	3.149	0,2
63 Energia i mines	728	209	150	264	279	326	0,0
64 Comerç	478	33.337	5.689	3.938	508	8.790	0,4
65 Turisme	18.196	28.396	7.031	3.902	4.604	12.426	0,6
66 Desenvolupament empresarial	0	0	908	0	0	182	0,0
67 Crèdit oficial i sector financer	12.476	26.381	9.063	472	799	9.838	0,5
68 Promoció i defensa de la competència	16	12	0	7	2	7	0,0
6. Foment i regulació sectors productius	41.890	100.474	26.720	10.738	6.812	37.327	1,8
71 Suport financer als ens locals	-	-	-	-	-	-	-
7. Suport financer als ens locals	0	0	0	0	0	0	0
81 Fons de contingència	-	-	-	-	-	-	-
8. Fons de contingència	0	0	0	0	0	0	0
91 Deute públic	-	-	-	-	-	-	-
9. Deute públic	0	0	0	0	0	-	-
Total inversió real consolidada	3.539.151	2.787.205	1.654.743	1.075.700	1.045.626	2.020.485	100,0

Font: Departament de la Vicepresidència i d'Economia i Hisenda.

En el període 2010-2014 les inversions reals liquidades per la Generalitat es van concentrar en la política de transport (41,0 % del total), on destaquen especialment les inversions en Infraestructures ferroviàries (24,8 %), seguides de les inversions en carreteres (14,8 %).

Altres polítiques importants són: Salut amb un 10,3 % del total, Educació amb el 10,1 % del total, Infraestructures agràries i rurals (bàsicament obres en regadius) amb 6,3 %, Cicle de l'aigua (que inclou obres d'abastament i sanejament d'aigües) amb el 5,1 %, així com Habitatge i actuacions urbanes, amb 4,1 % del total.

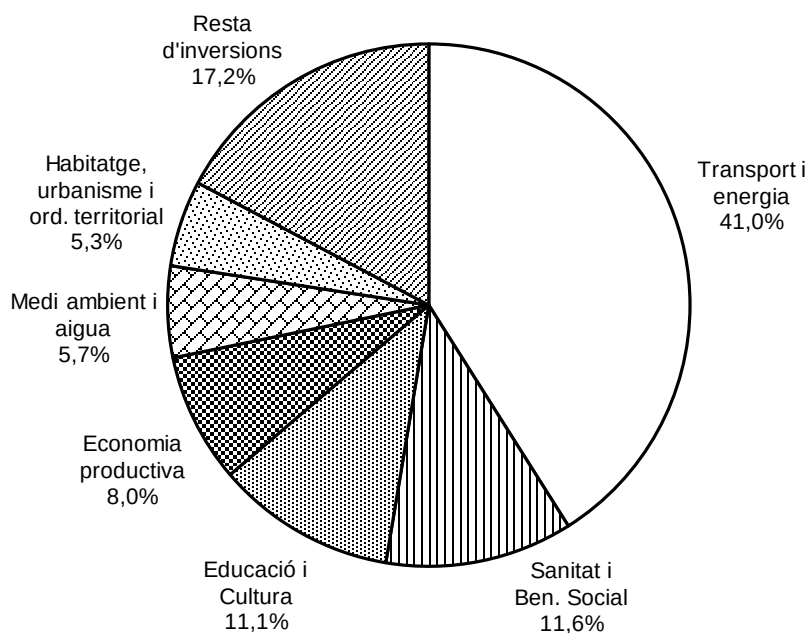
Respecte a la política de Recerca, desenvolupament i innovació, aquesta mostra una baixa participació en el conjunt de les inversions de la Generalitat. En aquest sentit, cal indicar que bona part del suport de la Generalitat de Catalunya a la recerca es canalitza mitjançant transferències i convenis finançats al marge del capítol 6 del pressupost.

El gràfic 5.3.3 mostra el pes de la inversió liquidada en el període 2010-2014 agrupada per grans sectors d'inversió.

Gràfic 5.3.3

Inversió liquidada pel SP de la Generalitat. Mitjana anual 2010-2014

Distribució per sectors

Inversions executades amb sistemes de finançament estructurats

El quadre 5.3.7 mostra la inversió executada físicament en cada exercici des de l'any 2003, en base als principals sistemes de finançaments estructurats utilitzats per la Generalitat de Catalunya, com són:

- Els mètodes alemanys.
- Les concessions.
- Els drets de superfície.

La utilització d'aquestes sistemes de finançament fa que la liquidació pressupostària de capítol 6 d'un exercici no mostri de manera efectiva la inversió realment executada en aquell any, ja sigui perquè hi ha inversions que mai s'acabaran liquidant contra el capítol 6 del pressupost (concessions i drets de superfície) o bé per la existència d'un important decalatge temporal entre el moment en què s'executen les obres i el moment en què s'acaben liquidant contra el pressupost (mètodes alemanys fins l'any 2013).

Cal indicar que no s'han considerat els drets de crèdit corresponents a les inversions en el Canal Segarra – Garrigues, atès la distorsió que provoca aquest sistema de finançament estructurat sobre la liquidació pressupostària s'ha demostrat poc rellevant i, per tant, es considera que la liquidació pressupostària de capítol 6 ja és un bon indicador de la inversió executada en aquesta obra.

D'altra banda, el quadre 5.3.8 mostra els imports liquidats contra el capítol 6 del pressupost corresponents als mètodes alemanys.

Com a conseqüència dels nous criteris de comptabilització dels mètodes alemanys establerts per Eurostat i aplicats per la IGAE i per la Intervenció de la Generalitat de Catalunya, aquests han passat a liquidar-se contra l'exercici en què s'executa l'obra i no contra l'exercici en què es paguen, amb la qual cosa, a partir del 2013, l'import executat físicament i la liquidació pressupostària dels mètodes alemanys és pràcticament el mateix, i per tant, aquest sistema estructurat ha perdut la seva capacitat de diferir en el temps l'impacte sobre la liquidació del pressupost.

Quadre 5.3.7
Inversió executada amb finançaments estructurats
Milers d'euros

Programa / Tipus finançament	Import any 2003	Import any 2004	Import any 2005	Import any 2006	Import any 2007	Import any 2008	Import any 2009	Import any 2010	Import any 2011	Import any 2012	Import any 2013	Import any 2014
121 Direcció i administració												
Concessió	-	-	-	1.114	10.526	-	-	-	2.382	1.357	34	1.461
	0	0	0	1.114	10.526	0	0	0	2.382	1.357	34	1.461
211 Administració de justícia												
Concessió	-	6.354	20.046	80.413	183.936	77.096	7.094	6.807	13.342	-	-	-
Drets de superfície	0	6.354	17.583	54.459	127.716	37.400	0	0	0	0	0	0
	0	0	2.463	25.954	56.219	39.697	7.094	6.807	13.342	0	0	0
213 Serveis penitenciaris												
Drets de superfície	-	-	9.714	64.765	69.760	79.658	29.077	104.602	68.613	953	-	-
	0	0	9.714	64.765	69.760	79.658	29.077	104.602	68.613	953	0	0
221 Seguretat ciutadana												
Drets de superfície	-	3.123	19.017	50.061	54.740	25.330	-	-	-	-	-	-
	0	3.123	19.017	50.061	54.740	25.330	0	0	0	0	0	0
521 Carreteres												
Concessió	8.163	85.640	127.784	163.723	264.136	304.003	250.591	448.996	667.980	434.756	100.150	20.356
Mètode alemany	0	7.980	30.322	100.283	157.751	115.956	115.538	283.902	555.135	352.541	35.263	0
	8.163	77.661	97.462	63.440	106.384	188.047	135.053	165.094	112.844	82.215	64.887	20.356
522 Infraestructures ferroviàries												
Concessió (Línia 9)	200	16.561	20.450	45.623	86.630	162.938	1.345.257	471.510	709.519	157.417	168.696	104.984
Mètode alemany	0	0	0	0	0	0	1.139.683	201.599	633.366	92.435	72.899	23.915
	200	16.561	20.450	45.623	86.630	162.938	205.574	269.911	76.153	64.983	95.797	81.070
562 Regadius												
Mètode alemany	-	9.902	12.441	46.363	39.353	55.081	50.019	33.077	8.549	20.155	1.712	75
	0	9.902	12.441	46.363	39.353	55.081	50.019	33.077	8.549	20.155	1.712	75
TOTAL	8.363	121.580	209.454	452.064	709.082	704.107	1.682.038	1.064.992	1.470.386	614.638	270.593	126.876
Total concessió	-	14.333	47.905	155.856	295.994	153.355	1.255.221	485.501	1.190.884	446.332	108.197	25.376
Total drets de superfície	-	3.123	31.195	140.780	180.720	144.685	36.171	111.410	81.956	953	-	-
Total mètodes alemanys	8.363	104.123	130.354	155.427	232.368	406.066	390.646	468.081	197.547	167.353	162.396	101.500
TOTAL	8.363	121.580	209.454	452.064	709.082	704.107	1.682.038	1.064.992	1.470.386	614.638	270.593	126.876

(*) Obres finançades amb els següents sistemes estructurats: mètodes alemanys, concessió d'obra pública i drets de superfície.
Font: Departament de la Vicepresidència i d'Economia i Hisenda. Infraestructures.cat

Quadre 5.3.8

Imports liquidats contra el capítol 6 del pressupost corresponents a mètodes alemanys

Milers d'euros

	Import any 2003	Import any 2004	Import any 2005	Import any 2006	Import any 2007	Import any 2008	Import any 2009	Import any 2010	Import any 2011	Import any 2012	Import any 2013	Import any 2014
Mètode Alemany												
521 Carreteres	-	-	222.656	134.047	31.049	75.640	351.304	331.886	637.992	530.274	162.661	101.666
522 Infraestructures ferroviàries	-	-	186.326	65.414	-	-	288.259	41.328	284.918	209.236	64.844	20.345
562 Regadius	-	-	36.330	46.725	3.329	34.603	-220	250.525	288.416	292.747	96.105	81.246
	-	-	-	21.909	27.720	41.037	63.265	40.033	64.658	28.291	1.713	75
TOTAL	0	0	222.656	134.047	31.049	75.640	351.304	331.886	637.992	530.274	162.661	101.666

(*) Les liquidacions per concessions i drets de superfície es fan contra altres capítols del pressupost diferents al capítol 6.

Font: Departament de la Vicepresidència i d'Economia i Hisenda. Infraestructures.cat

Inversió executada per les universitats públiques de Catalunya.

Finalment, el quadre 5.3.9 mostra la inversió executada (liquidació del capítol 6) per les universitats públiques de Catalunya en el període 2009-2014.

Malgrat les universitats no formem part del sector públic de la Generalitat, les seves inversions són finançades en bona part a través d'ajuts d'aquesta.

Quadre 5.3.9

Inversió executada per les universitats públiques de Catalunya. Període 2009-2014

Milers d'euros

	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Universitat de Barcelona (UB)	54.700	58.427	46.108	41.481	39.685	28.176
Universitat Autònoma de Barcelona (UAB)	56.342	60.051	55.033	44.052	41.436	32.617
Universitat Politècnica de Catalunya (UPC)	87.765	99.872	81.300	73.638	40.384	35.287
Universitat Pompeu Fabra (UPF)	32.396	29.331	29.726	29.777	33.624	26.587
Universitat de Girona (UdG)	17.851	12.436	15.410	11.919	12.737	11.337
Universitat de Lleida (UdL)	14.393	13.411	17.228	9.333	5.820	5.292
Universitat Rovira i Virgili (URV)	22.173	20.502	25.408	18.279	14.694	9.413
Universitat Oberta de Catalunya (UOC) (*)	9.473	10.908	8.111	6.156	5.120	5.661
TOTAL	295.094	304.939	278.323	234.635	193.500	154.370

(*) En l'any 2012 les dades de la UOC corresponen a la Fundació per a la Universitat Oberta de Catalunya (7070).

Font: Departament de la Vicepresidència i d'Economia i Hisenda. Intervenció General.

Annex 5.1. L'estat d'execució del pressupost del sector públic administratiu de la Generalitat a 31 de desembre de 2015

Els pressupostos de la Generalitat de Catalunya per al 2015 van entrar en vigor el 14 de març del 2015 amb la publicació de la Llei 2/2015, de l'11 de març. Fins a aquesta data els comptes de la Generalitat es van regir per les condicions de pròrroga dels comptes de l'any anterior. Els comptes del sector públic administratiu per al 2015 es van elaborar amb unes previsions de despeses i d'ingressos ajustats a un objectiu de dèficit equivalent al 0,7% del PIB en termes del sistema europeu de comptes (SEC).

L'estat d'execució dels pressupostos consolidats d'ingressos del sector públic administratiu de la Generalitat de Catalunya

Els drets liquidats del pressupost del sector públic administratiu de la Generalitat per al 2015 van ser de 36.179 milions d'euros. Les operacions no financeres, que engloben els ingressos corrents i de capital, van ser un 1% superiors a les de l'any anterior, mentre que els ingressos financers van disminuir un 1,9%.

Cal tenir en compte que l'evolució es veu afectada perquè els ingressos de l'any 2014 van ser excepcionalment elevats per dos fets. D'una banda, el 2014 es van comptabilitzar uns drets liquidats de 685 milions d'euros de l'impost sobre dipòsits bancaris, posteriorment anul·lat pel Tribunal Constitucional. Sense tenir en compte aquest import, que no es considera en el càlcul del dèficit SEC, els ingressos no financers creixerien un 4%. D'altra banda, l'exercici anterior va comptar amb ingressos extraordinaris derivats de les vendes d'edificis, que s'han reduït en 328 milions. Tan sols s'han executat el 96,8% de les previsions d'ingressos corrents i el 56,8% de les d'ingressos de capital com a conseqüència de l'anul·lació de l'impost autonòmic sobre dipòsits bancaris, perquè no s'han realitzat les operacions de concessions i vendes d'edificis previstes al pressupost, i també, perquè l'Estat no ha pagat l'import corresponent al deute pendent de la Disposició addicional 3^a de l'Estatut d'Autonomia de Catalunya, tal i com recollia el pressupost inicial de la Generalitat.

Els impostos directes van créixer un 1,2%, amb increments a la majoria de figures (com es recull al Quadre 5.A1.2) exceptuant, com comentàvem, l'impost sobre dipòsits bancaris. Els impostos indirectes es van reduir lleugerament, com a resultat de dos efectes de signe contrari: d'una banda, la reducció de les liquidacions dels impostos indirectes del model de finançament (IVA i impostos especials) de dos anys anteriors; i de l'altra, el creixement de les bestretes del model de finançament corresponents a aquests impostos i de la recaptació de la resta de tributs indirectes. Les taxes i altres ingressos es van mantenir estables.

Les transferències corrents van augmentar un 13,3%, principalment per la millora de les liquidacions pendents del Fons de suficiència i del retorn de les liquidacions negatives del model de finançament i l'increment dels ingressos del Fons social europeu d'anys anteriors.

Les operacions financeres, bàsicament ingressos per la variació de passius financers, corresponen als ingressos dels mecanismes extraordinaris de finançament del Fons de Liquiditat Autonòmica (FLA).

Quadre 5.A1.1

L'estat d'execució del pressupost del sector públic administratiu de la Generalitat a 31 de desembre de 2015

Estat d'execució del pressupost consolidat d'ingressos

Milions d'euros

	Previsions inicials (I)	Drets liquidats (D)	Ingressos cobrats	% var. (D) 15/14	Grau d'execució (D/I)
1. Impostos directes	8.766	8.344	8.319	1,2	95,2
2. Impostos indirectes	9.382	9.239	9.204	-0,5	98,5
3. Taxes i altres ingressos	691	804	732	-0,2	116,4
4. Transferències corrents	4.912	4.774	4.732	13,3	97,2
5. Ingressos patrimonials	276	97	72	20,9	35,2
6. Alienació d'inversions	100	4	9	-98,8	3,9
7. Transferències de capital	796	505	489	-10,4	63,4
8. Actius financers	93	148	149	-6,1	158,1
9. Passius financers	7.602	12.265	12.265	-1,8	161,3
Operacions corrents	24.026	23.258	23.059	2,8	96,8
Operacions de capital	896	509	498	-43,2	56,8
Operacions financeres	7.696	12.413	12.414	-1,9	161,3
Total	32.618	36.179	35.972	0,0	110,9

Font: Intervenció General de la Generalitat de Catalunya.

La classificació dels conceptes d'ingressos permet distingir aquells ingressos que la Generalitat rep mitjançant bestretes de l'Estat a compte de la liquidació del model de finançament i la resta d'ingressos, bàsicament tributs i transferències.

Quadre 5.A1.2

L'estat d'execució del pressupost del sector públic administratiu de la Generalitat a 31 de desembre de

Detall de l'estat d'execució dels ingressos no financers consolidats

Milions d'euros

	Previsions inicials (I)	Drets liquidats (D)	% var. (D) 15/14	Grau d'execució (D/I)
Bestretes del model de finançament	15.218	15.218	4,7	100,0
Tram autonòmic IRPF	7.419	7.419	5,3	100,0
IVA	5.762	5.762	9,8	100,0
Impostos especials	2.257	2.257	-3,8	100,0
Fons de suficiència	626	626	-1,9	100,0
Fons de garantia	-845	-845	12,9	100,0
Liquidacions del model de finançament	38	145	-57,8	378,7
Fons competitivitat	699	685	11,8	97,9
Liquidació t-2	-536	-415	--	77,4
Retorn liquidacions negatives	-125	-125	-58,8	100,0
Altres ingressos impositius	3.233	2.887	-6,1	89,3
I. sobre successions i donacions	424	484	38,9	114,2
I. habitatges buits	9	0	--	0,0
I. grans establiments comercials	16	15	-10,2	92,9
I. sobre el patrimoni	442	462	7,1	104,6
I. transmissions patrimonials	1.001	1.095	14,1	109,4
I. actes jurídics documentats	328	368	19,4	112,1
I. operacions societàries	7	11	49,2	155,4
I. det. mitjans de transport	64	69	25,7	107,8
Tram autonòmic i. Hidrocarburs	213	212	-2,9	99,6
I. estades establiments turístics	44	43	5,3	98,4
I. provisió de cont. prest. de serveis de comunicacions electròniques	10	7	--	71,2
I. producció d'energia elèctrica d'origen nuclear	40	30	--	76,5
I. emissió de gasos i partícules a l'atm. produïda per la indústria	1	0	--	24,1
I. dipòsits entitats de crèdit	635	90	-86,9	14,2
Taxes i altres ingressos	691	804	-0,2	116,4
Taxa sobre el joc	193	206	-3,3	106,8
Resta de taxes i altres ingressos	498	598	0,9	120,1
Altres transferències	5.366	4.611	5,8	85,9
Participació ens locals	3.158	3.260	3,5	103,2
Altres transferències corrents de l'Estat	1.286	716	15,8	55,7
Transferències de capital de l'Estat	759	96	-16,2	12,7
Transferències corrents de la UE	118	95	--	80,6
Transferències de capital de la UE	37	383	-5,4	--
Altres transferències corrents	9	36	24,7	404,9
Altres transferències de capital	0	25	-41,8	--
Ingressos patrimonials	276	97	20,9	35,2
Alienació d'inversions	100	4	-98,8	3,9
Total ingressos no financers	24.922	23.767	1,0	95,4

Font: Intervenció General de la Generalitat de Catalunya.

Els recursos procedents del model de finançament que transfereix l'Estat (considerant la suma de les bestretes i les liquidacions d'anys anteriors) van suposar el 75,2% dels ingressos no financers del sector públic administratiu de la Generalitat. La bestreta del tram autonòmic de l'IRPF s'ha incrementat un 5,3% i la de l'IVA un 9,8%. En canvi, les bestretes dels impostos especials han disminuït un 3,8%. El fons de suficiència és un 1,9% inferior a l'any anterior, i el fons de garantia de serveis públics fonamentals, que té signe negatiu, va tenir un import un 12,9% superior, fet que suposa un increment de l'aportació de la Generalitat. En total, les bestretes del model de finançament van créixer un 4,7% i van ser el principal impuls positiu dels ingressos totals. Cal tenir en compte que aquestes bestretes són

una estimació i que la liquidació de l'exercici 2015 es farà efectiva el 2017. Les liquidacions del model de finançament van descendir un 57,8%. La liquidació del Fons de competitivitat va créixer, en canvi, les liquidacions de les bestretes de l'any 2013 van disminuir. Per aquests dos conceptes, hi ha hagut una desviació positiva de 107 milions amb relació a les previsions. Al seu torn, el retorn de les liquidacions del model de finançament corresponents als anys 2008 i 2009 van tenir una evolució positiva perquè s'ha ampliat el termini de 10 a 20 anys.

Els ingressos impositius que no venen per bestretes del model van caure un 6,1% bàsicament perquè, com s'ha comentat anteriorment, el 2014 es va liquidar l'impost autonòmic sobre els dipòsits bancaris. El 2015, els ingressos corresponen a l'impost creat per l'Estat, la recaptació del qual cedeix a les comunitats autònomes, amb un import que no és comparable perquè el seu tipus és molt més reduït. Sense tenir en compte aquest impost, la resta d'ingressos impositius es van incrementar un 20,9%.

L'impost de successions i donacions va presentar una evolució molt positiva, amb una taxa de creixement del 38,9%, i una execució que supera les previsions en un 14,2%. Part d'aquest creixement s'explica per la plena vigència de la reforma. L'impost de transmissions patrimonials es va incrementar un 14,1% i el d'actes jurídics documentats, un 19,4%. Tots dos superen les previsions inicials. Aquestes evolucions recullen el repunt del mercat immobiliari. L'import de l'impost sobre el patrimoni va ser un 7,1% superior a l'exercici anterior. El tram autonòmic de l'impost sobre hidrocarburs va disminuir un 2,9%, caiguda que s'explica per l'augment de les devolucions per gasoil d'ús professional, ja que sense tenir en compte aquest efecte, els ingressos creixerien un 4,7%. L'impost sobre mitjans de transport va augmentar un 25,7%, en consonància amb el creixement de les matriculacions de vehicles.

Amb imports més reduïts, l'impost sobre grans establiments comercials va presentar un descens d'un 10,2%, mentre que l'impost d'estades en establiments turístics va créixer un 5,3% i l'impost sobre operacions societàries, un 49,2%. Dels nous impostos, l'impost sobre la producció de l'energia elèctrica d'origen nuclear va liquidar 30 milions i l'impost sobre la provisió de continguts per part de prestadors de serveis de comunicacions, 7 milions. Aquests impostos s'han liquidat per sota del previst perquè han estat suspesos pel Tribunal Constitucional.

Les taxes i altres ingressos s'han liquidat per sobre de les previsions. Els ingressos per la taxa del joc es van reduir un 3,3%, pels descensos en les modalitats de màquines

escurabutxaques i de bingo, compensats parcialment per l'increment dels ingressos del tribut sobre casinos. La liquidació de la resta de taxes i altres ingressos es va incrementar un 0,9%. Van disminuir els ingressos del gravamen de protecció civil, que l'any anterior va comptar amb uns ingressos extraordinaris provinents de regularitzacions d'AENA, i les taxes per la prestació de serveis de l'Institut Català d'Assistència i Serveis Socials, ja que l'any passat van ser excepcionalment elevades per la regularització de les despeses associades a la Llei de dependència. En canvi, van créixer els ingressos per reintegraments d'exercicis anteriors i les taxes per a activitats de control i inspecció sanitària.

Les altres transferències que no corresponen al model de finançament s'han incrementat un 5,8%. La participació dels ens locals en els tributs de l'Estat van créixer un 3,5% i la resta de transferències corrents provinents de l'Estat, un 15,8%, entre les quals van augmentar les transferències per les prestacions per la dependència, les beques i les transferències per a polítiques d'ocupació. Les transferències de capital de l'Estat van disminuir un 16,2% per a reducció del programa d'habitatge. Les transferències corrents de la UE es van incrementar pel Fons social europeu, perquè la UE ha desbloquejat el pagament d'exercicis anteriors, i les de capital disminueixen principalment pels programes FEAGA i FEADER. La resta de transferències corrents van augmentar un 24,7% i les de capital, van disminuir un 41,8%.

Els crèdits definitius el sector públic administratiu de la Generalitat de Catalunya a 31 de desembre del 2015 van ser de 36.765 milions, que incorporen 4.147 milions de modificacions del pressupost inicial, que es reparteixen bàsicament en ampliacions i generacions de crèdit. La majoria de les ampliacions de crèdit es van fer per tal de comptabilitzar despesa pendent d'imputar d'exercicis anteriors de concerts sanitaris i despesa farmacèutica, entre altres partides.

L'execució del pressupost de despeses va mostrar unes obligacions reconegudes de 35.881 milions d'euros, xifra un 5,1% superior a la de l'any anterior. Descomptant les transferències de l'Estat als ens locals, en les quals la Generalitat únicament fa de caixa pagadora, la resta d'ingressos van créixer un 8,1%. Les operacions corrents van créixer un 7,3%, mentre que les despeses de capital es van reduir un 1,8%, i les financeres, un 1,8%.

Quadre 5.A1.3

L'estat d'execució del pressupost del sector públic administratiu de la Generalitat a 31 de desembre de 2015

Estat d'execució del pressupost consolidat de despeses

Milions d'euros

	Crèdits inicials	Crèdits definitius (C)	Obligacions reconegudes (O)	% var. (O) 15/14	Grau d'execució (O/C)
1. Remuneracions del personal	7.008	7.020	6.971	9,1	99,3
2. Despeses de béns corrents i de serveis	7.221	8.730	8.593	16,4	98,4
3. Despeses financeres	1.713	1.360	1.202	-37,5	88,4
4. Transferències corrents	9.486	11.155	10.832	8,0	97,1
5. Fons de contingència	200	52	--	--	--
6. Inversions reals	559	479	448	-20,6	93,5
7. Transferències de capital	489	1.087	1.055	10,5	97,0
8. Actius financers	652	1.532	1.438	17,9	93,9
9. Passius financers	5.290	5.350	5.342	-6,0	99,8
Operacions corrents	25.628	28.317	27.598	7,3	97,5
Operacions de capital	1.048	1.565	1.502	-1,1	96,0
Operacions financeres	5.942	6.882	6.780	-1,8	98,5
Total	32.618	36.765	35.881	5,1	97,6

Font: Intervenció General de la Generalitat de Catalunya.

El capítol de remuneracions del personal s'ha incrementat un 9,1%. Durant l'any 2015 s'ha recuperat la paga extra suprimida des de l'any 2012, s'ha restablert la jornada laboral del personal interí i s'ha fet el pagament dels 44 dies de la paga extraordinària del 2012. També incideix en l'increment d'aquestes despeses l'augment del personal docent i del de l'ICS.

Les despeses corrents en béns i serveis augmenten un 16,4% respecte de desembre de 2014 principalment per la comptabilització de la despesa pendent de 2014 dels concerts sanitaris per part del CatSalut i dels subministraments de material sanitari per part de l'ICS. El Departament de Benestar Social i Família ha augmentat la despesa dels concerts amb entitats prestadores de serveis que, en part, s'explica per la substitució de subvencions per concerts. D'altra banda, ha augmentat la compra de serveis informàtics al Centre de Telecomunicacions i Tecnologies de la Informació (CTTI).

Els interessos i les despeses de formalització del deute es redueixen un 37,5%, gràcies a la reducció dels interessos aplicats al FLA.

Les transferències corrents van augmentar un 8 %, principalment per la comptabilització de la despesa pendent del 2014 de partides com la despesa farmacèutica, les prestacions per a la dependència i les transferències a ens locals. D'altra banda, han augmentat els contractes programa amb els ajuntaments per a la prestació de serveis socials. També s'han incrementat les transferències de la Renda Mínima d'Inserció i als Centres Especials de

Treball, en part per la dotació addicional rebuda des del Fons extraordinari de polítiques socials. Per acabar, la despesa en concerts educatius ha augmentat, arran de la recuperació de la paga extra de juny.

Les obligacions reconegudes per inversions reals són un 20,6 % inferiors a les de l'any 2014, principalment per la reducció de la despesa en censos emfitèutics que es deriva de la cancel·lació dels censos dels edificis venuts durant l'exercici anterior. Al seu torn, les transferències de capital han augmentat un 17,9 %, bàsicament pel fet que s'ha comptabilitzat la despesa pendent de 2014 relativa a la llei de Barris per part del Departament de Territori i Sostenibilitat i al PUOSC per part del Departament de Governació i Relacions Institucionals.

Pel que fa a les despeses financeres, la variació d'actius financers ha crescut un 17,9% principalment per l'augment de les aportacions al fons patrimonial a les entitats vinculades a l'àmbit del Departament de Territori i Sostenibilitat i per l'augment de la concessió de préstecs i bestretes a llarg termini fora del sector públic. La variació de passius financers han disminuït un 6% pel menor volum de cancel·lacions de préstecs i altres crèdits, d'acord amb el calendari de venciments.

Annex 5.2. La recaptació tributària a Catalunya

En aquest annex es presenta la recaptació de les diferents figures tributàries a Catalunya l'any 2014 segons l'administració que la gestiona. Cal destacar que l'Administració autonòmica rep una part dels impostos generats en el seu territori que són recaptats per part de l'Administració central, per tant, les dades que es presenten no corresponen als impostos que rep la Generalitat, sinó que s'analitzen en funció de l'administració competent en la recaptació.

La recaptació de la Generalitat de Catalunya correspon als tributs tradicionalment cedits: impost sobre transaccions patrimonials i actes jurídics documentats, impost sobre successions i donacions, impost sobre el patrimoni i la taxa del joc. L'any 2014 la recaptació va augmentar un 5,9%, fet que suposa mantenir la tendència positiva de l'any anterior, tot i que es va desaccelerar. Aquest augment s'explica principalment per l'increment d'un 31,2% de l'impost sobre transmissions patrimonials, que compensa amb escreix la caiguda de

l'impost sobre patrimoni, que perd un 22,8% de la recaptació excepcional obtinguda l'any anterior.

La recaptació del conjunt de comunitats autònomes creix un 5,8%, també impulsada pel fort increment de la recaptació de l'impost sobre transmissions patrimonials (18,3%) i l'impost sobre successions (10,8%) i en menor mesura l'impost sobre acts jurídics documentats (5,1%) . Aquests increments contraresten les reduccions de l'impost sobre el patrimoni, que cau un 19,1% i la taxa del joc, que enregistra una variacions negativa del -3,7%, seguint la tendència d'anys anteriors.

Quant a la recaptació de les delegacions de l'Agència Estatal d'Administració Tributària (AEAT), a Catalunya va créixer un 6,3%, molt per sobre que al conjunt de comunitats autònomes (3,5%). Cal destacar que en tots dos casos els increments trenquen totalment amb les variacions de l'any anterior, en què la recaptació de l'AEAT a Catalunya creixia només un 0,6% i al conjunt de comunitats autònomes perdien un 0,1%. L'any 2014, a diferència de l'any anterior, a la majoria de comunitats autònomes la recaptació de l'AEAT augmenta, mentre que l'any 2013 hi havia molta disparitat de signes. Les dues excepcions són Cantàbria, on la recaptació de l'AEAT cau un 28,5% i el País Basc (règim foral), on el descens de la recaptació és d'un 35,5%. En conjunt la recaptació tributària d'ambdues administracions a Catalunya l'any 2014 va créixer un 6,3%, per sobre la taxa mitjana estatal, que va ser d'un 3,8%.

Pel que fa a la gestió dels tributs, cal diferenciar entre la situació de les comunitats autònomes forals i la de les comunitats autònomes de règim comú. Tal i com es desprèn de les dades del quadre 5.A2.1, les diputacions forals van recaptar un 83,1% del total al País Basc i la totalitat de la recaptació a Navarra. Per contra, les comunitats de règim comú van recaptar, de mitjana, un 5,8% del total de tributs, un percentatge pràcticament idèntic al de l'any anterior. Aquestes diferències es deuen al sistema de finançament. En el règim foral, les comunitats autònomes recapten pràcticament la totalitat dels impostos en el seu territori; en canvi, en el cas de les comunitats autònomes de règim comú, l'Administració central gestiona els impostos cedits que quantitativament són més importants (l'IRPF, l'IVA i alguns impostos especials) i les comunitats autònomes gestionen un conjunt d'impostos cedits que tenen menys poder recaptatori.

Quadre 5.A2.1

El sector públic autonòmic a Catalunya l'any 2014

Distribució per comunitats autònomes de la recaptació dels tributs estatals, cedits¹ i concertats

Ingressos aplicats

Milions d'euros

Comunitat autònoma	Govern autonòmic	Deleg. Adm. Central	Total	% de variació 2014/2013		
				Govern autonòmic	Delegació d'Hisenda	Total
Andalusia	1.741	10.586	12.327	7,6	5,5	5,8
Aragó	327	3.583	3.910	5,1	10,1	9,6
Astúries	237	2.373	2.610	-3,4	2,8	2,2
Balears	511	3.073	3.584	22,2	20,9	21,1
Canàries	376	2.548	2.924	4,2	11,2	10,2
Cantàbria	137	1.914	2.052	-22,6	-28,5	-28,1
Castella i Lleó	480	3.466	3.946	4,8	9,9	9,3
Castella-la Manxa	358	2.421	2.780	-0,9	6,1	5,1
Catalunya	2.179	36.266	38.445	5,9	6,3	6,3
Extremadura	150	1.073	1.224	-2,8	6,3	5,1
Galícia	558	5.777	6.335	13,2	2,1	3,0
Madrid	1.486	83.183	84.669	5,3	3,1	3,1
Múrcia	318	1.581	1.900	27,7	7,0	10,0
Navarra	3.006	-580	2.426	3,5	16	0,8
País Basc	12.320	2.485	14.805	5,0	-35,5	-5,0
La Rioja	72	649	720	0,7	12,3	11,1
C. Valenciana	1.242	10.302	11.544	16,2	8,6	9,4
Ceuta	—	48	48	—	-1,1	-1,1
Melilla	—	38	38	—	7,3	7,3
Total regionalitzat	25.498	170.787	196.286	5,8	3,5	3,8
Serveis centrals ²	—	4.200	4.200	—	9,1	9,1
Total recaptació	25.498	174.987¹	200.486	5,8	3,6	3,9

1. Inclou la cessió de l'IRPF, l'IVA i els impostos especials a les administracions territorials (70.375 milions d'euros a les comunitats autònomes i 1.488 milions d'euros a les corporacions locals).

2. S'han descomptat les cessions als ens territorials (-71.863 milions d'euros).

Font: recaptació per tributs cedits gestionats per les comunitats autònomes i tributs concertats (exercici 2014) i Informe anual de recaptació tributària 2014 (AEAT).

Tal i com es detalla al quadre 5.A.2.2 d'ingressos tributaris, el impostos directes són els que més pesen en la recaptació total tant a Catalunya com al total regionalitzat. A Catalunya, els impostos directes representen un 53,3% de la recaptació tributària total, mentre que els indirectes representen un 45,3%. A nivell de recaptació total regionalitzada, aquests percentatges són del 51,9% i del 46,3%, respectivament, és a dir, que els impostos directes tenen un pes lleugerament superior a Catalunya que al conjunt de comunitats autònomes. El pes dels impostos indirectes sobre el total augmenta tant a Catalunya com al conjunt de comunitats autònomes en relació al 2013 (0,9 punts percentuals a Catalunya i 1,3 al conjunt de comunitats autònomes. Cal mencionar que les dades no inclouen la recaptació de l'impost sobre determinats mitjans de transport ni la del tram autonòmic de l'impost sobre els

hidrocarburs (antigament impost sobre vendes minoristes de determinats hidrocarburs) ja que no es troben disponibles per al conjunt de comunitats autònomes.

Quadre 5.A2.2

El sector públic autonòmic a Catalunya l'any 2014

Distribució per comunitats autònomes de la recaptació dels tributs estatals, cedits i concertats

Milions d'euros

	Catalunya			Espanya regionalitzat		
	2014	2013	% var.	2014	2013	% var.
Impostos directes	20.486	19.602	4,5	94.523	93.287	1,3
IRPF (Administració central)	14.754	14.056	5,0	68.926	66.572	3,5
Societats (Administració central)	4.474	4.079	9,7	18.713	19.945	-6,2
Impostos gestionats per comunitats autònomes i diputacions forals	743	857	-13,2	3.648	3.662	-0,4
Altres impostos directes	515	610	-15,7	3.236	3.108	4,1
Impostos indirectes	17.416	16.028	8,7	84.259	79.008	6,6
IVA (Administració central)	13.986	12.840	8,9	56.156	51.921	8,2
Impostos especials (Administració central)	1.272	1.366	-6,8	19.104	19.073	0,2
Impostos gestionats per comunitats autònomes i diputacions forals	1.243	1.004	23,8	6.057	5.293	14,4
Altres impostos indirectes	914	819	11,7	2.942	2.720	8,2
Taxes i altres ingressos	543	530	2,4	3.196	3.170	0,8
Taxes i altres (Administració central)	351	333	5,3	2.140	2.073	3,2
Taxes gestionades per comunitats autònomes i diputacions forals	192	197	-2,6	1.056	1.097	-3,7
Total	38.445	36.161	6,3	181.978	175.464	3,7

Font: recaptació per tributs cedits gestionats per les comunitats autònomes i tributs concertats (exercici 2014), dades provisionals del Ministeri d'Economia i Hisenda i Informe anual de recaptació tributària 2014 (AEAT).

Respecte a la contribució de cada impost sobre la recaptació tributària de Catalunya, l'IRPF representa un 38,1%, 0,4 punts menys que l'any anterior. El segon impost amb més recaptació és l'IVA, amb un 36,1% (35,2% l'any anterior) seguit de l'impost sobre societats, amb un 11,6 %, que suposa 0,4 punts més respecte l'any 2013.

En darrer terme, pel que fa al pes de la recaptació impositiva sobre el PIB, s'observa que els impostos directes representen un percentatge del PIB més alt a Catalunya (10,6%) que al conjunt de CA (9,3%), però en tots dos casos s'ha guanyat pes respecte l'any anterior. En el cas dels impostos indirectes, el pes de la recaptació sobre el PIB augmenta tant a Catalunya (9,2%, set dècimes més que l'any anterior) com al conjunt de les comunitats autònomes (8,3%, sis dècimes més).

Les variacions interanuals dels diferents impostos mostren evolucions positives en les principals figures impositives, tot i que amb ritmes de creixement diferents. L'IRPF creix un 5% a Catalunya i un 3,5% en el total regionalitzat, continuant la tendència a l'alça iniciada l'any anterior. El creixement és conseqüència, principalment, d'un augment de la renda de les famílies. Aquest millora en la renda familiar deriva en gran part de les rendes de treball ja que ha millorat la creació d'ocupació. Les rendes empresarial també augmenten pel

creixement dels beneficis empresarials individuals. Per contra les rendes del capital disminueixen pel descens continuat del tipus d'interès. L'augment de la recaptació és més fort a Catalunya ja que les retencions del treball creixen un 6,3% mentre que al conjunt de l'Estat augmenten un 3,4%. Els pagaments fraccionats també experimenten un creixement important. Aquest creixement prové en gran part de les rendes del treball, fruit de la creació d'ocupació i de les rendes empresarials, ja que les rendes del capital mobiliari, per contra, experimenten una caiguda pel descens continuat dels tipus d'interès. La recaptació d'IRPF recull per primera vegada els ingressos obtinguts del gravamen sobre la loteria establert a nivell estatal. Un altre factor que fa augmentar la recaptació és el creixement sostingut de les pensions, i la recuperació de la paga extra dels funcionaris estatals.

La recaptació de l'impost sobre societats disminueix un 6,2% en el total territorialitzat, però augmenta un 9,7% a Catalunya. La disminució en el total territorialitzat s'explica per un augment del ritme de les devolucions l'any 2014, de manera que el volum de devolucions queda molt per sobre el de l'any 2013. A Catalunya l'augment de les devolucions és molt més moderat i en canvi el que marca la tendència de la recaptació és l'augment significatiu dels pagaments fraccionats. En general s'ha produït una millora dels beneficis de les empreses que ja s'intuïa a finals de 2013.

L'IVA creix un 8,9% a Catalunya i un 8,2% al conjunt territorialitzat, de manera que presenten evolucions molt similars. La recuperació de les rendes de les famílies ha impulsat l'augment del consum i per tant, ha repercutit en un augment de la recaptació. Tot i que no té un impacte significatiu en el total de la recaptació cal mencionar un canvi de tendència en la despesa de les administracions públiques i en la despesa de la vivenda, que augmenten lleugerament després d'anys de caiguda. Les importacions també presenten una tendència ascendent.

Pel que fa als impostos especials, a Catalunya disminueixen un 6,8% mentre que al total territorialitzat es mantenen pràcticament al mateix nivell que l'any 2013, amb un lleuger augment del 0,2%. S'ha produït un canvi de tendència en els impostos especials sobre el tabac i sobre els hidrocarburs, que creixen per primera vegada després de tres anys de descens de la recaptació. A Catalunya la recaptació disminueix a causa de la devolució del cèntim sanitari, que té un impacte força rellevant en el total de la recaptació dels impostos especials.

Per tal d'analitzar l'evolució de les figures tributàries el 2014 el quadre 5.A2.3 mostra el detall el volum de la recaptació a Catalunya i la compara amb l'any anterior.

El conjunt d'impostos recaptats per l'AEAT a Catalunya va créixer un 6,1%. El quadre 5.A2.3, inclou la recaptació de l'impost sobre determinats mitjans de transport i del tram autonòmic de l'impost especials sobre els hidrocarburs de Catalunya. Aquests impostos són recaptats per organismes depenents de l'Estat i posteriorment es remet la seva recaptació a la Generalitat.

Quadre 5.A2.3

El sector públic autonòmic a Catalunya l'any 2014

Distribució per comunitats autònomes de la recaptació dels tributs estatals,

Milions d'euros

	Catalunya	
	M€	% var. 14/13
Delegacions de l'AEAT (A)	36.266	6,3
IRPF	14.754	5,0
Societats	4.474	9,7
IVA	13.986	8,9
Especials ¹	1.272	-6,8
Tràfic exterior	602	15,5
Taxes i altres ingressos tributaris	1.178	-5,1
Govern autonòmic (B)	2.179	5,9
Successions i donacions	312	4,7
Patrimoni	431	-22,8
Transmissions patrimonials	941	31,2
Actes jurídics documentats	303	5,4
Taxa del joc	192	-2,6
Total (A + B)	38.445	6,3
Determinats mitjans de transport	52	2,7
Impost especial hidrocarburs (tram autonòmic)	221	-17,5
Total	38.718	6,1

1. No inclou el tram autonòmic de l'impost especial sobre hidrocarburs i sobre determinats mitjans de transport (IEDMT)

Font: recaptació per tributs cedits gestionats per les comunitats autònomes i tributs concertats (exercici 2014), dades provisionals del Ministeri d'Economia i Hisenda i Informe anual de recaptació tributària 2014 (AEAT).

En relació amb els impostos recaptats per les delegacions de l'AEAT a Catalunya, que creixen en conjunt un 6,3%, l'IRPF és la figura impositiva amb més pes en el conjunt de la recaptació, ja que representa un 38,1%. Tal i com s'ha comentat la major part del creixement prové de les rendes del treball, per bé que els pagaments fraccionats també augmenten un

8,2% i les retencions sobre els fons d'inversió un 48,4%, tot i que tenen un pes reduït en el conjunt de la recaptació. Quant a normativa autonòmica, l'any 2014 es deroga la deducció per inversió en habitatge habitual excepte per aquells habitatges adquirits abans de l'1 de gener de 2013. S'aprova la deducció en concepte d'inversió dels *business angels*.

La recaptació d'IVA a Catalunya augmenta un 8,9% i representa el 36,1% del total. Inclou un augment de les importacions del 4,6%, de les operacions interiors en un 3,5% i una disminució de les devolucions d'un 8%. La millora de la recaptació és, en gran mesura, conseqüència de la recuperació de les bases imposables, fortament impulsades per l'evolució positiva del consum de les llars.

El volum de la recaptació dels impostos gestionats per la Generalitat de Catalunya va créixer un 5,9%. Cal destacar que aquest grup d'impostos només representa el 5,6% de la recaptació. Les variacions experimentades per les diverses figures impositives són molt diferents entre elles. L'augment del 31,2% de l'impost sobre transmissions patrimonials va molt lligat a la evolució positiva del sector immobiliari. Dels impostos que gestiona la Generalitat, aquest és el que té un pes més alt sobre el total de recaptació, tot i que només representa el 2,4% del total. Es van aprovar modificacions normatives a l'alça en l'impost sobre actes jurídics documentats, concretament sobre el tipus de gravamen aplicat als arrendaments. L'impost sobre successions i donacions presenta un augment més moderat (4,7%). Pel que fa a l'impost sobre el patrimoni, l'explicació del decreixement del 22,8% cal buscar-la en el fet que la recaptació de l'any 2013 incloïa ingressos extraordinaris derivats de l'amnistia fiscal. La taxa del joc disminueix, seguint la tendència d'anys anteriors.

Finalment, l'impost sobre determinats mitjans de transport també augmenta la seva recaptació, d'acord amb la millora de les matriculacions de vehicles, mentre que el tram autonòmic de l'impost especial sobre hidrocarburs (antigament impost sobre les vendes minoristes de determinats hidrocarburs) disminueix un 18,4%, tot i la regulació dels tipus autonòmics que se situen en molts casos en els tipus màxims establerts per l'Estat.

6. EL SECTOR PÚBLIC LOCAL A CATALUNYA

6.1. El marc legal i pressupostari del sector local

El Reial decret legislatiu 2/2004, de 5 de març, pel qual s'aprova el text refós de la Llei reguladora de les hisendes locals, constitueix la base del sistema de finançament local. Aquesta norma recull les reformes, instrumentades a través de la Llei 51/2002, de 27 de desembre, de reforma de la Llei 39/1988 reguladora de les hisendes locals, i de la Llei 62/2003, de 30 de desembre, de mesures fiscals, administratives i de l'ordre social, que han tingut incidència tant en l'àmbit financer com en l'àmbit tributari.

El text refós de la Llei reguladora de les hisendes locals enumera i regula els recursos dels municipis i de les províncies, que són els següents:

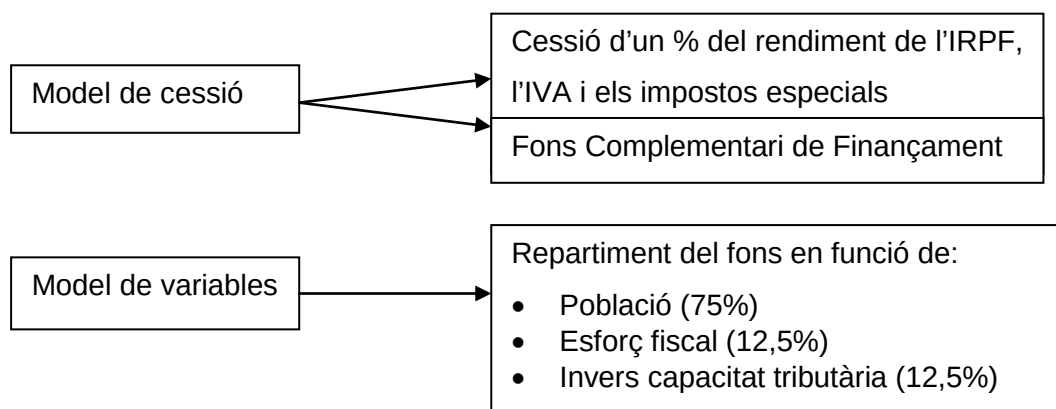
- ingressos procedents del seu patrimoni i altres de dret privat,
- tributs propis (taxes, contribucions especials, impostos i recàrrecs),
- participacions en els tributs de l'Estat i de les comunitats autònomes,
- subvencions,
- preus públics,
- operacions de crèdit,
- multes i sancions
- i altres prestacions de dret públic.

Aquesta llei també especifica els recursos d'altres entitats locals, com ara les àrees metropolitanes, les entitats municipals associatives, les comarques, les altres entitats supramunicipals i les entitats d'àmbit inferior al municipi, com també els règims especials⁷ d'alguns ens locals amb característiques específiques.

El finançament de municipis i províncies procedent de transferències estatals s'instrumenta mitjançant mecanismes diferenciats en funció de les característiques específiques dels ens locals pel que fa a la dimensió de la població i de capitalitat. Es tracta d'un sistema dual, amb un model de cessió per als ens locals amb major població o que són capital de província i un model de variables per la resta. El model de cessió, que obliga legalment a prestar un major nombre de serveis, es finança a través de la cessió d'un percentatge del rendiment de determinats impostos estatals i d'una participació en els tributs de l'Estat; mentre que el model de variables, aplica un model de participació en tributs de l'Estat.

⁷ Règim especial de Balears, Canàries, Ceuta i Melilla, Madrid i Barcelona.

El model de finançament local és vigent des de l'1 de gener de 2004 i té les següents característiques:

Característiques del model de cessió:

Inclou les províncies i els municipis amb població de dret igual o superior als 75.000 habitants o capitals de província o de comunitat autònoma (excepte País Basc i Navarra)⁸.

Els impostos estatals cedits són:

- L'IRPF: territorialització directa segons les quotes líquides. Els percentatges de cessió són: 1,6875% pels municipis i 0,9936% per les províncies.
- L'IVA: territorialització indirecta segons recaptació estatal i de manera individualitzada en funció de l'índex de consum i de població municipal. Els percentatges de cessió són: 2,3266% pels municipis i 1,3699% per les províncies.
- Els Impostos especials: territorialització indirecta segons la recaptació estatal i de manera individualitzada en funció de l'índex de consum i de població municipal. Els percentatges de cessió són: 2,9220% pels municipis i 1,7206% per les províncies.

El Fons Complementari de Finançament:

L'any 2004, el fons es determina com a diferència entre l'import de l'anterior sistema de Participació en els Tributs de l'Estat pel 2003 incrementat amb l'evolució dels Ingressos Tributaris de l'Estat (ITE)⁹ el 2004, i el que es deriva de la cessió comentada anteriorment.

Els anys següents el fons evoluciona segons l'ITE.

S'incorporen les compensacions referents a la reforma de l'Impost sobre Activitats Econòmiques (IAE).

⁸ El model exclou els territoris històrics del País Basc i Navarra perquè el finançament local es regeix pels seus règims forals interns.

⁹ Recaptació estatal, exclosa la susceptible de cessió a les comunitats autònomes, per IRPF, IVA i impostos especials.

Característiques del model de variables:

Inclou els municipis amb població inferior als 75.000 habitants i que no siguin capitals de província o de comunitat autònoma (excepte País Basc i Navarra).

Els criteris de distribució inclouen les següents variables i ponderacions:

- 75% de la població de dret ponderada
- 12,5% de l'esforç fiscal
- 12,5% de l'invers de la capacitat tributària

A més, s'estableix una garantia de finançament mínim, segons la qual cap municipi rebrà un finançament inferior al de l'any 2003 i s'incorporen les compensacions per la reforma de l'IAE, que evolucionen segons l'ITE.

D'altra banda, els denominats "municipis turístics"¹⁰ es financen amb un model mixt, atès que a més de participar en el model general de variables, tenen cedit el 2,9220% dels rendiments dels impostos especials sobre hidrocarburs i labors de tabac.

Pel que fa a l'àmbit normatiu català, l'Estatut d'autonomia de Catalunya estableix, en l'article 83 d'organització del govern local de Catalunya, que Catalunya estructura la seva organització territorial bàsica en municipis i vegueries, que l'àmbit supramunicipal és constituït, en tot cas, per les comarques, que ha de regular una llei del Parlament, i que els altres ens supramunicipals que creï la Generalitat es fonamenten en la voluntat de col·laboració i associació dels municipis.

La normativa que estructura els ens locals a Catalunya és la següent:

- Decret legislatiu 2/2003, de 28 d'abril, del text refós de la Llei municipal i de règim local de Catalunya.
- Decret Legislatiu 4/2003, de 4 de novembre, sobre l'organització comarcal de Catalunya.
- Llei 5/1987, de 4 d'abril, del règim provisional de les competències de les diputacions provincials.

¹⁰ Es consideren municipis turístics aquells que, no complint els requisits per accedir al sistema de cessió d'impostos, tenen una població superior a 20.000 habitants i un nombre d'habitatges de segona residència superior al d'habitatges principals.

- Llei 31/2010, de 3 d'agost, de l'Àrea Metropolitana de Barcelona, que deroga la Llei 7/1987, de 4 d'abril, per la qual s'estableixen i regulen actuacions públiques especials en la conurbació de Barcelona i en les comarques compreses dins la seva zona d'influència directa.

D'acord amb aquest marc normatiu, els municipis i les comarques són els ens locals en què s'organitza territorialment Catalunya, alhora que es reconeix també la condició d'ens local a la província, les entitats municipals descentralitzades, les entitats metropolitanes i les mancomunitats de municipis. El Decret legislatiu 2/2003 també determina que el municipi, la comarca i la província tenen naturalesa territorial i gaudeixen d'autonomia per a la gestió dels interessos respectius. Cal afegir que l'Estatut d'Autonomia de Catalunya, en el seu article 90, estableix que la vegueria és l'àmbit territorial específic per a l'exercici del govern intermunicipal de cooperació local, i que és la divisió territorial adoptada per la Generalitat per a l'organització territorial dels seus serveis. També especifica, en l'article 91, que els consells de vegueria substituiran a les actuals diputacions provincials.

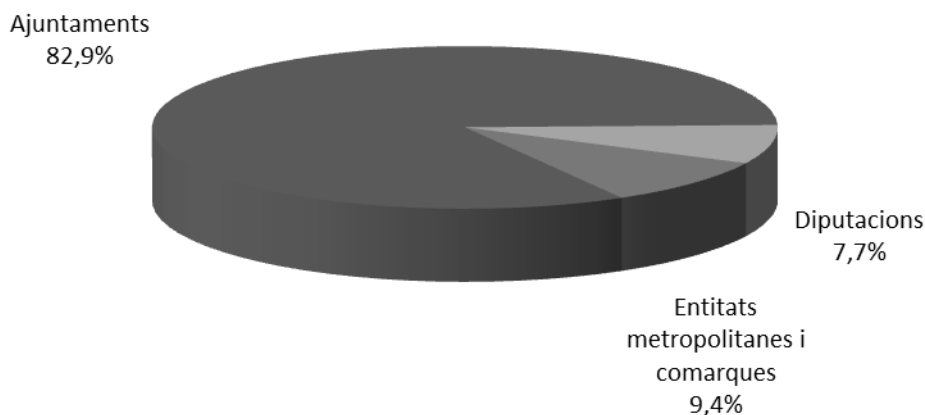
En aquest capítol de l'informe econòmic i financer, referent a l'Administració local a Catalunya, es presenten els pressupostos d'ingressos i despeses de l'any 2014 dels ens territorials catalans: municipis, províncies, comarques i entitats metropolitanes, que es comparen amb els pressupostos i les liquidacions de l'exercici 2013¹¹. El pressupost de cada ens local recull la informació de l'administració general de l'ens consolidada amb els seus organismes autònoms.

Els ajuntaments són l'element més important del sector local a Catalunya. La seva despesa suposa el 82,9% del total. Les entitats metropolitanes i comarques i les diputacions es reparteixen la resta de la despesa.¹²

¹¹ Les xifres dels pressupostos liquidats corresponen a drets reconeguts i a obligacions reconegudes.

¹² Descomptant les transferències internes entre les diferents entitats locals.

Gràfic 6.1.1
El sector públic local a Catalunya
Distribució de la despesa. Pressupost 2014.

Font: Ministeri d'Hisenda i Administracions Públiques.

L'any 2014, el pressupost consolidat d'ingressos de les administracions locals a Catalunya va ser de 10.505 milions d'euros, amb una variació respecte el 2013 del 5,5%, el que indica una certa recuperació respecte el descens que s'havia experimentat en els darrers exercicis. Els ingressos propis, que representen un 59,2% del total d'ingressos, van augmentar el 2% i les transferències, que representen un 36,4%, ho van fer el 3,7%. La despesa total consolidada dels ens locals va ser de 10.405 milions d'euros, i suposen també un augment respecte el 2013 del 6%, tot i que les operacions corrents, que són les que més pes representen respecte el total de la despesa, un 79,8%, pràcticament no van variar (el 0,9%). La diferència entre els ingressos i les despeses no financeres dona un resultat de superàvit no financer de 527 milions d'euros, disminuint un 22,5% respecte el 2013.

Pel que fa a les operacions financeres, la diferència entre els ingressos i les despeses dels passius financers, que és l'endeutament net, va ser de -386 milions d'euros, que vol dir que les administracions locals estan reduint el seu volum de deute, continuant amb la tendència dels darrers anys.

Quadre 6.1.1

El sector públic local a Catalunya

Classificació econòmica dels pressupostos 2014

Milions €

	Ajuntaments	Diputacions	E. Metropol. i comarques	Transf. internes	Total consolidat		
					M €	%	%var. 14/13
Ingressos propis	5.568	317	334	0	6.218	59,2	2,0
Ingressos per transferències	3.038	724	656	589	3.828	36,4	3,7
Ingressos financers	388	48	22	0	458	4,4	178,5
Total ingressos	8.994	1.089	1.012	589	10.505	100,0	5,5
Despeses corrents	7.139	763	846	446	8.303	79,8	0,9
Despeses de capital	1.049	229	156	218	1.216	11,7	38,7
Despeses financeres	781	96	10	0	886	8,5	24,6
Total despeses	8.969	1.089	1.012	664	10.405	100,0	6,0
Ingressos no financers	8.605	1.040	990	589	10.047		2,6
Despeses no financeres	8.188	993	1.002	664	9.519		4,5
Dèficit / Superàvit	417	48	-12	-75	527		-22,5

Font: Ministeri d'Hisenda i Administracions Públiques.

6.2. Els pressupostos dels ajuntaments

El municipi és l'entitat bàsica de l'organització territorial, i l'element primari de participació ciutadana en els assumptes públics; gaudeix d'autonomia, i el seu govern i administració correspon a l'ajuntament, integrat per l'alcalde i els regidors. A Catalunya hi ha 947 municipis: 31 dels quals no superen els 100 habitants; 455 es troben entre els 100 i els 1.000 habitants, 252 entre els 1.001 i els 5.000, 145 entre els 5.001 i els 20.000, 41 entre els 20.001 i els 50.000, i 23 per damunt dels 50.000 habitants. En tot cas, el 77,9% dels municipis no superen els 5.000 habitants i inclouen el 10,4% de la població catalana. El Decret legislatiu 2/2003, de 28 d'abril, pel qual s'aprova el text refós de la Llei municipal i de règim local de Catalunya, estableix quines són les competències municipals.

Els ingressos

Els Reial Decret Legislatiu 2/2004, de 5 de març, pel qual s'aprova el Text refós de la Llei reguladora de les hisendes locals, enumera els principals fonts de recursos dels municipis:

- Els tres impostos obligatoris –béns immobles (IBI), activitats econòmiques (IAE) i vehicles de tracció mecànica- i els dos impostos de caràcter optatiu –impost sobre

construccions, instal·lacions i obres i impost sobre l'increment del valor dels terrenys de naturalesa urbana-.

- Les participacions en els tributs de l'Estat i de les comunitats autònomes. Pel que fa a la participació en els tributs de l'Estat, ja s'ha esmentat abans que des de l'any 2004 als municipis que són capital de província o de comunitat autònoma, o que tenen una població igual o superior als 75.000 habitants, se'ls cedeix un percentatge del rendiment de determinats impostos més un fons complementari de finançament que evoluciona segons l'ITE; la resta de municipis es financen, únicament, mitjançant la participació en els ingressos de l'Estat.
- Els altres ingressos, com les taxes, els preus públics per a la prestació de serveis, les contribucions especials, les multes, les operacions de crèdit, els ingressos patrimonials i l'alienació d'inversions reals.

En els seus pressupostos per al 2014, els ajuntaments de Catalunya van estimar uns ingressos de 8.994 milions. Les operacions corrents, que suposen el 91,9% dels ingressos totals, van ser un 4,6% superiors al pressupost de l'any anterior, però respecte a la liquidació de 2013 van disminuir un -3,9%. Aquesta diferència de variacions és deguda a que en el 2013 el total liquidat va ser superior al total pressupostat.

Els principals ingressos dels ajuntaments són els impostos directes, les transferències corrents i, en menor mesura, les taxes i altres ingressos. Tot i la participació en els tributs cedits, les transferències continuen tenint una importància elevada en el finançament municipal, amb un pes del 30,6% del pressupost del conjunt d'ajuntaments, un augment d'un 9,9% respecte el pressupost de 2013, i una disminució d'un -2,4% respecte la liquidació d'aquell any. Les taxes i altres ingressos es van mantenir a un nivell similar al de l'any anterior respecte el pressupost (un 1,9%), però varen disminuir respecte la liquidació de 2013 (un -4,6%).

Quadre 6.2.1

El sector públic local a Catalunya

Classificació econòmica dels ingressos dels ajuntaments. Pressupostos 2013 i 2014.

Milions €

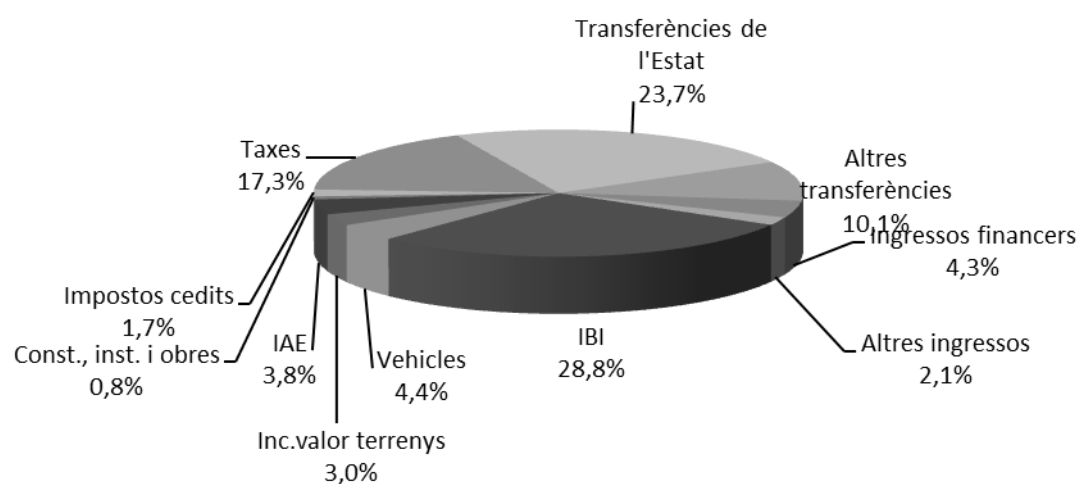
	2013			2014		%var. 14/13 (c)/(b)	%var. 14/13 (c)/(a)
	Liquidació (a)	Pressupost (b)	%	Pressupost (c)	%		
1. Impostos directes	3.830	3.581	43,0	3.686	41,0	2,9	-3,8
2. Impostos indirectes	157	155	1,9	144	1,6	-7,4	-8,4
3. Taxes i altres ingressos	1.628	1.525	18,3	1.554	17,3	1,9	-4,6
4. Transferències corrents	2.824	2.507	30,1	2.755	30,6	9,9	-2,4
5. Ingressos patrimonials	160	131	1,6	128	1,4	-2,2	-20,1
6. Alienació d'inversions reals	67	51	0,6	56	0,6	11,2	-15,5
7. Transferències de capital	240	272	3,3	283	3,1	4,2	17,9
8. Actius financers	20	9	0,1	120	1,3	1.195,7	494,2
9. Passius financers	209	95	1,1	268	3,0	183,1	28,4
Operacions corrents	8.600	7.899	94,9	8.266	91,9	4,6	-3,9
Operacions de capital	306	322	3,9	339	3,8	5,3	10,7
Operacions financeres	229	104	1,3	388	4,3	273,1	69,4
Total	9.135	8.325	100,0	8.994	100,0	8,0	-1,6

Font: Ministeri d'Hisenda i Administracions Públiques.

Gràfic 6.2.1

El sector públic local a Catalunya

Estructura dels ingressos dels ajuntaments. Pressupost 2014.

Font: Ministeri d'Hisenda i Administracions Públiques.

Els ingressos tributaris comprenen els capítols d'impostos directes, indirectes i taxes i altres ingressos. En conjunt, les previsions de 2014 varen suposar un increment del 2,3% respecte l'any anterior.

L'IBI és el tribut que aporta el major volum de recursos propis dels ajuntaments, i representa un 48,2% dels ingressos tributaris i un 28,8% del total d'ingressos. El 2014, els ingressos pressupostats per IBI van incrementar-se el 3,7%. L'impost sobre vehicles, que representa un 7,4% dels ingressos tributaris dels ajuntaments, va presentar un descens de l'1,8%, i l'IAE, amb un 6,4% dels recursos tributaris, va disminuir l'1,7%. L'impost sobre l'increment del valor dels terrenys de naturalesa urbana, amb un pes del 4,9% dels ingressos tributaris, va augmentar un 12,3%, canviant així la tendència negativa dels anys anteriors.

Les taxes i altres ingressos (contribucions especials i preus públics), que aporten un 28,9% dels ingressos tributaris, van augmentar l'1,9%. Les taxes per serveis i activitats de competència local s'incrementen l'1,3%. D'aquestes, les taxes per prestació de serveis públics bàsics van augmentar el 2,4%, les corresponents a la prestació de serveis de caràcter social i preferent van disminuir l'1,8% i les taxes per la realització d'activitats de competència local també van disminuir el 0,6%. De les altres taxes, les corresponents a la utilització privativa i l'aprofitament especial del domini públic local van augmentar l'1,9%, i els preus públics van augmentar el 5,7%.

La participació en els tributs de l'Estat (IRPF, IVA i impostos especials) forma part del finançament de les capitals de província i de la resta de municipis amb una població major de 75.0000 habitants, en els quals té una importància específica, però en el conjunt d'ajuntaments el seu pes és reduït.

Quadre 6.2.2

El sector públic local a Catalunya

Detall dels ingressos tributaris dels ajuntaments. Pressupost 2014.

	M€	%	% var. 14/13
Capítol 1. Impostos directes			
IRPF	84	1,6	-2,8
IBI	2.595	48,2	3,7
Vehicles	397	7,4	-1,8
Increment del valor dels terrenys	266	4,9	12,3
IAE	344	6,4	-1,7
Impostos directes extingits	0	0,0	--
Total impostos directes	3.686	68,5	2,9
Capítol 2. Impostos indirectes			
IVA	58	1,1	21,8
Impostos especials (*)	15	0,3	-11,6
Construccions, instal·lacions i obres	70	1,3	-22,0
Altres impostos indirectes	1	0,0	83,1
Total impostos indirectes	144	2,7	-7,4
Capítol 3. Taxes i altres ingressos			
Taxes serveis i activitats de competència local	711	13,2	1,3
Altres taxes	842	15,6	2,4
Total taxes i altres ingressos	1.554	28,9	1,9
Total ingressos tributaris	5.383	100,0	2,3

(*) Inclou els impostos especials sobre alcohols, labors de tabac i hidrocarburs.

Font: Ministeri d'Hisenda i Administracions Públiques.

El 70,2% de les transferències que reben els ajuntaments provenen de l'Estat, fet que demostra la importància de la participació dels municipis en els tributs estatals. En conjunt, aquestes aportacions s'han incrementat un 13,3%. La Generalitat fa d'intermediació d'aquestes transferències entre l'Estat i els ens locals. D'altra banda, les transferències provinents de la Generalitat, que suposen el 16,8% del total, disminueixen un 7,1%. Corresponen principalment al Fons de Cooperació Local de Catalunya, que es distribueix entre tots els municipis catalans a partir d'uns criteris fixats per llei¹³, i al Pla únic d'obres i serveis de Catalunya (PUOSC) i altres subvencions específiques.

¹³ Els diferents conceptes que integren el Fons de cooperació local de Catalunya s'estableixen cada any a les lleis dels pressupostos de la Generalitat de Catalunya. La distribució del Fons entre els municipis es fixa cada any en una Resolució.

Quadre 6.2.3

El sector públic local a Catalunya

Detall dels ingressos per transferències als ajuntaments. Pressupost 2014.

Milions €

Procedència	Corrents	De capital	Total		
			M€	%	% var. 14/13
Estat	2.126	6	2.132	70,2	13,3
Comunitats autònomes	401	111	512	16,8	-7,1
Diputacions	90	118	208	6,8	33,4
Empreses privades	16	7	23	0,7	-20,2
Àrees metropolitanes	73	18	91	3,0	-2,0
Exterior	2	10	11	0,4	-20,8
Altres	48	13	61	2,0	9,4
Total	2.755	283	3.038	100,0	9,3

Font: Ministeri d'Hisenda i Administracions Públiques.

Les despeses

Pel què fa a les despeses, el pressupost agregat dels ajuntaments per a l'any 2014 va ser de 8.969 milions d'euros, un 8,4% superior a la previsió pel 2013, fet que suposa un canvi de tendència negativa respecte els exercicis anteriors, coincidint amb la crisi econòmica.

L'augment de la despesa es centra en les operacions de capital. Concretament, les inversions reals augmenten un 44,9% respecte el pressupost de 2013, sent inferior la variació si es compara amb la liquidació d'aquell any (un 18,7%). De les operacions corrents, les remuneracions del personal es van mantenir a un nivell similar a l'any anterior, mentre que les despeses en béns i serveis van créixer un 3% respecte el pressupost de 2013, i un 4,8% respecte la liquidació d'aquell any.

D'altra banda, les transferències corrents augmenten un 7,2% respecte el pressupost de 2013, mentre que si es compara amb la liquidació, es mantenen en valors similars als de l'any anterior. Les transferències de capital augmenten un 27,5% respecte el pressupost de 2013, i comparant-les amb la liquidació de 2013, disminueixen un -15,3%.

Quadre 6.2.4

El sector públic local a Catalunya

Classificació econòmica de les despeses dels ajuntaments. Pressupostos 2013 i 2014.

Milions €

	2013			2014		%var. 14/13 (c)/(b)	%var. 14/13 (c)/(a)
	Liquidació (a)	Pressupost (b)	%	Pressupost (c)	%		
1. Remuneracions del personal	2.578	2.635	31,9	2.629	29,3	-0,2	2,0
2. Despeses de béns corrents i de serveis	2.887	2.936	35,5	3.024	33,7	3,0	4,8
3. Despeses financeres	159	207	2,5	191	2,1	-7,6	20,7
4. Transferències corrents	1.253	1.172	14,2	1.256	14,0	7,2	0,2
5. Fons de contingència	0	3		39	0,4	--	
6. Inversions reals	818	670	8,1	970	10,8	44,9	18,7
7. Transferències de capital	93	62	0,7	79	0,9	27,5	-15,3
8. Actius financers	46	19	0,2	147	1,6	689,2	220,1
9. Passius financers	627	567	6,9	633	7,1	11,6	1,0
Operacions corrents	6.876	6.953	84,1	7.139	79,6	2,7	3,8
Operacions de capital	911	732	8,8	1.049	11,7	43,4	15,2
Operacions financeres	673	586	7,1	781	8,7	33,2	16,0
Total	8.460	8.271	100,0	8.969	100,0	8,4	6,0

Font: Ministeri d'Hisenda i Administracions Públiques.

Les despeses per transferències, que són bàsicament de caràcter corrent, van augmentar un 8,2%. Els principals destinataris són les empreses públiques de l'entitat local, que suposen el 34,9% del total, i augmenten un 11,7%; les famílies i institucions sense ànim de lucre, que suposen el 22%, i augmenten un 6,2%; i els consorcis, que suposen el 15,6% del total, i pràcticament no varien.

Quadre 6.2.5

El sector públic local a Catalunya

Detall de les despeses per transferències dels ajuntaments. Pressupost 2014.

Milions €

Destinació	Corrents	De capital	Total		
			M€	%	% var. 14/13
Famílies i institucions sense ànim de lucre	282	12	294	22,0	6,2
Empreses de l'entitat local	423	42	465	34,9	11,7
Mancomunitats	28	0	28	2,1	-12,3
Àrees metropolitanes	188	18	207	15,5	21,6
Consorcis	207	2	209	15,6	1,1
Empreses privades	60	3	62	4,7	-2,5
Altres	68	2	69	5,2	2,4
Total	1.256	79	1.334	100,0	8,2

Font: Ministeri d'Hisenda i Administracions Públiques.

La distribució funcional de la despesa dels ajuntaments, reflecteix el conjunt de competències municipals. La principal àrea és la provisió de serveis públics bàsics, amb les polítiques de benestar comunitari i habitatge i urbanisme, que concentren el 15,8% i l'11,3%

del pressupost, respectivament. Els serveis de caràcter general representen el 13,5%. També són força rellevants, dins la producció de béns públics de caràcter preferent, la política d'educació, amb el 7% de la despesa total, i la de cultura, amb el 5,4%.

La política que presenta un augment de major magnitud és la d'habitatge i urbanisme, amb una variació del 26% respecte el pressupost de 2013, i de l'11,4% respecte la liquidació d'aquell any. La política de benestar comunitari presenta un increment del 2,5%, la de seguretat i mobilitat ciutadana, del 3,1%, la de serveis socials i promoció social, del 6,2% i la de serveis de caràcter general del 4,6%. Totes aquestes variacions són semblants tant respecte al pressupost com a la liquidació de l'any anterior.

Quadre 6.2.6

El sector públic local a Catalunya

Classificació funcional de les despeses dels ajuntaments. Pressupostos 2014.

Milions €

	2013			2014		% var.	% var.
	Liquidació (a)	Pressupost (b)	%	Pressupost (c)	%	14/13 (c)/(b)	14/13 (c)/(a)
0. Deute públic	767	750	9,1	802	8,9	6,9	4,5
1. Serveis públics bàsics	3.257	3.166	38,3	3.446	38,4	8,8	5,8
1.1. Seguretat i mobilitat ciutadana	753	755	9,1	778	8,7	3,1	3,3
1.2. Habitatge i urbanisme	909	804	9,7	1.013	11,3	26,0	11,4
1.3. Benestar comunitari	1.373	1.384	16,7	1.418	15,8	2,5	3,3
1.4. Medi ambient	222	224	2,7	237	2,6	5,6	6,4
2. Actuacions de protecció i promoció social	746	716	8,7	761	8,5	6,3	2,0
2.1. Pensions	16	22	0,3	20	0,2	-7,1	29,6
2.2. Altres prestacions econòmiques a favor d'empleats	20	17	0,2	16	0,2	-4,2	-21,2
2.3. Serveis socials i promoció social	611	609	7,4	646	7,2	6,2	5,8
2.4. Foment de la ocupació	99	69	0,8	78	0,9	13,6	-20,9
3. Producció de bens públics de caràcter preferent	1.424	1.410	17,0	1.475	16,4	4,7	3,6
3.1. Sanitat	100	96	1,2	101	1,1	5,2	0,5
3.2. Educació	586	609	7,4	624	7,0	2,4	6,4
3.3. Cultura	458	450	5,4	481	5,4	6,7	5,0
3.4. Esport	279	254	3,1	270	3,0	6,2	-3,4
4. Actuacions de caràcter econòmic	482	433	5,2	518	5,8	19,6	7,5
4.1. Agricultura, ramaderia i pesca	5	7	0,1	7	0,1	1,1	30,4
4.2. Indústria i energia	11	9	0,1	6	0,1	-30,4	-43,8
4.3. Comerç, turisme i petites i mitjanes empreses	200	152	1,8	203	2,3	33,2	1,5
4.4. Transport públic	140	138	1,7	159	1,8	15,4	14,0
4.5. Infraestructures	79	76	0,9	77	0,9	0,5	-2,5
4.6. Investigació, desenvolupament i innovació	1	1	0,0	1	0,0	-11,2	5,0
4.9. Altres actuacions de caràcter econòmic	48	51	0,6	66	0,7	30,6	38,8
9. Actuacions de caràcter general	1.784	1.796	21,7	1.967	21,9	9,5	10,3
9.1. Òrgans de govern	147	155	1,9	153	1,7	-1,0	3,9
9.2. Serveis de caràcter general	1.129	1.155	14,0	1.208	13,5	4,6	7,0
9.3. Administració financera i tributària	312	314	3,8	430	4,8	37,3	38,1
9.4. Transferències a altres administracions públiques	195	173	2,1	175	2,0	1,5	-10,2
Total	8.460	8.271	100,0	8.969	100,0	8,4	6,0

Font: Ministeri d'Hisenda i Administracions Públiques.

6.3. Els pressupostos de les diputacions provincials

La província és una entitat local formada per l'agrupació de municipis, amb personalitat jurídica pròpia i plena capacitat per al compliment de les seves finalitats. Les diputacions tenen com a finalitat el govern i l'administració de les províncies. La seva organització i competències s'estableixen en el text refós de la llei municipal i de règim local de Catalunya.

Els ingressos

El Reial decret legislatiu 2/2004, de 5 de març, pel qual s'aprova el text refós de la llei reguladora de les hisendes locals, estableix com a principals fonts de recursos de les províncies les següents:

- La participació provincial en els tributs de l'Estat i de les comunitats autònomes. Com ja s'ha indicat abans, el model vigent de finançament dels ens locals cedeix a favor de les províncies un percentatge del rendiment de determinats impostos¹⁴ i paral·lelament es crea un fons complementari de finançament que completi els ingressos rebuts mitjançant la cessió de tributs.
- Els ingressos tributaris, dins dels quals s'inclou el recàrrec sobre l'impost d'activitats econòmiques (IAE), les taxes i les contribucions especials
- Els ingressos no tributaris, que inclouen els preus públics, les subvencions, els ingressos patrimonials i d'altres de dret privat, les operacions de crèdit, el producte de multes i sancions i altres prestacions de dret públic.

L'any 2014, el pressupost d'ingressos de les quatre diputacions provincials catalanes, que va ser de 1.089 milions d'euros, va disminuir un 0,7% respecte l'any anterior. La majoria d'operacions són de caràcter corrent.

Les transferències corrents són la principal font d'ingressos de les diputacions, amb un 66,3% del pressupost, i van augmentar el 0,4%. Els impostos directes (12,3% del total), en canvi, disminueixen el 2,5%.

¹⁴ Un 0,9936% de la quota líquida de l'IRPF, un 1,0538% de la recaptació líquida per IVA imputable al territori i un 1,2044% de la recaptació líquida dels impostos especials sobre alcohols, hidrocarburs i labors de tabac.

Quadre 6.3.1

El sector públic local a Catalunya

Classificació econòmica dels ingressos de les diputacions provincials. Pressupostos 2013 i 2014.
Milions €

	2013			2014		% var.	% var.
	Liquidació (a)	Pressupost (b)	%	Pressupost (c)	%	14/13 (c)/(b)	14/13 (c)/(a)
1. Impostos directes	138	138	12,5	134	12,3	-2,5	-2,4
2. Impostos indirectes	96	94	8,5	87	8,0	-7,2	-9,6
3. Taxes i altres ingressos	87	85	7,7	86	7,9	1,0	-1,6
4. Transferències corrents	738	719	65,6	722	66,3	0,4	-2,1
5. Ingressos patrimonials	10	11	1,0	10	0,9	-14,7	-5,9
6. Alienació d'inversions reals	0	0	0,0	0	0,0	--	--
7. Transferències de capital	9	5	0,5	2	0,2	-69,3	-81,1
8. Actius financers	19	12	1,1	21	1,9	75,1	7,6
9. Passius financers	0	33	3,0	27	2,5	-17,1	--
Operacions corrents	1.069	1.046	95,4	1.039	95,4	-0,8	-2,8
Operacions de capital	9	5	0,5	2	0,2	-65,1	-78,5
Operacions financeres	19	45	4,1	48	4,4	7,3	149,2
Total	1.097	1.097	100,0	1.089	100,0	-0,7	-0,8

Font: Ministeri d'Hisenda i Administracions Públiques.

La previsió d'ingressos de la participació de l'IRPF, que és la principal figura tributària de les diputacions amb un 27,9% dels ingressos tributaris, va disminuir el 3,8%. El recàrrec sobre l'IAE, tribut local que aporta el 15,9% del pressupost de tributs, practicament va mantenir-se en els valors del 2013. Finalment, l'ingrés pressupostat de l'IVA, que és el 21,1% dels tributs, es va reduir en un 6,6%.

Quadre 6.3.2

El sector públic local a Catalunya

Detall dels ingressos tributaris de les diputacions provincials. Pressupost 2014.

Milions €

	Total	%	% var. 14/13
Capítol 1. Impostos directes			
IRPF	86	27,9	-3,8
Recàrrec sobre impostos directes	49	15,9	0,0
Total impostos directes	134	43,8	-2,5
Capítol 2. Impostos indirectes			
IVA	65	21,1	-6,6
Impostos especials (*)	22	7,2	-9,1
Total impostos indirectes	87	28,3	-7,2
Capítol 3. Taxes i altres ingressos			
Total taxes i altres ingressos	86	27,9	1,0
Total ingressos tributaris	307	100,0	-3,0

(*) Inclou els impostos especials sobre alcohols, labors de tabac i hidrocarburs.

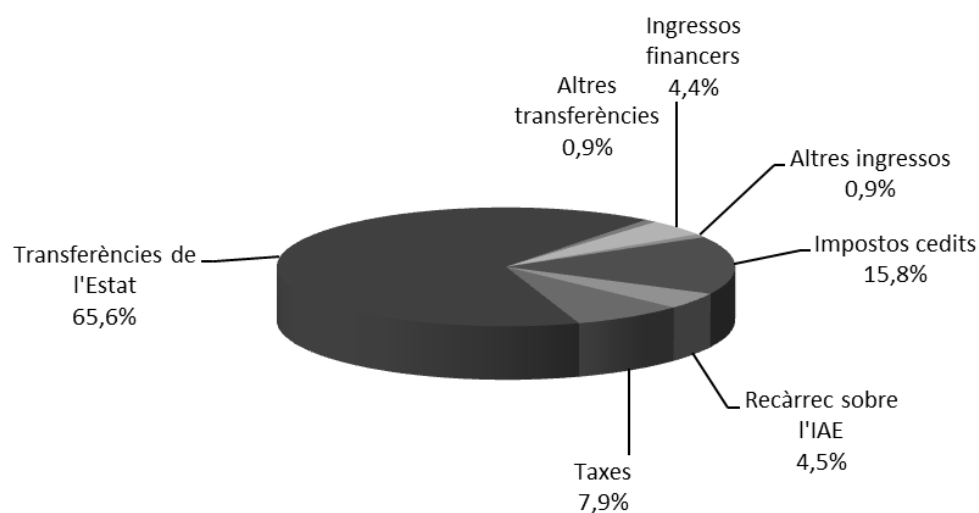
Font: Ministeri d'Hisenda i Administracions Públiques.

Gràfic 6.3.1

El sector públic local a Catalunya

Estructura dels ingressos de les diputacions provincials.

Pressupost 2014.

El pressupost de transferències corrents i de capital de les diputacions per al 2014 va ser de 722 milions d'euros, un 0,1% inferior a l'any anterior. Bàsicament correspon a la participació en els tributs de l'Estat. Les transferències de capital tenen un import poc significatiu.

Quadre 6.3.3

El sector públic local a Catalunya

Detall dels ingressos per transferències a les diputacions provincials. Pressupost 2014.

Milions €

Procedència	Ingressos Corrents	Ingressos de capital	Total		
			Import	%	% var. 14/13
Estat	714	0	714	98,7	0,8
Comunitat autònoma	6	1	7	1,0	-38,4
Altres	2	0	2	0,3	-40,6
Total	722	2	724	100,0	-0,1

Font: Ministeri d'Hisenda i Administracions Públiques.

Finalment, es mostra el detall del pressupost d'ingressos per les diferents diputacions provincials. La Diputació de Barcelona, que concentra un 68,0% dels recursos, va mantenir el seu pressupost. Les altres diputacions van reduir els seus pressupostos en un 4,5% en el cas de la Diputació de Girona, un 2,0% de la Diputació de Tarragona i en un 0,2% el cas de la Diputació de Lleida.

Quadre 6.3.4

El sector públic local a Catalunya

Detall del pressupost d'ingressos per diputacions 2013 i 2014.

Milions €

Diputació provincial	2013			2014		var. 14/13	var. 14/13
	Liquidació (a)	Pressupost (b)	%	Pressupost (c)	%	(c)/(b)	(c)/(a)
Diputació provincial de Barcelona	736	740	67,5	740	68,0	0,0	0,6
Diputació provincial de Girona	117	117	10,6	112	10,2	-4,5	-4,4
Diputació provincial de Lleida	108	103	9,4	102	9,4	-0,2	-5,0
Diputació provincial de Tarragona	137	137	12,5	134	12,3	-2,0	-1,8
Total	1.097	1.097	100,0	1.089	100,0	-0,7	-0,8

Font: Ministeri d'Economia i Hisenda.

Les despeses

De la vessant de la despesa, la disminució del 0,7% respecte el pressupost de 2013 es deu bàsicament a la reducció de les transferències corrents (-6,3%). Les remuneracions del personal, que suposen el 32,5% es van mantenir estables, mentre que les despeses en

béns corrents i serveis, amb un pes del 14,1%, van augmentar un 5,0%. Les despeses en interessos van disminuir el 24,9%.

Si es compara amb la liquidació del 2013, el pressupost de 2014 augmenta en un 11,7%, explicat per les transferències de capital que en el pressupost 2014 són un 82,0% (77 milions d'euros) superiors a la liquidació de 2013.

Quadre 6.3.5

El sector públic local a Catalunya

Classificació econòmica de les despeses de les diputacions provincials. Pressupostos 2013 i 2014.

Milions €

	2013			2014		% var	% var
	Liquidació (a)	Pressupost (b)	%	Pressupost (c)	%	(c)/(b)	(c)/(a)
1. Remuneracions del personal	326	354	32,3	354	32,5	-0,1	8,6
2. Despeses de béns corrents i de serveis	129	146	13,3	154	14,1	5,0	19,4
3. Despeses financeres	11	15	1,3	11	1,0	-24,9	0,0
4. Transferències corrents	259	249	22,7	233	21,4	-6,3	-10,0
5. Fons de contingència	0	0	0,0	12	1,1	--	--
6. Inversions reals	60	66	6,0	60	5,5	-10,0	-0,7
7. Transferències de capital	93	146	13,3	170	15,6	16,0	82,0
8. Actius financers	28	33	3,0	33	3,0	-0,7	16,6
9. Passius financers	68	68	6,2	63	5,8	-8,4	-7,9
Operacions corrents	724	782	71,3	763	70,1	-2,4	5,4
Operacions de capital	153	213	19,4	229	21,1	7,9	49,6
Operacions financeres	96	102	9,3	96	8,8	-5,9	-0,7
Total	974	1.097	100,0	1.089	100,0	-0,7	11,7

Font: Ministeri d'Hisenda i Administracions Públiques.

Les transferències corrents i de capital atorgades per les diputacions provincials van incrementar-se un 1,9%. Els principals destinataris van ser els ajuntaments, les transferències als quals van disminuir el 2,2%. Amb import menys importants, les transferències a famílies i institucions sense ànim de lucre van incrementar-se un 3,3%, i a les comarques, un 2,6%. Per la seva part, les transferències a la Comunitat Autònoma van augmentar un 40,5%.

Quadre 6.3.6

El sector públic local a Catalunya

Detall de les despeses per transferències de les diputacions provincials. Pressupost 2014.

Milions €

Destinació	Despeses corrents	Despeses de capital	Total		
			Import	%	% var. 14/13
Ajuntaments	116	137	252	62,6	-2,2
Consortis	30	1	31	7,6	-2,1
Famílies i institucions sense ànim de lucre	35	3	38	9,5	3,3
Comunitat Autònoma	8	27	35	8,6	40,5
Comarques	21	1	22	5,4	2,6
Altres	25	1	25	6,3	8,9
Total	233	170	403	100,0	1,9

Font: Ministeri d'Hisenda i Administracions Públiques.

La classificació funcional de la despesa de les diputacions provincials mostra la importància de les actuacions de caràcter general. Les transferències a altres administracions públiques concentren el 12,9%, els serveis de caràcter general tenen un pes del 14,1% i l'administració financera i tributària de l'11,6%. Les primeres presenten una reducció del 26,5%,

També és destacable el pressupost destinat a cultura (9,3%), que s'incrementa el 2,8%, educació (5,7%), amb un augment del 7,1%, i serveis socials i promoció social (5,8%), que es redueix un 5,4%.

Quadre 6.3.7

El sector públic local a Catalunya

Classificació funcional de les despeses de les diputacions provincials. Pressupostos 2013 i 2014.

Milions €

	2013			2014		var.	var.
	Liquidació (a)	Pressupost (b)	%	Pressupost (c)	%	(c)/(b)	(c)/(a)
0. Deute públic	77	79	7,2	71	6,5	-10,5	-7,6
1. Servei públics bàsics	96	102	9,3	136	12,5	32,8	41,5
1.1. Seguretat i mobilitat ciutadana	0	0	0,0	0	0,0	--	--
1.2. Habitatge i urbanisme	22	23	2,1	51	4,7	118,7	131,7
1.3. Benestar comunitari	30	34	3,1	36	3,3	8,2	20,4
1.4. Medi ambient	44	45	4,1	49	4,5	7,0	10,8
2. Actuacions de protecció i promoció social	83	78	7,1	85	7,8	9,1	1,8
2.1. Pensions	0	0	0,0	0	0,0	-0,1	-58,8
2.2. Altres prestacions econòmiques a favor d'empleats	2	3	0,3	3	0,3	0,0	47,9
2.3. Serveis socials i promoció social	70	66	6,0	63	5,8	-5,4	-10,0
2.4. Foment de la ocupació	11	8	0,8	19	1,7	129,2	69,6
3. Producció de bens públics de caràcter preferent	203	209	19,1	223	20,5	6,8	10,1
3.1. Sanitat	29	39	3,5	38	3,5	-1,2	31,6
3.2. Educació	60	58	5,2	62	5,7	7,1	3,1
3.3. Cultura	95	98	9,0	101	9,3	2,8	6,1
3.4. Esport	19	15	1,3	22	2,1	53,6	19,1
4. Actuacions de caràcter econòmic	113	124	11,3	129	11,8	4,1	14,1
4.1. Agricultura, ramaderia i pesca	1	1	0,1	1	0,1	39,0	24,8
4.2. Indústria i energia	0	0	0,0	0	0,0	--	--
4.3. Comerç, turisme i petites i mitjanes empreses	40	39	3,5	42	3,9	9,4	6,5
4.4. Transport públic	1	0	0,0	0	0,0	20,2	-75,5
4.5. Infraestructures	62	74	6,7	73	6,7	-1,7	16,8
4.6. Investigació, desenvolupament i innovació	1	1	0,1	1	0,1	1,2	50,2
4.9. Altres actuacions de caràcter econòmic	9	10	0,9	12	1,1	25,3	35,1
9. Actuacions de caràcter general	402	504	46,0	444	40,8	-11,8	10,6
9.1. Òrgans de govern	24	26	2,4	23	2,1	-9,4	-2,2
9.2. Serveis de caràcter general	115	160	14,6	154	14,1	-3,8	34,0
9.3. Administració financera i tributària	119	127	11,6	127	11,6	-0,2	6,7
9.4. Transferències a altres administracions públiques	145	192	17,5	141	12,9	-26,5	-2,7
Total	974	1.097	100,0	1.089	28,8	-0,7	11,7

Font: Ministeri d'Hisenda i Administracions Públiques.

6.4. Els pressupostos dels consells comarcals i de l'àrea metropolitana

El consell comarcal exerceix les seves competències en els termes establerts en el text refós de la Llei d'organització comarcal de Catalunya. D'altra banda, les entitats metropolitanes es creen per Llei del Parlament de Catalunya i són ens locals de caràcter instrumental.

La comarca es constitueix com una entitat local formada per l'agrupació de municipis, que té personalitat jurídica i plena capacitat i autonomia per al compliment dels seus fins. El seu

govern i administració correspon al consell comarcal, integrat pels consellers comarcals i el president del consell. Les comarques són creades per Llei del Parlament de Catalunya, i, tot i que actualment n'hi ha 42 amb la creació del Moianès, al 2013 i al 2014 encara hi havia 41.

L'Àrea Metropolitana de Barcelona és un ens creat per la llei 31/2010, del 3 d'agost, de l'Àrea Metropolitana de Barcelona. Aglutina les dues entitats metropolitanes anteriors, l'Entitat Metropolitana del Transport, que prestava serveis de transport públic de viatgers, i l'Entitat Metropolitana de Serveis Hidràulics i Tractament de Residus, amb serveis d'abastament, tractament i evacuació d'aigües i de tractament i eliminació de residus. També absorbeix la Mancomunitat de municipis de l'àrea Metropolitana de Barcelona, que s'encarregava de prestar serveis des de l'exercici en comú de les competències municipals: desenvolupar infraestructures de vertebració territorial, promoció econòmica, assistència tècnica especialment en matèria de planificació urbanística, etc. L'Àrea Metropolitana de Barcelona assumeix totes les competències d'aquests ens, en una nova fórmula organitzativa institucionalitzada que engloba tot un conjunt de serveis metropolitans.

Les dades dels pressupostos dels consells comarcals per al 2014 no són comparables amb les de l'any anterior perquè per a aquest any no es disposa de les dades de 4 comarques, en canvi al 2013 es va disposar de les dades de totes les comarques. D'aquesta manera, el volum total dels pressupostos de les comarques és més elevat el 2013 que el 2014 i no reflecteix l'evolució real. L'evolució homogènia indica un descens del 3,1% del pressupost.

El pressupost dels consells comarcals l'any 2014 va ser de 404 milions d'euros. Al seu torn, l'Àrea Metropolitana de Barcelona va tenir un pressupost de 608 milions, el 5,8% superior a l'any 2013.

Quadre 6.4.1

El sector públic local a Catalunya

Detall del pressupost d'ingressos dels consells comarcals i l'àrea metropolitana 2013 i 2014.

Milions €

	2013		2014		%var. 14/13 (b)/(a)
	Pressupost (b)	%	Pressupost (b)	%	
Alt Camp	6	1,3	5	1,3	-15,4
Alt Empordà	19	4,1	17	4,2	-11,6
Alt Penedès	6	1,3	7	1,6	6,3
Alt Urgell	5	1,0	5	1,3	6,9
Alta Ribagorça	3	0,5	4	0,9	40,6
Anoia	11	2,4	11	2,7	-4,4
Bages	10	2,2	11	2,8	8,4
Baix Camp	10	2,2	10	2,4	-7,1
Baix Ebre	9	1,9	10	2,4	6,3
Baix Empordà	18	3,8	18	4,4	1,5
Baix Llobregat	24	5,2	22	5,4	-10,6
Baix Penedès	7	1,5	8	1,9	9,8
Barcelonès	22	4,7	18	4,6	-16,5
Berguedà	11	2,4	12	3,0	8,5
Cerdanya	5	1,1	5	1,3	-2,1
Conca de Barberà	6	1,4	7	1,7	7,9
Garraf	3	0,7	4	0,9	11,2
Garrigues	6	1,2	5	1,2	-16,6
Garrotxa	12	2,6	15	3,8	24,3
C. Generau d'Aran (*)	26	5,6	0	0,0	--
Gironès	16	3,3	15	3,8	-0,5
Maresme	29	6,2	29	7,2	0,6
Montsià	6	1,3	6	1,4	-4,8
Noguera	6	1,3	6	1,6	2,3
Osona	28	6,0	25	6,2	-10,7
Pallars Jussà	11	2,3	9	2,2	-14,2
Pallars Sobirà	7	1,4	8	2,0	23,1
Pla d'Urgell	10	2,1	10	2,4	-4,7
Pla de l'Estany	7	1,6	8	1,9	4,0
Priorat	4	0,9	4	1,1	0,9
Ribera d'Ebre (*)	6	1,2	0	0,0	--
Ripollès	8	1,6	8	1,9	1,7
Segarra (*)	6	1,2	0	0,0	--
Segrià	8	1,8	10	2,5	21,8
Selva	28	6,1	25	6,2	-12,0
Solsonès	14	2,9	11	2,8	-17,3
Tarragonès	15	3,3	14	3,4	-11,5
Terra Alta	3	0,7	3	0,8	-11,1
Urgell	5	1,0	4	1,1	-7,8
Vallès Occidental	17	3,7	16	4,1	-5,2
Vallès Oriental (*)	14	3,0	0	0,0	--
Total Comarques	469	100,0	404	100,0	304,1
Àrea metropolitana de Barcelona	574		608		5,8
Total	1.043		1.012		-3,0

(*) No es disposa de les dades dels pressupostos dels consells comarcals de la Generau d'Aran, la Ribera d'Ebre, la Segarra i el Vallès Oriental.

Font: Ministeri d'Hisenda i Administracions Públiques.

Els ingressos

La naturalesa dels recursos de què disposen els consells comarcals catalans per a l'exercici de les seves competències està definida en el Decret legislatiu 4/2003, de 4 de novembre, pel qual s'aprova el text refós de la Llei de l'organització comarcal de Catalunya, excepte el Consell General d'Aran¹⁵. Concretament, els recursos comarcals són els següents:

- Els ingressos tributaris, que són les taxes per la prestació de serveis o la realització d'activitats de la seva competència, i les contribucions especials per a l'execució d'obres o per a l'establiment, l'ampliació o la millora de serveis de la competència comarcal;
- Els ingressos no tributaris, com ara les subvencions, les operacions de crèdit, els ingressos de dret privat i les multes;
- Les participacions en els ingressos de l'Estat i de la Generalitat, establertes a favor de les comarques (en el segon cas, el Fons de Cooperació Local).

Segons aquesta Llei, els consells comarcals també es poden nodrir de participacions en els ingressos provincials en el cas que assumeixin competències de les diputacions, i en els ingressos dels municipis de la comarca. Tot i així, aquesta Llei explicita, d'una banda, que els consells comarcals no poden exigir cap mena de recurs de caràcter impositiu i, d'altra banda, que el règim financer de les entitats supramunicipals no alterarà el propi dels ajuntaments que les integrin. Així doncs, el marc legal de les finances comarcals és molt reduït i es limita bàsicament a taxes, contribucions especials, subvencions, participació en ingressos de la Generalitat i operacions de crèdit. Atès que la capacitat recaptadora de les taxes i les contribucions especials és limitada i que el recurs a l'endeutament de les comarques és reduït, el marge d'actuació de les finances comarcals se centra bàsicament en les transferències, la majoria de les quals provenen del pressupost de la Generalitat.

La llei 1/2015, del 5 de febrer, del règim especial d'Aran el Consell General d'Aran estableix un fons per al finançament del Consell General d'Aran per exercir les competències que han estat transferides al marge d'altres assignacions. El Consell General d'Aran es pot finançar

¹⁵ El Consell General d'Aran es regeix per la seva legislació específica, sens perjudici de l'aplicació supletòria de les disposicions per a la resta del territori.

també amb ingressos del dret privat, taxes, contribucions especials, successions i altres ingressos. A més pot rebre aportacions dels municipis aranesos i pot participar en els tributs d'altres àmbits administratius, a banda dels recursos descrits anteriorment. Per últim, ha de participar en els ingressos de les noves divisions territorials de Catalunya que estableixen els articles 90 i 91 de l'Estatut d'autonomia de Catalunya, en la mateixa proporció en què exerceixi les seves competències.

Els recursos que obtenen els consells comarcals procedeixen principalment de transferències. Els consells comarcals reben unes transferències corrents de la Generalitat per mitjà del Fons de Cooperació Local de Catalunya, que es distribueixen entre comarques atenent bàsicament a criteris de població i solidaritat interterritorial; d'altra banda, també cal assenyalar la importància del Pla Únic d'Obres i Serveis de Catalunya (PUOSC) com a font de finançament comarcal, que s'instrumenta com un element de cooperació econòmica per a la realització d'obres i serveis de competència municipal i que es distribueix territorialment per comarques.

En el pressupost dels consells comarcals, les transferències corrents van suposar el 72,0%. Les taxes i altres ingressos van ser el 18,0% dels ingressos, i les transferències de capital el 9,0%. Com s'ha comentat anteriorment, les dades no són comparables i no reflecteixen l'evolució real entre ambdós anys.

Quadre 6.4.2

El sector públic local a Catalunya

Classificació econòmica dels ingressos dels consells comarcals. Pressupostos 2013 i 2014.

Milions d'euros

	2013			2014		% var. 14/13 (c)/(b)	% var. 14/13 (c)/(b)
	Liquidació (a)	Pressupost (b)	%	Pressupost (c)	%		
1. Impostos directes	0	0	0,0	0	0,0	--	--
2. Impostos indirectes	0	0	0,0	0	0,0	--	--
3. Taxes i altres ingressos	75	78	16,6	73	18,0	-6,3	-2,6
4. Transferències corrents	324	332	70,9	291	72,0	-12,5	-10,2
5. Ingressos patrimonials	4	4	0,8	3	0,8	-13,2	-16,4
6. Alienació d'inversions reals	0	0	0,0	0	0,0	--	--
7. Transferències de capital	25	51	10,8	36	9,0	-28,7	45,1
8. Actius financers	0	4	0,9	0	0,1	-92,1	26,8
9. Passius financers	1	0	0,1	0	0,1	0,0	-32,3
Operacions corrents	402	413	88,2	367	90,8	-11,3	-8,8
Operacions de capital	25	51	10,8	36	9,0	-28,3	45,9
Operacions financeres	1	5	1,0	1	0,2	-83,5	-15,0
Total	428	469	100,0	404	100,0	-13,9	0,0

(*) No es disposa de les dades dels pressupostos dels consells comarcals de la Generalitat d'Aran, la Ribera d'Ebre, la Segarra i el Vallès Oriental.

Font: Ministeri d'Hisenda i Administracions Públiques.

Pel que fa al finançament l'Àrea Metropolitana de Barcelona, la Llei 31/2010, del 3 d'agost, de l'Àrea Metropolitana de Barcelona, deroga allò establert per la Llei 7/1987, del 4 d'abril, per la qual s'estableixen i regulen actuacions públiques especials en la conurbació de Barcelona i en les comarques compreses dins la seva zona d'influència directa. La llei determina que l'Àrea Metropolitana de Barcelona es pot finançar per mitjà dels recursos següents:

- ingressos procedents del patrimoni i altres ingressos de dret privat
- recàrrec sobre l'impost sobre béns immobles, establert per la legislació d'hisendes locals per a les àrees metropolitanes
- altres recàrrecs sobre els impostos dels municipis o la Generalitat creats d'acord amb la legislació reguladora de les hisendes locals
- taxes i preus públics per a prestar serveis i per a dur a terme activitats de la seva competència
- cànon i altres drets a favor seu per a explotar serveis públics i utilitzar el domini públic metropolità
- quotes urbanístiques i contribucions especials per a executar obres i per a establir, millorar o ampliar els serveis
- el producte de multes i sancions

- transferències de la Generalitat i d'altres ens supramunicipals pel que fa a les delegacions de competències que s'acordin
- la participació en els tributs de l'Estat i de la Generalitat, en els termes establerts per la legislació reguladora de les hisendes locals
- aportacions dels municipis que la integren,
- subvencions i altres ingressos de dret públic
- el producte de les operacions de crèdit
- recursos procedents de la Unió Europea i de programes comunitaris,
- qualsevol altre recurs creat per a finançar l'Àrea Metropolitana de Barcelona.

Les transferències corrents són la principal font de recursos, amb el 51,0% dels ingressos totals, seguides de les taxes i altres ingressos, amb el 22,7%. Els impostos directes, amb el Tribut de la mobilitat (recàrrec aplicat sobre l'IBI) tenen un pes del 15,5%. L'increment del 5,8% dels ingressos de l'Àrea Metropolitana de Barcelona s'explica pels augments de les transferències corrents (3,2%) i de les taxes i altres ingressos (4,7%), principalment.

Quadre 6.4.3

El sector públic local a Catalunya

Classificació econòmica dels ingressos de l'àrea metropolitana. Pressupostos 2013 i 2014.

Milions €

	2013			2014		% var.	% var.
	Liquidació (a)	Pressupost (b)	%	Pressupost (c)	%	14/13 (c)/(b)	14/13 (c)/(b)
1. Impostos directes	99	94	16,4	98	15,5	3,5	-1,5
2. Impostos indirectes	0	0	0,0	0	0,0	--	--
3. Taxes i altres ingressos	157	138	24,1	145	22,7	4,7	-7,9
4. Transferències corrents	264	310	54,0	320	51,0	3,2	21,3
5. Ingressos patrimonials	16	14	2,4	15	2,3	9,0	-5,8
6. Alienació d'inversions reals	0	0	0,0	0	0,0	--	--
7. Transferències de capital	2	7	1,1	9	1,1	43,6	316,2
8. Actius financers	5	0	0,0	0	0,0	--	--
9. Passius financers	0	11	1,9	21	1,8	86,5	--
Operacions corrents	536	557	96,9	578	95,1	3,8	7,7
Operacions de capital	2	7	1,1	9	1,6	43,6	282,6
Operacions financeres	5	11	1,9	21	3,4	86,5	289,1
Total	544	574	100,0	608	100,0	5,8	11,7

Font: Ministeri d'Hisenda i Administracions Públiques.

Les despeses

El pressupost de despeses de 2014 és un 13,2% inferior al de 2013. Aquest fet s'explica per la disminució en 53 milions d'euros de les despeses corrents que suposen una variació negativa del 13,1% del pressupost.

El 47,8% de les despeses dels consells comarcals són del capítol de despeses corrents i de serveis. El 23,8% corresponen a les remuneracions del personal i el 15,8% a les transferències corrents.

Si es té en compte la variació entre la liquidació del pressupost de despeses de 2013 i el pressupost de despeses de 2014, s'observa que aquest últim augmenta un 1,5% degut a l'augment de les operacions de capital que passen de 35 milions d'euros a la liquidació del 2013 a 45 milions d'euros al pressupost 2014.

Quadre 6.4.4

El sector públic local a Catalunya

Classificació econòmica de les despeses dels consells comarcals. Pressupostos 2013 i 2014.

Milions €

	2013			2014		% var.	% var.
	Liquidació (a)	Pressupost (b)	%	Pressupost (c)	%	14/13 (c)/(b)	14/13 (c)/(b)
1. Remuneracions del personal	92	107	22,9	96	23,8	-10,0	3,9
2. Despeses de béns corrents i de serveis	188	213	45,7	193	47,8	-9,2	2,7
3. Despeses financeres	1	2	0,5	2	0,4	-24,1	10,6
4. Transferències corrents	76	86	18,6	64	15,8	-26,1	-16,1
6. Inversions reals	14	35	7,5	30	7,5	-12,6	116,0
7. Transferències de capital	21	19	4,0	15	3,7	-20,4	-28,4
8. Actius financers	0	0	0,1	0	0,1	-9,4	291,1
9. Passius financers	5	3	0,8	4	1,0	9,9	-20,1
Operacions corrents	358	408	87,7	355	87,8	-13,1	-1,0
Operacions de capital	35	53	11,5	45	11,2	-15,4	29,7
Operacions financeres	5	4	0,8	4	1,0	8,1	-14,8
Total	398	465	100,0	404	100,0	-13,2	1,5

(*) No es disposa de les dades dels pressupostos dels consells comarcals de la Generalitat d'Aran, la Ribera d'Ebre, la Segarra i el Vallès Oriental.

Font: Ministeri d'Hisenda i Administracions Públiques.

La classificació funcional de la despesa dels consells comarcals de manifest la importància dels serveis de l'Estat del benestar. Dediquen el 23,3% del pressupost total a educació, el 23,2% a benestar comunitari i el 15,0% als serveis socials i promoció social.

La reducció del 13,2% del pressupost al 2014 té com a principal causa la disminució del pressupost en producció de béns públics de caràcter preferent que passen de ser 138

milions d'euros al 2013 a 107 milions d'euros al 2014. En sanitat es redueix el pressupost en 13 milions d'euros, en educació 14 milions d'euros i en cultura 3 milions d'euros.

Quadre 6.4.5

El sector públic local a Catalunya

Classificació funcional de les despeses dels consells comarcals. Pressupostos 2013 i 2014.

Milions €

	2013			2014		% var.	% var.
	Liquidació (a)	Pressupost (b)	%	Pressupost (c)	%	(c)/(b)	(c)/(b)
0. Deute públic	4	4	0,8	4	0,9	-0,1	-12,4
1. Servei públics bàsics	121	139	29,9	131	32,5	-5,6	8,5
1.1. Seguretat i mobilitat ciutadana	1	1	0,2	0	0,0	-82,8	-83,2
1.2. Habitatge i urbanisme	20	17	3,7	16	4,1	-5,2	-17,5
1.3. Benestar comunitari	82	89	19,1	94	23,2	5,3	14,0
1.4. Medi ambient	18	32	6,9	21	5,2	-34,3	16,8
2. Actuacions de protecció i promoció social	64	76	16,3	70	17,3	-7,7	8,9
2.1. Pensions	0	0	0,1	0	0,1	11,0	15,3
2.2. Altres prestacions econòmiques a favor d'empleats	0	0	0,0	0	0,1	82,7	112,7
2.3. Serveis socials i promoció social	57	68	14,6	61	15,0	-10,9	6,9
2.4. Foment de la ocupació	7	7	1,5	8	2,1	19,7	22,7
3. Producció de bens públics de caràcter preferent	122	138	29,7	107	26,6	-22,2	-12,0
3.1. Sanitat	20	20	4,3	7	1,7	-65,0	-64,8
3.2. Educació	94	108	23,2	94	23,3	-13,1	-0,2
3.3. Cultura	7	9	1,9	6	1,4	-34,8	-16,3
3.4. Esport	1	1	0,2	1	0,2	-43,5	-40,8
4. Actuacions de caràcter econòmic	21	27	5,7	23	5,6	-15,2	6,9
4.1. Agricultura, ramaderia i pesca	0	0	0,1	0	0,1	-52,2	-37,8
4.2. Indústria i energia	0	0	0,0	0	0,0	-1,0	0,5
4.3. Comerç, turisme i petites i mitjanes empreses	8	11	2,4	8	1,9	-30,5	-9,9
4.4. Transport públic	3	4	0,8	3	0,8	-13,2	-1,8
4.5. Infraestructures	6	9	1,9	9	2,2	0,7	39,7
4.6. Investigació, desenvolupament i innovació	0	0	0,0	0	0,0	-96,3	-98,1
4.9. Altres actuacions de caràcter econòmic	2	3	0,5	3	0,6	4,6	13,0
9. Actuacions de caràcter general	65	82	17,6	69	17,1	-15,7	5,9
9.1. Òrgans de govern	9	10	2,1	8	2,1	-13,8	-3,2
9.2. Serveis de caràcter general	38	48	10,3	40	9,9	-16,6	3,8
9.3. Administració financera i tributària	6	7	1,5	6	1,5	-10,0	2,1
9.4. Transferències a altres administracions públiques	12	18	3,8	15	3,6	-16,7	20,8
Total	398	465	100,0	404	100,0	-13,2	1,5

Oriental.

Font: Ministeri d'Hisenda i Administracions Públiques.

Pel que fa a l'Àrea Metropolitana de Barcelona, les transferències corrents, amb el 42,0% del total, es van reduir un 1,9%. En canvi, les despeses de béns i serveis, amb el 34,1% del pressupost total, es van incrementar un 4,5%.

En conjunt, les despeses de l'AMB presenten un increment del 5,8% respecte el pressupost de l'any anterior. En destaca, l'augment de les operacions de capital que és de 45 milions d'euros, aproximadament, el que suposa un 66,8% més que al pressupost de 2013.

Quadre 6.4.6

El sector públic local a Catalunya

Classificació econòmica de les despeses de l'àrea metropolitana. Pressupostos 2013 i 2014.

Milions €

	2013			2014		% var. 14/13	% var. 14/13
	Liquidació (a)	Pressupost (b)	%	Pressupost (c)	%	(c)/(b)	(c)/(b)
1. Remuneracions del personal	28	28	4,9	28	4,6	0,3	1,3
2. Despeses de béns corrents i de serveis	193	198	34,5	207	34,1	4,5	7,3
3. Despeses financeres	1	1	0,3	1	0,1	-48,8	29,7
4. Transferències corrents	260	260	45,3	255	42,0	-1,9	-1,9
6. Inversions reals	14	13	2,2	40	6,6	219,7	182,3
7. Transferències de capital	58	54	9,4	71	11,6	31,0	21,7
8. Actius financers	2	2	0,3	2	0,3	0,0	-1,8
9. Passius financers	24	18	3,1	4	0,6	-80,1	-85,5
Operacions corrents	482	488	85,0	492	80,9	0,7	2,0
Operacions de capital	72	66	11,6	111	18,2	66,8	53,4
Operacions financeres	26	20	3,4	6	0,9	-72,0	-79,0
Total	580	574	100,0	608	100,0	5,8	4,8

Font: Ministeri d'Hisenda i Administracions Públiques.

A nivell de classificació funcional, el gruix de la despesa de l'Àrea Metropolitana de Barcelona es dedica a benestar comunitari, amb un 36,2% del pressupost, i a transport públic, amb el 35,0%. La primera funció ha incrementat el seus recursos el 0,7% mentre que la segona, els ha incrementat el 0,2%.

S'ha de recordar que l'AMB incorpora, a partir de l'aplicació de la llei 31/2010, del 3 d'agost, de l'Àrea Metropolitana de Barcelona, l'Entitat Metropolitana del Transport, que prestava serveis de transport públic de viatgers, i l'Entitat Metropolitana de Serveis Hidràulics i Tractament de Residus, amb serveis d'abastament, tractament i evacuació d'aigües i de tractament i eliminació de residus. Així com la Mancomunitat de municipis de l'àrea Metropolitana de Barcelona, que s'encarregava de prestar serveis des de l'exercici en comú de les competències municipals.

Quadre 6.4.7

El sector públic local a Catalunya

Classificació funcional de les despeses de l'àrea metropolitana. Pressupostos 2013 i 2014.

Milions €

	2013			2014		% var.	% var.
	Liquidació (a)	Pressupost (b)	%	Pressupost (c)	%	14/13 (c)/(b)	14/13 (c)/(b)
0. Deute públic	25	19	3,3	4	0,7	-77,8	-82,8
1. Servei públics bàsics	278	274	47,7	322	52,9	17,3	15,7
1.1. Seguretat i mobilitat ciutadana	0	0	0,0	0	0,0	--	--
1.2. Habitatge i urbanisme	53	39	6,8	84	13,8	113,6	56,9
1.3. Benestar comunitari	210	219	38,0	220	36,2	0,7	4,9
1.4. Medi ambient	15	17	2,9	18	3,0	8,4	20,8
2. Actuacions de protecció i promoció social	8	8	1,3	8	1,2	-2,8	-3,6
2.1. Pensions	0	0	0,0	0	0,0	--	--
2.2. Altres prestacions econòmiques a favor d'empleats	0	0	0,0	0	0,0	--	--
2.3. Serveis socials i promoció social	0	0	0,0	0	0,0	--	--
2.4. Foment de la ocupació	8	8	1,3	8	1,2	-2,8	-3,6
3. Producció de bens públics de caràcter preferent	0	0	0,0	0	0,0	--	--
3.1. Sanitat	0	0	0,0	0	0,0	--	--
3.2. Educació	0	0	0,0	0	0,0	--	--
3.3. Cultura	0	0	0,0	0	0,0	--	--
3.4. Esport	0	0	0,0	0	0,0	--	--
4. Actuacions de caràcter econòmic	220	218	37,9	219	36,0	0,5	-0,5
4.1. Agricultura, ramaderia i pesca	0	0	0,0	0	0,0	--	--
4.2. Indústria i energia	0	0	0,0	0	0,0	--	--
4.3. Comerç, turisme i petites i mitjanes empreses	2	2	0,3	2	0,3	0,0	0,0
4.4. Transport públic	215	212	37,0	213	35,0	0,2	-1,0
4.5. Infraestructures	2	2	0,3	2	0,2	0,0	0,0
4.6. Investigació, desenvolupament i innovació	0	0	0,0	0	0,0	--	--
4.9. Altres actuacions de caràcter econòmic	2	2	0,3	3	0,4	33,6	58,9
9. Actuacions de caràcter general	50	55	9,6	55	9,1	0,0	11,8
9.1. Òrgans de govern	4	4	0,8	4	0,7	-0,6	7,5
9.2. Serveis de caràcter general	31	31	5,4	34	5,6	8,8	10,0
9.3. Administració financera i tributària	2	2	0,4	4	0,7	104,5	95,3
9.4. Transferències a altres administracions públiques	13	18	3,1	13	2,1	-27,3	3,0
Total	580	574	100,0	608	100,0	5,8	4,8

Oriental.

Font: Ministeri d'Hisenda i Administracions Públiques.

7. L'ADMINISTRACIÓ DE L'ESTAT A CATALUNYA

El capítol de l'Informe Econòmic i Financer sobre l'administració de l'Estat a Catalunya està dividit en dos apartats. En el primer s'exposen els trets generals i les principals magnituds de la Llei de pressupostos generals de l'Estat per al 2016, en particular en relació amb l'estructura d'ingressos, les polítiques de despesa, el compte financer de l'Estat i, finalment, les transferències que es preveu que rebin les comunitats autònomes, tant les corresponents al model de finançament com la resta de transferències.

Atès que la llei 48/2015, de 29 d'octubre, dels pressupostos generals de l'Estat per a l'any 2016 es va aprovar abans que ens anys anteriors, aquest informe pren de referència els pressupostos generals de l'Estat aprovats i no el projecte de pressupost com en anys anteriors. La Generalitat, en canvi, elabora els pressupostos de l'any 2016 més tard de l'habitual, durant el propi any en curs, ja que el 15 de desembre de 2015 va aprovar una pròrroga dels pressupostos de 2015, mentre no entrin en vigor els del 2016.

En el segon apartat s'analitzen, per una banda, les inversions de l'Estat a Catalunya en els darrers anys i es presenten les xifres de les transferències de capital liquidades de l'Estat adreçades a la Generalitat i a les corporacions locals catalanes.

7.1. Les grans magnituds dels pressupostos generals de l'Estat per al 2016

Àmbit dels pressupostos de l'Estat

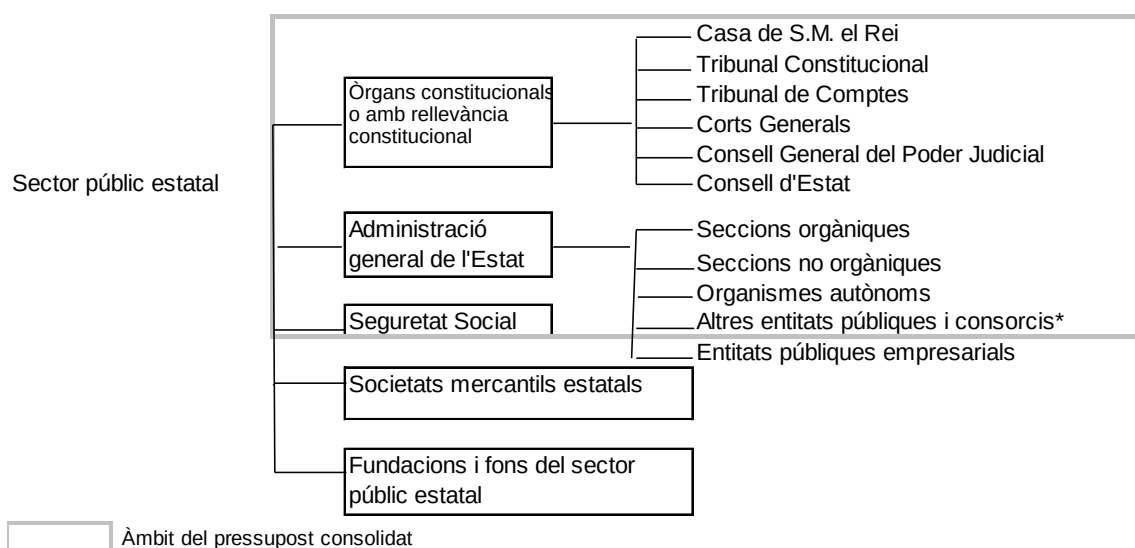
L'article 1 de la Llei de Pressupostos Generals de l'Estat per al 2016 estableix que els Pressupostos Generals de l'Estat estan compostos per:

- a) El pressupost de l'Estat.
- b) Els pressupostos dels organismes autònoms de l'Administració General de l'Estat.
- c) El pressupost de la Seguretat Social.
- d) Els pressupostos de les agències estatals.
- e) Els pressupostos dels organismes públics la normativa específica dels quals atorgui caràcter limitador als crèdits del seu pressupost de despeses.
- f) Els pressupostos de la resta d'entitats del sector públic administratiu estatal.

- g) Els pressupostos dels fons sense personalitat jurídica als què es refereix l'article 2.2 de la Llei 47/2003, de 26 de novembre, General Pressupostària.
- h) Els pressupostos de les societats mercantils estatals.
- i) Els pressupostos de les fundacions del sector públic estatal.
- j) Els pressupostos de les entitats públiques empresarials i la resta d'organismes públics d'aquesta naturalesa.

Figura 7.1.1

Les grans magnituds dels pressupostos generals de l'Estat per al 2016

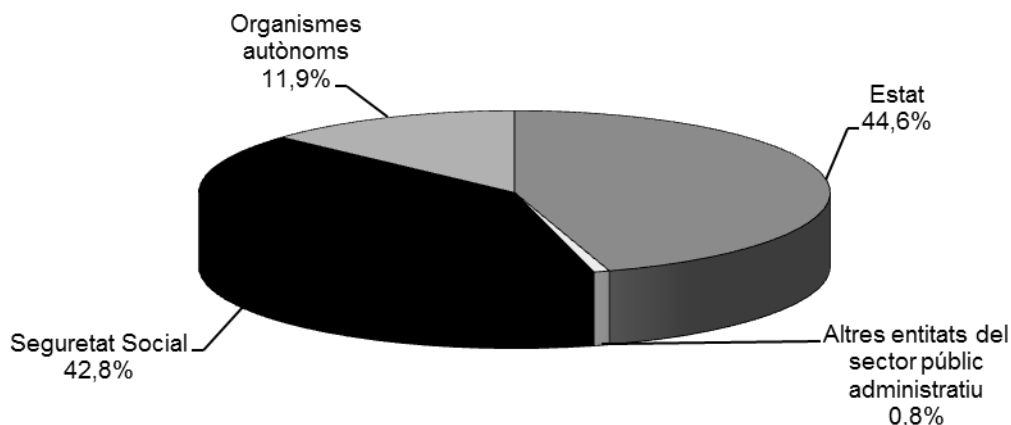
* S'integren dins del pressupost consolidat les entitats de Dret públic i els consorcis amb altres Administracions Públiques que no tinguin com a finalitat la producció en règim de mercat, que efectuïn operacions de redistribució de renda i de la riquesa nacional o que no es financin majoritàriament amb ingressos comercials (article 3.1 de la Llei 47/2003).

Segons els pressupostos generals de l'Estat de 2016, la despesa consolidada de l'Estat (seccions i òrgans constitucionals) representa el 44,6% de la despesa total consolidada, 0,6 punts menys que l'any anterior. Els pressupost de la Seguretat Social representa un 42,8% del total, i mostra un augment de 2 punts respecte el 2015; els pressupostos dels organismes autònoms, amb molt menys pes sobre el total, perden 1,3 punts i l'any 2016 els correspon un 11,9% de la despesa total.

Gràfic 7.1.1

Les grans magnituds dels pressupostos generals de l'Estat per al 2016

Distribució del pressupost consolidat de despeses

Font: pressupostos generals de l'Estat per al 2016.

Les previsions macroeconòmiques

L'escenari macroeconòmic que acompanya els pressupostos de l'Estat per al 2016 preveu un context de certa recuperació de l'economia espanyola, amb creixements interanuals del 3,3% el 2015 i del 3,0% el 2016.

Les previsions macroeconòmiques fetes pel Ministeri i incloses als pressupostos generals de l'Estat presenten una millora fet que confirmaria el canvi de cicle que s'apuntava l'any anterior. La demanda nacional creix per tercer any consecutiu, tot i que es ralentitza, i passa del 3,3% el 2015 a una previsió del 2,9% l'any 2016. Aquest increment ve motivat tant per l'augment del consum intern com per la inversió, que es preveu que el 2016 creixi un 5,4%, més del doble que el consum final nacional (2,3%). El sector exterior, que l'any 2014 encara mostrava un petit retrocés en la seva aportació al PIB (-0,8%), s'estabilitza i es preveu que pràcticament no variï ni el 2015 com el 2016, ja que les importacions i les exportacions tindran una variació molt similar amb augments del 6,4% i 6% respectivament.

Durant el 2015 s'han mantingut les mesures de control i contenció de la despesa pública per complir amb les necessitats de consolidació fiscal, de manera que el consum de les administracions públiques presenta un lleu increment del 0,1%. Seguint la mateixa tònica, el

2016 està previst que augmenti un 0,3%, percentatge compatible amb el compliment a la senda de consolidació fiscal establerta per la UE.

Pel que fa al mercat de treball, la taxa d'atur segueix la tendència que s'intuïa l'any anterior i es preveu que es redueixi progressivament, uns 2 punts per any. Les previsions incorporades a l'escenari macroeconòmic estableixen que tot i la millora del mercat de treball, la taxa d'atur encara se situarà per sobre del 20% l'any 2015 (22%) i just per sota el 2016 (19,7%). L'escenari també preveu que la flexibilitat del mercat de treball permeti una moderació del cost laboral unitari el 2015, amb una variació del 0,3%, que augmentaria fins a l'1,5% el 2016.

Quadre 7.1.1

Les grans magnituds dels pressupostos generals de l'Estat per al 2016

Escenari macroeconòmic

% variació respecte l'any anterior excepte si s'indica el contrari

	2014	2015	2016
Despesa en consum final nacional	1,8	2,6	2,3
Despesa en consum nacion privat ¹	2,4	3,4	3,0
Despesa en consum final de les Adm. Públiques	0,1	0,1	0,3
Formació bruta de capital	4,2	6,2	5,4
Demanda nacional	2,2	3,3	2,9
Exportació de béns i serveis	4,2	5,5	6,0
Importació de béns i serveis	7,6	6,0	6,4
Saldo exterior (contribució al creixement del PIB)	-0,8	0,0	0,1
PIB real	1,4	3,3	3,0
Ocupació total ²	1,2	3,0	3,0
Cost laboral unitari	-0,4	0,3	1,5
Taxa d'atur (% població activa)	24,4	22,0	19,7

¹ Inclou a les llars i a les institucions sense ànim de lucre al servei de les llars

² segons EPA

Font: pressupostos generals de l'Estat per al 2016.

Les principals magnituds

L'elaboració i aprovació dels pressupostos de l'Estat per al 2016 s'emmarquen en un context més favorable que en anys anteriors i continua essent prioritari el compliment dels compromisos de consolidació fiscal amb la Unió Europea. L'objectiu de la política fiscal passa per la reactivació de l'economia, la generació d'ocupació i la millora de la competitivitat de les empreses. Simultàniament, es persegueix aconseguir els recursos necessaris per garantir el manteniment de l'Estat del Benestar. L'any 2015 es va començar a implementar la primera fase de la reforma tributària que pretén incentivar creixement

econòmic amb una reducció de la pressió fiscal. La segona i darrera fase d'implementació de la reforma havia de començar l'1 de gener de 2016 però es va anticipar a l'1 de juliol de 2015. Tot i això la reforma tindrà impacte en les xifres de 2016.

L'acord del Consell de Ministres del 10 de juliol de 2015 va fixar els objectius d'estabilitat pressupostària i de deute públic per al conjunt de les administracions públiques per al període 2016-2018. Els objectius, que van ser aprovats posteriorment pel Congrés i el Senat els dies 14 i 16 de juliol, concreten la senda de consolidació fiscal per tal de complir les directrius de la Comissió Europea.

L'objectiu de dèficit aprovat per al conjunt del sector públic per a l'any 2016 és del 2,8% del PIB, fet que suposa situar el dèficit per sota del 3% i per tant, sortir del procediment de dèficit excessiu que marca la UE. Aquests objectius es reparteixen entre administracions tal i com mostra el quadre 7.1.2. Les corporacions locals, igual que en anys anteriors, tenen un objectiu d'equilibri pressupostari.

Quadre 7.1.2

Les grans magnituds dels pressupostos generals de l'Estat per al 2016

Objectiu d'estabilitat pressupostària

Capacitat (+) o Necessitat (-) de finançament

% PIB	Pressupost 2016 i Acord de Govern 10/07/2015			
	2015	2016	2017	2018
Administracions centrals	-3,5	-2,5	-1,3	-0,3
Estat i organismes	-2,9	-2,2	-1,1	-0,2
Administració de la Seguretat Social	-0,6	-0,3	-0,2	-0,1
Administracions territorials	-0,7	-0,3	-0,1	0,0
Comunitats autònomes	-0,7	-0,3	-0,1	0,0
Corporacions locals	0,0	0,0	0,0	0,0
Total sector públic	-4,2	-2,8	-1,4	-0,3

Font: projecte de pressupostos generals de l'Estat per al 2016 i Acord de Govern 10/07/2015.

El quadre 7.1.3 presenta el compte financer de l'Estat on es reflecteix un augment pràcticament inapreciable dels ingressos corrents i una disminució del 2,9% de les despeses corrents, en gran part per la millora del mercat de treball que implica menys aportacions al SEPE (Sector Públic d'Ocupació Estatal).

El compte financer de l'Estat presenta una disminució equivalent a -0,6 punts percentuals del PIB de la necessitat de finançament en comparació amb l'any anterior. Aquesta reducció de la necessitat de finançament prové d'una millora del saldo negatiu per operacions corrents, que s'ha reduït un -32% i passa de -13.270 a -9.031 milions d'euros. La millora de les operacions corrents ve impulsada per la reducció de les despeses corrents (-2,9%), ja

que els ingressos es mantenen pràcticament igual que el 2015. Pel que fa a les operacions de capital, el saldo també millora, tant per l'augment dels ingressos com per una disminució de les despeses.

Amb tot plegat, els ingressos no financers sumen 134.773 milions d'euros, un 0,8% més que el 2015, mentre que les despeses no financeres sumen 157.189 milions d'euros, el que suposa una variació del -3%. Com a resultat d'aquestes previsions, el pressupost de l'Estat de 2016 reflecteix una necessitat de finançament de 22.416 milions d'euros, un 2,0% del PIB, abans d'incorporar els ajustos de comptabilitat nacional. L'endeutament brut en què ha d'incórrer l'Estat per cobrir la necessitat de finançament així com les amortitzacions del deute és de 137.185 milions d'euros, un 3,1% menys que l'any 2014.

Quadre 7.1.3

Les grans magnituds dels pressupostos generals de l'Estat per al 2016

Estat

Compte financer

Milions €

	2015	2016	variació 2016/2015	
			Import	%
(1) Ingressos corrents	133.193	133.185	-8	0,0
(2) Despeses corrents	146.471	142.216	-4.255	-2,9
(3) = (1) - (2) Estalvi per operacions corrents	-13.278	-9.031	4.247	-32,0
(4) Ingressos de capital	518	1.588	1.070	206,3
(5) Despeses de capital	12.927	12.505	-422	-3,3
(6) Fons de contingència i altres imprevistos	2.595	2.468	-127	-4,9
(7) = (3) + (4) - (5) - (6) Capacitat (+) Necessitat (-) de finançament	-28.281	-22.416	5.864	-20,7
Capacitat (+) Necessitat (-) de finançament/PIB	-2,6	-2,0		
(8) Variació neta d'actius financers	-21.222	-30.466	-9.244	43,6
(9) = (7) + (8) Endeutament net	-49.503	-52.882	-3.379	6,8
(10) Amortitzacions	-91.998	-84.303	7.696	-8,4
(11) = (9) + (10) Endeutament brut	-141.501	-137.185	4.316	-3,1

Font: pressupostos generals de l'Estat per al 2016.

Per tal d'obtenir el compte financer en termes de comptabilitat nacional s'han de sumar al dèficit pressupostari una sèrie d'ajustos que donaran com a resultat el dèficit SEC o dèficit en termes de comptabilitat nacional. Al quadre 7.1.4 s'exposa el saldo no financer de l'Estat i dels organismes autònoms i un detall dels ajustos SEC. La necessitat de finançament conjunta de l'Estat i els seus organismes autònoms en termes de comptabilitat nacional és de -24.958 milions d'euros i representa un -2,2% del PIB, tal com fixa la senda de consolidació fiscal per a l'any 2016.

Quadre 7.1.4

Les grans magnituds dels pressupostos generals de l'Estat per al 2016

Estat i organismes autònoms

Equivalència entre el saldo pressupostari i el saldo en termes de comptabilitat nacional

Milions €

	2015	2016
Ingressos no financers	133.712	134.773
Despeses no financeres	161.992	157.189
Superàvit (+) Dèficit (-) del Pressupost	-28.281	-22.416
Ajustos	-3.410	-2.716
Interessos	3.840	4.340
Inexecució	839	1.257
Aplaçament liquidacions CA i EL a favor de l'Estat	-5.688	-4.636
Inversions militars	-1.597	-1.400
Obligacions d'exercicis anteriors pendents d'imputar	0	-
Aportacions de capital a empreses públiques	-2.249	-1.926
Altres ajustos d'ingressos	1.986	-
Altres ajustos nets	-540	-351
Capacitat (+) Necessitat (-) de finançament de l'Estat	-31.690	-25.133
Capacitat (+) Necessitat (-) de finançament dels Organismes	435	175
Capacitat (+) Necessitat (-) de finançament de l'Estat i els seus Organismes	-31.255	-24.958
% sobre el PIB	-2,9	-2,2

Font: pressupostos generals de l'Estat 2016.

Els ingressos

Els ingressos consolidats

La suma d'ingressos consolidats (capítols 1-8) dels pressupostos per al 2016 és de 299.032 milions d'euros, un 2,9% més que als pressupostos del 2015. La necessitat d'endeutament es redueix un -3,1% respecte l'exercici anterior, i se situa en 137.338 milions d'euros. En el desglossament dels ingressos no financers per grans conceptes s'observa que l'augment més significatiu prové de les cotitzacions socials, que augmenten un 6,5% (incloent les quotes de drets passiu), mentre que el conjunt d'ingressos impositius tan sols creix un 0,3% i la resta d'ingressos decreixen globalment un -2,8%.

La classificació per capítols dels ingressos consolidats del quadre 7.1.5 mostra un increment del 4,8% en els impostos directes, que inclou un decrement de l'1,5% de l'IRPF, afectat a la baixa per la reforma fiscal, un augment del 5,5% de l'impost de societats i un augment del 29,9% l'impost sobre la renda dels no residents. Pel que fa als impostos indirectes, els ingressos de l'IVA i els dels impostos especials cauen un 3,7% i un 2,1% respecte l'any anterior, però la resta d'impostos indirectes creixen conjuntament un 19,3%.

Els ingressos del capítol 3 creixen fortament respecte els pressupostos de l'any 2015 per l'augment de la diferència entre el valor de reemborsament i el valor d'emissió del deute públic. Les transferències corrents (capítol 4) s'han pressupostat a la baixa (-13,2 %), en part per la disminució de les transferències del fons de suficiència global de les CA. Els ingressos patrimonials disminueixen un 20,1% ja que el pressupost de 2015 incloïa els ingressos excepcional de la privatització d'AENA. Aquest tipus d'ingressos extraordinaris no estan previstos al pressupost del 2016.

Quadre 7.1.5

Les grans magnituds dels pressupostos generals de l'Estat per al 2016

Pressupost consolidat de l'Estat

Classificació econòmica dels ingressos

Milions €

Capítols	Estat	Organism. autònoms	Seguretat Social	Altres organism.	Transf. internes	Total consolidat		
						Import	% s/ total	% var. 16/15
1. Impostos directes i cotitzacions socials	69.404	23.234	117.243			209.881	70,2	4,8
2. Impostos indirectes	43.476					43.476	14,5	-1,5
3. Taxes, preus públics i alt.ingressos	6.858	1.904	989	407		10.158	3,4	44,1
4. Transf. corrents	8.267	12.470	13.199	1.936	21.681	14.192	4,7	-13,2
5. Ingr. patrimonials	5.180	120	1.634	8		6.941	2,3	-20,1
Operacions corrents	133.185	37.728	133.064	2.351	21.681	284.648	95,2	2,9
6. Alienació d'inv. reals	199	164	0	0		364	0,1	23,6
7. Transf. capital	1.389	1.648	17	4.187	4.621	2.621	0,9	-10,4
Operacions de capital	1.588	1.813	18	4.187	4.621	2.985	1,0	-7,3
Operacions no financeres	134.773	39.541	133.082	6.538	26.302	287.632	96,2	2,8
8. Actius financers	2.774	564	7.863	199		11.400	3,8	-38,6
Total	137.547	40.105	140.945	6.738	26.302	299.032	100,0	0,2
Capacitat (+) Necessitat (-) d'endeutament brut	-137.185	-152	-1			-137.338		-3,1
Total ingressos	274.732	40.257	140.946	6.738	26.302	436.370		-0,8

Font: pressupostos generals de l'Estat per al 2016.

Ingressos impositius

Aquest apartat detalla l'evolució dels ingressos impositius, que constitueixen la principal font d'ingressos de l'Estat. Cal tenir en compte que les xifres que es presenten a continuació inclouen la part dels tributs cedits que corresponen a les comunitats autònomes i ens locals, tot i que és recaptada per l'Estat. Sense incloure aquesta part, no seria possible analitzar de forma precisa les previsions.

El quadre 7.1.6 mostra el detall de cada impost i la variació respecte el pressupost i respecte l'avanç de liquidació del 2015 pel conjunt dels ingressos impositius.

Quadre 7.1.6

Les grans magnituds dels pressupostos generals de l'Estat per al 2016

Estat i administracions territorials(*).

Ingressos impositius

Milions €

	Pressupost 2015 (a)	Avanç liquidació 2015 (b)	Pressupost 2016 (c)	% variació	
				(c)/(a)	(c)/(b)
1. Impostos directes	101.140	98.648	105.226	4,0	6,7
- IRPF	72.957	71.467	75.432	3,4	5,5
- Societats	23.577	22.604	24.868	5,5	10,0
- Renda no residents	1.530	1.711	1.988	29,9	16,2
- Cotitzacions socials	954	951	923	-3,2	-2,9
- Altres impostos directes	2.122	1.915	2.015	-5,0	5,2
2. Impostos indirectes	83.690	82.334	86.936	3,9	5,6
- IVA	60.260	59.920	62.663	4,0	4,6
- Especials	19.894	19.129	20.053	0,8	4,8
- Altres impostos indirectes	3.536	3.285	4.220	19,3	28,5
Total ingressos impositius	184.830	180.982	192.162	4,0	6,2

(*) Les dades recullen la part de les diferents figures impositives cedides a les administracions territorials.

Font: pressupostos generals de l'Estat per al 2016.

Els ingressos impositius de l'Estat per al 2016, incloent l'import cedit a les administracions territorials, són un 4% superiors als del pressupost del 2015 i un 6,2 % superiors a l'avanç de liquidació del 2015, fet que implica que en conjunt, els ingressos impositius que es preveuen liquidar l'any 2015 estan per sota les previsions inicials del pressupost. Aquesta circumstància es dona tant en els impostos directes, que creixen un 4% respecte el pressupost de 2015 i un 6,7% respecte l'avanç de liquidació, com en els indirectes, que augmenten un 3,9% respecte el pressupost i un 5,6% respecte l'avanç de liquidació.

L'IRPF, que és la figura amb més pes dins els impostos directes creix un 3,4% respecte el pressupost del 2015 i un 5,5% respecte l'avanç de liquidació. El principal impuls d'aquest augment prové de l'increment de les rendes salarials, tot i que també es preveu un creixement de la massa de pensions i d'altres tipus de rendes com la distribució de dividends que es deriva de l'evolució favorables dels beneficis de les empreses. Tot i l'increment de les rendes de les llars, l'IRPF també es veurà afectat per l'impacte negatiu de la reforma de la imposició directa, tot i que l'impacte serà menor que l'any 2015.

L'impost sobre societats augmentarà un 5,5% respecte el pressupost 2015 i un 10% respecte l'avanç de liquidació. Aquest increment es basa l'evolució positiva de les variables macroeconòmiques, que tindran un efecte positiu sobre els benefici de les empreses. El

creixement es ralentitza respecte els anys 2014 i 2015 en què es van enregistrar taxes de creixement superiors a les previstes pel 2016. Part de la ralentització prevista és conseqüència negativa de l'impacte de la reforma fiscal sobre la recaptació d'aquest impost.

Pel que fa a l'IVA, el creixement d'aquest impost s'explica íntegrament per l'evolució positiva de la despesa subjecta a aquest impost. L'increment del 4,6% previst respecte l'avanç de liquidació del 2015 implica un creixement superior que el del 2015. Malgrat que es preveu una desacceleració del consum, aquesta quedarà més que compensada per l'acceleració dels preus i de la despesa en la compra de vivenda.

El impostos especials creixeran un lleu 0,8% respecte el pressupost de 2015 i un 4,8% respecte l'avanç de liquidació. En la comparació respecte l'avanç de liquidació, l'impost que té un impacte més fort sobre la recaptació dels impostos especials és l'impost sobre els hidrocarburs, que registra una taxa de creixement del 7,5% respecte l'avanç de liquidació del 2015. La meitat d'aquest increment s'explica per la disminució de les devolucions relacionades amb el cèntim sanitari respecte l'any 2015, quan es van portar a terme la major part de les devolucions. L'altra meitat es basa en les previsions de creixement del consum de carburants, d'acord amb la millora de l'activitat productiva i del consum. També es preveuen increments de la recaptació de l'impost sobre l'alcohol i les begudes derivades (3,7%), la cervesa (4,6%), les labors del tabac (1,2%) i l'electricitat (5,9%).

Ingressos de l'Estat

En aquest apartat ens cenyim exclusivament als ingressos de l'Estat, i això implica que en el cas dels impostos s'ha descomptat la part cedida a les administracions territorials. Per aquesta raó, els imports de les figures impositives en què hi ha una part cedida evolucionen a una taxa diferent a la que consta en l'apartat anterior.

El pressupost d'ingressos de l'Estat del 2016 preveu que continui el creixement que es va iniciar tímidament el 2014 i que s'ha reforçat durant el 2015. Per al 2016 s'estima que l'increment del PIB sigui lleugerament inferior al de l'any 2015, però continuaria tenint un efecte positiu sobre les bases imposables, fins i tot superior al del 2015, per l'efecte de la recuperació dels preus. El 2016 també recollirà l'impacte de la disminució de tipus en els impostos directes, per bé que aquest impacte serà inferior que del 2015, any en què es van implantar els canvis de tipus.

Tal i com s'observa al quadre 7.1.7, els impostos directes de l'Estat augmenten un 1,5% i els indirectes disminueixen un 1,5%, mentre que la variació que figura al quadre 7.1.6 d'ingressos impositius totals indica un creixement respecte el pressupost 2015 del 4% en el cas dels impostos directes i d'un 3,9% en el cas dels indirectes. Aquesta diferència rau en el fet que el ingressos de l'Estat no inclouen la part dels impostos cedida a les administracions territorials, que engloba les bestretes de l'any i la liquidació de dos anys enrere. Aquest fet pot ocasionar canvis en el signes, com és el cas de l'IRPF, que passa de tenir una evolució positiva del 5,5% si es consideren el total d'ingressos per aquest impost, a disminuir un 1,5% si només es tenen en compte els ingressos de l'Estat, és a dir, descomptant la part cedida a les administracions territorials. Addicionalment cal tenir en compte que l'IRPF de l'any 2016 recull l'impacte negatiu de la reforma fiscal.

Quadre 7.1.7

Les grans magnituds dels pressupostos generals de l'Estat per al 2016

Estat

Classificació econòmica dels ingressos no financers

Milions €

	Pressupost 2015	Pressupost 2016		
		Import	% s/ total	% var. 16/15
1. Impostos directes	68.398	69.404	51,5	1,5
- sobre la renda de les persones físiques	40.215	39.610	29,4	-1,5
- sobre la renda de les societats	23.577	24.868	18,5	5,5
- cotitzacions socials	954	923	0,7	-3,3
- altres impostos directes	3.652	4.003	3,0	9,6
2. Impostos indirectes	44.156	43.476	32,3	-1,5
- IVA	32.529	31.334	23,2	-3,7
- especials	8.092	7.923	5,9	-2,1
- altres impostos indirectes	3.535	4.219	3,1	19,3
3. Taxes, preus públics i altres ingressos	3.696	6.858	5,1	85,6
4. Transferències corrents	10.532	8.267	6,1	-21,5
5. Ingressos patrimonials	6.411	5.180	3,8	-19,2
6. Alienació d'inversions reals	124	199	0,1	60,3
7. Transferències de capital	394	1.389	1,0	252,3
Total ingressos no financers	133.712	134.773	100,0	0,8

Font: pressupostos generals de l'Estat per al 2016.

Si es compara l'evolució dels impostos directes respecte a la variació que figura en el quadre 7.1.5 d'ingressos consolidats, s'observa una diferència important ja que els impostos directes consolidats augmenten un 4,5%, mentre que si ens referim només a l'Estat augmenten un 1,5%. Aquesta diferència s'explica perquè els ingressos de l'Estat no inclouen les cotitzacions de la Seguretat Social, que en el consolidat tenen un pes molt important (55,9% dels impostos directes) i experimenten un creixement del 6,7%.

L'altra diferència significativa respecte al consolidat es troba en les transferències de capital. Si es considera només els ingressos de l'Estat, les transferències de capital augmenten un 252,3% (-10,4% en el consolidat), conseqüència d'un increment significatiu de les transferències procedents del Fons Europeu de Desenvolupament Regional (FEDER), que l'any 2016 quadripliquen l'import rebut l'any anterior. A nivell consolidat aquest augment queda totalment contrarestat per l'evolució de les transferències de capital dels altres organismes i entitats que formen part del pressupost consolidat.

Les despeses consolidades

Els pressupostos generals de l'Estat consolidats per al 2016 situen el total de despesa consolidada en 436.370 milions d'euros, un 0,8% inferior a la del 2015, en línia amb l'evolució de la despesa no financera (capítols 1 a 7), que decreix un 0,3% i se situa en els 314.484 milions d'euros. Pel que fa a la despesa financera (capítols 8 i 9), es preveu una disminució del 2,2%, que engloba un augment del 15,6% dels actius financers i una disminució del 8,4% dels passius financers.

El conjunt de les despeses corrents manté aproximadament el mateix import que en el pressupost anterior, amb un creixement del 0,3%. El desglossament de les despeses corrents per capítols permet visualitzar un augment del 3,9% en les remuneracions de personal, a causa de l'augment de l'1 % en les retribucions i de la recuperació de la meitat de la paga extra de 2012, i un augment del 0,9% en les transferències corrents. Aquestes variacions positives queden totalment contrarestades per la disminució del 0,8% de les compres de béns i serveis i la caiguda del 5,6% del pressupost per al capítol 3, que recull la baixada continuada d'interessos.

En relació amb les operacions de capital, es produeix un decrement del 10,8% que inclou per una banda la pujada de les inversions reals d'un 4,4%, i per l'altra, una disminució de les transferències de capital d'un 17,5%, tot i que té poc impacte el en conjunt de la despesa total consolidada ja que les despeses de capital representen només el 3,3% del total.

Quadre 7.1.8

Les grans magnituds dels pressupostos generals de l'Estat per al 2016

Pressupost consolidat de l'Estat

Classificació econòmica de les despeses

Milions €

Capítols	Estat	Organism. autònoms	Seguretat Social	Altres organism.	Transf. internes	Total consolidat		
						Import	% s/ total	% var. 16/15
1. Remuneracions de personal	16.808	1.704	2.358	1.564		22.434	5,1	3,9
2. Compres de béns i serveis	3.082	2.588	1.478	659		7.807	1,8	-0,8
3. Interessos	33.514	21	16	4		33.555	7,7	-5,6
4. Transferències corrents	88.812	33.529	132.751	270	21.681	233.681	53,6	0,9
Operacions corrents	142.216	37.841	136.603	2.497	21.681	297.476	68,2	0,3
5. Fons de contingència i altres imprevistos	2.468	0	0	0		2.468	0,6	-4,9
6. Inversions reals	3.632	1.040	224	282		5.178	1,2	4,4
7. Transferències de capital	8.873	1.159	0	3.952	4.621	9.362	2,1	-17,5
Operacions de capital	12.505	2.198	224	4.235	4.621	14.540	3,3	-10,8
Operacions no financeres	157.189	40.039	136.827	6.732	26.302	314.484	72,1	-0,3
8. Actius financers	33.240	11	4.119	2		37.372	8,6	15,6
9. Passius financers	84.303	206	1	4		84.514	19,4	-8,4
Operacions financeres	117.543	218	4.120	6		121.886	27,9	-2,2
Total despeses	274.732	40.257	140.946	6.738	26.302	436.370	100,0	-0,8

Font: pressupostos generals de l'Estat per al 2016.

Pel que fa a les operacions financeres, l'augment del 15,6% en el capítol 8 d'actius financers és conseqüència de les aportacions patrimonials a realitzar als Fons Extraordinari de Finançament de les comunitats autònomes i entitats locals, atesa la dificultat d'accedir als mercats.

En relació amb la classificació funcional de la despesa, d'acord amb les normes per a l'elaboració dels pressupostos generals de l'Estat, la despesa dels capítols 1 a 8 es classifica en cinc grans àrees que engloben un total de vint-i-sis polítiques: serveis públics bàsics, actuacions de protecció i promoció social, producció de béns públics de caràcter preferent, actuacions de caràcter econòmic i actuacions de caràcter general.

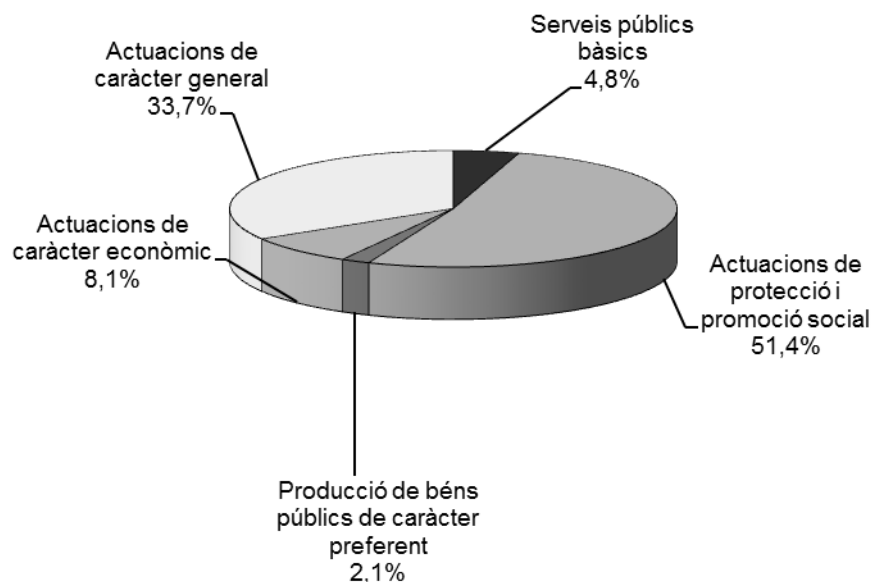
La despesa social continua essent l'àrea de despesa predominant en el pressupost i representa més de la meitat de la despesa, concretament un 53,5% del total de la despesa consolidada (capítols 1 a 8). Aquest 53,5% es compon de la suma de les actuacions de protecció i promoció social (pensions, desocupació, etc.), que representen el 51,4% de la despesa, i de la producció de béns i serveis públics de caràcter preferent (sanitat, educació i cultura), que tenen un pes de només el 2,1% ja que són competències transferides a les comunitats autònomes. Les actuacions de caràcter general engloben el 33,7% del pressupost i inclouen, entre d'altres, partides amb tanta rellevància com els interessos del deute públic i el Fons de Liquiditat Autònoma.

Gràfic 7.1.2

Les grans magnituds dels pressupostos generals de l'Estat per al 2016

Pressupost consolidat de l'Estat

Distribució per polítiques de despesa (cap. 1-8)

Font: pressupostos generals de l'Estat per al 2016.

El pressupost de 2016 per polítiques de despesa canvia la tendència d'anys anteriors i presenta un creixement en la majoria de polítiques de despesa, que conjuntament creixen un 1,2%. Excepte l'import dedicat a les actuacions de caràcter econòmic, que disminueix un 6,5%, la resta d'àrees de despesa té un pressupost superior al de l'any anterior. La despesa social creix un 0,4% malgrat inclou la disminució notable de la política de desocupació, fruit de la lleu millora del mercat laboral. Si no es té en compte aquesta partida, el conjunt de la despesa social creix un 3,9%.

La política de despesa amb més pes en el pressupost consolidat de despeses són les pensions, que amb un import de 135.449 milions d'euros representen un 38,5% del pressupost. La segona partida amb més pes són les transferències a altres administracions públiques, on s'inclouen les transferències del model de finançament de les comunitats autònomes i entitats locals, i que representen el 13,9% del pressupost (33.998 milions d'euros). Els serveis de caràcter general, que sumen 33.998 milions d'euros, són la tercera partida amb pes relatiu, amb un pes del 9,7%, seguits dels interessos del deute públic (9,5%) i de la despesa en desocupació, que amb un import de 19.621 milions d'euros té un pes relatiu del 5,6%, 1,7 punts menys que l'any anterior. El quadre 7.1.9 ofereix un detall de

les polítiques de despesa, el seu pes sobre el total i la variació de la dotació pressupostària entre 2015 i 2016.

Quadre 7.1.9

Les grans magnituds dels pressupostos generals de l'Estat per al 2016

Pressupost consolidat de l'Estat

Pressupost consolidat (Cap. 1-8)

Milions €

Polítiques de despesa	Pressupost 2015	Pressupost 2016			
		Import	% s/ total	variació	% var. 16/15
Serveis públics bàsics	16.485	16.720	4,8	234,8	1,4
Justícia	1.508	1.604	0,5	96,2	6,4
Defensa	5.712	5.734	1,6	22,6	0,4
Seguretat ciutadana i inst. penitenciàries	7.843	7.904	2,2	60,5	0,8
Política exterior	1.422	1.478	0,4	55,5	3,9
Despesa social	187.408	188.135	53,5	727,5	0,4
Actuacions de protecció i promoció social	180.524	180.844	51,4	319,8	0,2
Pensions	131.659	135.449	38,5	3.790,4	2,9
Altres prestacions econòmiques	10.944	11.686	3,3	742,1	6,8
Serveis socials i promoció social	1.944	2.296	0,7	351,9	18,1
Foment de l'ocupació	4.746	5.215	1,5	468,6	9,9
Desocupació	25.300	19.621	5,6	-5.679,1	-22,4
Accés a l'habitatge i foment de l'edificació	587	587	0,2	0,0	0,0
Gestió i Administració de la Seguretat Social	5.344	5.990	1,7	646,0	12,1
Producció de béns públics de caràcter preferent	6.883	7.291	2,1	407,7	5,9
Sanitat	3.862	4.000	1,1	138,6	3,6
Educació	2.273	2.484	0,7	211,4	9,3
Cultura	749	807	0,2	57,7	7,7
Actuacions de caràcter econòmic	30.384	28.406	8,1	-1.977,7	-6,5
Agricultura, pesca i alimentació	8.580	7.403	2,1	-1.176,7	-13,7
Indústria i energia	6.028	5.457	1,6	-570,7	-9,5
Comerç, turisme i pimes	963	983	0,3	19,3	2,0
Subvencions al transport	1.340	1.424	0,4	83,6	6,2
Infraestructures	6.150	6.049	1,7	-101,1	-1,6
Investigació, desenvolupament i innovació	6.395	6.425	1,8	30,0	0,5
Altres actuacions de caràcter econòmic	927	665	0,2	-262,1	-28,3
Actuacions de caràcter general	113.564	118.595	33,7	5.030,6	4,4
Alta direcció	613	634	0,2	20,8	3,4
Serveis de caràcter general	28.417	33.998	9,7	5.580,7	19,6
Administració financera i tributària	1.878	1.657	0,5	-221,0	-11,8
Transferències a altres admin. públiques	47.166	48.816	13,9	1.650,2	3,5
Deute públic	35.490	33.490	9,5	-2.000,0	-5,6
Total pressupost (Cap. 1-8)	347.841	351.856	100,0	4.015,3	1,2

Font: pressupostos generals de l'Estat per al 2016.

Les polítiques de despesa que més variació han experimentat respecte l'exercici anterior són les següents:

- Justícia, el pressupost destinat a aquesta política augmenta un 6,4% ja que durant aquest exercici s'han d'implementar diverses reformes legislatives i estructurals. Addicionalment, s'aposta per la modernització del sistema de justícia a partir de l'administració electrònica.
- Política exterior: l'increment del 3,9% inclou una disminució del les polítiques de cooperació internacional així com de promoció de la cultura a l'exterior i un augment pronunciat del 8,9% en acció exterior. Aquest augment s'explica pels canvis de l'entorn internacional en els darrers anys que han motivat un augment de recursos per a l'acció diplomàtica bilateral, multilateral a través d'organismes internacionals, i l'acció consular.
- Pensions: inclou tant les pensions de la Seguretat Social, contributives i no contributives, com les pensions del règim de classes passives. El creixement del 2,9% (3.790 milions d'euros) respecte a la quantia pressupostada l'exercici anterior s'explica tant per l'increment del col·lectiu de pensionistes com per l'augment de la pensió mitjana i en menor mesura per la revalorització del 0,25% aprovada pel govern.
- Altres prestacions econòmiques: l'augment del 6,8% reflecteix un augment esperat de les incapacitats temporals després de la tendència a la baixa dels anys anteriors. Addicionalment, també recull l'efecte positiu de l'augment de l'afiliació, tot i que aquest quedarà parcialment contrarestat per la millora en la gestió de les incapacitats temporals arrel de la modificació del règim jurídic de les mútues col·laboradores amb la Seguretat Social.
- Serveis socials i promoció social: tot i el seu reduït pes en el total de la despesa (0,7%), cal destacar l'augment del 18,1% del pressupost que té assignat. Aquest epígraf inclou un augment del 6,4% de l'import destinat al Sistema d'Autonomi i Atenció a la Dependència, ja que a mitjan 2015 es va completar l'aplicació de la llei i es va fer efectiu el dret a prestacions de les persones valorades amb el grau I. D'altra banda, també es produeix un increment important en els programes d'accions a favor del immigrants que passen d'una assignació de 66,4 milions d'euros l'any 2015 a 312,7 l'any 2016.
- Foment d'ocupació: l'augment del 9,9% del pressupost respon a l'increment de les diverses tipologies de bonificacions a la contractació existents. Dins d'aquest apartat també s'hi inclouen els programes d'orientació professional i de formació professional per a l'ocupació que es reformarà integralment arrel de la llei 30/2015 que regula la formació professional.
- Desocupació: la despesa en prestacions d'atur segueix disminuint com a conseqüència lògica de la disminució de la taxa d'atur. L'any 2016 s'han pressupostat 5.679 milions d'euros de menys respecte l'any 2015, una disminució del 22,9%. A aquesta disminució de les prestacions també hi contribueix el transvasament de beneficis de les diverses

prestacions d'atur a la renda activa d'inserció, el nombre de beneficiaris ha crescut significativament els darrers anys.

- Gestió i administració de la seguretat social: aquesta política integra el conjunt de despeses corresponents a activitats diverses com la inspecció de treball, gestió recaptatòria i administració financera de la seguretat social i compra d'actius. En conjunt es pressuposa un volum de recursos de 5.990 milions d'euros, amb una variació respecte l'exercici anterior d'un 12,1%, 646 milions d'euros més, destinats en gran part a la gestió del fons de reserva.
- Educació: es produeix un augment del 9,3% en el pressupost de les polítiques d'educació. La partida que més augmenta és la de la continuació de la implantació de la LOMCE, que inclou nous cicles de formació professional bàsica. Per la seva banda, l'import de les beques i altres ajuts a estudiants es mantenen a un nivell similar al de l'any 2015.
- Cultura: el pressupost global de cultura creix un 7,7%. Els programes amb més pes són els museus, que per al 2016 disposen d'un 6,1% més de pressupost, l'administració del patrimoni històric-nacional, que es beneficia d'un lleu augment de l'1%, i el foment i suport de les activitats esportives, que rep un augment de pressupost de 170 milions d'euros (10,6%) per la celebració del Jocs Olímpics de Río de Janeiro l'estiu de 2016.
- Agricultura, pesca i alimentació: els programes pressupostaris agrícoles i ramaders disposaran de 7.403 milions d'euros que implica una pèrdua del 13,7% respecte l'any anterior. La causa d'aquest fort decrement rau en l'increment puntual que es va produir l'any 2015 arrel de la finalització del programes de la UE (FEAGA, FEADER) per al període 2006-2013. Per tant, la disminució de la dotació pressupostària s'entén com un retorn als nivells habituals de pressupost destinats a aquestes polítiques.
- Indústria i energia: la política industrial està enfocada a obtenir una modernització de les instal·lacions que permeti millorar la capacitat productiva i l'impacte mediambiental, i que incentivi la cooperació interempresarial. Per que fa al sector energètic, l'objectiu principal és el control i solució dels dèficit existent, especialment en el cas del sistema elèctric. El pressupost d'indústria i energia ha disminuït un 9,5% respecte l'any anterior. L'import assignat al programa de "normativa i desenvolupament energètic", que equival al 74,4% del total, disminueix un 12,6% i passa de 4.485 a 3.919 milions d'euros. En canvi la partida de reconversió i reindustrialització augmenta un 60,7% i passa de 525 a 845 milions d'euros.
- Infraestructures: les decisions en matèria d'infraestructures es basen en el Pla Estratègic d'Infraestructures, Transport i Vivenda (PITVI) que es va aprovar l'any 2012 i estableix les prioritats fins l'any 2024. Els crèdits totals assignats a la política d'infraestructures sumen 6.049 milions d'euros, un 1,6% menys que l'exercici anterior. L'any 2016 les

prioritats en el pressupost són les carreteres de gran capacitat i les línies d'alta velocitat del nord i nord oest i la de Madrid-Castella La Manxa-València-Múrcia, i en menor mesura, el corredor mediterrani.

- Investigació, desenvolupament i innovació: la dotació per al 2016 és de 6.425 milions d'euros, el que suposa un 0,5% més que l'any 2014. Aquesta quantia es divideix en 5.793 milions d'euros destinats a la investigació civil i 632 milions d'euros per a la investigació militar. Malgrat que el conjunt de despesa varia molt poc respecte l'any anterior, entre programes es produeixen variacions importants. El programa amb més pes és el foment i coordinació de la investigació científica i tècnica, que creix un 11,8% i passa a tenir un pressupost de 1.613 milions d'euros, un 25,1% del total destinat a aquesta política. Aquest import inclou la dotació del Fons Nacional per a la Recerca Científica i Tècnica així com de diversos organismes entre els quals destaca el Consell superior d'Investigacions Científiques (CSISC) que disposarà d'un pressupost de 624 milions d'euros. Per contra, es redueix el pressupost de suport a la innovació tecnològica en el sector de la defensa (-17%), i la recerca i el desenvolupament tecnològico-industrial (-4%), que continua essent la partida amb més pes i representa el 32,9% del total de la política d'investigació, desenvolupament i innovació.

D'entre les actuacions de caràcter general en destaca l'augment del 19,6% de l'import pressupostat en concepte de despeses de serveis públics de caràcter general, en els quals té un gran pes el Fons de Liquiditat Autònoma. En canvi, els interessos del deute públic i l'administració financera i tributària disminueixen respectivament un 5,6% i un 11,8%.

Les transferències destinades a les comunitats autònomes

Atès que la cessió d'impostos a les comunitats autònomes no es comptabilitza com una transferència sinó com una minoració dels ingressos de l'Estat, en el quadre 7.1.10 es fa referència exclusivament a les transferències del model de finançament que consten com a tals en els pressupostos generals de l'Estat per al 2016. Són transferències de finançament a les comunitats autònomes enteses en un sentit ampli ja que a banda de les purament adscrites al model de finançament, s'hi inclouen també les transferències dels Fons de Compensació Interterritorial (FCI).

Les transferències del model de finançament de l'any corrent, que corresponen a les bestretes dels fons de suficiència global i del fons de garantia, disminueixen un 0,7% respecte el 2015. En canvi, les transferències de la liquidació del model de finançament de

dos anys enrere augmenten un 9,3%. El Fons de Compensació Interterritorial es manté igual que l'any anterior. En conjunt, les transferències de l'Estat a les CA creixen un 0,5%.

Quadre 7.1.10

Transferències de l'Estat al conjunt de comunitats autònomes (*)

Model de finançament i Fons de Compensació Interterritorial

Milions €

	Pressupost 2015	Pressupost 2016	% variació 16/15
Finançament exercici corrent	12.539	12.451	-0,7
Fons suficiència global positiu	3.802	3.894	2,4
Fons Garantia	8.736	8.557	-2,1
Liquidació t-2	4.464	4.878	9,3
Fons Garantia	-	55	-
Fons suficiència global positiu	67	108	61,3
Fons Competitivitat	2.446	2.589	5,9
Fons Cooperació	1.952	2.126	8,9
FCI	432	432	0,0
Total	17.435	17.514	0,5

(*) No s'inclouen les ciutats amb Estatut propi

Font: pressupostos generals de l'Estat per al 2016.

A banda de les transferències del model de finançament i les del Fons de Compensació Interterritorial, els pressupostos generals de l'Estat inclouen un total de 5.713 milions d'euros corresponents a la resta de transferències destinades a les comunitats autònomes, un 8,3% més que el 2015.

El foment de l'ocupació i els serveis socials i promoció social són els dos conceptes amb més incidència dins les transferències i són també els que més augmenten respecte l'any anterior (19,5% i 7,9% respectivament). Entre tots dos sumen 2.402 milions d'euros, més de la meitat de les transferències, amb un pes conjunt del 55,4%. La política de foment de l'ocupació es dedica fonamentalment a finançar la gestió per part de les comunitats autònomes de la formació professional, ocupacional i contínua, i els diversos programes de foment de l'ocupació. Educació, tot i tenir poc pes en el conjunt, augmenta un 86,4%, majoritàriament per la implantació de la LOMCE i altres polítiques de millora de l'educació. En sentit contrari, les transferències que més disminueixen són les d'agricultura, pesca i alimentació, amb un retrocés del 39,5%.

Quadre 7.1.11

**Transferències a les comunitats autònomes en els pressupostos
generals de l'Estat (*)**

Milions €

	Pressupost 2015	Pressupost 2016	variació	
			M€	%
Foment de l'ocupació	1.591,0	1.900,7	309,7	19,5%
Serveis socials i promoció social	1.171,3	1.263,5	92,2	7,9%
Transf. a altres AP	642,3	594,3	-48,0	-7,5%
Recerca, desenvolupament i innovació	400,8	399,7	-1,1	-0,3%
Altres prestacions econòmiques	337,5	376,3	38,8	11,5%
Accés a l'habitatge i foment edificació	277,9	324,5	46,5	16,7%
Subvencions al transport	252,1	250,3	-1,8	-0,7%
Agricultura, pesca i alimentació	251,7	152,2	-99,5	-39,5%
Infraestructures	186,7	199,7	13,0	7,0%
Educació	92,4	172,3	79,8	86,4%
Serv. de caràcter general	31,8	31,8	0,0	0,0%
Sanitat	11,2	13,1	1,9	17,2%
Justícia	9,8	10,8	1,0	10,3%
Cultura	8,6	9,8	1,2	14,4%
Defensa	5,3	5,3	0,0	0,0%
Indústria i energia	2,5	5,4	2,9	114,2%
Altres actuacions econòmiques	1,5	1,5	0,0	2,8%
Seguretat ciutadana i institucions penitenciàries	1,0	1,0	0,0	0,0%
Política exterior	0,6	0,7	0,1	10,0%
Comerç, turisme i pimes	0,4	0,4	0,0	0,0%
Pensions	0,1	0,1	0,0	0,0%
TOTAL	5.276,5	5.713,3	436,8	8,3%

(*) Excloses les derivades del model de finançament i les de l'FCI

Font: pressupostos generals de l'Estat per al 2016

7.2. Les despeses de capital de l'Estat a Catalunya

En aquest apartat es presenten les dades de la inversió pública de l'Estat a Catalunya disponibles per tal d'obtenir una imatge el més global possible del seu comportament en els darrers anys. En primer lloc, es detallen les inversions reals o inversions directes previstes en els pressupostos generals de l'Estat. En segon lloc es mostren les transferències de capital o inversions indirectes a les comunitats autònomes i als ens locals.

A diferència d'anteriors informes econòmics i financers (IEF), no es presenten dades de les inversions liquidades pel grup Foment ja que no es disposa d'aquestes dades, que reflecteixen la part més rellevant de la inversió estatal. Pel que fa a les inversions liquidades,

només estan disponibles les dels ministeris, que constitueixen una part poc representativa del total d'inversió portada a terme per l'Estat a les comunitats autònomes, i en especial a Catalunya.

La inversió real en el pressupost per al 2016

El quadre 7.2.1 mostra l'evolució de la inversió real prevista del sector públic estatal els darrers anys. Les inversions estatals a Catalunya en els pressupostos generals de l'Estat per al 2016 són de 1.179 milions d'euros, un 10,3% més que les previstes al pressupost aprovat per al 2015. Representen un 10,6% de l'import previst per al conjunt de comunitats autònomes, un percentatge un punt superior als dels darrers dos anys, però molt per sota al pes mitjà de Catalunya en els darrers 10 anys (13,1%) i molt per sota del pes de la població i del PIB.

El total de les inversions previstes territorialitzades decreixen un 1,3% respecte de l'import aprovat per al 2015, mentre que incloent aquelles inversions no territorialitzades la inversió total creix un 1,5%. Dit d'una altra manera, disminueix el grau de regionalització, que l'any 2016 se situa en un 83,6%, per sota del 86% de l'any 2015.

Quadre 7.2.1

L'Administració de l'Estat a Catalunya

Sector públic estatal ^(*)

Evolució de les inversions reals pressupostades

Milions €

Any	Catalunya	Territorialitzat	Total	% Cat. / territorialitzat	% inversió territorialitzada
2000	1.246	8.844	13.429	14,1	65,9
2001	1.610	12.657	16.598	12,7	76,3
2002	2.034	13.192	18.336	15,4	71,9
2003	2.557	16.101	20.453	15,9	78,7
2004	2.740	17.557	22.707	15,6	77,3
2005	2.785	17.800	23.903	15,6	74,5
2006	2.878	19.744	25.263	14,6	78,2
2007	2.958	21.340	28.630	13,9	74,5
2008	3.728	24.756	31.809	15,1	77,8
2009	3.791	25.017	31.504	15,2	79,4
2010	3.626	23.823	29.269	15,2	81,4
2011	2.548	16.759	20.684	15,2	81,0
2012	1.415	12.707	15.530	11,1	81,8
2013	1.267	10.686	13.028	11,9	82,0
2014	949	9.855	12.091	9,6	81,5
2015	1.069	11.266	13.101	9,5	86,0
2016	1.179	11.120	13.303	10,6	83,6

^(*) Estat, organismes autònoms, agències estatals, altres organismes públics, Seguretat Social, societats mercantils estatals, entitats públiques empresarials, fundacions estatals i la resta d'entitats amb pressupost estimatiu.

Font: pressupostos generals de l'Estat-informe econòmic i financer

L'any 2016 les inversions previstes de l'Estat a Catalunya presenten un lleuger increment, igual que l'any anterior, iniciant un canvi de tendència després d'una davallada continuada des del 2009. Tot i això, els 1.179 milions d'euros de l'any 2016 queden per sota el nivell d'inversió de l'any 2000 i representen menys d'un terç de les inversions de l'any 2009, any en què es va assolir el màxim nivell d'inversió estatal a Catalunya.

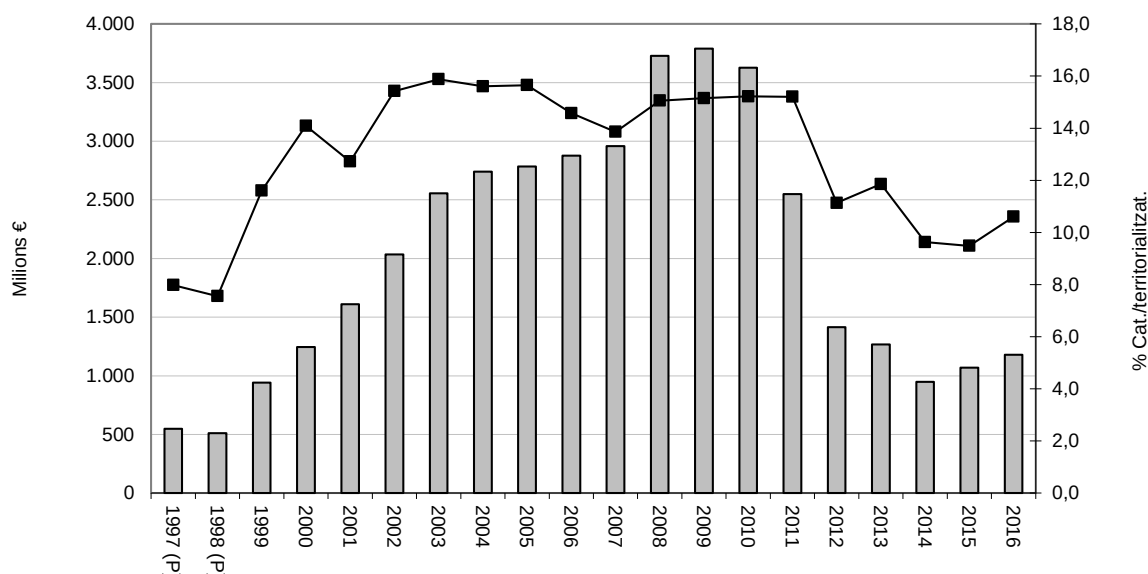
En el gràfic 7.2.1 es poden diferenciar quatre etapes en l'evolució de la inversió estatal a Catalunya:

Gràfic 7.2.1

L'Administració de l'Estat a Catalunya

Sector públic estatal

Evolució de la inversió real pressupostada a Catalunya

- Una primera etapa va des del 2000 fins al 2003, període en què la inversió prevista va créixer a un ritme intens a Catalunya i va anar guanyant pes sobre la inversió al conjunt de comunitats autònomes. Començant amb un pes del 7,6% l'any 1998, va assolir un màxim d'un 15,9% l'any 2003, únic any de la sèrie en què el pes de les inversions previstes va ser equivalent al pes poblacional de Catalunya en el conjunt de l'Estat espanyol.
- Entre el 2004 i el 2011 el pes de la inversió prevista a Catalunya en el conjunt de comunitats autònomes es manté entorn al 15% tot i ser un període de volums d'inversió previstos a Catalunya força dispars: entre el 2004 i el 2007 es produeix un creixement moderat de la inversió pressupostada de l'Estat a Catalunya; partir del 2008 la inversió real de l'Estat prevista a Catalunya repunta fins assolir el 2009 l'import més elevat de la sèrie; posteriorment es redueix lleugerament el 2010 i de forma més significativa el 2011.
- Entre el 2012 i el 2014 disminueix fortament el volum d'inversió estatal prevista per a Catalunya. Addicionalment a la caiguda del volum d'inversió, també s'observa una considerable pèrdua de pes de Catalunya en el total d'inversions: les inversions a Catalunya representen al voltant d'un 11,5% del total regionalitzat els anys 2012 i 2013 i només un 9,6% el 2014 i el 2015.
- Els anys 2015 i 2016, la inversió prevista a Catalunya s'estabilitza i fins i tot sembla repuntar suaument, tot i estar encara lluny d'anys anteriors. El pes de Catalunya en el total d'inversions es manté en uns percentatges baixos, propers al 10% (9,6% el 2015 i 10,6% el 2016), però ha trencat la tendència a la baixa de l'etapa anterior.

A continuació, el quadre 7.2.2 mostra com ha evolucionat la distribució per comunitats autònomes de la inversió real pressupostada al llarg del període 2010-2016. Per al conjunt del període, Catalunya experimenta una pèrdua de pes respecte al conjunt d'inversions regionalitzades del -4,6%, la que més punts perd d'entre totes les comunitats autònomes. En el cas contrari, Galícia és la comunitat autònoma que més pes guanya en el conjunt del període analitzat, amb un creixement del 3,7%.

Pel que fa al pes de les comunitats autònomes l'any 2016 respecte l'any anterior, es constata que no s'han produït variacions importants entre el 2015 i el 2016. La comunitat autònoma que perd més pes respecte l'any anterior és Castella i Lleó (-2,4%), i les que guanyen més pes són Catalunya i València, ambdues amb un increment de l'1,1%. La resta de comunitats autònomes mantenen una participació molt similar a la de l'any anterior.

Quadre 7.2.2

L'Administració de l'Estat a Catalunya

Sector públic estatal

Evolució de les inversions reals dels pressupostos generals de l'Estat per comunitats autònomes

Milions €

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Andalusia	17,6	17,7	14,6	15,3	17,3	17,4	16,4
Aragó	4,1	3,2	3,7	3,5	3,7	3,5	3,9
Astúries	3,9	3,3	4,0	4,0	3,1	3,0	2,8
Balears	0,9	1,1	1,1	0,7	0,8	1,2	1,5
Canàries	2,4	2,2	2,3	2,5	2,6	2,3	2,3
Cantàbria	1,6	1,0	1,0	1,5	2,0	2,0	1,8
Castella i Lleó	10,2	10,6	12,5	14,9	14,2	15,5	13,1
Castella la Manxa	5,5	5,5	6,7	5,7	5,0	5,1	5,3
Catalunya	15,2	15,2	11,1	11,9	9,6	9,5	10,6
Comunitat Valenciana	9,0	9,2	7,9	6,2	6,2	6,9	8,0
Extremadura	3,3	3,2	2,9	3,1	3,6	3,3	3,3
Galícia	8,6	9,3	13,4	12,2	13,8	12,3	12,3
Madrid	9,8	10,6	9,9	9,8	9,2	8,7	9,2
Múrcia	3,1	3,1	3,0	3,9	3,1	3,8	3,0
Navarra	0,9	0,8	0,6	0,3	0,5	0,9	1,0
País Basc	2,4	2,7	4,1	3,3	3,3	3,2	4,0
Rioja	0,9	0,7	0,6	0,6	0,9	0,8	0,9
Ceuta	0,4	0,3	0,4	0,4	0,5	0,3	0,3
Melilla	0,2	0,2	0,2	0,2	0,3	0,3	0,3
Total regionalitzat	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Font: pressupostos generals de l'Estat-informe econòmic i financer

En termes per càpita, el quadre 7.2.3 mostra que la inversió real prevista a Catalunya per al 2016 és de 157 euros per habitant, un 34,2% per sota de la mitjana territorialitzada, que és de 239 euros per habitant. També se situen significativament per sota Madrid (un 33,7% per sota) i la Comunitat Valenciana (un 25% per sota), a més dels territoris insulars i els forals. Múrcia i Andalusia tenen una inversió per càpita lleugerament per sota de la mitjana, mentre que la resta de comunitats autònomes se situen per sobre de la mitjana per càpita, entre les quals destaquen Castella i Lleó (146,5%) i Galícia (109,8%).

Cal destacar que durant tot el període analitzat, Catalunya se situa sistemàticament per sota de la mitjana, i de manera més significativa els darrers anys. L'any 2010 la inversió per càpita a Catalunya equivalia a un 95% de la mitjana, mentre que l'any 2016 equival a un 66%.

Quadre 7.2.3

L'Administració de l'Estat a Catalunya

Sector públic estatal

Evolució de les inversions reals dels pressupostos generals de l'Estat per comunitats autònomes

€ per habitant

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Andalusia	502	353	219	193	203	233	217
Aragó	717	400	349	278	278	298	331
Astúries	852	514	471	398	285	317	294
Balears	196	165	128	71	67	125	147
Canàries	271	171	135	127	120	124	124
Cantàbria	651	293	205	269	336	392	351
Castella i Lleó	946	693	622	632	560	704	588
Castella la Manxa	629	436	403	292	237	279	286
Catalunya	483	338	187	168	126	142	157
Comunitat Valenciana	417	301	197	129	122	157	179
Extremadura	720	478	333	299	320	337	333
Galícia	729	557	613	473	493	507	500
Madrid	361	273	194	160	141	152	158
Múrcia	512	358	255	280	207	292	229
Navarra	346	210	124	56	78	150	171
País Basc	263	204	238	160	147	166	205
Rioja	648	374	232	200	288	299	323
Ceuta	1.201	678	548	528	605	350	355
Melilla	569	507	361	313	335	414	376
Total regionalitzat	507	355	269	227	211	242	239

Font: pressupostos generals de l'Estat i padró 2010-2015

Quant a l'anàlisi per tipologia d'ens executors de la inversió, al quadre 7.2.4 s'observa com les inversions reals previstes per les empreses públiques estatals tenen força més pes a

Catalunya que en el conjunt de comunitats autònomes: l'any 2016, les inversions reals previstes per les empreses públiques representen un 84,3% del total d'inversions a Catalunya i un 70,5% en el conjunt de comunitats autònomes, percentatges que confirmen un fet que s'ha donat històricament fins a l'actualitat. Només Canàries i el País Basc tenen un pes del sector públic empresarial en el total d'inversions superior al de Catalunya.

Quadre 7.2.4

L'Administració de l'Estat a Catalunya

Sector públic estatal

Distribució de les inversions reals pressupostades per al 2016 per comunitats autònomes i sectors

Milions €

	Sector administratiu (*)		Sector empresarial (**)		Sector públic estatal	
	Import	%	Import	%	Import	%
Andalusia	516	15,7	1.309	16,7	1.825	16,4
Aragó	258	7,9	178	2,3	436	3,9
Astúries	78	2,4	231	2,9	309	2,8
Balears	56	1,7	107	1,4	163	1,5
Canàries	25	0,7	237	3,0	261	2,3
Cantàbria	131	4,0	74	0,9	205	1,8
Castella i Lleó	370	11,3	1.083	13,8	1.454	13,1
Castella la Manxa	337	10,2	252	3,2	588	5,3
Catalunya	186	5,6	993	12,7	1.179	10,6
Comunitat Valenciana	180	5,5	711	9,1	890	8,0
Extremadura	132	4,0	232	3,0	364	3,3
Galícia	270	8,2	1.097	14,0	1.367	12,3
Madrid	450	13,7	568	7,3	1.018	9,2
Múrcia	112	3,4	225	2,9	337	3,0
Navarra	44	1,3	66	0,8	110	1,0
País Basc	23	0,7	427	5,4	449	4,0
Rioja	83	2,5	19	0,2	102	0,9
Ceuta	19	0,6	11	0,1	30	0,3
Melilla	18	0,5	14	0,2	32	0,3
Total Regionalitzat	3.286	100,0	7.834	100,0	11.120	100,0
No Regionalitzat	1.893		290		2.183	
Total	5.178		8.125		13.303	

(*) Inclou Estat, organismes autònoms, agències estatals, altres organismes públics i Seguretat Social.

(**) Inclou societats mercantils estatals, entitats públiques empresarials, fundacions estatals i la resta d'entitats amb pressupost estimatiu.

Font: pressupostos generals de l'Estat per al 2016-informe econòmic i financer

L'anàlisi en detall de la inversió real pressupostada pels Ministeris i els seus organismes per al 2016 (quadre 7.2.5) evidencia, com és habitual, una forta concentració en el Ministeri de Foment i en el Ministeri d'Agricultura, Alimentació i Medi Ambient, que són els ministeris que

tenen les competències en grans infraestructures. Entre tots dos ministeris sumen un 84,5% de les inversions regionalitzades. A Catalunya, el pes d'aquests dos ministeris encara és més gran, del 88,4%. Tot i això, Catalunya només participa del 5,7% de la suma d'inversions regionalitzades d'aquests dos ministeris.

Quadre 7.2.5

L'Administració de l'Estat a Catalunya

L'Estat i els seus organismes ^(*)

Distribució orgànica de les inversions reals pressupostades per al 2016

Milions €

	Catalunya	Territorialitzat	%Cat./ territ.	Total
02 Corts Generals	-	6	-	6
03 Tribunal Comptes	-	0	-	0
04 Tribunal Constitucional	-	1	-	1
05 Consell d'Estat	-	0	-	0
08 Consell General del Poder Judicial	0	2	15,3	2
12 Min. Assumptes Exteriors i Cooperació	-	9	-	26
13 Min. Justícia	-	25	-	100
14 Min. Defensa	0	37	0,0	542
15 Min. d'Hisenda i Administracions Públiques	11	100	11,3	152
16 Min. Interior	2	35	5,7	269
17 Min. Foment	137	1.819	7,5	1.857
18 Min. Educació, Cultura i Esport	2	71	3,5	92
19 Min. Treball i Seguretat Social	4	4	98,7	29
20 Min. Indústria, Energia i Turisme	0	29	0,6	117
23 Min. Agricultura, Alimentació i Medi Ambient	16	860	1,8	1.305
25 Min. Presidència	-	35	-	62
26 Min. Sanitat, Serveis Socials i Igualtat	-	14	-	23
27 Min. Economia i Competitivitat	0	88	0,1	302
31 Despeses Diversos Ministeris	-	34	-	69
TOTAL	173	3.169	5,4	4.955

^(*) Inclou Estat, organismes autònoms, agències estatals i altres organismes públics.

Font: pressupostos generals de l'Estat per al 2016-annex d'inversions reals

També formen part de les inversions del sector públic administratiu estatal les inversions de la Seguretat Social que figuren al quadre 7.2.6. L'Institut Nacional de Gestió Sanitària (INGES), l'Institut de Migracions i Serveis Socials (IMSERSO) i l'Institut Social de la Marina (ISM) no realitzen inversions a Catalunya perquè són organismes que executen competències que la Generalitat té transferides.

Quadre 7.2.6

L'Administració de l'Estat a Catalunya

Seguretat Social

Distribució orgànica de les inversions reals pressupostades per a 2016

Milions €

	Catalunya	Territorialitzat	%Cat./ territ.	Total
INSS	2	15	13,7	28
INGSS	-	9	-	10
IMSERSO	-	5	-	6
ISM	-	3	-	4
Tresoreria de la Seguretat Social	1	32	1,5	101
Mútues	11	52	20,2	74
Total	13	116	11,2	224

Font: projecte pressupostos generals de l'Estat per al 2016-annex d'inversions reals

El quadre 7.2.7. ofereix un detall de les inversions previstes del sector públic empresarial estatal per al 2016. Un 84% de les inversions previstes al conjunt de comunitats autònomes prové de sis empreses adscrites al Ministeri de Foment: ADIF i ADIF-Alta Velocidad¹⁶ (amb un 52% de les previsions), Puertos del Estado (11,2%), ENAIRE (6,8%), SEITTSA (8,3%) i RENFE-Operadora (5,7%).

El pes de Catalunya en les inversions regionalitzades d'aquestes sis empreses és d'un 13,3%. Les inversions d'ADIF i d'ADIF-Alta Velocidad conjuntament a Catalunya són d'un 8,3% del total regionalitzat, ja que les prioritats d'inversió d'ADIF-Alta Velocidad l'any 2016 són la línia d'alta velocitat Madrid-Galícia i el nord peninsular (un 45,8% de les inversions d'aquesta empresa es preveuen a Galícia, Castella i Lleó i Astúries). Altres inversions previstes d'ADIF i ADIF-Alta Velocidad d'import significatiu, tot i que a distància de la inversió prevista al nord peninsular, són les inversions a Andalusia (14,3%) i a València (11,4%). Les inversions previstes de les dues empreses a Catalunya representen el 8,3% del total regionalitzat i es concentren principalment en la línia d'alta velocitat Vandellòs-Tarragona, i en l'adaptació a l'ample UIC (o internacional) del corredor mediterrani. Pel que fa a RENFE-operadora, que gestiona la xarxa de rodalies, les inversions previstes es concentren a Catalunya i a Madrid, amb un pes del 31,8% i del 23,4% del total regionalitzat. Entre totes dues comunitats autònomes sumen el 55,2% de les inversions previstes per aquesta empresa. En el cas de Catalunya l'import més significatiu es dedicarà al pla d'estacions de rodalies.

¹⁶ L'anterior ADIF es va fragmentar en dues empreses públiques: ADIF, que en termes generals s'ocuparà de l'administració de la xarxa convencional i d'ample mètric, i ADIF-Alta Velocidad.

Quadre 7.2.7

L'Administració de l'Estat a Catalunya

Sector empresarial ^(*)

Distribució orgànica de les inversions reals pressupostades per al 2016

Milions €

	Catalunya	Territorialitzat	%Cat./ territ.	Total
Adif-Alta Velocidad	252	3.684	6,8	3.687
Administrador de Infraestructuras Ferroviarias (ADIF)	85	385	22,0	386
Aguas de la Cuenca de España (ACUAES)	80	240	33,2	257
Aguas de las Cuencas Mediterráneas, SA (ACUAMED)	2	225	0,8	226
Centro Intermodal de Logística, SA (CILSA)	3	3	100,0	3
Centro Investigación Biomédica en Red (CIBER)	0	0	0,0	0
Comisión Nacional del Mercado de Valores (CNMV)	0	-1	0,0	2
Consorcio Barcelona C. Nacional de Supercomputación	0	0	0,0	0
Corporación de Radio y Televisión Española, S.A.	5	44	10,6	57
Empresa Nacional Residuos Radioactivos, SA (ENRESA)	5	148	3,1	170
Enaire	41	535	7,7	535
Fundación de los Ferrocarriles Españoles	0	0	36,4	0
Instituto para la diversificación y ahorro de energía (IDAE)	0	1	33,1	2
Puertos del Estado y Autoridades Portuarias (consolidat)	169	875	19,4	875
RENFE - Operadora	143	448	31,8	448
Sociedad Estatal de Infraestructuras Agrarias, SA (SEIASA)	0	52	0,0	52
Soc. Estatal Participaciones Industriales (SEPI) (consolidat)	15	164	8,8	233
Soc. Estatal de Infraestructuras de Transporte Terrestre (SEITTSA)	183	652	28,0	668
World Trade Center Barcelona, SA (WTCB)	0	0	100,0	0
Total empreses que inverteixen a Catalunya	981	7.458	13,2	7.602
Restat d'empreses	12	375	3,2	522
Total	993	7.833	12,7	8.125

^(*) Inclou societats mercantils estatals, entitats públiques empresarials, fundacions estatals i la resta d'entitats amb pressupost estimatiu.

Font: pressupostos generals de l'Estat per al 2016-annex d'inversions reals

L'any 2016 ENAIRE (antigament AENA) té unes inversions previstes per al conjunt de comunitats autònomes de 535 milions d'euros, de dels quals el 43,1% corresponen a Madrid (231 milions d'euros). Aproximadament la meitat d'aquest import està previst que es dediqui a expropiacions a la zona de l'aeroport de Madrid. Les inversions previstes a Catalunya són del 7,7% del total regionalitzat, una participació del total que la situa no només per darrere de Madrid sinó també darrere de Canàries (14,8%), Balears (12,1%) i Andalusia (11,2%).

Puertos del Estado té previstes unes inversions de 875 milions d'euros el 2016. Andalusia és la principal beneficiària d'aquestes inversions (20,5%), seguida de Catalunya (19,4%) i Canàries (16,9%). En el cas de Catalunya, dels 169 milions d'euros previstos, 134 corresponen a inversions previstes al port de Barcelona i 35 al de Tarragona.

SEITTSA, empresa dedicada a les infraestructures terrestres (ferroviàries i carreteres), l'any 2016 disposa de 668 milions d'euros d'inversions previstes. Un 27,3 % d'aquestes inversions estan previstes a Catalunya (182 milions d'euros). Andalusia és la segona comunitat

autònoma amb més pes sobre el total territorialitzat, un 25,9 % (173 milions d'euros). Totes dues comunitats autònomes sumen el 53,2% del pressupost de SEITTSA pel 2016.

A continuació, a partir de la classificació segons la tipologia d'obra, el quadre 7.2.8 presenta un detall de les inversions reals previstes a Catalunya els anys 2015 i 2016. Les dades inclouen tant del sector públic administratiu com de l'empresarial.

Tal i com s'ha explicat en analitzar la distribució orgànica, les inversions estan altament concentrades en infraestructures que s'executen des del Ministeri de Foment, des del Ministeri d'Agricultura, Alimentació i Medi Ambient o des d'algun ens o empresa adscrit a aquests Ministeris. En aquesta línia, la classificació segons el tipus d'obra mostra que a Catalunya el 52,3% de les inversions reals previstes per l'Estat per al 2016 fan referència a infraestructures ferroviàries. Altres tipologies destacables són les carreteres (16,8%) i els ports (13%).

Més concretament, els principals projectes previstos per l'Estat a Catalunya el 2016 són pràcticament les mateixes que l'any anterior, i són principalment la construcció de la línia d'alta velocitat Vandellòs-Tarragona (125 milions d'euros), l'adaptació a l'ample UIC del corredor mediterrani (76 milions d'euros), les inversions del nou accés de rodalies a la terminal nova de l'aeroport (86 milions d'euros) que porta a terme de SEITTSA i les inversions al Port de Barcelona (135 milions d'euros).

Quadre 7.2.8

L'Administració de l'Estat a Catalunya

Sector públic estatal

Detall de les principals inversions reals del pressupostos generals de l'Estat a Catalunya per tipologies

Milions €

	Pressupost 2015		Pressupost 2016		Variació	
	Import	%	Import	%	Import	%
Carreteres	181	16,8	197	16,7	15	8,5
Ministeri- N-340 - Variant de Vallirana	0	0,0	18	1,5	18	-
Ministeri- B-40- Olesa de Montserrat-Viladecavalls	12	1,1	12	1,0	0	0,6
Ministeri- Accés port de BCN des de cinturó litoral	10	0,9	10	0,9	0	0,8
Ministeri- A-14 tram Lleida- Roselló	18	1,7	18	1,5	-1	-3,3
Ministeri- A-2 Connexió Baix Llobregat AP-7	10	0,9	1	0,1	-9	-87,1
Ministeri- Resta creació d'infraestructura de carreteres	37	3,4	22	1,9	-15	-39,4
Ministeri- Conservació i explotació de carreteres	42	3,9	51	4,4	10	23,0
SEITTSA -connexió litoral amb C-32	13	1,2	6	0,5	-7	-51,5
SEITTSA -A-27 tram El Morell- Variant de Valls	20	1,8	11	0,9	-9	-45,9
SEITTSA - A-2	0	0,0	27	2,3	27	-
SEITTSA -resta carreteres	20	1,8	20	1,7	0	1,5
Infraestructures ferroviàries	563	52,3	600	50,9	37	6,5
Ministeri-Rodalies de Barcelona	0	0,0	0	0,0	0	70,7
Ministeri- Resta infraestructura del transport ferroviari	1	0,1	1	0,1	0	-5,8
Adif- Alta Velocidad projectes finalitzats	43	4,0	94	8,0	51	120,5
ADIF-Accés UIC a Port BCN	10	0,9	8	0,6	-3	-25,0
ADIF-rodalies	31	2,8	26	2,2	-5	-15,1
ADIF- Alta Velocidad- Vandellòs- Tarragona	188	17,5	125	10,6	-64	-33,7
ADIF i Adif- Alta Velocidad -adaptació ample UIC corredor mediterrani	146	13,5	76	6,4	-70	-48,2
ADIF i Adif- Alta Velocidad -resta infraestructures ferroviàries	2	0,2	9	0,7	7	330,4
SEITTSA. Accés nova terminal aeroport BCN. Xarxa rodalies.	-	-	86	7,3	-	-
SEITTSA- infraestructures ferroviàries	27	2,5	1	0,1	-27	-97,7
SEITTSA. Conveni ADIF xarxa titularitat estatal a Catalunya	-	-	32	2,7	-	-
RENFE OPERADORA	115	10,7	143	12,1	28	23,9
Aeroports	72	6,7	41	3,5	-31	-43,3
AESA- Regulació i supervisió de l'aviació civil	0	0,0	0	0,0	0	4,3
ENAIRE (abans AENA) - Barcelona + Sabadell	66	6,2	38	3,2	-29	-43,3
ENAIRE (abans AENA)- Girona	4	0,4	2	0,2	-2	-52,5
ENAIRE (abans AENA) -Reus	2	0,2	1	0,1	0	-21,5
Ports	140	13,0	169	14,4	29	21,1
Puertos del Estado - Barcelona	105	9,8	135	11,4	29	27,9
Puertos del Estado - Tarragona	35	3,2	35	2,9	0	0,5
Infraestructures hidràuliques i de regadius	58	5,4	82	6,9	24	41,3
Ministeri i CH-Gestió i infraestructures de l'aigua	3	0,3	0	0,0	-3	-100,0
Ministeri -Qualitat de l'aigua	0	0,0	0	0,0	0	-100,0
ACUAES	16	1,4	80	6,8	64	413,2
ACUAMED	38	3,5	2	0,2	-36	-95,0
SEIASA	2	0,1	0	0,0	-2	-99,4
Inversió resta Ministeris i OOA	22	2,0	38	3,3	16	74,3
Inversió resta empreses públiques	27	2,5	39	3,3	12	45,4
Inversions Seguretat Social	13	1,2	13	1,1	0	-3,3
TOTAL	1.077	100,0	1.179	100,0	102	9,5

Font: pressupostos generals de l'Estat-annex d'inversions reals

Finalment, s'analitza la distribució territorial de la inversió real prevista a Catalunya (quadre 7.2.9), tenint en compte, per una banda, cadascun dels àmbits administratius (administració general de l'Estat i organismes, Seguretat Social i empreses públiques) i per l'altra, la província d'adscripció de les inversions pressupostades.

Quadre 7.2.9

L'Administració de l'Estat a Catalunya

Sector públic estatal

Distribució per demarcacions de les inversions reals pressupostades per al 2016

Milions €

	Barcelona	Girona	Lleida	Tarragona	Total Catalunya
Estat i organismes	80	25	44	24	173
Seguretat Social	8	2	1	2	13
Empreses públiques	585	40	35	334	993
Total	673	67	80	360	1.179
% sobre Catalunya	57,1	5,7	6,8	30,5	100,0
euros / habitant	122	89	183	452	157

Font: pressupostos generals de l'Estat per al 2016-annex d'inversions reals

La distribució territorial posa de manifest la concentració d'inversions a la província de Barcelona, en concret el 57,1% del total a Catalunya (49,1% l'any anterior), seguida a distància de la província de Tarragona amb un 30,5% del total d'inversions estatals previstes a Catalunya el 2016. Tarragona té una inversió prevista força superior a Girona i Lleida perquè el pressupost de l'any 2016 inclou una partida referent a la línia d'alta velocitat entre Tarragona i Vandellòs per valor de 125 milions d'euros. Les millores al port de Tarragona sumen 35 milions d'euros.

L'ordenació per províncies varia si considerem la inversió per càpita en comptes de la inversió total. En aquest cas, Tarragona i Lleida són les províncies amb més inversió per càpita i Barcelona (a causa de la concentració de població existent) i Girona les de menys inversió per càpita.

Les transferències de capital

El quadre 7.2.10 mostra la distribució territorial entre els anys 2009 i 2013 de les transferències de capital realitzades per l'Estat regionalitzades, és a dir, les adreçades a comunitats autònomes i a ens locals. Per al conjunt de comunitats autònomes es presenten separatament les transferències de capital als ens locals i als governs autonòmics, per tal d'analitzar millor l'evolució de cadascun d'ells. Posteriorment es presenta un desglossament de les dades de Catalunya segons el ministeri de procedència de les transferències.

Pel que fa a les transferències de capital liquidades a les comunitats autònomes l'any 2013 (veure quadre 7.2.10) s'observa una disminució del 22,9% en el seu conjunt respecte l'any anterior. A Catalunya decreixen per sobre de la mitjana, un 31,7%. Madrid és la comunitat

autònoma on menys disminueixen les transferències de capital amb un 8,6%, mentre que Castella-Lleó experimenta la caiguda més forta d'entre totes les comunitats ja que les transferències rebudes es redueixen a la meitat (-51,6%) respecte el 2012.

En el conjunt del període analitzat les transferències liquidades als governs autonòmics no han parat de disminuir. L'any 2013, les transferències del conjunt de comunitats autònomes representen menys d'una quarta part de les de l'any 2009. En el cas de Catalunya la davallada encara és més remarcable ja que les transferències de l'any 2009 no són ni una desena part de les de l'any 2009.

Quadre 7.2.10

L'Administració de l'Estat a Catalunya

Distribució de les transferències de capital liquidades de l'Estat a les comunitats autònomes*

Milions d'euros

	2009	2010	2011	2012	2013	% var. 13/12
Andalusia	844	635	433	342	284	-16,8
Aragó	253	193	123	83	60	-27,3
Astúries	262	197	109	69	33	-52,7
Balears	219	147	37	18	9	-47,5
Canàries	390	409	449	176	153	-12,6
Cantàbria	56	31	35	22	18	-21,1
Castella i Lleó	325	267	177	140	68	-51,6
Castella-la Manxa	253	189	135	90	75	-17,5
Catalunya	983	807	291	130	88	-31,7
Comunitat Valenciana	352	260	178	128	112	-12,3
Extremadura	196	139	117	73	64	-12,3
Galícia	373	285	211	137	109	-20,9
Madrid	286	178	108	62	57	-8,6
Múrcia	118	97	72	55	43	-21,1
Navarra	2	3	2	1	1	43,4
País Basc**	0	0	0	0	0	-
La Rioja	32	16	20	14	12	-19,8
Ceuta i Melilla	21	19	12	10	9	-12,0
TOTAL	4.965	3.871	2.511	1.551	1.196	-22,9
% var. any anterior		-22,0	-35,1	-38,2	-22,9	

* Inclou les transferències de capital adreçades a comunitats autònomes (FCI, subvencions i convenis)

** Dades del País Basc no disponibles

Font: Les hisendes autonòmiques en xifres. Ministeri d'Hisenda i Administracions Públiques

Les dades del quadre 7.2.10 inclouen les transferències finalistes procedents de subvencions i convenis a les comunitats autònomes i els recursos del fons de compensació interterritorial (FCI), que només es reparteixen entre les comunitats autònomes amb nivells

de renda més baixos. Les comunitats autònomes que no reben recursos del FCI són Aragó, Balears, Catalunya, Madrid, La Rioja i les comunitats forals. El FCI representava l'any 2009 un 27% del total de transferències de capital que rebien les CA però atès que les transferències finalistes han disminuït més que el FCI, l'any 2013 pràcticament la meitat (47,5%) de les transferències de capital rebudes per les comunitats autònomes provenen del FCI.

Quant a les transferències de capital liquidades als ens locals, que es mostren al quadre 7.2.11, cal tenir en compte que els dos primers anys de la sèrie (2009 i 2010) no són comparables amb la resta ja que inclouen les transferències excepcionals del fons estatal d'inversió local (FEIL) i del fons estatal per a l'ocupació i la sostenibilitat local (FESSL). A partir de l'any 2011 ja no es distribueixen aquests fons i per tant l'import dels recursos rebuts pels ens locals disminueix notablement.

L'any 2013 les transferències de capital als ens locals han disminuït un 65,1% respecte al 2012, confirmant la tendència a la baixa que arrossegueu des de fa anys. A Catalunya, la reducció ha estat superior, d'un -91,2%. Fins i tot comparant l'any 2013 amb 2011, quan ja no hi havia fons locals excepcionals com el FEIL i el FESSL, es constata que els imports de les transferències als ens locals són força residuals comparant amb el valor que havien tingut anteriorment. Les dades de l'any 2013 no inclouen la Cooperació Econòmica Local (CEL), en no estar disponibles les dades d'aquest any. Tot i això, si es compara en termes homogenis les transferències dels anys 2012 i 2013, és a dir, descomptant de l'any 2012 l'import del CEL, la caiguda de les transferències del 2013 respecte el 2012 continua essent significativa, d'un -58,4%, ja que passar de 103 milions d'euros el 2012 (sense el CEL) a 43 milions d'euros el 2013.

Quadre 7.2.11

L'Administració de l'Estat a Catalunya

Distribució de les transferències de capital liquidades

de l'Estat als ens locals*

Milions d'euros

	2009	2010	2011	2012	2013**	% var. 13/12
Andalusia	1.507	829	28	17	11	-35,9
Aragó	250	140	18	5	2	-58,5
Astúries	198	108	10	3	1	-61,1
Balears	260	210	102	13	1	-91,0
Canàries	392	235	24	19	15	-24,7
Cantàbria	110	63	4	6	1	-91,2
Castella i Lleó	486	291	32	6	2	-60,1
Castella-la Manxa	372	217	17	7	0	-97,6
Catalunya	1.358	709	23	10	4	-54,6
Comunitat Valenciana	888	469	9	5	1	-73,0
Extremadura	204	117	6	4	0	-91,2
Galícia	543	313	18	11	3	-74,8
Madrid	1.111	560	5	2	0	-76,9
Múrcia	255	131	4	3	0	-96,7
Navarra	110	65	6	0	0	-94,6
País Basc	384	217	20	1	0	-93,5
La Rioja	62	34	2	2	0	-80,4
Ceuta i Melilla	30	21	8	8	0	-100,0
TOTAL	8.518	4.727	337	123	43	-65,1

* Inclou les transferències de capital adreçades als ens locals (programa de cooperació econòmica local, fons estatal d'inversió local, fons estatal per a l'ocupació i la sostenibilitat local i altres).

** Les dades del 2013 referents a la Cooperació Econòmica Local no es troben disponibles

Font: http://www.seap.minhap.es/es/areas/politica_local.html

Al quadre 7.2.12 es presenta la participació de les comunitats autònomes en les transferències liquidades agregadament als ens territorials, és a dir, sumant les rebudes pels ens locals i pels governs autonòmics. S'aprecia com Catalunya ha perdut 10 punts de pes sobre el conjunt en el període 2009-2013. Els anys 2009 i 2010, quan es distribuïen el FEIL i el FESSL la participació de Catalunya estava al voltant del 17,5%, un percentatge lleugerament superior al seu pes poblacional. Posteriorment, en finalitzar aquests fons la participació en els recursos distribuïts via transferències de capital ha disminuït gradualment fins al 7,5% l'any 2013. Els anys 2009 i 2010 també s'ha de tenir en compte el fet que Catalunya va rebre transferències de capital pel compliment de la DA 3a de l'Estatut d'Autonomia de Catalunya.

Quadre 7.2.12

L'Administració de l'Estat a Catalunya

Participació dels ens territorials (comunitat autònomes i ens locals) a les transferències de capital de l'Estat
%

	2009	2010	2011	2012	2013
Andalusia	17,4	17,0	16,2	21,4	23,8
Aragó	3,7	3,9	4,9	5,3	5,0
Astúries	3,4	3,5	4,2	4,3	2,7
Balears	3,6	4,1	4,9	1,9	0,9
Canàries	5,8	7,5	16,6	11,6	13,6
Cantàbria	1,2	1,1	1,4	1,7	1,5
Castella i Lleó	6,0	6,5	7,3	8,7	5,7
Castella-la Manxa	4,6	4,7	5,3	5,8	6,0
Catalunya	17,4	17,6	11,0	8,3	7,5
Comunitat Valenciana	9,2	8,5	6,5	8,0	9,2
Extremadura	3,0	3,0	4,3	4,6	5,2
Galícia	6,8	7,0	8,1	8,9	9,0
Madrid	10,4	8,6	4,0	3,8	4,6
Múrcia	2,8	2,7	2,7	3,5	3,5
Navarra	0,8	0,8	0,3	0,1	0,1
País Basc	2,8	2,5	0,7	0,0	0,0
La Rioja	0,7	0,6	0,8	1,0	1,0
Ceuta i Melilla	0,4	0,5	0,7	1,1	0,7
TOTAL	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Per finalitzar l'anàlisi de les transferències de capital liquidades a Catalunya, el quadre 7.2.13 es presenta el detall de les transferències classificades per ministeri. Al quadre es visualitzen separatament les transferències rebudes per la Generalitat de les rebudes pels ens locals. S'ha de tenir en compte que els anys 2009 i 2010 la Generalitat va ingressar transferències derivades del compliment de la disposició addicional tercera de l'Estatut d'Autonomia de Catalunya (DA 3a EAC) en l'àmbit de les infraestructures de caire econòmic (ciència, foment, medi ambient, indústria i ens territorials). Per aquesta raó els imports rebuts ambdós anys destaquen respecte la resta d'anys del període. L'any 2011 va ser el primer que l'Estat va incomplir els compromisos derivats del compliment de la DA 3a EAC i des de llavors ençà no s'ha rebut cap altra transferència per aquest concepte. Entre les transferències rebudes l'any 2013 per la Generalitat en destaquen les relatives als programes de despesa dedicats a economia i competitivitat, que sumen més de la meitat del total rebut per la Generalitat. Al principi del període analitzat també destacaven les transferències rebudes per programes d'agricultura i medi ambient, d'educació, cultura i esport, així com les del Ministeri de Foment. No obstant, durant el quinquenni analitzat han

anat perdent pes, no només les rebudes per la Generalitat sinó també l'import total distribuït al conjunt de comunitats autònomes.

Les transferències als ens locals de Catalunya representaven un 27,2% del rebut pel conjunt de comunitats autònomes de règim comú l'any 2009 i representen un 0,6% l'any 2013. Cal destacar que Catalunya té una molt baixa participació en el programa de Cooperació Econòmica Local¹⁷ (CEL).

Quadre 7.2.13

L'Administració de l'Estat a Catalunya

Detall de les transferències de capital liquidades de l'Estat als ens territorials de Catalunya¹
Milions d'euros

	2009	2010	2011	2012	2013	% var.13/12
A la Generalitat	961	804	289	130	88	-31,7
Agricultura, alimentació i medi ambient	315	64	46	24	9	-62,6
Economia i competitivitat	234	115	89	60	55	-7,9
Educació, cultura i esport	56	22	24	-	1	-
Ens territorials	25	477	50	8	-	-
Foment	250	78	57	38	10	-73,1
Indústria, energia i turisme	48	19	3	1	0	-81,8
Sanitat, serveis socials i igualtat	14	14	14	-	13	-
Resta	18	15	6	-	-	-
Als ens locals	1.341	707	20	10	4	-54,6
PUOSC/CEL ¹	19	3	3	-	-	-
FEIL i FEESL	1.276	660	-	-	-	-
Agricultura, alimentació i medi ambient	4	3	0	0	0	-84,2
Economia i competitivitat	4	0	0	0	0	641,5
Educació, cultura i esport	14	20	9	4	0	-94,7
Foment	21	12	1	5	4	-25,1
Indústria, energia i turisme	2	3	5	1	-	-
Resta	1	5	2		0	-
TOTAL	2.302	1.511	309	139	93	-33,3

(1) Tot i que és una transferència de l'Estat a la Generalitat s'ha computat en l'epígraf d'ens locals als efectes de poder-ho comparar amb la Cooperació Econòmica i Local (CEL) dirigida directament als ens locals de la resta de comunitats autònomes. No es disposa de dades del CEL per a l'any 2013.

Nota: la classificació per epígrafs correspon als ministeris vigents l'any 2013, últim any de la sèrie. Per als anys anteriors, en què hi havia una altra classificació, s'ha computat l'import de la transferència en funció de qui té atribuïda actualment la competència.

Fonts:

- Les hisendes autonòmiques en xifres. Ministeri d'Hisenda i Administracions Públiques
- http://www.seap.minhap.es/es/areas/politica_local.html

¹⁷ No es disposa de les dades de liquidació del CEL per a l'any 2013.

8. ELS FONS DE LA UNIÓ EUROPEA A CATALUNYA

Al llarg de 2014 han coexistit dos períodes de programació, el de 2007-2013, actualment en fase de tancament, i el de 2014-2020, en execució.

8.1. L'aplicació de la política de cohesió en el període 2007-2013

(Més informació a: <http://fonseuropeus.gencat.cat/>)

En el present apartat es mostra l'estat d'execució a 31/12/2014 de les diferents intervencions dels fons europeus a Catalunya corresponents al període de programació 2007-2013. La data límit per executar els fons d'aquest període és el 31 de desembre de 2015.

Objectiu 2 Competitivitat regional i Ocupació

- **Fons Europeu de Desenvolupament Regional (FEDER)**

Programa Operatiu Competitivitat Regional i Ocupació de Catalunya 2007-2013

El Programa Operatiu Competitivitat Regional i Ocupació de Catalunya 2007-2013 va ser aprovat mitjançant la Decisió de la Comissió Europea CE (2007) 6308, de data 7 de desembre de 2007, amb l'objectiu de contribuir a millorar les condicions de competitivitat de l'economia catalana i l'ocupació, incidint especialment en la innovació, desenvolupament empresarial i economia del coneixement.

Després de les modificacions introduïdes per les Decisions C(2011) 9914 final, de 21/12/2011, la C(2012) 7826 final, de 07/11/2012, la C(2015) 4498 final, de 30/06/2015 i la C(2016) 82 final, de 11/01/2016, la despesa pública total prevista en aquest Programa és de 1.358,1 milions d'euros i la subvenció del FEDER 679,1 milions d'euros, distribuïda en un 63,43% per a actuacions de la Generalitat de Catalunya, un 25,71% per a actuacions dels ens locals i un 10,86% per a actuacions de l'Administració General de l'Estat.

El quadre 8.1.1 mostra els cinc eixos prioritaris en què es divideix el Programa i la subvenció aprovada segons el pla financer actualitzat.

Quadre 8.1.1

PO FEDER CATALUNYA 2007-2013

Programació. Quadre financer actualitzat i aprovat pel Comitè de Seguiment del PO de 2014

Milions €

	ADM. GENERAL ESTAT		ADM. AUTONÒMICA		ADM. LOCAL		TOTAL		DESPESA TOTAL
	Despesa pública nacional	Aportació FEDER	Despesa pública nacional	Aportació FEDER	Despesa pública nacional	Aportació FEDER	Despesa pública nacional	Aportació FEDER	
Eixos prioritaris									
Eix 1. Economia del coneixement i innovació i desenvolupament empresarial	144,08	144,08	279,01	279,01	20,75	20,75	443,85	443,85	887,69
Eix 2. Medi ambient i prevenció de riscos			28,30	28,30	5,12	5,12	33,42	33,42	66,85
Eix 3. Recursos energètics i accés a serveis de transport			85,85	85,85	0,00	0,00	85,85	85,85	171,71
Eix 4. Desenvolupament sostenible local i urbà	30,50	30,50	31,50	31,50	46,94	46,94	108,94	108,94	217,88
Eix 5. Assistència Tècnica			6,06	6,06	0,95	0,95	7,01	7,01	14,01
TOTAL	174,6	174,6	430,7	430,7	73,8	73,8	679,1	679,1	1358,1

Font: DGPERC i Ministeri d'Hisenda i Administracions Públiques

Actualment la taxa de cofinançament de les despeses elegibles és del 50% per a tots els eixos, després de l'aprovació de la proposta de modificació del Programa Operatiu (Decisió C(2011) 9914 final de 21/12/2011) consistent en augmentar la taxa de cofinançament de l'eix 3, que va passar d'un 40% al 50%.

El quadre 8.1.2 mostra l'estat d'execució del PO a 31/12/2014 mentre al quadre 8.1.3 es mostra el grau d'execució per administracions. En aquesta data el PO presentava un grau d'execució global del 73,4% i s'havia executat despesa elegible per un import de 997,2 milions d'euros, la qual cosa comporta una subvenció per part del FEDER de 498,6 milions d'euros.

Quadre 8.1.2

PO FEDER CATALUNYA 2007-2013

Execució a 31/12/2014

Milions €

	ADM. GENERAL ESTAT		ADM. AUTONÒMICA		ADM. LOCAL		TOTAL		DESPESA TOTAL	% execució s/ programat
	Despesa pública nacional	Aportació FEDER	Despesa pública nacional	Aportació FEDER	Despesa pública nacional	Aportació FEDER	Despesa pública nacional	Aportació FEDER		
Eixos prioritaris										
Eix 1. Economia del coneixement i innovació i desenvolupament empresarial	108,2	108,2	186,8	186,8	24,9	24,9	319,9	319,9	639,77	82,0%
Eix 2. Medi ambient i prevenció de riscos			24,1	24,1	6,0	6,0	30,1	30,1	60,20	81,3%
Eix 3. Recursos energètics i accés a serveis de transport			84,9	84,9	0,0	0,0	84,9	84,9	169,88	98,9%
Eix 4. Desenvolupament sostenible local i urbà			18,0	18,0	79,2	79,2	97,1	97,1	194,29	60,8%
Eix 5. Assistència Tècnica			2,8	2,8	1,2	1,2	4,0	4,0	7,96	63,2%
TOTAL	108,2	108,2	316,6	316,6	111,2	111,2	536,1	536,1	1072,1	78,9%

Font: DGPERC i Ministeri d'Hisenda i Administracions Públiques

Quadre 8.1.3

PO FEDER CATALUNYA 2007-2013

Grau execució a 31/12/2014

Milions €

	Programació (2007-2013)		Execució a 31/12/2014		% execució s/programat	
	Despesa Elegible	Subvenció FEDER	Despesa Elegible	Subvenció FEDER	Despesa Elegible	Subvenció FEDER
Administracions						
Ad. Autònoma	861,4	430,7	633,2	316,6	73,5%	73,5%
Ad. Local	147,6	73,8	147,6	73,8	100,0%	100,0%
Ad. Central	349,2	174,6	216,4	108,2	62,0%	62,0%
TOTAL	1358,2	679,1	997,2	498,6	73,4%	73,4%

Font: DGPERC i Ministeri d'Hisenda i Administracions Públiques

Programa Operatiu d'Investigació, Desenvolupament i Innovació per i per al benefici de les empreses (Fons Tecnològic) 2007-2013.

L'Administració General de l'Estat també actua a Catalunya mitjançant un programa pluriregional, el Programa Operatiu FEDER d'I+D+i per i per al benefici de les empreses (Fons Tecnològic) 2007-2013.

Aquest Programa va ser aprovat mitjançant la Decisió de la Comissió Europea C(2007) 6316 de data 7 de desembre de 2007, amb l'objectiu de superar les debilitats del Sistema Espanyol Ciència, Tecnologia i Empresa, i incrementar la competitivitat de l'economia espanyola. Després de les modificacions introduïdes per les Decisions C(2011) 9764, de 21/12/2011, la C (2013) 9276, de 30/09/2013 i la C(2015) 3708 de 28/05/2015, la despesa

pública total en el Programa Fons Tecnològic és de 2.979,21 milions d'euros i la subvenció del FEDER és 2.248,46 milions d'euros. L'ajuda va dirigida a totes les regions espanyoles, però en la seva distribució s'ha donat prioritat a les regions de Convergència (les menys desenvolupades), que en conjunt són destinatàries del 90% dels recursos.

En aquest Programa hi ha una assignació indicativa per a Catalunya d'una subvenció FEDER de 79,8 milions d'euros. A 31/12/2014 el grau d'execució d'aquesta assignació era d'un 93,98%, amb 150,03 milions d'euros de despesa executada i una subvenció associada del FEDER de 75,015 milions d'euros. Aquest grau d'execució se situa per sobre del que presentava el Programa a escala global, que era d'un 77% en termes de despesa elegible.

- **Fons Social Europeu**

Programa Operatiu FSE de Catalunya 2007-2013

El Programa Operatiu del Fons Social Europeu de Catalunya en el marc del objectiu de competitivitat regional i ocupació 2007-2013 va ser aprovat mitjançant Decisió de la Comissió Europea CE (2007) 6726 de data 18 de desembre de 2007, amb l'objectiu de contribuir a millorar les condicions de competitivitat de l'economia catalana i l'ocupació, incidint especialment en fomentar l'esperit empresarial, la empleabilitat, la inclusió social i la igualtat entre homes i dones, així com la millora de l'adaptabilitat dels treballadors, empreses i empresaris, i l'augment i millora del capital humà.

La subvenció del FSE assignada a aquest programa és de 284,7 milions d'euros, amb una despesa total de 569,4 milions d'euros. La contrapartida nacional inicialment corresponia íntegrament a la Generalitat de Catalunya, si bé amb una modificació posterior del programa operatiu es va donar entrada a la participació privada, de forma que el 50% de l'aportació nacional queda repartida entre l'aportació de la Generalitat (46,4%) i la privada (3,6%).

L'objectiu principal del programa és incidir en les principals debilitats detectades en l'anàlisi de la situació del mercat de treball a Catalunya, incorporant també activitats innovadores i experimentals.

A 31 de desembre de 2014 el Programa presenta una execució de 297,8 milions d'euros, el que representa un 52% de la programació prevista pel període 2007–2013.

En el Comitè de seguiment de l'any 2012 es va presentar una modificació del PO, que va ser aprovada per la Comissió mitjançant la Decisió C(2012) 7436 final de 18 d'octubre, en la que es modifiquen els imports dels eixos. Així doncs, l'eix 1.- Esperit empresarial i adaptabilitat, l'eix 3.- Augment i millora del capital humà, i l'eix 4.- Promoció de la cooperació transnacional e interregional, disminueixen els seus imports en un 47,6%, 21,5% i 87,9% respectivament, mentre que l'eix 2.- Foment de la empleabilitat, inclusió social i igualtat entre homes i dones, s'incrementa en un 43,3%.

Aquesta modificació es fa atenent al context socio-econòmic, però també tenint en compte els documents estratègics de la Generalitat de Catalunya com el Pla General d'Ocupació de Catalunya, el Pla de Desenvolupament de Polítiques Actives, el Document de bases de l'Acord estratègic per a la competitivitat de l'economia catalana i la Estratègia catalana 2020 que és un reflex de la Estratègia Europea 2020.

Quadre 8.1.4

PO FSE CATALUNYA 2007-2013. Situació a 31/12/2014

Milers €

Eixos prioritaris	Programació 2007-2013		Execució 31/12/2014		% s/total
	Despesa Total	Subvenció FSE	Despesa Total	Subvenció FSE	
Eix 1: Foment del esperit empresarial i millora de l'adaptabilitat de treballadors, empreses i empresaris	73.508	36.754	53.523	26.762	72,81
inclusió social i la igualtat entre dones i homes	402.189	201.095	222.554	111.277	55,34
Eix 3: Augment i millora del capital humà	70.836	35.418	16.747	8.374	23,64
Eix 4. Promoció de la cooperació transnacional i interregional	4.845	2.422	1.519	759	31,35
Eix 5. Assistència tècnica	18.045	9.023	3.447	1.723	19,10
TOTAL	569.423	284.712	297.790	148.895	52,30

Font: Departament de Treball, Afers Socials i Famílies, SOC

Programes Pluriregionals del FSE 2007-2013

D'altra banda, l'Administració Central desenvolupa les seves activitats a través de 3 Programes Operatius Pluriregionals. La situació d'aquests programes a Catalunya a 31/12/2014 es mostra en el quadre 8.1.5.

Quadre 8.1.5

Programes Operatius pluriregionals FSE 2007-2013. Actuacions a Catalunya

Milers €

Programes Operatius Pluriregionals	Programació 2007-2013		Execució 31/12/2014		% s/total
	Despesa Total	Subvenció FSE	Despesa Total	Subvenció FSE	
PO Adaptabilitat i ocupació	594.217	297.108	562.252	281.126	94,62
PO Lluita contra la Discriminació	65.825	32.913	42.725	21.363	64,91
PO Assistència tècnica	4.067	2.034	3.614	1.807	88,85
TOTAL	664.109	332.054	608.591	304.295	91,64

Font: Departament de Treball, Afers Socials i Famílies, SOC

Objectiu 3 Cooperació Territorial Europea

▪ **Programa de Cooperació transfronterera Espanya-França-Andorra (POCTEFA) 2007-2013**

La Comissió Europea va aprovar el programa el dia 18 de desembre de 2007. El cost total subvencionable va ser de 257 milions d'euros i la dotació financera de la subvenció del FEDER de 168,6 milions d'euros (77 milions d'euros corresponents a França i 91,6 milions d'euros a Espanya).

De la part d'Espanya, un 36,4% de l'ajut FEDER va ser adjudicat per a actuacions a Catalunya (33,39 milions d'euros). La taxa de cofinançament dels projectes que s'aprovin és d'un màxim del 65% del cost total elegible.

L'Autoritat de Gestió d'aquest programa rau en la Comunitat de Treball dels Pirineus (CTP) de la qual forma part la Generalitat de Catalunya. A més el Departament de la Vicepresidència i d'Economia i Hisenda col·labora coordinant les actuacions de la zona Est del programa, integrada per Catalunya i pels departaments francesos de Haute-Garonne, Ariège i Pyrénées Orientales.

Al llarg del període 2007-2013, es van aprovar un total de 152 projectes en el marc de 3 convocatòries (la primera es va dividir en dues rondes), dels quals 61 tenen participació catalana. La subvenció FEDER corresponent a aquests projectes i assignada a Catalunya va ser de 32,4 milions d'euros.

- **Instrument Europeu de Veïnatge i Partenariat. Programa Conca Mediterrània 2007-2013**

Aquest programa va tenir un cofinançament de la UE de 173,6 milions d'euros, dels quals 86,9 corresponen al FEDER i 86,7 a la rúbrica 4 del pressupost comunitari (la Unió Europea com a soci global). La taxa de cofinançament dels projectes amb un soci de l'Estat espanyol va ser, com a màxim, del 90% del cost total elegible.

En total s'han aprovat 94 projectes en el marc de tres convocatòries de projectes (dues convocatòries per a projectes estàndard i una convocatòria per a projectes estratègics) i va haver-hi participació de socis catalans en un total de 23 projectes, 8 dels quals com a cap de fila.

- **Programa MED 2007-2013**

La Comissió Europea va aprovar el programa el dia 20 de desembre de 2007. El cost total subvencionable va ser de 256,5 milions d'euros i la dotació financera de la subvenció del FEDER de 193,2 milions d'euros. El FEDER corresponent a l'Estat espanyol va ser de 29,53 milions d'euros. En el cas dels programes de cooperació transnacional, no hi ha una assignació de recursos predeterminada per comunitats autònomes. La taxa de cofinançament dels projectes amb un soci de l'Estat espanyol és, com a màxim, del 75% del cost total elegible.

En el marc de les vuit convocatòries d'aquest programa, s'han aprovat 159 projectes, dels quals 55 tenen participació catalana amb una subvenció FEDER total d'11,52 milions d'euros.

- **Programa SUDOE 2007-2013**

La Comissió Europea va aprovar el programa el dia 26 de setembre de 2007 amb un cost total subvencionable de 132 milions d'euros i una subvenció FEDER de 99,4 milions d'euros. El FEDER corresponent a l'Estat espanyol va ser de 54,33 milions d'euros. Igual que en el cas del programa del MED, no hi ha una assignació de recursos predeterminada per comunitats autònomes. La taxa de cofinançament dels projectes amb un soci de l'Estat espanyol és, com a màxim, del 75% del cost total elegible.

Al llarg de les cinc convocatòries d'aquest programa, s'han aprovat 110 projectes, dels quals 42 tenen participació catalana amb una subvenció FEDER total de 8,6 milions d'euros.

- **Programa INTERREG IV C 2007-2013**

La Comissió Europea va aprovar el programa el dia 11 de setembre de 2007. El cost total subvencionable va ser de 405 milions d'euros i la dotació financera de la subvenció del FEDER de 321 milions d'euros. La taxa de cofinançament dels projectes amb un soci de l'Estat espanyol va ser, com a màxim, del 75% del cost total elegible.

En total, en les 4 convocatòries celebrades, s'han aprovat 204 projectes amb participació catalana en 40 projectes amb una subvenció FEDER de 6,3 milions d'euros.

- **URBACT II (2007-2013)**

URBACT és un programa europeu finançat pel FEDER que té per objecte fomentar l'intercanvi d'experiències entre ciutats europees i la difusió de la capitalització dels coneixements sobre totes les qüestions relacionades amb el desenvolupament urbà sostenible.

En total pel període 2007-2013, s'han aprovat 61 projectes, dels quals 9 compten amb participants catalans (projectes amb participació dels ajuntaments de Barcelona, Manresa, L'Hospitalet de Llobregat, Igualada, Girona, Sabadell, Mollet del Vallès, Viladecans i de l'Institut d'Estudis Territorials del Departament de Territori i Sostenibilitat de la Generalitat de Catalunya).

- **ESPON 2013 (European Spatial Planning Observation Network)**

Aquest programa està finançat pel FEDER i té per objecte principal l'observació de la planificació espacial europea, per tal de poder donar suport a l'establiment de polítiques relacionades amb la cohesió territorial i al desenvolupament harmoniós del territori europeu.

El programa ESPON 2013 ha finançat 65 projectes dels quals 20 tenen participació catalana.

▪ **INTERACT II**

El programa INTERACT II (INTERREG Animació, Cooperació i Transferència), està adreçat a les institucions i els agents responsables de la gestió i l'execució dels programes de cooperació territorial europea. En concret, INTERACT ofereix suport i assessorament al llarg de tota la durada del programa amb la finalitat de:

- Assegurar i augmentar l'eficiència i efectivitat dels programes i projectes de cooperació territorial en relació a determinats espais geogràfics o camps temàtics.
- Contribuir a la qualitat i el *know-how* en la cooperació transfronterera, transnacional i interregional en els Estats membres de la UE i els països associats Noruega i Suïssa.

El Fons de Cohesió en el període de programació 2007 – 2013

Pel que fa al Fons de Cohesió, el total de recursos aprovats per a Espanya en el període de programació 2007-2013 és de 3.543 milions d'euros (en termes corrents). L'Estat va presentar un programa operatiu pluriregional del Fons de Cohesió i FEDER en els àmbits de transports i medi ambient.

Dintre d'aquest programa operatiu l'Estat no preveia cap assignació de recursos per a actuacions de les administracions autonòmiques de les regions de l'Objectiu Competitivitat regional i ocupació, com és el cas de Catalunya.

En canvi, l'Estat sí que havia previst una reserva de 325 milions d'euros per al tram local, al que van poder accedir els municipis amb més de 200.000 habitants i capitals de província, de les regions de Competitivitat regional i ocupació per a finançar projectes de l'àmbit mediambiental.

Finalment, el programa preveia actuacions en infraestructures de medi ambient de competència de l'Estat a Catalunya.

A continuació es detalla l'assignació de recursos del Fons de Cohesió a Catalunya pel període 2007 – 2013.

Quadre 8.1.6

Recursos del Fons de Cohesió en Catalunya 2007-2013

Milions d'euros

Quota estatal	Subvenció Fons de Cohesió
Embassament de Flix	119,42
Embassament de la Llosa del Cavall	20,42
Programa de sanejament d'aigües residuals urbanes de la conca de l'Ebre (primera fase)	11,08
Total quota estatal	150,92
Quota local	
Badalona	8,1
Barcelona	68,1
Girona	4,1
L'Hospitalet de Llobregat	9,5
Lleida	4,4
Sabadell	7,4
Tarragona	5,1
Terrassa	3,0
Total quota local	109,7
TOTAL FONTS DE COHESIÓ	260,6

Font: Ministeri d'Hisenda i Administracions Públiques, Direcció General de Fons Comunitaris

Programa de Desenvolupament Rural (PDR)

Els Programes de Desenvolupament Rural (PDR) estan cofinançats pel FEADER.

El 15 de febrer 2008, la Decisió C(2008) 702 de la Comissió Europea va aprovar el PDR de Catalunya, amb una aportació inicial del FEADER de 313,98 milions d'euros.

El PDR de Catalunya s'ha modificat diversos cops, concretament s'ha modificat en onze ocasions, una d'elles per adaptar el compromís d'inundació addicional de la subactuació de millora de la qualitat mediambiental de les aigües i les terres dedicades al cultiu de l'arròs, a les accions que es plantegen mitjançant el Pla Especial d'Acció per a l' Eradicació i Control del Cargol Poma i per informar sobre la pròrroga dels ajuts d'estat de les mesures 226 i 227.

El següent quadre mostra l'estat d'execució d'aquest programa a 31/12/2014:

Quadre 8.1.7

Grau d'execució del Programa de Desenvolupament Rural (PDR) a Catalunya. 2007-2013

Milers €

EIXOS	Programació 2007-2013 ^(*)		Execució 31/12/2014		% executat	
	Despesa Total	Aportació FEADER	Despesa Total	Aportació FEADER	Despesa Total	Aportació FEADER
Eix 1: Augment de la competitivitat de l'agricultura i la silvicultura a través de l'ajuda a la reconstrucció, el desenvolupament i l'innovació	489.578	124.843	473.636	119.869	96,74	96,02
Eix 2: Millora del medi ambient i de l'entorn rural a través de l'ajuda de la gestió territorial	361.286	148.956	325.616	128.737	90,13	86,43
Eix 3: Millora de la qualitat de la vida en les zones rurals i foment de la diversificació de les activitats econòmiques	21.194	9.155	16.094	6.604	75,94	72,14
Eix 4. LEADER	69.752	30.327	52.015	20.571	74,57	67,83
Assistència tècnica	1.474	703	1.254	593	85,05	84,36
TOTAL	943.284	313.984	868.615	276.375	92,08	88,02

Font: Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca i Alimentació

(*) Incorpora totes les reprogramacions financeres realitzades fins la darrera modificació (modificació 11) que va ser aprovada 16 de desembre de 2015 pels serveis de la CE.

Programa Operatiu del Sector Pesquer 2007-2013

En substitució de l'Instrument Financer d'Orientació Pesquera (IFOP), es va crear el Fons Europeu de la Pesca (FEP), que a l'igual que l'anterior fons cofinança els programes operatius del Sector Pesquer. Concretament, el 13 de desembre de 2007, la Comissió Europea va aprovar el Programa Operatiu del Sector Pesquer Espanyol, en el que s'inclouen les actuacions previstes a Catalunya.

El següent quadre mostra l'estat d'execució d'aquest programa a 31/12/2014.

Quadre 8.1.8

PO SECTOR PESQUER DE CATALUNYA (2007-2013) a 31/12/2014

Milers €

Eixos Prioritaris	Programació 2007-2013 ^(*)		Execució 31/12/2014		% execució Eleg.
	Despesa Total	Subvenció FEP	Despesa Total	Subvenció FEP	
1.- Mesures d'adaptació de la flota pesquera comunitària	39.239	19.619	32.020	15.959	81,6
2.- Aqüicultura, pesca interior, transformació i comercialització de productes de la pesca i de l'aqüicultura	9.773	4.887	5.279	2.645	54,0
3.- Mesures d'interès públic	12.925	6.462	8.323	4.427	64,4
4.- Desenvolupament sostenible de les zones de pesca	2.696	1.348	1.145	573	42,5
5.- Assistència tècnica	100	50	77	39	77,2
TOTAL	64.733	32.366	46.844	23.643	72,37

Font: Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca i Alimentació

(*) Reprogramació del Programa Operatiu del Fons Europeu de la Pesca aprovat per Decisió de la Comissió C(2015) 6757, del 12/10/2015

8.2. La programació dels fons europeus en el període 2014-2020

(Més informació a: <http://fonseuropeus.gencat.cat/>)

Principals novetats de la Política de Cohesió reformada de 2014-2020

En el període de programació 2014-2020 la política regional o de cohesió de la Unió Europea (UE) continua sent una de les principals polítiques d'inversió de la UE; amb un pressupost de 351.800 milions d'euros representa el 32,5% dels recursos totals previstos pel pressupost comunitari. Es poden destacar les característiques següents:

- **Vinculació a l'Estratègia UE 2020**

Les inversions de la política de cohesió tindran un paper clau a l'hora de donar suport al creixement i la creació de llocs de treball i en la consecució dels objectius de l'Estratègia Europa 2020 de creixement intel·ligent, sostenible i integrador.

- **Ús coordinat dels cinc Fons Estructurals i d'Inversió Europeus**

La política de cohesió s'articula a través del Fons Europeu de Desenvolupament Regional (FEDER), del Fons Social Europeu (FSE) i del Fons de Cohesió (del qual Catalunya queda exclosa ja que Espanya no percep Fons de Cohesió en 2014-2020). El FEDER i el FSE s'anomenen Fons Estructurals. Juntament amb el Fons Europeu Agrícola de Desenvolupament Rural (FEADER) i el Fons Europeu Marítim i de Pesca (FEMP) constitueixen els Fons Estructurals i d'Inversió Europeus (Fons EIE). Aquests fons persegueixen objectius d'actuació complementaris, recollits en un Reglament de Disposicions Comunes.

La Comissió Europea va definir un enfocament integrat de tots els fons EIE, mitjançant un Marc Estratègic Comú (MEC) i amb una fixació clara de prioritats i resultats. Va signar el 30 d'octubre de 2014 l'Acord d'Associació amb Espanya sobre la utilització dels Fons EIE (FEIE) per al període 2014-2020. Aquest Acord estableix l'estratègia per a l'ús òptim dels FEIE, els quals representen un total de 28.580 milions d'euros de la política de cohesió per a tot l'Estat (inclòs el finançament de la cooperació territorial europea i l'assignació per a la Iniciativa d'Ocupació Juvenil). L'Estat també rep 8.290 milions d'euros per al desenvolupament rural i 1.160 milions d'euros per al sector de la pesca i el sector marítim.

- **Assignació de recursos als sectors de creixement més importants i concentració temàtica**

La política de cohesió estableix 11 objectius temàtics per fomentar el creixement per al període 2014-2020:

- 1.- Potenciar la recerca, el desenvolupament tecnològic i la innovació
- 2.- Millorar l'ús i la qualitat de les TIC i l'accés a les mateixes
- 3.- Millorar la competitivitat de les petites i mitjanes empreses
- 4.- Afavorir la transició a una economia baixa en carboni en tots els sectors
- 5.- Promoure l'adaptació al canvi climàtic i la prevenció i gestió de riscos
- 6.- Protegir el medi ambient i promoure l'eficiència dels recursos
- 7.- Promoure el transport sostenible i eliminar colls d'ampolla en les infraestructures de xarxa fonamentals
- 8.- Promoure l'ocupació i afavorir la mobilitat laboral
- 9.- Promoure la inclusió social i lluitar contra la pobresa
- 10.- Invertir en l'educació, el desenvolupament de les capacitats i l'aprenentatge permanent.
- 11.- Millorar la capacitat institucional i l'eficiència de l'administració pública.

Per obtenir un valor afegit real en relació amb l'estratègia Europa 2020, un percentatge específic de les inversions s'ha de dedicar a aquests objectius temàtics. Concretament per a les regions més desenvolupades:

- com a mínim un 80% dels recursos del FEDER s'han de destinar a actuacions corresponents als objectius temàtics 1, 2, 3 i 4.
- com a mínim el 80% dels recursos de l'FSE s'han de destinar als objectius temàtics 8, 9, 10 i 11.
- Pel FEADER no hi ha una exigència estricta de concentració temàtica però és necessari assignar com a mínim un 5% de la contribució total del FEADER al Programa de Desenvolupament Rural LEADER, i com a mínim un 30% a operacions relacionades amb medi ambient i clima.
- Pel FEMP, seran prioritaris els objectius 3 i 6 per intentar millorar la competitivitat de les seves pimes i adaptar les oportunitats de pesca als recursos existents.

- **Establiment d'objectius clars i mesura dels resultats**

En el marc de la reserva d'eficàcia, el 6% del finançament de la política de cohesió s'assignarà en 2019 a programes i prioritats que hagin aconseguit el 85% dels seus objectius lligats amb l'Estratègia 2020.

Recursos a rebre per Catalunya en el marc de la política de cohesió 2014 - 2020

En el període de programació 2014-2020, Catalunya rebrà recursos dels fons de la política de cohesió en el marc de 2 objectius (veure quadre 8.2.1):

1. "Inversió en creixement i ocupació" amb el suport del FEDER i del FSE
2. "Cooperació territorial europea" amb el suport del FEDER

Quadre 8.2.1

Recursos pre-assignats per Catalunya en el marc de la política de cohesió en el període 2014-2020

	Milions d'euros corrents
TOTAL CATALUNYA	2.015,40
Objectiu Creixement i ocupació (*) (Catalunya és regió més desenvolupada)	1.980,10
Objectiu Cooperació territorial europea (**) POCTEFA	35,3
TOTAL ESPANYA	28.205,78
Objectiu Creixement i ocupació	27.562,80
Regions menys desenvolupades (PIB < 75%)	2.083,80
Regions en transició (PIB 75% - 90%)	13.208,50
Regions més desenvolupades (PIB > 90%)	11.786,30
Regions ultraperifèriques	484,2
Objectiu Cooperació territorial europea	642,98
% Catalunya / Regions més desenvolupades	16,80%
% Catalunya / Total ob. Creixement i ocupació	7,20%

(*) Els imports no inclouen l'assignació corresponents a la Iniciativa d'ocupació juvenil.

(**) Pels programes MED, SUDOE, ENI CBC MED i INTERREG EUROPE, no es disposa de pre-assignació.

Font: Ministeri d'Hisenda i Administracions Públiques

Respecte a l'objectiu de creixement i ocupació es rebran 1.980,1 milions d'euros en termes corrents (el 16,8 % del total de recursos assignats a les regions més desenvolupades), als que caldrà sumar els recursos que es reben en el marc de la Iniciativa d'ocupació juvenil. Aquest import representa un increment del 44,2% respecte al període 2007-2013).

En relació a l'objectiu de cooperació territorial europea, Catalunya participarà en 4 programes (POCTEFA, MED, SUDOE, ENI CBC MED) que tenen una dotació a nivell global de l'Estat espanyol de 203,34 milions d'euros, dels quals únicament es disposa de l'assignació indicativa per a Catalunya per al programa POCTEFA, amb 35,3 milions d'euros

del FEDER. D'altra banda, podrà també participar en el programa INTERREG EUROPE, del qual no es disposa de preassignació als Estats.

Pel que fa a la distribució per administracions (veure quadre 8.2.2), la Generalitat gestionarà un total de 1.362,9 milions d'euros en el marc de l'objectiu de creixement i ocupació, el que representa el 66% del total de recursos assignats a Catalunya, amb un creixement de més del 70% respecte al període 2007-2013.

Quadre 8.2.2

Recursos per a Catalunya objectiu Creixement i Ocupació

(inclosa Iniciativa Ocupació Juvenil)

Administració	Període 2007-13		Període 2014-20		Increment
	Meuros corrents	%	Meuros corrents	%	
AGE	590,8	42,81%	693,1	33,71%	17,32%
FEDER	258,7		473,8		83,16%
FSE*	332,1		219,3		-33,97%
Generalitat	789,1	57,19%	1.362,90	66,29%	72,72%
FEDER	504,4		868,4		72,16%
FSE	284,7		418,6		47,03%
IOJ			75,9		
TOTAL	1.379,85	100,00%	2.056,00	100,00%	49,00%
FEDER	763,10	55,30%	1.342,24	65,28%	75,89%
FSE + IOJ	616,75	44,70%	713,76	34,72%	15,73%

Font: Ministeri d'Hisenda i Administracions Públiques i elaboració pròpia

*Dada estimada provisional al 2014-20

Per una altra banda, el quadre 8.2.3 mostra els recursos que rebrà Catalunya en el marc del programa de desenvolupament rural amb cofinançament del FEADER durant el període 2014 – 2020.

Quadre 8.2.3

Recursos per a Catalunya en el marc del PDR Catalunya 2014-2020

Administració	Període 2007-13		Període 2014-20		Variació
	Meuros corrents	%	Meuros corrents	%	
GC	398,86	42,28%	404,86	49,93%	1,50%
AGE ⁽¹⁾	230,44	24,43%	57,31	7,07%	-75,13%
FEADER	313,98	33,29%	348,65	43,00%	11,04%
TOTAL PDR	943,28	100,00%	810,82	100,00%	-14,04%

Font: Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca, Alimentació

(1) Cal tenir en compte que l'import AGE al PDR.cat2020 a data de 28/04/2016 encara no s'ha comunicat

Els Fons Estructurals i d'Inversió Europeus a Catalunya

a) Mecanisme de coordinació entre Fons EIE

Amb l'objectiu d'una millor coordinació dels Fons EIE, amb l'Acord de Govern del 23 de desembre de 2013, es crea la Comissió de Coordinació dels Fons Europeus del Marc Estratègic Comú (MEC). Aquesta Comissió, adscrita al Departament de la Vicepresidència i d'Economia i Hisenda, està formada pels departaments de la Vicepresidència i d'Economia i Hisenda; d'Agricultura, Ramaderia, Pesca i Alimentació; d'Afers i Relacions Institucionals i Exteriors i Transparència; i el de Governació, Administracions Públiques i Habitatge, entre d'altres, té la funció de proposar al Govern la prioritització d'actuacions i l'assignació de recursos del tram autonòmic dels fons EIE. Tanmateix farà un seguiment dels programes operatius al llarg del període de programació 2014-2020 per mesurar l'eficiència i l'eficàcia de les actuacions que continguin i proposar les mesures correctores que siguin necessàries.

b) Estratègia RIS3CAT

Aquesta col·laboració entre conselleries s'emmarca en l'estratègia RIS3CAT de recerca i innovació per a l'especialització intel·ligent de Catalunya, aprovada pel Govern el mes de febrer de 2014 i que defineix el marc a partir del qual el Govern desenvolupa les actuacions i els programes d'R+D+I per al període 2014-2020 i dóna suport a la generació i el desenvolupament de projectes innovadors. Aquesta estratègia té com a principal objectiu que les inversions en recerca i innovació cofinançades per la Unió Europea es tradueixin en un creixement econòmic de qualitat, més sostenible i integrador, i en la creació d'ocupació al territori, en estreta col·laboració entre els agents públics i privats de l'economia catalana.

Per avançar cap a la visió compartida de país per al 2020, la RIS3CAT defineix quatre objectius estratègics, que es corresponen amb quatre eixos d'actuació, i uns principis generals que han de guiar els seus instruments:

- R+D+I com a motor de creixement econòmic
- Quàdruple hèlix (sistema d'R+D+I, empreses, administracions públiques i usuaris de la innovació) i col·laboració publicoprivada
- Massa crítica
- Avantatge competitiu internacional
- Aposta sectorial o tecnològica
- Canvi estratègic orientat als reptes de la RIS3CAT
- Generació de noves oportunitats d'activitat econòmica i d'ocupació

- Ús eficient dels recursos (economia verda)

c) Els Fons Estructurals a Catalunya

Els Fons Estructurals consten de dos components: el Fons Europeu de Desenvolupament Regional (FEDER), que ofereix suport financer per al desenvolupament i l'ajust estructural de les economies regionals, el canvi econòmic, la millora de la competitivitat, així com la cooperació territorial a tota la UE; i el Fons Social Europeu (FSE), amb la finalitat d'augmentar les oportunitats d'ocupació, millorar la qualitat i la productivitat en el treball, i reduir l'exclusió social i les diferències d'ocupació regionals.

En el marc de l'objectiu d'Inversió en creixement i ocupació

- **Fons Europeu de Desenvolupament Regional (FEDER)**

El Programa Operatiu del Fons Europeu de Desenvolupament Regional (FEDER) de Catalunya 2014 - 2020

El PO FEDER de Catalunya 2014-2020, aprovat mitjançant decisió de la Comissió Europea C(2015) 894, de 12 de febrer de 2015, s'ha elaborat en el marc de l'Estratègia Catalunya 2020 (ECAT2020) i l'Estratègia de recerca i innovació per a l'especialització intel·ligent de Catalunya (RIS3CAT). Aquestes estratègies identifiquen els àmbits prioritaris d'actuació de les polítiques públiques per assolir els objectius Europa 2020. Els recursos procedents del FEDER es destinaran, en la seva major part, a sectors d'activitat d'alt valor afegit i amb una forta capacitat d'arrossegament d'altres inversions, per la qual cosa es preveu que comportin un efecte multiplicador sobre l'economia catalana.

El PO FEDER de Catalunya 2014-2020 es desenvolupa al voltant de cinc grans eixos:

- **Eix1: Potenciar la recerca, el desenvolupament tecnològic i la innovació:** concentra un total de 326,7 milions d'euros, el 40% dels recursos disponibles. Les actuacions es poden implementar a través de nous instruments de la RIS3CAT que contribueixen al procés d'especialització intel·ligent del teixit productiu de Catalunya: les comunitats de la RIS3CAT, agrupacions d'empreses i agents del sistema d'R+D+i, i els projectes d'especialització i competitivitat territorial (PECT), iniciatives impulsades pels agents del territori i liderades des de les entitats públiques locals. Així, es fomenten els projectes de col·laboració entre empreses i institucions de

recerca en l'àmbit de l'R+D+I. A més, s'impulsaran mesures per enfortir i consolidar les institucions i les infraestructures en l'àmbit de d'R+D.

- **Eix 2: Millorar l'ús i la qualitat de les tecnologies de la informació i de la comunicació (TIC):** es destinen 60,2 milions d'euros, un 7% del total de recursos, a projectes de millora de la connectivitat vinculada als serveis públics, d'implantació de la banda ampla, de desenvolupament de l'economia digital i de promoció dels serveis públics digitals. Es preveu també el suport a la iniciativa Mobile World Capital.
- **Eix 3: Potenciar la competitivitat de les pimes:** amb 151,9 milions d'euros, el 19% del total, el suport a les pimes s'articula principalment mitjançant instruments financers específics com ara línies de préstecs, garanties, microcrèdits, capital de risc i coinversió, entre d'altres. Aquest eix també inclou actuacions de millora i desenvolupament de les plataformes logístiques intermodals catalanes.
- **Eix 4: Afavorir la transició a una economia baixa en carboni:** que disposa d'una dotació de 129 milions d'euros, és a dir, un 16% del total. Entre els projectes s'inclouen actuacions de millora de la eficiència energètica i de foment d'energies renovables tant pel sector públic com el privat, o la promoció de la mobilitat urbana sostenible.
- **Eix 6: Conservar i protegir el medi ambient i la promoció de l'eficiència dels recursos:** amb un pressupost de 132 milions d'euros, el 16% del total, s'inclouen actuacions per donar suport a la conservació del patrimoni cultural i natural, la protecció de la biodiversitat i la millora de l'entorn urbà.

D'acord amb el principi de concentració temàtica, les actuacions corresponents als quatre primers eixos citats anteriorment representen el 83% dels recursos del FEDER. La finalitat és millorar la productivitat i la competitivitat del teixit productiu i generar nous llocs de treball. Els principals beneficiaris d'aquests fons poden ser les administracions públiques, les universitats, els centres de recerca i tecnològics, o les empreses, entre d'altres.

Així, el Programa Operatiu (PO) FEDER de Catalunya pel 2014-2020, orientat a la inversió en creixement i ocupació, preveu una despesa pública total de 1.616,9 milions d'euros, dels quals el FEDER aporta el 50%, amb 808,4 milions d'euros, i el 50% restant les aportacions públiques i privades corresponents.

Quadre 8.2.4

PO FEDER CATALUNYA 2014-2020. Aprovat per la CE

Milers €

Eixos prioritaris	Programació 2014-2020		%
	Despesa Total	Aportació FEDER	
Eix 1: Potenciar la investigació, el desenvolupament tecnològic i la innovació	653.409	326.705	40%
Eix 2: Millorar l'ús i qualitat de les TIC i el seu accés	120.365	60.182	7%
Eix 3: Millorar la competitivitat de les pimes	303.856	151.928	19%
Eix 4: Afavorir el pas cap a una economia baixa en carboni a tots els sectors	257.925	128.962	16%
Eix 6: Conservar i protegir el medi ambient i promoure l'eficiència dels recursos	263.943	131.971	16%
Eix 13: Assistència tècnica	17.369	8.684	1%
TOTAL	1.616.867	808.434	100%

Els Programes Operatius pluriregionals

Als recursos del PO FEDER de Catalunya 2014-2020, s'hauran d'afegir les aportacions de la Iniciativa PIME, de 66 milions d'euros gestionats pel Banc Europeu d'Inversions en el marc de l'Iniciativa Pime-BEI i dels Programes Operatius pluriregionals (de creixement sostenible i de creixement intel·ligent), gestionats per l'Administració General de l'Estat per un import total de 467,8 milions d'euros.

Quadre 8.2.5

Programes Operatius pluriregionals FEDER 2014-2020. Actuacions a Catalunya

Milers €

Programes Operatius Pluriregionals	Programació 2014-2020		% s/total
	Despesa Total	Aportació FEDER	
PO Creixement Intel·ligent	580.094	290.047	54,67%
PO Creixement Sostenible	349.020	174.510	32,89%
PO Iniciativa Pime*	132.024	66.012	12%
PO Assistència Tècnica	6.550	3.275	1%
TOTAL	1.061.138	533.844	100%

Font: Ministeri d'Hisenda i Administracions Públiques i elaboració pròpia

* Iniciativa Pime: gestionat pel BEI, inclou 60M€ d'aportació del FEDER de Catalunya al Programa de l'Estat per al foment de la competitivitat de les PIMES i i més de 6M€ de l'ADE.

▪ **Fons Social Europeu (FSE)**

El Programa Operatiu del Fons Social Europeu (FSE) 2014 - 2020

En el període 2014-2020, el 80% dels recursos del FSE es centra en els objectius temàtics 8, 9, 10 i 11 de la política de cohesió. A més, un 20% de les inversions del FSE es destinaran a activitats que millorin la inclusió social i combatin la pobresa (segons el principi de “concentració temàtica”).

En aquest context, les línies estratègiques del Programa Operatiu del Fons Social Europeu 2014-2020 de Catalunya, aprovat mitjançant decisió de la Comissió Europea C(2015) 9589, de 17 de desembre de 2015, són:

- la lluita contra les elevades taxes d'atur (amb una èmfasi especial en la lluita contra l'atur juvenil a través de la iniciativa de Garantia Juvenil)
- la promoció de l'ocupació de qualitat i la formació professional per a l'ocupació
- el foment de la promoció de l'emprenedoria
- la disminució de les bretxes de gènere en el mercat de treball
- la reducció de les taxes de pobresa
- la inversió en formació permanent

El PO del FSE de Catalunya 2014-2020 preveu una despesa pública total de 609,49 milions d'euros, dels quals el FSE aporta el 50%, amb 304,7 milions d'euros, i el 50% restant les aportacions públiques i privades corresponents.

Quadre 8.2.6

PO FSE CATALUNYA 2014-2020. Aprovat per la CE

Milers €

Eixos prioritaris	Programació 2014-2020		% total
	Despesa Total	Aportació FSE 50%	
Eix 1: Foment de la ocupació sostenible i de qualitat i de la mobilitat laboral	280.000	140.000	46%
Eix 2: Foment de la inclusió social i de la lluita contra la pobresa i la discriminació	186.000	93.000	31%
Eix 3: Inversió en educació, formació i millora de les competències professionals i de l'aprenentatge permanent	120.000	60.000	20%
Eix 8: Assistència tècnica	23.486	11.743	4%
TOTAL	609.486	304.743	100%

Font: Departament de Treball, Afers Socials i Famílies, SOC

Programa Operatiu Ocupació Juvenil 2014-2020 (Pluriregional)

El Programa Operatiu d'Ocupació Juvenil (POEJ), aprovat mitjançant decisió de la Comissió Europea de 12 de desembre de 2014, està cofinançat per la Iniciativa d'Ocupació Juvenil (IOJ) i el Fons Social Europeu per al període 2014-2020. Catalunya podrà programar actuacions en el marc de l'eix 1 finançat al 50% pel FSE i de l'eix 5, finançat al 100% per a la Iniciativa d'Ocupació Juvenil i al 85% pel FSE.

Aquest Programa Operatiu té per objectiu donar suport a la reducció de la taxa d'atur juvenil a Espanya (joves entre 15 i 24 anys) a través de la millora de les qualificacions i el foment de la contractació i l'autoocupació.

Quadre 8.2.7

PO OCUPACIÓ JUVENIL 2014-2020. Actuacions a Catalunya

Milers €

Eixos prioritaris	Programació 2014-2020				% total
	Despesa Total	Aportació IOJ 100%	Aportació FSE 85%	Aportació FSE 50%	
Eix 1: Foment de l'ocupació sostenible i de qualitat i de la mobilitat laboral	72.869			36.435	30%
Eix 5: Integració sostenible en el mercat laboral de les persones joves que no estan ocupades, ni participen en activitat d'educació ni formació, en particular en el context de la garantia juvenil	165.204	75.905	75.905		69%
Eix 8: Assistència tècnica	3.036			1.518	1%
TOTAL	241.109	75.905	75.905	37.953	100%

Font: Departament de Treball, Afers Socials i Famílies, SOC

En el marc de l'objectiu Cooperació Territorial Europea

La Cooperació Territorial Europea (CTE), més coneguda com a Interreg, és un dels dos objectius de la política de cohesió i proporciona un marc per a la implementació d'accions conjuntes i l'intercanvi de polítiques entre els actors nacionals, regionals i locals dels diferents Estats membres. L'objectiu general de la cooperació territorial europea és promoure un desenvolupament econòmic, social i territorial harmònic de la Unió en el seu conjunt. Interreg està construït al voltant de tres eixos de cooperació: transfronterera (INTERREG A), transnacional (INTERREG B) i interregional (INTERREG C).

El període actual 2014-2020 constitueix la cinquena generació de suport al finançament de projectes de cooperació europeus. Per això se'ls anomena "INTERREG V". Els programes en què participa Catalunya són:

- Cooperació transfronterera – Interreg A: Programa Espanya-França-Andorra (POCTEFA)
- Cooperació transnacional – Interreg B: Programa del Mediterrani (MED) i Programa del Sudoest europeu (SUDOE).
- Cooperació interregional – Interreg C: INTERREG EUROPE, INTERACT, URBACT i ESPON.
- Cooperació fora de la UE: Programa de la Conca Mediterrània de l'Instrument de veïnatge europeu (ENI CBC MED)

▪ **Programa Espanya-França-Andorra (POCTEFA 2014-2020)**

El programa POCTEFA 2014-2020 (abreviatura de Programa de Interreg V-A Espanya-França-Andorra) aborda els reptes transfronterers més importants relacionats amb l'aplicació de l'estratègia Europa 2020 a la regió fronterera dels Pirineus.

La Comissió Europea va aprovar el programa el dia 19 de maig de 2015. El cost total subvencionable és de 288,96 milions d'euros i la dotació financera de la subvenció del FEDER és de 189,34 milions d'euros (92,44 milions d'euros corresponents a França i 96,90 milions d'euros a Espanya). De la part d'Espanya, es preveu que un 36,4% de l'ajut FEDER sigui per a actuacions a Catalunya (35,3 milions d'euros). La taxa de cofinançament dels projectes que s'aprovin serà d'un màxim del 65% del cost total elegible.

L'any 2015 es va obrir la primera convocatòria; l'import FEDER disponible està entre el 40% i el 60% del pressupost del programa. L'èxit d'aquesta primera convocatòria es reflecteix en el fet que s'han presentat 122 projectes, dels quals Catalunya hi participa en 57 d'aquests projectes i en concret, a 9 com a cap de fila. Pel que fa als imports, el cost total dels projectes presentats és de 232,2 milions d'euros i el FEDER sol·licitat és de 149,5 milions d'euros.

A finals del mes d'abril de 2016 es va reunir el Comitè Territorial de la zona Est del programa - amb seu a Catalunya i presidit per la Generalitat de Catalunya - per tal de fer una preavaluació dels projectes que afecten aquesta zona. Durant la primera quinzena de maig de 2016, es reunirà el Comitè de Programació –amb seu a Jaca i presidit pel Consorci de la Comunitat de Treball dels Pirineus (CTP)- que aprovarà definitivament els projectes.

Posteriorment, es començaran a signar els primers convenis de subvenció de FEDER d'aquesta nova generació de projectes de cooperació transfronterera.

- **Programa MED 2014-2020**

El programa MED (abreviatura de Programa de Cooperació Interreg V-B Mediterranea), que va aprovar la Comissió Europea el 2 de juny de 2015, intenta promoure el creixement de l'àrea mediterrània mitjançant la promoció de conceptes i pràctiques innovadors (tecnologies, governança, serveis innovadors). També fomentarà l'ús sostenible dels recursos (naturals i culturals) i donarà suport a la integració social a través d'un enfocament de la cooperació integrador i de caràcter territorial.

El cost total subvencionable és de 275,9 milions d'euros del quals amb 233,68 milions d'euros la UE aporta el 84,70% amb una dotació financera de la subvenció del FEDER de 224,31 milions d'euros i 9,36 milions d'euros de l'IPA (Instrument d'Ajuda de Preadhesió). El FEDER corresponent a l'Estat espanyol és de 31,17 milions d'euros. En el cas dels programes de cooperació transnacional, no hi ha una assignació de recursos predeterminada per Comunitats autònomes. La taxa de cofinançament dels projectes amb un soci de l'Estat espanyol serà, com a màxim, del 85% del cost total elegible. Els projectes han de tenir una arquitectura modular segons l'estat del projecte (Estudi, Experimentació i Capitalització).

La primera convocatòria de projectes modulars va finalitzar al novembre de 2015, amb la participació de 225 projectes i està encara en fase d'instrucció.

- **Programa SUDOE 2014-2020**

El programa SUDOE (abreviatura de Programa de Cooperació Interreg V-B Europa Sud-occidental), que aborda els reptes transnacionals relacionats amb l'aplicació de l'estratègia Europa 2020 al sud-oest d'Europa, va ser aprovat per la Comissió Europea el dia 18 de juny de 2015 amb un cost total subvencionable de 141,88 milions d'euros i una subvenció FEDER de 106,81 milions d'euros. El FEDER corresponent a l'Estat espanyol és de 57,35 milions d'euros. Igual que en el cas del programa del MED, no hi ha una assignació de recursos predeterminada per comunitats autònomes. La taxa de cofinançament dels projectes amb un soci de l'Estat espanyol serà, com a màxim, del 75% del cost total elegible.

La primera convocatòria va finalitzar al setembre de 2015 i es van presentar un total de 496 projectes, dels quals van passar a la segona fase un total de 78 projectes, amb un pressupost FEDER de 40,2 milions d'euros, que podran presentar-se a la segona fase oberta fins a finals d'abril de 2016.

- **Programa INTERREG EUROPE 2014-2020**

El programa INTERREG EUROPE té per objectiu millorar la política de cohesió a través de l'intercanvi d'experiències, la transferència de bones pràctiques i les iniciatives conjuntes entre els 28 Estats membres de la UE (més de Noruega i Suïssa) respecte als objectius temàtics del MEC.

La Comissió Europea va aprovar el programa el dia 11 de juny de 2015. El cost total subvencionable és de 426,31 milions d'euros i la dotació financera de la subvenció del FEDER és de 359,33 milions d'euros. INTERREG EUROPE, com a programa de Cooperació interregional, no té una assignació prèvia per estats. La taxa de cofinançament dels projectes amb un soci de l'Estat espanyol serà, com a màxim, del 84,99% del cost total elegible.

A la primera convocatòria al 2015 es van presentar un total de 261 projectes, dels quals es van aprovar de manera condicional 64 (3 projectes amb socis catalans com a cap de fila).

- **URBACT III (2014-2020)**

URBACT és un programa europeu finançat pels fons FEDER (contribució de 96,3 milions d'euros) que té com a objectiu permetre a les ciutats treballar juntes i desenvolupar solucions integrades als problemes urbans comuns, mitjançant la creació de xarxes, aprenent de les experiències mútues, dibuixant lliçons i identificant les bones pràctiques per millorar les polítiques urbanes.

Les xarxes URBACT són creades mitjançant convocatòries de propostes competitives. Pel període 2014-2020, es posaran en marxa diferents convocatòries de propostes per a 3 tipus de xarxes (acció-planificació – implementació – transferència).

- **ESPON 2020**

El programa de cooperació ESPON 2020, aprovat el 12 de febrer de 2015 per la Comissió Europea i finançat pels fons FEDER (contribució de 41 milions d'euros), produeix una

investigació paneuropea proporcionant informació científica a les autoritats públiques i agents responsables a tots els nivells a través de la investigació i l'anàlisi territorial. ESPON 2020 té l'objectiu de donar suport al desenvolupament de les regions, d'acord amb la Política de Cohesió de la UE, així com les polítiques nacionals de desenvolupament assegurant-se que les ciutats i regions de tot Europa estan ben informats.

- **INTERACT 2014-2020**

INTERACT III és el programa europeu creat especialment per ajudar els programes de Cooperació Territorial Europea (CTE) amb una contribució del FEDER de 39 milions d'euros. Interact ofereix suport i assessorament a les autoritats de gestió, autoritats d'auditoria i administració, controladors de primer nivell dels programes de CTE. Per al període 2014-2020 té per objectiu general millorar la capacitat institucional de les autoritats i de les parts interessades i una administració pública eficient.

- **Programa Conca Mediterrània (ENI CBC MED 2014-2020)**

El programa Conca Mediterrània de l'Instrument Europeu de Veïnatge i Partenariat (IEVP) - ENPI CBC (European Neighbourhood and Partnership Instrument) es converteix pel període 2014-2020 en Conca Mediterrània de l'Instrument Europeu de Veïnatge (IEV) - ENI CBC (European Neighbourhood Instrument). El Programa Conca Mediterrània de l'Instrument Europeu de Veïnatge estableix el marc per a la implementació d'activitats de cooperació transfronterera en el context de la Política Europea de Veïnatge, en complement del esforços realitzats en el marc del Partenariat Euro-Mediterrani. L'objectiu del programa radica en desenvolupar una àrea de pau, estabilitat, prosperitat i bon veïnatge entre els països mediterranis de la UE i altres països mediterranis no pertanyents.

La Comissió Europea va aprovar el programa el 17 de desembre de 2015.

El cost total subvencionable és de 234,55 milions d'euros i la dotació financera de l'aportació de la UE és de més de 209 milions d'euros. La taxa de cofinançament dels projectes que s'aprovin serà d'al voltant del 88% del cost total elegible.

Es preveu que hi hagi una primera convocatòria de selecció de projectes a finals de 2016.

d) Fons Europeu Agrícola de Desenvolupament Rural (FEADER)

El Programa de Desenvolupament Rural (PDR) de Catalunya 2014 - 2020

La Comissió Europea va aprovar el Programa de Desenvolupament Rural (PDR) de Catalunya per al període 2014 - 2020 el 28 de juliol de 2015.

El PDR es centra en prioritats que tenen com a objectiu el creixement intel·ligent, sostenible i integrador, en els sectors agrícola, alimentari i forestal, i en les zones rurals en conjunt. Contribuirà a millorar la competitivitat del sector agroalimentari (per exemple per mitjà de la reestructuració agrícola) i a la vegada tindrà en compte la sostenibilitat social i mediambiental per mitjà de la promoció de les inversions i la creació d'ocupació per millorar les condicions de vida en les àrees rurals. Tant els programes regionals com l'estatal, abordaran aquestes prioritats i les necessitats específiques de cada territori per complementar d'aquesta manera altres mesures estructurals de la UE.

El Programa es fixa la consecució dels següents grans reptes:

- Economia i ocupació: Fomentar la reactivació econòmica i la creació d'ocupació, amb especial atenció als sectors agrari, alimentació, forestal i les zones rurals.
- Joves: Establir polítiques específiques per als joves del món rural, que fomentin el seu arrelament i desenvolupament econòmic i social.
- Canvi climàtic: Promoure accions dirigides a la mitigació i adaptació al canvi climàtic i la protecció dels recursos naturals.
- Innovació: Estimular la innovació i la transferència de coneixements en el sector agroalimentari.

El PDR preveu una despesa pública total de 810,8 milions d'euros, dels quals el FEADER aporta el 43%, amb 348,65 milions d'euros i el 57% restant les aportacions públiques i privades corresponents.

Quadre 8.2.8

PO PDR CATALUNYA 2014-2020 - Aprovat per la CE

EUR

Distribució dels recursos FEADER assignats a la Generalitat de Catalunya 2014-2020

Objectiu Temàtic	Focus area	TOTAL FEADER	Total assignació principal ajut	%	Total OT		%
					FEADER	DPT	
OT1 (I+D+i)	1.A Innovació agroforestal	7.310.000	17.000.000	2,10%	13.330.000	31.000.000	3,82%
	1.B Investigació i innovació	6.020.000	14.000.000	1,73%			
OT3 (PYME)	2.A Competitivitat agrària i forestal	82.560.000	192.000.000	23,68%	145.904.598	339.313.018	41,85%
	2.B Relleu generacional	31.094.598	72.313.018	8,92%			
	3.A Competitivitat agroalimentària i forestal	32.250.000	75.000.000	9,25%			
OT4 (Economia baixa en carboni)	5.B Eficiència energètica agroforestal	6.450.000	15.000.000	1,85%	8.170.000	19.000.000	2,34%
	5.C Bioeconomia	1.720.000	4.000.000	0,49%			
OT5 (Canvi climàtic)	4.A Biodiversitat	57.550.939	133.839.393	16,51%	68.193.439	158.589.393	19,56%
	4.B Qualitat de l'aigua	10.642.500	24.750.000	3,05%			
OT6 (Medi ambient)	5.A Gestió de l'aigua	12.900.000	30.000.000	3,70%	81.093.439	188.589.393	23,26%
	4.A Biodiversitat	57.550.939	133.839.393	16,51%			
	4.B Qualitat de l'aigua	10.642.500	24.750.000	3,05%			
OT9 (Inclusió social)	6.B Desenvolupament local de les zones rurals	26.660.000	62.000.000	7,65%	26.660.000	62.000.000	7,65%
OT10 (Educació)	1.C Formació agroforestal	3.870.000	9.000.000	1,11%	3.870.000	9.000.000	1,11%
TOTAL OT		347.221.475	807.491.803	99,59%	347.221.475	807.491.803	99,59%
Assistència tècnica		1.430.686	3.327.176	0,41%	1.430.686	3.327.176	0,41%
TOTAL Despesa Pública Total		348.652.161	810.818.979	100%	348.652.161	810.818.979	

La dotació d'assistència tècnica màxima és del 4% del total de recursos del FEADER

Font: Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca i Alimentació

e) Fons Europeu Marítim i de Pesca (FEMP)

El Programa Operatiu per a Espanya del FEMP 2014 -2020

El FEMP és el nou fons de les polítiques marítima i pesquera de la UE proposat per al període 2014-2020, en substitució de l'anterior Fons Europeu de Pesca. El dia 13 de novembre de 2015 la Comissió Europea va aprovar el PO per a Espanya FEMP 2014-2020. Els principis inspiradors d'aquest Fons són:

- ajudar els pescadors en la transició a la pesca sostenible,
- ajudar les comunitats costeres a diversificar les seves economies,
- finançar projectes per a crear ocupació i millorar la qualitat de vida a les costes europees,
- facilitar l'accés al finançament.

El Programa Operatiu és únic a nivell de l'Estat espanyol i rebrà l'assignació financera més alta de tota l'UE amb 1.161 Milions d'euros. L'assignació a Catalunya es desglossa al

quadre 8.2.8. El FEMP 2014-2020 assignat a Catalunya preveu una despesa pública total de 50,3 milions d'euros, dels quals el FEMP aporta el 76%, amb 38,26 milions d'euros i el 24% restant amb 12,05 milions d'euros les aportacions públiques i privades corresponents.

Quadre 8.2.9

PO FEMP 2014-2020 - Assignació a Catalunya

Milers €

Eixos prioritaris	Programació 2014-2020		%
	Despesa Total	Aportació FEMP	
Eix 1: Fomentar una pesca sostenible des del punt de vista mediambiental, eficient en l'ús dels recursos, innovadora, competitiva i basada en el coneixement	14.939	10.963	29,7%
Eix 2: Fomentar una aquicultura sostenible des del punt de vista mediambiental, eficient en l'ús dels recursos, innovadora, competitiva i basada en el coneixement	5.120	3.840	10,2%
Eix 3: Afavorir l'aplicació de la PPC	2.332	2.000	4,6%
Eix 4: Increment de l'ocupació i de la cohesió territorial	7.774	6.608	15,5%
Eix 5: Foment de la comercialització i la transformació	16.708	12.531	33,2%
Eix 6: Foment de l'aplicació de la política marítima integrada	500	116	1,0%
Eix 7: Assistència tècnica	2.933	2.200	5,8%
TOTAL	50.306	38.258	100%

Font: Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca i Alimentació

f) La distribució dels Fons EIE a Catalunya per Objectius Temàtics

Els Fons Estructurals i d'Inversió Europeus (FEIE) es complementen entre sí amb la finalitat de fomentar la recuperació a Europa a partir del creixement i l'ocupació.

Quadre 8.2.10

Distribució dels recursos dels Fons EIE assignats en els Programes Operatius de Catalunya 2014-2020

(euros)

Objectiu Temàtic	TOTAL FEDER GC ¹	%	Iniciativa PIME-BEI ²	TOTAL FSE GC ³	%	TOTAL FEADER GC	%	TOTAL FEMP GC	%	TOTAL FONTS EIE GC ⁴	%
OT 1 (R+D+i)	326.704.683	40,9%	0	0	0,0%	13.330.000	3,8%	0	0,0%	340.034.683	22,1%
OT 2 (TIC)	60.182.442	7,5%	0	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	60.182.442	3,9%
OT 3 (PIME)	151.928.168	19,0%	60.000.000	0	0,0%	145.904.598	42,0%	20.656.156	57,5%	378.488.922	24,6%
OT 4 (Economia baixa carboni)	128.962.375	16,1%	0	0	0,0%	8.170.000	2,4%	2.077.000	0,0%	139.209.375	9,1%
OT 1 a 4	667.777.668	83,5%	60.000.000	0	0,0%	167.404.598	48,2%	22.733.156	63,3%	917.915.422	59,8%
OT 5 (Canvi climàtic)	0	0,0%	0	0	0,0%	68.193.439	19,6%	0	0,0%	68.193.439	4,4%
OT 6 (Medi ambient)	131.971.497	16,5%	0	0	0,0%	81.093.439	23,4%	5.779.910	16,1%	218.844.846	14,2%
OT 7 (Transport Sostenible)	0	0,0%	0	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%
OT 8 (Ocupació)	0	0,0%	0	140.000.000	47,8%	0	0,0%	7.428.500	20,7%	147.428.500	9,6%
OT 9 (Inclusió social)	0	0,0%	0	93.000.000	31,7%	26.660.000	7,7%	0	0,0%	119.660.000	7,8%
OT 10 (Educació)	0	0,0%	0	60.000.000	20,5%	3.870.000	1,1%	0	0,0%	63.870.000	4,2%
OT 11 (Ad. Pública)	0	0,0%	0	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%
OT 5 a 11	131.971.497	16,5%	0	293.000.000	100,0%	179.816.878	51,8%	13.208.410	36,7%	617.996.785	40,2%
TOTAL OT	799.749.165	100,0%	60.000.000	293.000.000	100,0%	347.221.476	100,0%	35.941.566	100,0%	1.535.912.207	100,0%
Assistència Tècnica	8.684.335		0	11.742.845		1.430.686		2.316.274		24.174.140	
TOTAL FEIE	808.433.500		60.000.000	304.742.845		348.652.162		38.257.840		1.560.086.347	
%TOTAL GC	51,8%		3,8%	19,5%		22,3%		2,5%		100,0%	

Notes:

¹ S'inclou la reserva de rendiment, que és el 6% del total de recursos Generalitat. La resea de rendiment correspon a recursos preassignats al Programa Operatiu, no programats inicialment perquè estan condicionats al compliment dels indicadors de productivitat.

² Iniciativa PIME-BEI: aportació del PO FEDER de Catalunya al Programa de l'Estat per al foment de la competitivitat de les PIMES, gestionat pel BEI

³ No s'inclouen els imports del Programa Operatiu d'Ocupació Juvenil integrats per 75,9 MEUR de la Iniciativa d'Ocupació Juvenil i per 113,9 MEUR de l'assignació de FSE a Catalunya.

⁴ Estimació de la despesa total: 3.207 M€, dels quals un 49% prové dels Fons EIE, i l'altre 51% correspon a la contribució nacional. Això representa una inversió anual de 220M€ d'ajuts dels Fons FEIE i 238M€ de contribució nacional.

En el quadre 8.2.10 es presenta la distribució dels recursos dels Fons del FEDER, FSE, FEADER i FEMP assignats a la Generalitat de Catalunya durant el període 2014 – 2020 segons cada Objectiu Temàtic.

En conclusió, la política de cohesió europea en el nou període de programació 2014-2020 es caracteritza per donar un major paper a les regions desenvolupades, com a regions tractores que han de liderar i empènyer la recuperació econòmica de l'economia europea, així com en centrar l'actuació dels fons europeus principalment en mesures de recolzament de les PIMES, l'R+D+i i amb actuacions de foment de l'ocupació i inclusió social.

Aquest canvi d'orientació ha beneficiat a Catalunya. Així, en el període 2014-2020 la Generalitat de Catalunya és responsable de la gestió d'un total de 1.560 milions d'euros de la Unió Europea, que és la suma dels quatre Fons Estructurals i d'Inversions Europeus (FEDER, FSE, FEADER i FEMP). Aquests fons s'assignen en règim de cofinançament, és a dir, es requereix una contribució de recursos propis per cobrir el cost total de les operacions. La inversió total dels Fons EIE assignats en els programes operatius de Catalunya pot

arribar als 3.207 milions d'euros, xifra que representa aproximadament un 9% més de recursos respecte als programats durant el període 2007-2013.

8.3. El Pla d'Inversions per a Europa (Pla Juncker)

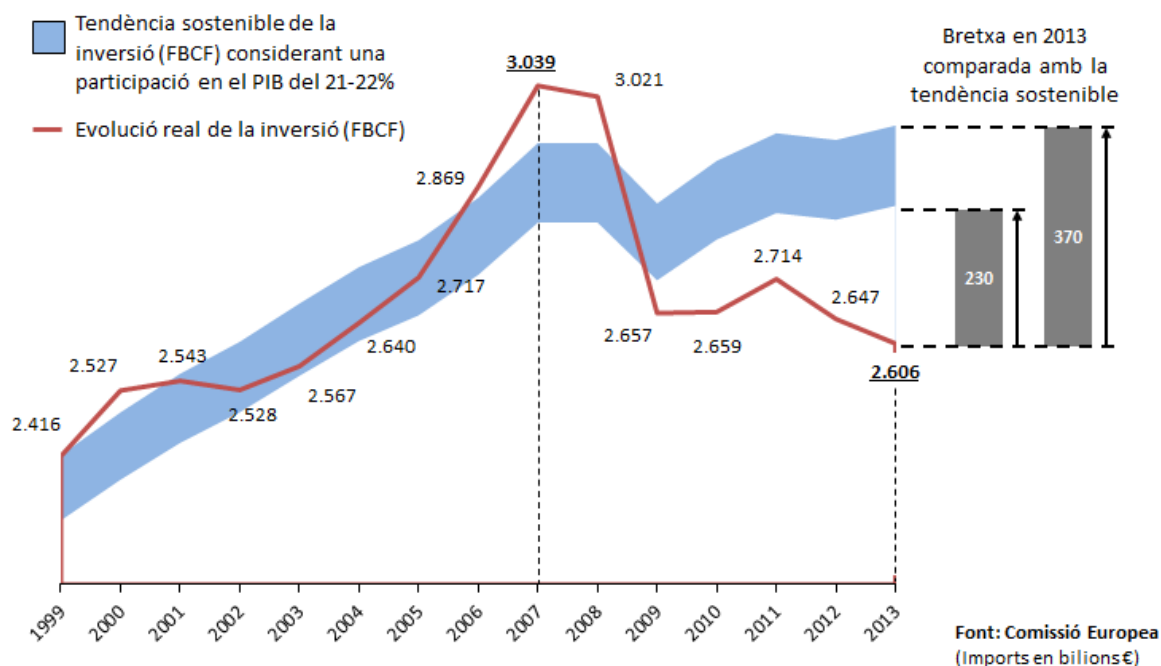
La crisi econòmica iniciada en l'any 2008 ha afectat especialment al volum de la inversió en la Unió Europea. Tal com mostra el gràfic 8.3.1, el nivell d'inversió en 2013 s'havia reduït en un 15% respecte al màxim assolit l'any 2007 i estaria entre 230.000 i 370.000 milions d'euros per sota de la tendència sostenible observada en el passat, quan la inversió, mesurada en termes de formació bruta de capital fix (FBCF), es situava en torn al 21-22% del PIB.

Aquesta bretxa d'uns 300.000 milions d'euros respecte a la tendència sostenible fa que la recuperació econòmica en la UE sigui fràgil, dificultant el creixement econòmic, la competitivitat de la UE i la creació de llocs de treball.

Davant aquesta situació, la Comissió Europea va establir com a una de les seves prioritats impulsar la inversió a la UE, mitjançant la implementació de la iniciativa coneguda com a "Pla d'Inversions per a Europa" o "Pla Juncker".

Gràfic 8.3.1

Efecte de la crisi sobre el volum de la inversió a la Unió Europea

La configuració del Pla Juncker va estar condicionada per una sèrie de factors, entre els que cal destacar:

- Calia continuar amb el procés de consolidació fiscal (Pacte d'Estabilitat i Creixement), per tant, el Pla no es podia fonamentar en un augment de la despesa pública dels estats membres (la inversió íntegrament pública quedaria exclosa del suport financer del Pla Juncker).
- Hi havia molta liquiditat als mercats financers però aquesta no arribava a l'economia real, cal mobilitzar la inversió privada mitjançant: la reducció del risc per als inversors privats (el BEI assumiria les primeres pèrdues dels projectes amb un perfil de risc més elevat), fer més visibles les oportunitats d'inversió existents en la UE i crear un entorn més favorable per a la inversió.
- Les perspectives financers de la UE per al període 2014-2020 ja estaven fixades, per la qual cosa no es podia augmentar el volum global de recursos disponibles. Calia redistribuir els recursos ja existents i fer ús de l'enginyeria financera per maximitzar l'efecte multiplicador (el suport financer es canalitzaria a través del BEI).

- No es podia augmentar el volum de risc assumit pel BEI. Així doncs, es va crear el nou “Fons Europeu per a Inversions Estratègiques” (EFSI segons les sigles en anglès) que té com a finalitat garantir l’activitat creditícia del BEI en el marc del Pla Juncker (caracteritzada per donar suport a projectes d’inversió amb un perfil de risc més elevat) i mantenir així la qualificació creditícia de “triple A” del BEI.

Principals característiques del Pla Juncker

El Pla Juncker té com a objectiu impulsar la inversió a la UE, principalment privada, a través de 3 eixos d’actuació:

- **Eix 1.** Donar suport financer a la inversió a través de l’activitat del grup BEI (la qual està garantida per l’EFSI). El BEI assumeix les possibles primeres pèrdues dels projectes, amb la qual cosa es redueix el risc assumit pels inversors privats. A través d’aquest eix és pretén mobilitzar una inversió addicional d’uns 315.000 milions d’euros en el període 2015-2017.
- **Eix 2.** Creació del “Portal Europeu de Projectes d’Inversió” i del “Centre Europeu d’Assessorament a la Inversió” per fer més visibles i més atractives les oportunitats d’inversió existents a la UE i atreure així els inversors privats (bancs, fons d’inversió,...).
- **Eix 3.** Dur a terme reformes normatives per eliminar barreres a la inversió i crear un entorn més favorable a la mateixa (creació del mercat digital únic, reformes en el sector energètic, del transport, dels serveis financers,...).

El suport financer atorgat pel Pla Juncker es basa en la creació del nou Fons Europeu per a Inversions Estratègiques (EFSI), dotat amb 21.000 milions d’euros, el qual garanteix l’activitat creditícia desenvolupada pel grup BEI en el marc del Pla.

L’EFSI es nodreix de recursos provinents del pressupost de la UE (estalvis pressupostaris per despesa no executada, recursos d’Horitzó 2020 i del Mecanisme Connectar Europa) i del propi BEI. Al tractar-se d’un fons de garantia, els recursos de l’EFSI únicament s’hauran de desemborsar en cas de què es registrin pèrdues en els projectes d’inversió finançats pel BEI.

Amb la garantia atorgada per l'EFSI, el BEI captarà en els mercats financers uns 61.000 milions d'euros, que es destinen a finançar projectes amb un perfil de risc superior als que normalment finança el BEI en el marc de la seva activitat ordinària.

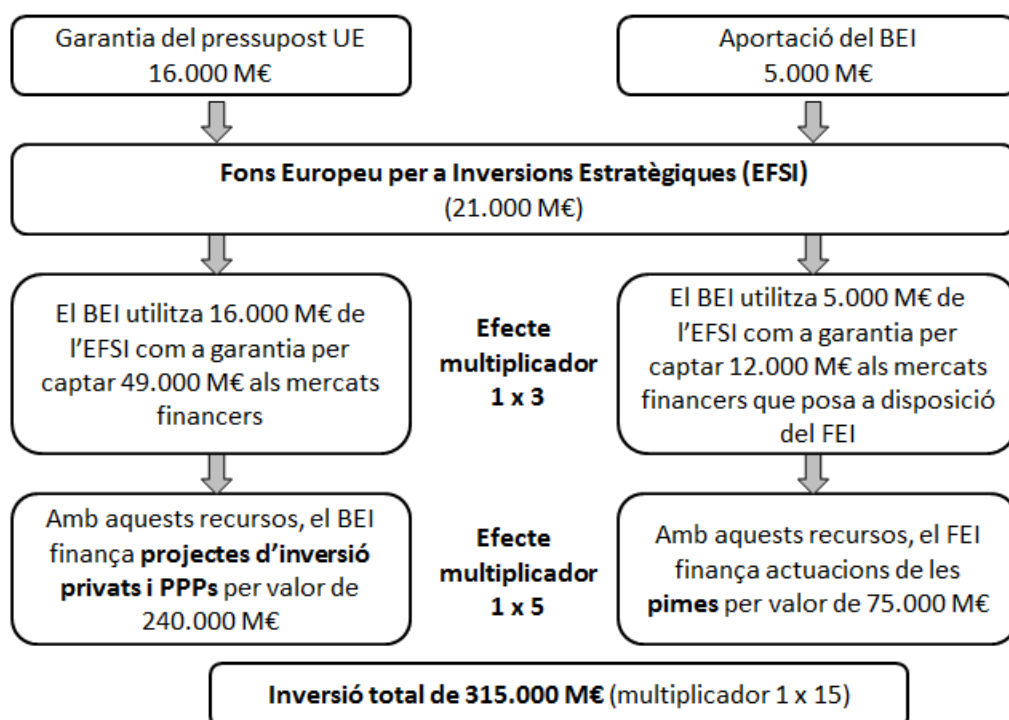
Aquests 61.000 milions addicionals amb els que compta el BEI es canalitzen a través de 2 línies:

- Línia d'infraestructura i innovació: línia gestionada pel BEI amb una dotació orientativa de 49.000 milions d'euros per finançar infraestructures i grans projectes d'inversió (mobilitzarà en torn al 75% de la inversió total prevista).
- Línia de pimes: línia gestionada pel Fons Europeu d'Inversions (FEI) del grup BEI, amb una dotació orientativa de 12.000 milions d'euros per finançar l'activitat de les pimes (mobilitzarà en torn al 25% de la inversió total prevista). El finançament a les pimes es canalitzarà sempre a través d'intermediaris financers que hagin subscrit un acord amb el FEI a tal efecte.

L'esquema 8.3.1 mostra com s'estructura el finançament del Pla Juncker i l'efecte multiplicador sobre la inversió.

Esquema 8.3.1

Finançament de l'EFSI i efecte multiplicador sobre la inversió

Els sectors que es poden beneficiar del suport financer del Pla Juncker estan especificats a l'article 9.2 del Reglament 2015/1017, de 25 de juny, relatiu al Fons Europeu per a Inversions Estratègiques (EFSI), al Centre Europeu d'Assessorament per a la Inversió i al Portal Europeu de Projectes d'Inversió. Aquests sectors són:

- R+D+i.
- Energia.
- Transport.
- Desplegament i difusió de les TIC.
- Medi ambient i eficiència en l'ús dels recursos.
- Millora del capital humà, la cultura i la salut.
- Suport a les pimes.

Els projectes que optin al finançament del Pla Juncker han de complir una sèrie de requisits:

- Han de ser projectes 100% privats o de col·laboració público-privada (PPP) (es descarten els projectes íntegrament públics).
- Els projectes han de ser consistents amb els objectius de la UE (sectors elegibles de l'article 9.2 del Reglament de l'EFSI).
- Els projectes han de ser tècnica i econòmicament viables.
- Han de ser projectes que mobilitzin tant com sigui possible el finançament privat.
- Els projectes han de tenir dimensió suficient per causar un impacte econòmic i social apreciable (import mínim de 25 milions d'euros).
- S'haurien de poder iniciar abans de què finalitzi el 2017.
- Els projectes han d'aportar "addicionalitat", és a dir, que en condicions de mercat la inversió no es faria o seria d'un volum subòptim. El finançament atorgat pel BEI en el marc del Pla Juncker no suposarà la substitució de finançament privat per públic (via BEI), sinó que el complementarà.

El suport financer atorgat pel grup BEI pot adoptar la forma de préstecs, garanties i avals, contra-garanties, participació en capital, quasi-capital (deute subordinat, preferents,...) o qualsevol altra forma de finançament o de millora creditícia del BEI. En cap cas es tracta de subvencions a fons perdut.

No hi ha una assignació prèvia dels recursos del Pla Juncker ni per sectors ni per territoris. Els promotors de projectes d'inversió susceptibles de ser finançats en el marc del Pla Juncker els poden presentar directament al BEI en qualsevol moment del temps, sense necessitat de comunicar o comptar amb l'autorització prèvia d'una administració pública. El procediment a seguir és el mateix que en el cas de sol·licitar un préstec ordinari al BEI.

Projectes aprovats en el marc del Pla Juncker.

A març de 2016 s'havien aprovat 54 projectes en la línia d'infraestructura i innovació, amb un finançament del BEI d'aproximadament 7.200 milions d'euros. D'altra banda, a través de la línia de suport a les pimes s'havien aprovat en torn a 150 acords de finançament, amb una aportació del FEI d'uns 3.400 milions d'euros. Totes aquestes actuacions han permès mobilitzar una inversió global de 76.100 milions d'euros a nivell de la UE.

Aquests imports no són extrapolables per al conjunt del període 2015-2017, atès l'any 2015 ha estat l'any en què s'han posat les bases normatives i organitzatives del Pla Juncker, per la qual cosa l'activitat creditícia del BEI no s'ha pogut desplegar plenament fins a finals de l'any 2015. Així doncs, és previsible que el ritme d'execució del Pla Juncker s'incrementarà de forma significativa en els pròxims mesos.

El quadre 8.3.1 mostra la distribució dels projectes aprovats per països.

Quadre 8.3.1

Situació del Pla Juncker a març de 2016

Principals països beneficiaris

Milions d'euros

País	Infraestructura i innovació (BEI)			Pimes (FEI)			TOTAL	
	Nre.	Aportació del BEI	Inversió Mobilitzada	Nre.	Aportació del FEI	Inversió Mobilitzada	aportació BEI + FEI	%
França	12	1.600	6.400	10	286	3.600	1.886	17,7%
Itàlia	8	1.400	4.800	21	318	7.300	1.718	16,2%
Regne Unit	7	1.400	6.700	7	214	2.900	1.614	15,2%
Alemanya	4	455	1.100	10	274	5.100	729	6,9%
Espanya	7	615	2.500	5	114	3.400	729	6,9%
Països Baixos	2	200	434	3	28	279	228	2,1%
Bèlgica	2	130	773	6	58	685	188	1,8%
Dinamarca	2	75	2.000	1	4	68	79	0,7%
Polònia	1	38	72	4	19	658	57	0,5%
Resta de països	9	1.320	6.326	83	2.085	21.010	3.405	32,0%
TOTAL	54	7.232	31.105	150	3.400	45.000	10.632	100,0%

Font: Elaboració pròpia a partir de dades publicades per la Comissió Europea.

Els principals països beneficiaris del suport financer del Pla Juncker fins març de 2016 han estat França, Itàlia i Regne Unit, tots ells amb un finançament superior als 1.600 milions d'euros per part del BEI i del FEI.

L'Estat espanyol es situaria en un grup intermedi, juntament amb Alemanya, tots dos països amb un suport financer per sobre dels 700 milions d'euros.

El quadre 8.3.2 mostra la distribució per sectors.

Quadre 8.3.2

Situació del Pla Juncker a març de 2016

Distribució per sectors

Milions d'euros

Sector	Nre.	Aportació BEI /FEI	Inversió Mobilitzada
R+D+i	7	495	2.500
Energia	21	2.700	14.000
Transport	10	1.800	5.400
Tecnologia Informació i Comunicació (TIC)	5	909	3.800
Economia circular i Medi ambient	7	260	705
Capital humà, economia social i Sanitat	5	900	3.300
Agricultura	3	168	1.400
Subtotal Infraestructura i innovació (BEI)	54	7.232	31.105
Pimes	150	3.400	45.000
Subtotal Pimes (FEI)	150	3.400	45.000
TOTAL	204	10.632	76.105

Nota: Alguns projectes individuals pertanyen simultàniament a més d'un sector, per això la suma del nombre de projectes assignats a cada sector és superior al nombre total de projectes.

Font: Elaboració pròpia a partir de dades publicades per la Comissió Europea.

Fins març de 2016, els sectors més beneficiats pel suport financer atorgat pel Pla Juncker han estat el de l'energia i el del transport, els quals han absorbit més del 60% del total de recursos aprovats en la línia d'infraestructura i innovació.

També cal destacar l'elevada acceptació de la línia de suport a les pimes gestionada pel FEI, la qual suposa en torn 32 % del total del suport financer aprovat fins març de 2016 (percentatge molt superior al 20 % previst inicialment per al conjunt del període), a més de presentar un elevat efecte multiplicador.

El quadre 8.3.3 mostra el detall dels projectes aprovats a nivell de l'Estat espanyol fins març de 2016.

Quadre 8.3.2

Situació del Pla Juncker a març de 2016

Projectes aprovats a nivell de l'Estat espanyol

Milions d'euros

Projecte	Descripció	Sector	Beneficiari	Aportació BEI / FEI	Inversió Mobilitzada
GRIFOLS BIOSCIENCE R&D SPAIN	Projectes d'R+D de Grifols per a la millora dels tractaments de l'Alzheimer i de la cirurgia cardiovascular.	R+D+i	GRIFOLS SA	100	241
REDEXIS GAS TRANSMISSION AND DISTRIBUTION	Extensió de la xarxa de distribució de gas de REDEXIS, mitjançant la construcció de diversos gasoductes, per fer arribar el gas natural a zones remotes i rurals.	Energia	REDEXIS GAS SA	160	326
ABENGOA RDI II	Projectes d'R+D d'Abengoa en el camp de la biotecnologia i de la química aplicades al desenvolupament de biorefineries, tractament d'aigües i energies renovables.	R+D+i	ABENGOA SA	50	313
SPANISH STATE FUND FOR PORTS ACCESSIBILITY	Construcció i millora dels accessos als ports per carretera i per ferrocarril.	Transport	PUERTOS DEL ESTADO	105	425
ICO INFRASTRUCTURE RISK SHARING LOAN	Fons de capital risc per finançar projectes en el camp del transport, l'energia i les infraestructures socials.	Transport /energia	ICO (Axis)	25	545
BALEARIA GREEN FLEET RENEWAL	Construcció de dos vaixells per a viatgers que funcionaran en base a gas natural líquid i que substituiran dos vaixells antics més contaminants.	Transport	BALEARIA	75	350
TECHNOLOGY & DIGITAL PLATFORMS PROGRAMME	Millora dels serveis digitals dels bancs espanyols de petita dimensió per incrementar la seva competitivitat i millorar els serveis prestats als clients.	TIC	Bancs participants	100	300
Subtotal Infraestructura i innovació (BEI):				615	2.500
Signatura de 5 acords de finançament en l'àmbit de pimes	El FEI ha signat 5 acords amb diferents intermediaris financers per donar finançament a les pimes.	Pimes	- Abac Solutions - Inveready Venture - BeAble Innvierte KET - CERSA COSME - CERSA INNOVFIN	114	3.400
Subtotal Pimes (FEI):				114	3.400
Import total dels projectes aprovats a l'Estat espanyol en el marc del Pla Juncker fins març 2016:				729	5.900

Font: Elaboració pròpia a partir de dades publicades per la Comissió Europea i el BEI.

Dels projectes aprovats fins març de 2016, el corresponent a l'empresa Grifols s'executarà íntegrament a Catalunya. També és previsible que en base al fons constituït per *Puertos del Estado* per a la construcció i millora dels accessos als ports, es finançaran els accessos als ports de Barcelona i de Tarragona.

Actuació de la Generalitat de Catalunya en relació al Pla Juncker.

L'actuació de la Generalitat de Catalunya en relació al Pla Juncker es veu limitada per dos factors:

- Queden exclosos del finançament del Pla Juncker els projectes 100% públics. Així doncs, la gran majoria d'inversions executades directament per la Generalitat no poden beneficiar-se del suport financer del Pla Juncker.
- Els promotors poden presentar directament els seus projectes al BEI sense necessitat de cap comunicació prèvia a les administracions públiques nacionals, el que limita sensiblement la capacitat de control per part de la Generalitat dels projectes a executar en Catalunya en el marc del Pla Juncker.

Tenint en compte aquests condicionats, l'actuació de la Generalitat es fonamenta en tres grans línies d'actuació:

1.- Identificar, impulsar i oferir acompanyament als promotors de grans projectes d'inversió a executar en Catalunya, tant de col·laboració público-privada com íntegrament privats, que siguin conformes amb les prioritats i les polítiques de la Generalitat.

La tasques a desplegar per la Generalitat són diverses: ajudar a resoldre possibles colls d'ampolla (per exemple, la tramitació de permisos i llicències), assessorar als promotors en l'elaboració dels plans de viabilitat econòmica i financera dels projectes per fer-los més atractius davant el BEI, participar en la recerca de finançament per al projecte i/o de socis privats interessats en invertir-hi,...

2.- Impulsar la creació de plataformes d'inversió en aquells sectors on es detectin problemes d'accés al crèdit en condicions normals de mercat, el que permetrà atorgar finançament a projectes d'inversió de dimensió inferior als 25 milions d'euros i a les pimes. En aquest sentit, la Generalitat ja ha començat a concretar una proposta de plataforma d'inversió en l'àmbit de l'eficiència energètica.

3.- Fer difusió i divulgació de les oportunitats que ofereix el Pla Juncker, per tal que els agents econòmics de Catalunya siguin coneixedors i es puguin beneficiar de les mateixes.

Fins el moment s'han presentant davant el BEI sis projectes d'inversió impulsats per la Generalitat (alguns d'ells encara en fase embrionària) per estudiar les possibilitats de ser finançats en el marc del Pla Juncker. Aquests projectes són:

- Barcelona KEY Tower. Construcció de l'edifici "Barcelona KEY Tower" en el campus Diagonal Besòs, amb l'objectiu de què s'instal·lin en ell entitats relacionades amb l'R+D+i. Cost estimat de 50 milions d'euros.
- Plataforma d'inversió per a l'eficiència energètica a Catalunya. Creació d'un fons de cartera per finançar projectes d'eficiència energètica i d'energies renovables a desenvolupar per les empreses de serveis energètics (ESEs) en Catalunya. Cost estimat de 345 milions d'euros.
- Biorefineria en Juneda. Construcció d'una biorefineria a escala industrial en Juneda, que permeti reciclar residus agraris, ramaders, de la indústria agroalimentària i RSU; i que permeti obtenir diferents productes, com ara adobs, biogàs, biocombustible,... Cost estimat entre 100 - 150 milions d'euros.
- Central Integral Logística (CIM) del Llobregat (Abrera). Construcció d'un centre logístic que complementi a la CIM del Vallès i que permeti satisfer la forta demanda de sòl logístic que es detecta en el Regió Metropolitana de Barcelona. Cost estimat de 284 milions d'euros.
- Terminal Intermodal de l'Empordà (Vilamallà). Ampliació de la terminal ferroviària i de la zona logística de Vilamallà, per tal de connectar de manera més eficient Catalunya amb les grans xarxes ferroviàries de transport de mercaderies del nord d'Europa. Aquesta actuació forma part del desplegament del corredor del mediterrani. Cost estimat de 50 milions d'euros.
- Nova estació d'autobusos a la Zona Universitària de Barcelona. Creació d'un punt d'intercanvi modal de transport de viatgers a l'entrada a Barcelona per la Diagonal, el que permetrà la distribució dels fluxos de mobilitat procedents del Baix Llobregat i del corredor de la B-23 en la ciutat de Barcelona, mitjançant la seva connexió amb la xarxa de transport públic. Cost estimat de 98,6 milions d'euros.

També s'havia presentat davant el BEI un setè projecte: "Nou eix de la Conreria: Túnel de la Conreria i accessos (B-500)", que finalment ha estat desestimat pel BEI, atès en principi únicament es finançaran amb el Pla Juncker carreteres que formin part de la xarxa transeuropea de transport (TEN-T), que no és el cas de la B-500.

Aquests projectes estan encara en fase d'avaluació prèvia per part del BEI i en alguns casos és encara necessària una major concreció i aportar informació addicional per part dels promotors.

No es descarta que a mesura que s'avanci en la concreció dels projectes, les seves característiques es modifiquin sensiblement respecte a la primera versió presentada al BEI, o que inclús alguns d'ells finalment no siguin finançats pel Pla Juncker (per exemple, per la impossibilitat de ser implementats dins de termini, perquè es considera més adient el seu finançament en el marc d'altres iniciatives europees, com ara el PO FEDER de Catalunya o el Mecanisme Connectar Europa, perquè no queda suficientment demostrada la seva rendibilitat financera,...).

Es previsible que aquesta llista es modificarà en el futur, a mesura que s'identifiquin nous projectes susceptibles de ser finançats en el marc del Pla Juncker.

ANNEX 1.
LA BALANÇA FISCAL DE CATALUNYA AMB
L'ADMINISTRACIÓ CENTRAL

La balança fiscal de Catalunya amb el sector públic central s'obté a partir de la diferència que hi ha entre la despesa que el sector públic central realitza en aquest territori i el volum d'ingressos detrets de Catalunya per finançar el conjunt de la despesa pública central.

Quan en un territori els recursos aportats superen les despeses que s'hi destinen, el signe del saldo dels fluxos fiscals originats pel Govern central en aquest territori és negatiu, és a dir, hi ha una sortida neta de recursos fiscals (dèficit fiscal). En el cas contrari, quan les despeses rebudes superen els ingressos aportats, existeix un superàvit fiscal.

Els resultats de la balança fiscal de Catalunya amb el sector públic central l'any 2012 s'han elaborat seguint la metodologia i els criteris aprovats pel Grup de Treball per al càlcul de les balances fiscals, nomenat pel Govern el 30 de juliol de 2013, en compliment de la Llei 10/2012, de 25 de juliol, de publicació de les balances fiscals.

A continuació es presenten els resultats de la balança fiscal de Catalunya amb el sector públic central l'any 2012. En primer lloc s'exposen els principals trets metodològics i, posteriorment, els resultats del 2012 i de la sèrie històrica de 26 anys d'estudis de balança fiscal promoguts per la Generalitat de Catalunya.

Per últim, s'inclou com a documentació annexa el saldo corresponent als fluxos d'ingressos i despeses de Catalunya amb la Seguretat Social, en compliment de la moció 119/X del Parlament de Catalunya, de 12 de juny de 2014, que insta al Govern a que en el marc de la Llei 10/2012, de 25 de juliol, de publicació de les balances fiscals, també s'inclogui el càlcul de la balança fiscal corresponent als fluxos d'ingressos i despeses de Catalunya amb la Seguretat Social.

Metodologia

La metodologia de càlcul de les balances fiscals que es presenta correspon a l'aprovada pel Grup de Treball per al càlcul de les balances fiscals de Catalunya amb l'Administració central acordat pel govern el 30 de juliol de 2013. Aquests resultats han estat avalats per l'esmentat Grup de treball, tal com preveu la Llei 10/2012, de 25 de juliol, de publicació de les balances fiscals.

La metodologia emprada en el càlcul de la balança fiscal de l'any 2012 es va publicar en la col·lecció de monografies numero 16 "Metodologia i càlcul de la balança fiscal de Catalunya

amb el sector públic central l'any 2011", publicada l'any 2014 juntament amb els resultats referits a l'exercici 2011¹⁸. Respecte aquestes dades cal fer referència a que les dades del 2012 inclouen uns ingressos que no constaven els anys anteriors. Es tracta dels ingressos procedents de la Declaració Tributària Especial i de les activitats del joc on-line (apostes mútues), que apareixen per primera vegada en els comptes de l'Estat del 2012.

Les dades que es presenten s'han calculat seguint els dos grans enfocaments sobre les balances fiscals: el principi del flux monetari i el principi de la incidència càrrega-benefici.

La utilització d'un enfocament o altre depèn de l'objectiu de l'anàlisi que es vulgui fer: l'enfocament del flux monetari vol mesurar l'impacte econòmic generat per l'activitat del sector públic en un territori, mentre que l'enfocament de la incidència càrrega-benefici intenta calcular l'impacte de l'actuació del sector públic central sobre el benestar dels individus residents en un territori.

A grans trets, pel mètode del flux monetari, els ingressos s'imputen al territori on es localitza la capacitat econòmica sotmesa a gravamen i la despesa s'atribueix al territori on es realitza. Pel mètode de la incidència càrrega-benefici, els ingressos s'imputen al territori on resideixen les persones que finalment suporten la càrrega i l'assignació de la despesa es fa al territori on resideix el beneficiari.

Cal destacar que el mètode del flux monetari, en ser el que millor captura l'impacte d'estímul de la despesa pública sobre un territori, esdevé el més rellevant en èpoques de crisi econòmica i taxes d'atur elevades.

El darrer aspecte metodològic a l'hora de computar els saldos fiscals dels territoris respecte a l'Administració central és l'impacte del dèficit o superàvit del sector públic central en la distribució territorial dels ingressos i les despeses.

Si no s'exclouen aquests impactes se'n poden extreure conclusions errònies, així per exemple, en cas de dèficit públic es podria donar el resultat que tots els territoris tinguessin un saldo fiscal positiu i, a la inversa, en cas de superàvit, que tots els territoris tinguessin

¹⁸http://economia.gencat.cat/web/.content/70_economia_catalana/arxius/colleccions/monografies/M_1_6_2014_ca.pdf

dèficit fiscal. Evidentment, uns resultats com aquests no permetrien analitzar els fluxos interterritorials que es produeixen entre territoris a través de l'acció del sector públic central.

Per aquest motiu, el càlcul de la balança fiscal es presenta en termes de pressupost equilibrat, considerant una igualtat entre els ingressos i les despeses del sector públic central.

Resultats

El resultat del càlcul de la balança fiscal queda recollit principalment per dos percentatges: el d'ingressos que Catalunya aporta a l'Administració central i el de despesa que l'Administració central realitza a Catalunya.

Segons el flux monetari, els ingressos aportats per Catalunya l'any 2012 representen el 18,4% del total, un 1,8% més que el 2011, i les despeses rebudes representen el 13,6%, un 2,8% més que el 2011; com a conseqüència, se'n deriva un diferencial de 4,8 punts percentuals dels ingressos per sobre de les despeses, fet que indica l'existència d'un dèficit fiscal.

Segons la incidència càrrega-benefici, els ingressos aportats per Catalunya el 2012 representen el 18,1% del total, un 1,8% més que el 2011, i les despeses rebudes representen el 14,8%, un 4,2% més que el 2011, i el diferencial és de 3,3 punts percentuals, que igual com el cas anterior, indica un dèficit fiscal.

Així doncs, en tots dos enfocaments es constata que els ingressos aportats tenen un pes similar al del PIB de Catalunya (18,8%) i les despeses, un pes inferior a la població (16%).

Si s'exclouen les operacions de la Seguretat Social, que per les seves característiques són despeses no discrecionals, els diferencials entre el pes dels ingressos aportats i les despeses rebudes s'incrementa substancialment.

En el cas del flux monetari, els ingressos, amb un 17,8%, continuen representant un pes similar al del PIB, tot i que augmenten un 8% respecte el 2011, i, en canvi, el pes percentual de les despeses es redueix fins al 9,1%, tot i que augmenten un 10,4% respecte el 2011, de manera que el diferencial dels ingressos respecte a les despeses s'eleva a 8,7 punts.

Quadre 1
Resultats balança fiscal de Catalunya
 Any 2012

	Flux monetari			Incidència càrrega-benefici		
	M€	%	Var. 12/11	M€	%	Var. 12/11
Ingressos	48.590	18,4%	1,8%	47.722	18,1%	1,8%
Estat+OA+Emp. Púb.	24.016	17,8%	8,0%	23.649	17,5%	8,2%
Seguretat Social	24.574	19,0%	-3,6%	24.073	18,7%	-3,7%
Despeses	41.017	13,6%	2,8%	44.616	14,8%	4,2%
Estat+OA+Emp. Púb.	11.745	9,1%	10,4%	15.334	11,9%	12,8%
Seguretat Social	29.272	16,8%	0,0%	29.282	16,8%	0,2%

En termes d'incidència càrrega-benefici els resultats són similars, amb un diferencial de 5,6 punts percentuals, si bé inferiors als del flux monetari, ja que les despeses imputades a Catalunya tenen un pes més elevat que en els càlculs del flux monetari.

Es pot afirmar, doncs, que quan s'analitzen les despeses discrecionals, és a dir, les que tenen més marge de decisió, la diferència entre els ingressos aportats i les despeses rebudes s'incrementa notablement.

A continuació, els quadres 2, 3, 4 i 5 mostren el detall dels principals conceptes d'ingressos i de despeses de l'Administració pública central que s'imputen a Catalunya l'any 2012, tant pel que fa a l'enfocament del flux monetari com al de la incidència càrrega-benefici.

El quadre 2 presenta el detall dels ingressos aportats per Catalunya al sector públic central segons el flux monetari. Pel 2012, el conjunt d'aquests ingressos sumen 48.590 milions d'euros i representen el 18,4% del total, un 1,8% més que el 2011.

Els ingressos aportats a l'Estat representen el 17,8% del total, amb un increment d'un 7,9% respecte el 2011, i els aportats a la Seguretat Social, que disminueixen un 3,6% respecte el 2011, continuen representant el 19% del total. Del conjunt d'ingressos aportats al sector públic central, les cotitzacions a la Seguretat Social són les que, en termes absoluts, tenen un import més elevat, de 24.574 milions d'euros, un 50,6% del total d'ingressos aportats al sector públic central. Segueixen, per ordre d'importància quantitativa, els ingressos procedents de l'IRPF, l'IVA, l'impost de societats i els impostos especials, amb un pes del 47,3% del total d'ingressos, un 7,9% més que el 2011. Els ingressos aportats als organismes autònoms i a les empreses públiques són poc rellevants en termes quantitatius, un 2,2% del total d'ingressos, ja que són ens que es financen bàsicament amb

transferències de l'Estat, que no es computen perquè els ingressos s'analitzen en termes consolidats, és a dir, descomptant les transferències entre les administracions públiques centrals.

Quadre 2

La balança fiscal de Catalunya amb el sector públic central

Detall del resultat de la imputació territorial dels ingressos l'any 2012.

Flux monetari

Milions d'euros

	2012		2011		Var. 12/11
	Catalunya	% Cat. / total	Catalunya	% Cat. / total	
Total ingressos	48.590	18,4	47.725	19,2	1,8%
Ingressos Estat	22.967	17,8	21.278	19,5	7,9%
IRPF	6.266	21,9	7.553	21,7	-17,0%
I. Societats	4.547	19,8	3.660	19,8	24,2%
IVA	3.721	19,5	5.468	19,5	-32,0%
Impostos especials	824	19,1	1.200	18,9	-31,3%
Resta	7.609	14,0	3.398	15,9	123,9%
Ingressos OA i ens públics	237	13,9	262	13,8	-9,7%
Ingressos empreses públiques*	812	21,1	704	20,1	15,4%
Ingressos SS**	24.574	19,0	25.480	19,0	-3,6%
Ingressos per cotitzacions	23.642	19,1	24.604	19,0	-3,9%
Altres	932	17,5	876	18,4	6,4%

* Ingressos d'explotació AENA + Ports de l'Estat

** Inclou les classes passives i els organismes autònoms de les mútues de funcionaris, SEPE i FOGASA

Nota: A les dades de la liquidació de pressupost de l'Estat del 2011 s'han ajustat les bestretes de tresoreria extrapressupostàries de l'Estat cap a les comunitats autònomes del model de finançament autonòmic que es van afegir a la liquidació del pressupost de l'Estat del 2009.

El quadre 3 mostra el mateix detall dels ingressos del sector públic central a Catalunya imputats segons la incidència càrrega-benefici. Tal com es pot veure, no es produeixen gaires diferències respecte a les imputacions segons el flux monetari¹⁹.

¹⁹ Això es deu al fet que, quan no es produeix translació fiscal, els índex d'imputació són els mateixos.

Quadre 3

La balança fiscal de Catalunya amb el sector públic central

Detall del resultat de la imputació territorial dels ingressos l'any 2012.

Càrrega-benefici

Milions d'euros

	2012		2011		Var. 12/11
	Catalunya	% Cat. / total	Catalunya	% Cat. / total	
Total ingressos	47.722	18,1	46.859	18,9	1,8%
Ingressos Estat	22.599	17,5	20.887	19,2	8,2%
IRPF	6.266	21,9	7.553	21,7	-17,0%
I. Societats	4.528	19,7	3.632	19,7	24,7%
IVA	3.721	19,5	5.468	19,5	-32,0%
Impostos especials	824	19,1	1.200	18,9	-31,3%
Resta	7.260	13,3	3.034	14,2	139,3%
Ingressos OA i ens públics	237	13,9	262	13,8	-9,6%
Ingressos empreses públiques*	812	21,1	704	20,1	15,4%
Ingressos SS**	24.073	18,7	25.006	18,7	-3,7%
Ingressos per cotitzacions	23.075	18,6	24.122	18,7	-4,3%
Altres	998	18,7	885	18,6	12,8%

* Ingressos d'explotació AENA + Ports de l'Estat

** Inclou les classes passives i els organismes autònoms de les mútues de funcionaris, SEPE i FOGASA

Nota: A les dades de la liquidació de pressupost de l'Estat del 2011 s'han ajustat les bestretes de tresoreria extrapressupostàries de l'Estat cap a les comunitats autònomes del model de finançament autonòmic que es van afegir a la liquidació del pressupost de l'Estat del 2009.

D'acord amb el quadre 4, les despeses del sector públic central rebudes a Catalunya segons el flux monetari l'any 2012 sumen 41.017 milions d'euros, xifra que representa un pes del 13,6% respecte del total, un 2,8% més que el 2011. Si se n'analitza la composició, s'observa el poc pes que tenen les despeses de l'Estat, un 9,2% del total, que suposa un increment del 21,1% respecte el 2011, mentre que les de la Seguretat Social representen un 16,8% del total, sense variació respecte el 2011. Cal fer notar que aquestes últimes corresponen bàsicament a pensions i altres prestacions econòmiques, que no tenen un caràcter discrecional, és a dir, es reben en funció d'on resideixen els beneficiaris de les prestacions.

Quadre 4

La balança fiscal de Catalunya amb el sector públic central

Detall del resultat de la imputació territorial de les despeses l'any 2012.

Flux monetari

Milions d'euros

	2012		2011		Var. 12/11
	Catalunya	% Cat. / total	Catalunya	% Cat. / total	
Total despeses	41.017	13,6	39.903	14,0	2,8%
Despeses Estat	9.932	9,2	8.202	9,3	21,1%
Finançament autonòmic	2.082	6,6	382	2,7	445,4%
Finançament local	2.759	18,8	2.521	18,5	9,5%
Infraestructures de transport	398	11,1	374	10,7	6,4%
<i>Carreteres</i>	255	9,7	173	7,5	46,8%
<i>Ferrocarrils</i>	144	14,8	201	17,0	-28,4%
Defensa	427	5,1	422	5,6	1,2%
Interessos deute	2.524	9,7	2.397	10,8	5,3%
Resta	1.740	7,2	2.106	7,9	-17,4%
Despeses OAAA i ens públics	860	6,1	1.011	6,4	-14,9%
Inversió EEPP	954	15,7	1.429	15,7	-33,3%
ADIF	477	13,2	792	18,0	-39,8%
Aena	169	18,0	138	11,3	22,4%
Puertos del Estado	118	22,5	147	20,1	-20,0%
SEITTSA	98	14,8	209	11,4	-53,0%
Altres	91	26,0	143	16,1	-36,2%
Despeses SS*	29.272	16,8	29.261	16,9	0,0%
Prestacions**	28.591	17,0	28.406	17,1	0,6%
Altres	681	11,3	855	13,0	-20,3%

* Inclou les classes passives i els organismes autònoms de les mútues de funcionaris, SEPE i FOGASA

** Inclou el capítol 4 de l'INSS i les entitats gestores, de les mútues d'AT i MP, del SEPE i del FOGASA. També s'inclou tot el programa de prestacions econòmiques del mutualisme administratiu de les mútues de funcionaris i tota la despesa de classes passives.

El quadre 5 mostra la imputació de les despeses segons la incidència càrrega-benefici. En conjunt, les despeses a Catalunya representen un 14,8% del total, un 4,2% més que el 2011. Les que provenen de l'Estat tenen un pes més baix, de l'11,5%, tot i que presenten un increment del 16,5% respecte el 2011.

Quadre 5

La balança fiscal de Catalunya amb el sector públic central

Detall del resultat de la imputació territorial de les despeses l'any 2012.

Càrrega-benefici

Milions d'euros

	2012		2011		Var. 12/11
	Catalunya	% Cat. / total	Catalunya	% Cat. / total	
Total despeses	44.616	14,8	42.827	15,0	4,2%
Despeses Estat	12.485	11,5	10.717	12,2	16,5%
Finançament autonòmic	2.082	6,6	382	2,7	445,4%
Finançament local	2.759	18,8	2.521	18,5	9,4%
Infraestructures de transport	495	13,8	486	13,8	2,0%
<i>Carreteres</i>	<i>348</i>	<i>13,3</i>	<i>281</i>	<i>12,1</i>	<i>23,8%</i>
<i>Ferrocarrils</i>	<i>147</i>	<i>15,1</i>	<i>204</i>	<i>17,3</i>	<i>-28,0%</i>
Defensa	1.344	16,0	1.206	16,0	11,5%
Interessos deute	3.256	12,5	2.911	13,1	11,8%
Resta	2.548	10,5	3.212	12,0	-20,7%
Despeses OOA i ens públics	1.249	8,8	1.487	9,4	-16,0%
Inversió EEPP	1.601	26,3	1.395	15,4	14,7%
ADIF	553	15,3	776	17,6	-28,8%
Aena	170	18,1	146	12,0	16,2%
Puertos del Estado	112	21,4	140	19,1	-20,1%
SEITTSA	662	100,0	217	11,8	205,0%
Altres	104	29,7	116	13,0	-10,0%
Despeses SS*	29.282	16,9	29.228	16,9	0,2%
Prestacions**	28.593	17,0	28.412	17,1	0,6%
Altres	689	12,8	816	12,4	-15,6%

* Inclou les classes passives i els organismes autònoms de les mútues de funcionaris, SEPE i FOGASA

** Inclou el capítol 4 de l'INSS i les entitats gestores, de les mútues d'AT i MP, del SEPE i del FOGASA. També s'inclou tot el programa de prestacions econòmiques del mutualisme administratiu de les mútues de funcionaris i tota la despesa de classes passives.

Nota: A les dades de la liquidació de pressupost de l'Estat del 2011 s'han ajustat les bestretes de tresoreria extrapressupostàries de l'Estat cap a les comunitats autònomes del model de finançament autonòmic que es van afegir a la liquidació del pressupost de l'Estat del 2009.

Cal tenir present que malgrat que el model de finançament autonòmic sigui vigent des del 2009, el seu impacte total en el pressupost de l'Estat no es visualitza fins al 2011. El baix pes de Catalunya respecte del total de transferències de l'Estat en concepte de finançament autonòmic reflecteix el fet que a l'actual model de finançament autonòmic els governs autonòmics amb un nivell rellevant d'ingressos impositius reben poques transferències o inclús fan aportacions a l'Estat cap a altres comunitats que es comptabilitzen com transferències negatives.

L'aplicació del model de finançament en els comptes de l'Estat té una especial incidència l'any 2012, perquè, en aquest any es va fer la liquidació del model de l'any 2010. Aquesta liquidació va suposar un augment important dels ingressos impositius cap a les comunitats autònomes i una reducció de les transferències, que varen arribar a ser negatives, és a dir, a favor de l'Estat. L'aplicació en el pressupost d'aquestes operacions es va fer d'una banda, com menors ingressos impositius, per tant, no consten en els càlculs de la balança fiscal, i, de l'altra, com unes transferències de les comunitats autònomes cap a l'Estat, que sí que es computen en els ingressos de la balança fiscal.

A l'hora de computar els saldos fiscals dels territoris respecte a l'administració central, un dels aspectes a considerar és l'impacte del dèficit o superàvit del sector públic central en la distribució territorial dels ingressos i les despeses. Per poder interpretar millor els resultats dels saldos fiscals dels diferents territoris és important descomptar l'efecte de l'existència dels possibles dèficits o superàvits dels comptes públics. Si no s'exclouen aquests impactes se'n poden extreure conclusions errònies, així per exemple, en cas de dèficit públic es podria donar el resultat que tots els territoris tinguessin un saldo fiscal positiu, i a la inversa, en cas de superàvit, que tots els territoris tinguessin dèficit fiscal. Evidentment, uns resultats com aquests no permetrien analitzar els fluxos interterritorials que es produeixen entre territoris a través de l'acció del sector públic central. Per aquest motiu, els resultats de la balança fiscal es presenten en termes de pressupost equilibrat, considerant una igualtat entre els ingressos i les despeses del sector públic central.

En el quadre 6 es mostra l'import del dèficit pressupostari del sector públic central per a l'any 2012. Cal fer notar que aquesta xifra de dèficit correspon al resultat dels ingressos i despeses considerades en l'anàlisi de la balança fiscal i, per tant, no equival al dèficit públic d'aquest any.

Quadre 6
Dèficit de les operacions considerades
Any 2012
Milions d'euros

Ingressos	263.970
Despeses	302.270
Dèficit públic	-38.300

A l'hora d'equilibrar els saldos pressupostaris per tal de computar monetàriament la balança fiscal es pot optar per dos ajustos. D'una banda, per la via de les despeses, és a dir,

rebaixant les despeses al mateix nivell que els ingressos, i, de l'altra, per la via dels ingressos, és a dir, incrementant els ingressos fins al mateix import que les despeses. Així, l'ajust via despeses suposaria reduir-les fins a 263.970 milions d'euros, i l'ajust via ingrés suposaria augmentar-los fins a 302.270 milions d'euros.

L'ajust de les despeses al mateix nivell que els ingressos ve a representar que l'administració central corregirà aquest dèficit reduint les despeses i, per tant, la imputació a Catalunya d'aquest ajust es fa reduint les despeses segons el pes que representen en el total estatal. Aquesta hipòtesi té coherència amb el fet d'imputar les despeses en interessos en funció del pes de les despeses que l'Estat destina a Catalunya ja que, de fet, aquests interessos són la càrrega del deute derivada dels successius dèficits públics.

El quadre 7 presenta les dades del dèficit fiscal de Catalunya l'any 2012 amb equilibri pressupostari, ajustant per la banda de les despeses.

Quadre 7
Resultats balança fiscal de Catalunya
Pressupost equilibrat: hipòtesi ajust despeses

	2012		2011	
	M€	% s/PIB	M€	% s/PIB
Flux monetari	-12.770	-6,5	-13.043	-6,7
Incidència càrrega-benefici	-8.759	-4,5	-9.636	-5,0

Els resultats de la balança fiscal quan s'equilibren les despeses mostren que el dèficit fiscal l'any 2012 és de 12.770 milions d'euros, un 6,5% del PIB. Per altra banda, segons el principi de la incidència càrrega-benefici, el dèficit fiscal és de 8.759 milions d'euros el 2012, un 4,5% del PIB.

L'ajust via ingressos al mateix nivell que les despeses representa que l'Administració central corregirà aquest dèficit augmentant els impostos i, per tant, la imputació a Catalunya es fa incrementant proporcionalment els ingressos segons el pes que representen en el total estatal. Aquesta interpretació és coherent amb el fet de suposar que en situacions de dèficit públic, que es tradueixen en endeutament, es necessiten uns recursos extraordinaris que s'hauran de finançar en períodes posteriors mitjançant ingressos impositius. A la inversa, una situació de superàvit públic comportarà una futura reducció d'impostos.

El quadre 8 presenta les dades del dèficit fiscal equilibrant els ingressos, que és la hipòtesi d'ajust que es considera més plausible. En aquest cas, el dèficit fiscal de Catalunya l'any

2012 segons el flux monetari és de 14.623 milions d'euros, xifra que suposa un 7,5% del PIB. El dèficit fiscal de Catalunya segons la incidència càrrega-benefici és d' 10.030 milions d'euros, xifra que suposa un 5,1% del PIB.

Quadre 8

Resultats balança fiscal de Catalunya

Pressupost equilibrat: hipòtesi ajust ingressos

	2012		2011	
	M€	% s/PIB	M€	% s/PIB
Flux monetari	-14.623	-7,5	-15.006	-7,7
Incidència càrrega-benefici	-10.030	-5,1	-11.087	-5,7

La balança fiscal de Catalunya amb el sector públic central l'any 2012 i la seva evolució des del 1986

En èpoques de crisi econòmica i taxes d'atur elevades, el mètode del flux monetari, que mesura l'impacte econòmic generat per l'activitat de l'Administració central en un territori, pren molta més rellevància. Així, segons aquesta metodologia, el resultat de la balança fiscal de Catalunya amb el sector públic central el 2012 és de 14.623 milions d'euros, un 7,5% del PIB català. Aquest càlcul s'ha fet equilibrant els ingressos perquè és la hipòtesi més plausible.

Quadre 9

Resultats balança fiscal de Catalunya amb el sector públic central

Flux monetari

Pressupost equilibrat: hipòtesi ajust ingressos

Milions €

	2012	2011
Ingressos aportats per Catalunya	55.640	54.910
% Catalunya/total	18,4%	19,2%
Despeses rebudes a Catalunya	41.017	39.903
% Catalunya/total	13,6%	14,0%
Saldo	-14.623	-15.006
% s/PIB	-7,5	-7,7

El dèficit fiscal de Catalunya amb el sector públic central del 2012 és el resultat d'una aportació d'ingressos del 18,4% del total i d'unes despeses rebudes del 13,6%. Catalunya

contribueix amb una proporció semblant al seu pes en el PIB estatal (18,8% l'any 2012), en canvi rep una fracció de despesa que ni tan sols arriba al pes de la població sobre el conjunt de l'Estat (16%).

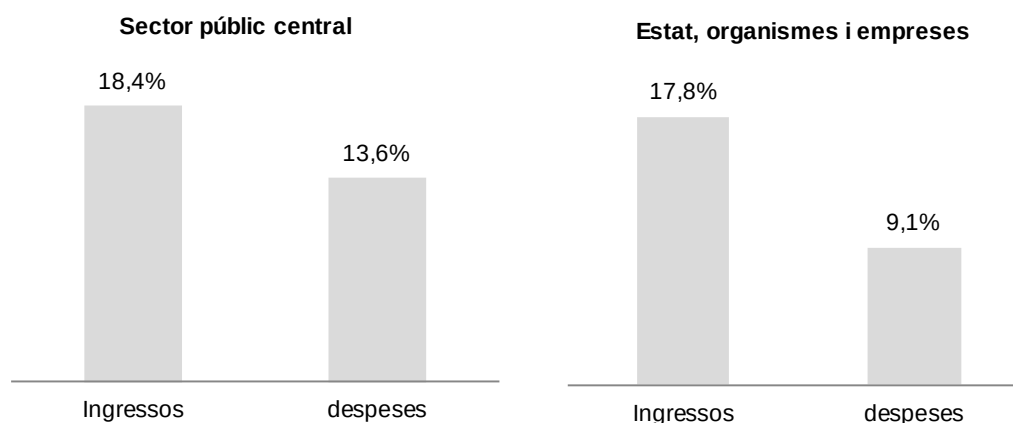
Aquest resultat procedeix bàsicament de l'actuació de l'Estat, organismes autònoms i empreses, on les despeses tenen un grau de discrecionalitat més elevat que les de la Seguretat Social. Si s'exclouen els ingressos i despeses de la Seguretat Social, el dèficit fiscal s'agreuja ja que els ingressos aportats són d'un 17,8% i les despeses rebudes d'un 9,1%, una diferència de 8,7 punts percentuals.

Gràfic 1

Pes dels ingressos i les despeses de Catalunya en el total

Any 2012. Flux monetari

% Catalunya sobre total

El quadre 10 mostra que aquesta desproporció entre el pes específic dels ingressos aportats i el de les despeses destinades a Catalunya es manté invariable històricament, independentment de quin sigui el dèficit o superàvit pressupostari del Govern central, i és la responsable del saldo fiscal territorial negatiu de Catalunya.

Catalunya ha estat aportant de mitjana entre els anys 1986 i 2012 al voltant del 19,4% dels ingressos de l'Administració central i l'Administració de la Seguretat Social. Del pressupost d'aquestes administracions, a Catalunya s'han rebut de mitjana el 14% de totes les despeses.

Si s'exclouen les partides, tant d'ingressos com de despeses, que pertanyen a la Seguretat Social (que per les seves característiques són despeses no discrecionals), l'Administració general de l'Estat i els ens que en depenen han obtingut de Catalunya una mitjana d'un 19,6% del total dels seus ingressos en els darrers 26 anys, però hi destinen només l'11% de les despeses.

A l'hora d'analitzar la sèrie cal tenir en compte alguns aspectes tècnics. Tot i que no desvirtuen de cap manera els resultats obtinguts, s'ha de tenir en compte que els diferents estudis de la balança fiscal elaborats des de Catalunya han anat incorporant alguns canvis metodològics, com per exemple, la inclusió de les inversions de les empreses públiques, la imputació de les despeses en interessos o la incorporació dels ingressos patrimonials.

Quadre 10

Evolució del dèficit fiscal de Catalunya amb el sector públic central

Flux monetari

% Catalunya en el total

	% ing. Cat			% desp. Cat		
	% ing. Cat (total)	(total sense SS)	% ing. Cat (SS)	% desp. Cat (total)	(total sense SS)	% desp. Cat (SS)
1986	18,9	19,1	18,6	14,2	10,3	18,2
1987	19,0	19,1	18,8	14,2	10,6	18,0
1988	19,0	19,1	19,0	14,0	10,6	17,8
1989	19,1	19,3	18,9	13,9	10,8	17,3
1990	19,2	19,4	18,9	13,8	10,6	17,2
1991	19,3	19,6	18,8	14,0	10,4	17,6
1992	19,4	19,8	18,8	14,1	10,8	17,4
1993	19,3	19,8	18,7	13,7	10,4	17,2
1994	19,3	19,8	18,7	14,0	10,2	17,6
1995	19,8	20,1	19,1	14,8	13,0	17,3
1996	19,9	20,4	19,0	14,7	12,9	17,2
1997	20,0	20,8	18,8	15,0	13,4	17,2
1998	19,6	19,9	19,1	15,0	13,6	17,0
1999	19,7	19,9	19,4	14,3	12,5	16,7
2000	19,7	19,9	19,5	14,4	12,6	16,7
2001	19,7	19,8	19,5	14,6	13,0	16,9
2002	19,8	20,0	19,7	13,0	9,7	17,2
2003	19,7	19,9	19,5	13,4	10,3	17,3
2004	19,6	19,7	19,4	13,3	9,8	17,5
2005	19,7	19,9	19,4	13,4	9,8	17,5
2006	19,6	19,8	19,3	13,7	10,5	17,3
2007	19,5	19,7	19,3	13,5	10,3	17,3
2008	19,3	19,4	19,3	13,5	10,5	17,3
2009	19,3	19,3	19,2	14,1	11,4	17,1
2010	19,4	19,5	19,2	14,2	11,3	17,1
2011	19,2	19,5	19,0	14,0	9,4	16,9
2012	18,4	17,8	19,0	13,6	9,1	16,8
Mitjana	19,4	19,6	19,1	14,0	11,0	17,3
Desviació estàndar	0,4	0,5	0,3	0,5	1,3	0,3

Nota: Entre el 1986 i el 1994 la sanitat estava gestionada per la Seguretat Social. A partir del 1995 s'inclou com a despesa de l'Administració central perquè passa a finançar-se bàsicament a través d'impostos. A partir de l'any 2002 i de l'any 2011, s'introdueixen alguns canvis metodològics en el càlcul de la balança fiscal de Catalunya amb el sector públic central.

A continuació es presenta l'evolució de la quantificació dels saldos fiscals de Catalunya amb el sector públic central, des del 1986 pel flux monetari i, des del 2002, segons la incidència càrrega- benefici.

La sèrie correspon a la del pressupost equilibrat ajustant els ingressos, és a dir, en cas de dèficit s'han imputat més ingressos i, en cas de superàvit, se n'han imputat menys. D'aquesta manera s'anul·la l'efecte de la variabilitat en la situació financera del sector públic central i permet la comparació entre els anys.

De mitjana en tot el període, el dèficit fiscal de Catalunya en el flux monetari se situa en un 8,0% del PIB i mostra poques divergències entre els anys, ja que la desviació estàndard d'aquesta sèrie és només de 0,9 punts. Els màxims es produeixen l'any 1993 i el 2002 amb saldos superiors al 10% del PIB i les xifres mínimes el 1986, el 1998 i el 2001, amb dèficits fiscals inferiors al 7% del PIB.

Segons la incidència càrrega-benefici, la sèrie s'inicia el 2002 i dona un dèficit fiscal de mitjana del 6% del PIB en onze anys. Igual que en el cas anterior, hi ha poques divergències entre els anys. La desviació estàndard és de 0,6 punts.

Quadre 11

Evolució del dèficit fiscal de Catalunya amb el sector públic central

Milions €

	Flux monetari ¹	% PIB Catalunya ²	Incidència càrrega-benefici ¹	% PIB Catalunya ²
1986	-2.465	-6,8		
1987	-2.868	-7,0		
1988	-3.466	-7,5		
1989	-4.056	-7,7		
1990	-4.867	-8,3		
1991	-5.174	-8,0		
1992	-5.988	-8,6		
1993	-7.263	-10,1		
1994	-6.732	-8,8		
1995	-6.416	-7,7		
1996	-7.088	-7,9		
1997	-7.018	-7,4		
1998	-6.813	-6,8		
1999	-8.124	-7,5		
2000	-8.532	-7,2		
2001	-8.565	-6,7		
2002	-13.696	-10,1	-10.225	-7,5
2003	-13.036	-8,9	-9.576	-6,6
2004	-13.595	-8,7	-10.101	-6,4
2005	-14.186	-8,4	-10.119	-6,0
2006	-14.493	-7,9	-10.320	-5,7
2007	-15.913	-8,1	-11.136	-5,7
2008	-17.200	-8,6	-11.860	-5,9
2009	-16.409	-8,5	-11.261	-5,8
2010	-16.543	-8,5	-11.258	-5,8
2011	-15.006	-7,7	-11.087	-5,7
2012	-14.623	-7,5	-10.030	-5,1
Mitjana		-8,0		-6,0
Desviació estàndar		0,9		0,6

¹ Segons pressupost equilibrat (hipòtesi ingressos = despeses)

² PIB 2008-2011 base 2008 INE, PIB 1995-2007 base 2000 enllaçat, PIB 1986-1994 base 1986 enllaçat

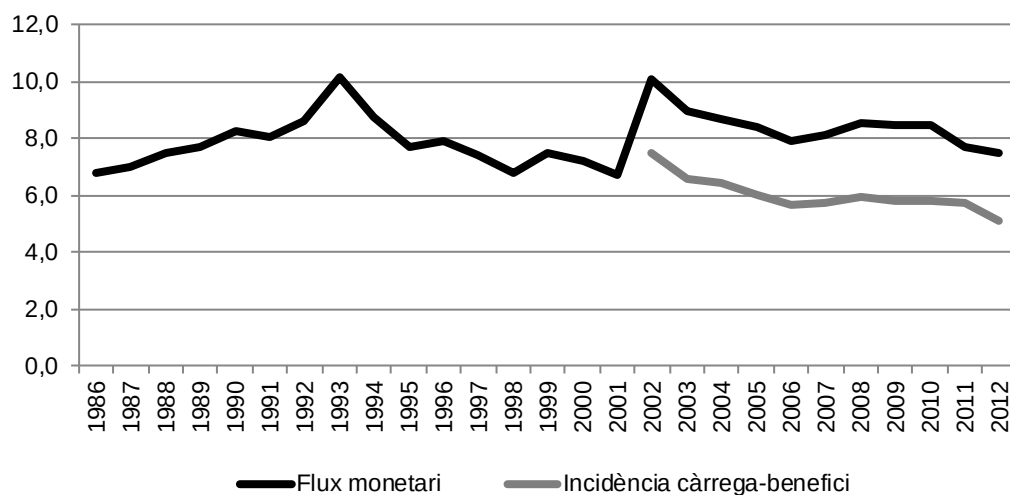
Nota: A partir del càlcul de la balança fiscal de l'any 2002 i del 2011, s'introdueixen alguns canvis metodològics en el càlcul de la balança fiscal de Catalunya amb el sector públic central.

En el gràfic 2 es visualitzen aquestes dues sèries de dades, que permeten veure que el dèficit fiscal, segons el flux monetari, es situa sempre en un interval entre el 6,5% i el 10% del PIB. Les diferències entre un i altre enfocament oscil·len al voltant de 2 punts de PIB.

Gràfic 2

Dèficit fiscal de Catalunya amb pressupost equilibrat

% PIB

La perspectiva històrica de la balança fiscal permet constatar que Catalunya pateix un xoc contraccionari continu en la seva economia com a resultat del dèficit fiscal territorial.

Annex. Saldo dels fluxos d'ingressos i de despeses de Catalunya amb la Seguretat Social

La moció 119/X del Parlament de Catalunya, sobre el sistema de pensions i la futura seguretat social catalana, insta al Govern a fer que, en el marc de la Llei 10/2012, del 25 de juliol, de publicació de les balances fiscals, que estableix la publicació anual de la balança fiscal de Catalunya amb el sector públic central, s'inclogui el càlcul de la balança fiscal corresponent als fluxos d'ingressos i despeses de Catalunya amb la Seguretat Social.

En compliment d'aquesta moció a continuació es presenta la sèrie 1995-2012²⁰ de saldo dels ingressos i les despeses de la Seguretat Social (SS) a Catalunya i a Espanya. A continuació es concreta la metodologia aplicada i, posteriorment, es presenten els resultats.

²⁰ Pel període anterior a l'any 1995, l'administració Seguretat Social finançava també Sanitat i per tant la sèrie no seria comparable per analitzar la Seguretat Social tal i com està actualment configurada.

Metodologia

Per tal d'analitzar el saldo de les contribucions i prestacions de la SS a Catalunya i a Espanya aquest informe detalla el càlcul de la balança fiscal de Catalunya amb el sector públic central pel que fa a la SS.

El concepte de SS engloba tant el sistema de la Seguretat Social com els organismes que gestionen prestacions socials. Per tant, s'inclou la informació dels ingressos i de les despeses dels següents ens:

Sistema de la Seguretat Social

- Tresoreria General de la Seguretat Social i les entitats gestores
- Mútues d'accidents de treball i malalties professionals

Organismes Autònoms de l'Estat

- Servei Públic d'Ocupació (SPEE)
- Fons de Garantia Salaria (FOGASA)
- Mútues de funcionaris (MUFACE, MUGEJU, ISFAS)

La metodologia emprada és l'enfocament del flux monetari, és a dir, les cotitzacions s'imputen a Catalunya segons on es situen els centres de treball i les despeses segons on resideixen els perceptors d'aquest pagament.

També en consonància amb la metodologia establerta a la balança fiscal, no s'han considerat els ingressos i les despeses que integren les operacions financeres (capítols 8 i 9 del pressupost d'ingressos i despeses), els ingressos d'alienació d'inversions reals (capítol 6 del pressupost d'ingressos), les transferències de i a la Unió Europea i les transferències corrents i de capital de consolidació amb la resta del sector públic estatal.

Finalment, esmentar que a l'hora de computar els saldos de la SS no s'ha ajustat l'impacte del dèficit o superàvit pressupostari, a diferència de la metodologia aplicada a la balança fiscal presentada a l'apartat anterior.

Saldo dels ingressos i despeses de la Seguretat Social a Catalunya i a Espanya

Com es pot veure en el quadre 1, al període 1997-2008 Catalunya ha estat contribuïdora neta a la Seguretat Social; les aportacions catalanes al sistema han estat superiors a les prestacions rebudes en el territori.

Només en els períodes 1995-1996 i 2009-2012, en bona part per l'elevada taxa d'atur propera al 20% en el primer cas i al 18% en el segon (pugen les prestacions i baixen les cotitzacions), Catalunya ha estat deficitària amb la Seguretat Social. En el primer període el saldo és menys negatiu que en el segon ja que l'economia havia deixat enrere la recessió.

Quadre 1

Saldo de la Seguretat Social

Saldo= Ingressos - Despeses. M€
(preus corrents)

Any	Catalunya	Espanya
1995	-697	-8.814
1996	-245	-6.585
1997	481	-2.579
1998	778	-2.329
1999	1.311	-2.133
2000	1.791	-815
2001	2.302	2.196
2002	2.488	1.691
2003	2.764	3.767
2004	2.592	3.452
2005	2.830	4.117
2006	3.519	6.134
2007	3.483	5.168
2008	2.694	-5
2009	-1.254	-23.221
2010	-1.892	-25.517
2011	-2.876	-28.723
2012	-3.760	-34.080

Nota: A partir de l'any 2002 i del 2011, s'introdueixen alguns canvis metodològics en el càlcul de la balança fiscal de Catalunya amb el sector públic central.

Font: Liquidació del pressupost del sistema de la Seguretat Social i liquidació del pressupost dels organismes autònoms, agències estatals i altres organismes públics

El quadre 2 detalla el saldo per organismes gestors a partir del 2002. S'observa que el dèficit de Catalunya dels anys 2009-2012 prové principalment del Servei Públic d'Ocupació i, en menor mesura, del FOGASA. El sistema de la SS s'autofinançava fins al 2010 a Catalunya.

D'altra banda, el conjunt de l'Estat presenta una imatge molt diferent. Les prestacions han superat les contribucions aportades durant 10 del 18 anys analitzats.

De la mateixa manera que Catalunya, Espanya també ha incorregut en dèficit amb la Seguretat Social en els darrers quatre anys. No obstant això les magnituds són molt diferents.

Les despeses de la Seguretat Social a Catalunya van ser més grans que els ingressos rebuts de Catalunya un 5%, un 8,6%, un 11,3% i un 15,4% pel 2009, 2010, 2011 i 2012, respectivament. En el cas d'Espanya les despeses van ser majors que els ingressos en un 17,7% durant el 2009, en un 21,9% durant el 2010, en un 21,6% el 2011 i en un 26,6% el 2012.

Quadre 2
Desglossament dels saldos de la Seguretat Social

Espanya

M€	Mútues funcionaris	SPEE	FOGASA	Sistema SS (TGSS, EGSS i Mútues AT i MP)	TOTAL
2002	-121	-886	503	2.194	1.690
2003	-155	-310	543	3.688	3.766
2004	0	-674	498	3.629	3.453
2005	-22	-869	598	4.410	4.118
2006	0	-196	408	5.923	6.134
2007	-96	-751	132	5.884	5.168
2008	-32	-3.515	82	3.459	-6
2009	-187	-19.326	-335	-3.373	-23.221
2010	-134	-18.015	-777	-9.531	-28.458
2011	-131	-19.175	-861	-8.577	-28.743
2012	-262	-18.052	-887	-14.878	-34.080

Catalunya segons flux monetari

M€	Mútues funcionaris	SPEE	FOGASA	Sistema SS (TGSS, EGSS i Mútues AT i MP)	TOTAL
2002	21	550	92	1.826	2.489
2003	21	616	74	2.055	2.765
2004	34	573	32	1.953	2.592
2005	35	582	47	2.165	2.829
2006	29	796	59	2.635	3.519
2007	27	745	-2	2.714	3.483
2008	40	301	-21	2.374	2.693
2009	22	-2.487	-69	1.280	-1.254
2010	24	-2.095	-172	99	-2.143
2011	31	-2.143	-231	-533	-2.876
2012	16	-1.862	-210	-1.705	-3.760

* No s'ha inclòs la despesa de l'INSALUD als efectes d'homogeneïtzació de la sèrie

En el quadre 2 s'observa com a Espanya tant les mútues de funcionaris com el Servei Públic d'Ocupació han estat deficitaris al llarg de tot el període 2002-2012 i als quatre darrers anys passen a ser deficitaris també el FOGASA i el sistema de la SS.

Saldo acumulat de la Seguretat Social

A partir de les dades en euros constants podem sumar els saldos dels diferents anys per obtenir el deute o superàvit acumulat amb l'Administració de la Seguretat per a cada territori per al període complet. Les dades en euros reals es mostren en el quadre 3.

Quadre 3

Saldo de la Seguretat Social

Saldo= Ingressos - Despeses. M€ (preus reals de 2012)

Any	Catalunya	Espanya
1995	-1.081	-13.676
1996	-367	-9.875
1997	704	-3.778
1998	1.111	-3.327
1999	1.825	-2.968
2000	2.413	-1.098
2001	2.980	2.843
2002	3.093	2.102
2003	3.307	4.506
2004	2.984	3.975
2005	3.128	4.551
2006	3.741	6.522
2007	3.584	5.317
2008	2.714	-5
2009	-1.260	-23.333
2010	-1.898	-25.598
2011	-2.882	-28.790
2012	-3.760	-34.080

Font: Liquidació del pressupost del sistema de la Seguretat Social, liquidació del pressupost dels organismes autònoms, agències estatals i altres organismes públics i INE

El quadre 4 mostra com el saldo acumulat de la Seguretat Social pel període 1995-2012 és positiu per a Catalunya, de 20.336 M€.

Quadre 4

Saldo acumulat de la Seguretat Social

Saldo= Ingressos - Despeses. M€

(preus reals de 2012)

Any	Catalunya	Espanya
1995-2008	30.137	-4.910
2009-2012	-9.801	-111.801
1995-2012	20.336	-116.711

Font: Liquidació del pressupost del sistema de la Seguretat Social, liquidació del pressupost dels organismes autònoms, agències estatals i altres organismes públics i INE

Per contra, les prestacions rebudes pel conjunt de l'Estat han estat molt superiors a les cotitzacions, assolint un saldo negatiu de 116.711 M€.

Mentre Catalunya tindria un saldo acumulat positiu de 2.686 euros per persona i equivalent a 10,3 % del PIB català, Espanya tindria un dèficit de 2.469 euros per persona i equivalent a un 11,1 % del seu PIB.

ANNEX 2.
LA CÀRREGA FINANCERA DE LA GENERALITAT

Els nous mecanismes de finançament

La situació econòmica que va originar restriccions i dificultats per a les comunitats autònomes per obtenir recursos en els mercats financers i l'acumulació de deutes comercials va ser pal·liada per l'Institut de Crèdit Oficial (ICO), que amb l'objectiu de prestar recolzament financer a les comunitats autònomes, condicionat a que es compleixin els objectius de disciplina fiscal i a un tipus d'interès de mercat, va instrumentar en 2012 una línia per dotar de finançament per al pagament d'obligacions pendents associades al venciment de deute financer autonòmic en forma d'emissions i préstecs amb banca estrangera. La Generalitat va formalitzar cinc préstecs, entre l'abril i el juliol de 2012, que tenen un import viu a 31 de desembre de 2014 de 347,93 milions d'euros.

En aquesta línia de proporcionar liquiditat, el Govern de l'Estat mitjançant l'Acord 6/2012, de 6 de març, del Consell de Política Fiscal i Financera va establir un mecanisme extraordinari de finançament per al pagament als proveïdors de les comunitats autònomes al qual la Generalitat de Catalunya es va adherir mitjançant la formalització, el 26 de juny de 2012, d'onze préstecs a deu anys amb dos anys de carència, que mantenen a 31 de desembre de 2014 un import de deute viu de 1.893,42 milions d'euros.

Mitjançant el Reial decret llei 4/2013, de 22 de febrer, de mesures de recolzament a l'emprenedor i d'estímul del creixement i de la creació d'ocupació s'ha establert una nova fase del mecanisme de pagament a proveïdors. La Generalitat es va adherir a aquesta segona fase amb la formalització de tres préstecs, el 25 de juliol de 2013, per un import de 737,66 milions d'euros. Aquest Reial decret llei va ser tramitat com a projecte de llei finalitzant amb l'aprovació de la Llei 11/2013, de 26 de juliol, que va obrir una tercera fase del mecanisme de pagaments a proveïdors. En base a aquesta Llei la Generalitat va formalitzar 2 préstecs al novembre i desembre de 2013, respectivament, que a 31 de desembre de 2014 tenen un import de deute viu de 1.488,68 milions d'euros, corresponent al primer tram de la tercera fase. A càrrec del segon tram de la tercera fase, establert per Reial Decret llei 8/2013, de 28 de juny, s'ha formalitzat al febrer de 2014 un préstec, amb un deute viu a final d'any de 2.305,68 milions d'euros.

Per atendre les seves necessitats financeres, la Generalitat de Catalunya també es va adherir al nou mecanisme de recolzament a la liquiditat de les comunitats autònomes, creat pel Reial decret llei 21/2012, de 13 de juliol, de mesures de liquiditat de les administracions públiques i en l'àmbit financer. El deute viu del finançament obtingut a càrrec del FLA (Fons

de Liquiditat Autònomic) 2012 ascendeix a 31 de desembre de 2014 a 6.664,81 milions d'euros, d'un préstec formalitzat el 5 d'octubre de 2012, destinat a atendre el dèficit i part dels venciments de l'any 2012 de valors emesos i préstecs. El Reial decret llei 6/2013, de 22 de març, de protecció als titulars de determinats productes d'estalvi i inversió i altres mesures de caràcter financer va modificar el Reial Decret llei 21/2012 i va obrir un nou FLA. El finançament obtingut a càrrec del FLA 2013 va ascendir a 10.814,74 milions d'euros, formalitzats mitjançant un préstec de 18 de febrer de 2013. El FLA 2014 ha suposat l'obtenció d'un finançament de 7.912,76 milions d'euros. Al tancament de 2014, la Generalitat té, per tant, un total de 32.165,68 milions d'euros de deute viu obtinguts dels nous mecanismes d'accés a la liquiditat iniciats el 2012.

Quadre A.II.1

Mecanismes de recolzament a la liquiditat. 2014

(Milions d'euros)

Concepte	Deute viu	Cost mitjà
ICO venciments financers	347,93	5,48%
Fons per pagaments a proveïdors (primera fase)	1.893,42	5,54%
Fons de Liquiditat Autònomic (FLA) 2012	6.664,81	5,20%
Fons per pagaments a proveïdors (segona fase)	737,66	4,18%
Fons de Liquiditat Autònomic (FLA) 2013	10.814,74	4,04%
Fons per pagaments a proveïdors (tercera fase, tram 1)	1.488,68	3,34%
Fons per pagaments a proveïdors (tercera fase, tram 2)	2.305,68	3,34%
Fons de Liquiditat Autònomic (FLA) 2014	7.912,76	2,10%
Total	32.165,68	

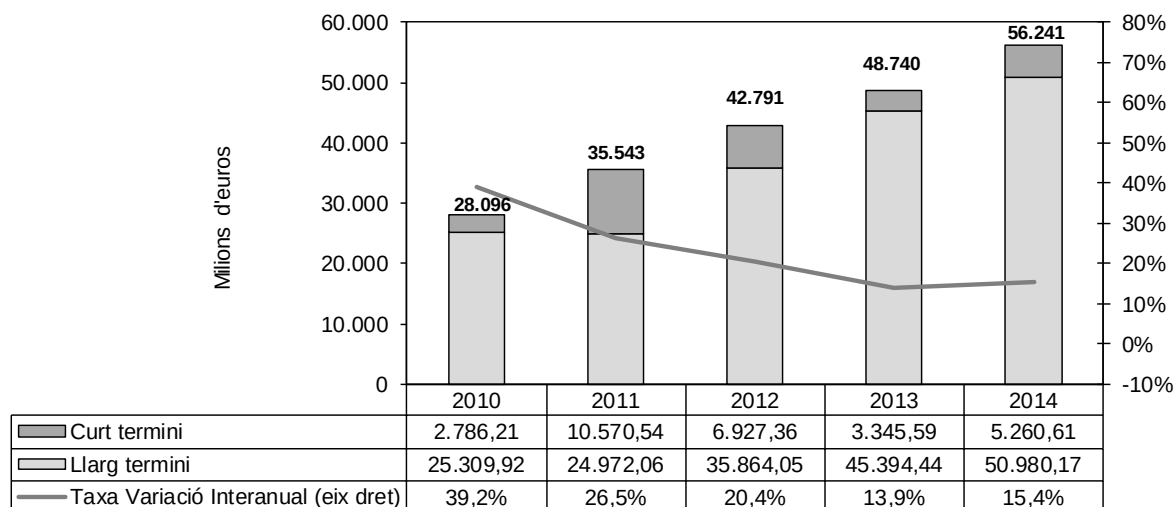
Font: Generalitat de Catalunya. Departament de la Vicepresidència i d'Economia i Hisenda.

Increment del deute viu i minoració de l'import avalat

El volum de deute viu de la Generalitat de Catalunya a tancament de 2014 es va situar en 56.240,77 milions d'euros, dels quals 50.980,17 milions, corresponen a deute a llarg termini. Mentre el deute a llarg termini ha passat a representar el 90,6% del total en 2014 (un 93,1% en 2013), el deute a curt termini ha augmentat, situant-se en 5.260,61 milions d'euros (3.345,59 milions d'euros en 2013). Aquest augment del deute de la Generalitat de Catalunya es deu en bona part a l'absorció del deute de les empreses del sector públic, tant a través dels mecanismes de liquiditat com de les renovacions dels préstecs amb les diferents entitats de crèdit.

Gràfic A.II.1

Volum de deute viu de la Generalitat de Catalunya

Font: Generalitat de Catalunya. Departament de la Vicepresidència i d'Economia i Hisenda.

Des de 2013 els censos emfitèutics, que fins aleshores computaven com a endeutament no financer, estan inclosos com a deute financer, de la mateixa manera que el *confirming* o confirmació de pagaments des de 2012 va passar a ser inclòs com a endeutament financer de la Generalitat, d'acord amb la decisió d'Eurostat "*The statistical recording of some operations related to trade credits incurred by government units*", de 31 de juliol de 2012, quedant així recollit a les dades del Banco de España. Per altra banda, el pagament a compte de terceres persones tanca a zero el 2014.

Pel que fa al total del risc en avals que ha concedit la Generalitat a final de 2014 és de 3.851,90 milions d'euros, xifra que representa una minoració de 559,06 milions d'euros respecte de l'any anterior, degut a la minoració d'avals a societats mercantils participades per la Generalitat (-100,32 milions d'euros) i especialment per la minoració del deute viu dels bons emesos pels fons de titulització d'actius que estan avalats per la Generalitat de Catalunya (-408,06 milions d'euros). Del total avalat, 2.723,23 milions corresponen a organismes i empreses públiques. De la resta, 970,01 milions, corresponen a fons de titulització d'actius. Aquests avals corresponen als programes de garantia FTGENCAT que es van dur a terme entre 2002 i 2009, dirigits a facilitar la inversió de les petites i mitjanes empreses catalanes (pimes), en virtut dels quals la Generalitat podia avalar fins a un 80% de valors amb una qualificació mínima "AA" emesos per fons de titulització. La garantia dels bons titulitzats només podien ser préstecs amb garantia concedits a pimes catalanes, i les entitats financeres que concedien els préstecs havien de reinvertir la liquiditat obtinguda amb la titulització en nous préstecs a pimes catalanes. Les titulitzacions solien fer-se amb préstecs hipotecaris que tenien béns immobles residencials i comercials de primer ordre

com a garantia. La ràpida amortització dels títols emesos per aquests fons està permetent que el risc viu dels avals concedits per la Generalitat disminueixi també a gran velocitat. Actualment, el risc viu per aquest concepte representa el 14,5% de l'import avalat inicialment.

Quadre A.II.2

Avals concedits per la Generalitat

(Milions d'euros)

	2010	2011	2012	2013	2014
Organismes autònoms i empreses					
a) públiques de la Generalitat de Catalunya	148,90	221,76	2.830,26	2.858,34	2.723,23
a.1) Organismes autònoms	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
a.2) Entitats de dret públic	0,00	0,00	1.939,69	2.054,78	2.026,91
a.3) Societats participades	83,08	164,00	847,45	767,53	667,21
a.4) Consorcis	64,04	56,52	42,23	35,50	29,11
a.5) Fundacions	1,77	1,25	0,89	0,52	0,00
b) Altres	3.974,84	3.092,07	2.168,58	1.552,62	1.128,67
b.1) Empreses privades	0,09	0,09	190,42	174,22	158,66
b.2) Fons de titulació d'actius	3.974,75	3.091,98	1.978,16	1.378,40	970,01
Total	4.123,75	3.313,84	4.998,83	4.410,96	3.851,90

Font: Generalitat de Catalunya. Departament de la Vicepresidència i d'Economia i Hisenda.

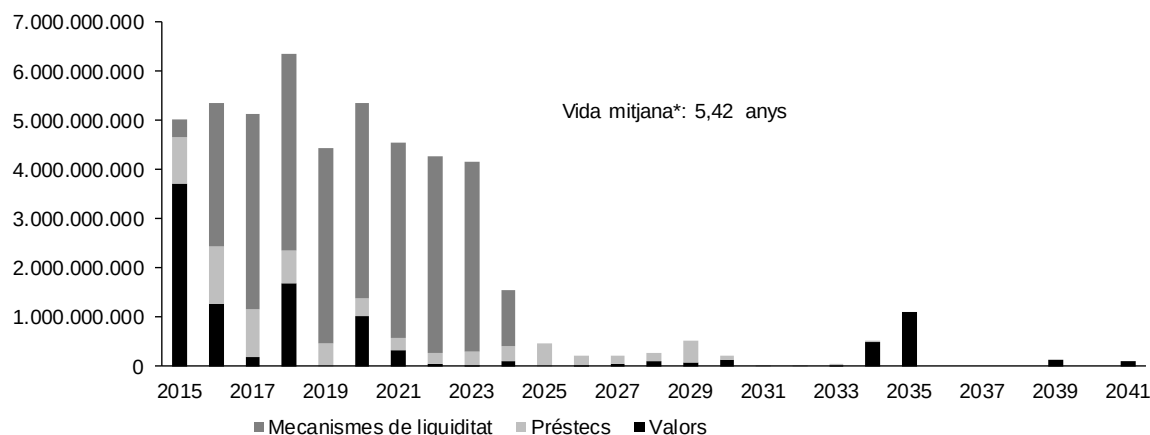
Calendari d'amortitzacions

El calendari d'amortitzacions de l'endeutament a llarg termini assoleix una vida mitjana de 5,42 anys.

Gràfic A.II.2

Calendari d'amortitzacions a llarg termini. 31/12/2014

Milions d'euros

* Tenint en compte l'endeutament a curt, la vida mitjana global és de 5,00 anys

Font: Generalitat de Catalunya. Departament de la Vicepresidència i d'Economia i Hisenda.

Ràting creditici

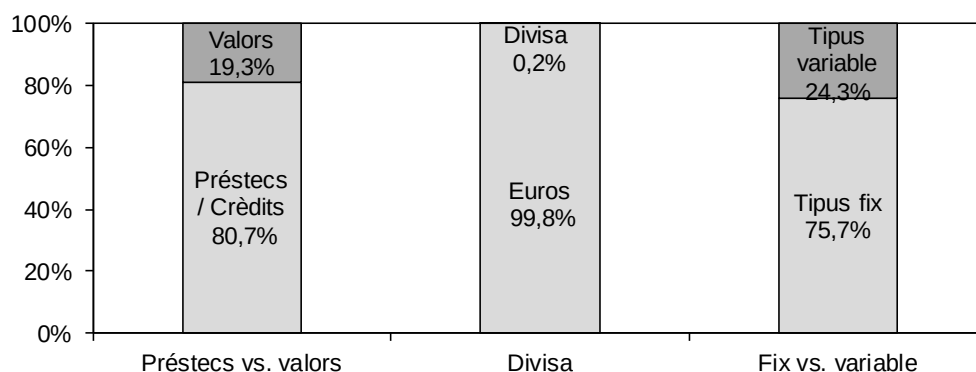
Durant el 2014 Moody's millora el ràting o qualificació creditícia de Ba3 a Ba2 i Standard & Poor's millora la perspectiva de negativa a estable. Així el ràting de la Generalitat de Catalunya es situa a finals d'any en Ba2 (perspectiva positiva) segons Moody's, BB (perspectiva estable) segons Standard & Poor's i BBB- (Rating Watch Negative) segons Fitch.

Instruments de finançament, risc de tipus d'interès i cost del deute

Pel que fa a l'estructura de la cartera d'endeutament de la Generalitat de Catalunya, durant el 2014 ha continuat l'increment del pes del deute viu en préstecs i línies de crèdit, derivat principalment dels nous mecanismes de finançament sota la forma de crèdits a càrrec del Fons de Liquiditat Autonòmica. Així mateix, quant a instruments de finançament i risc de tipus d'interès, continua l'augment del percentatge de la cartera a tipus fix que passa del 67,3% en 2013 al 75,7% en 2014. La cartera del deute no presenta risc en divisa, ja que les emissions denominades en divises estan cobertes, com a conseqüència del criteri de prudència adoptat.

Gràfic A.II.3

Estructura de la cartera del deute

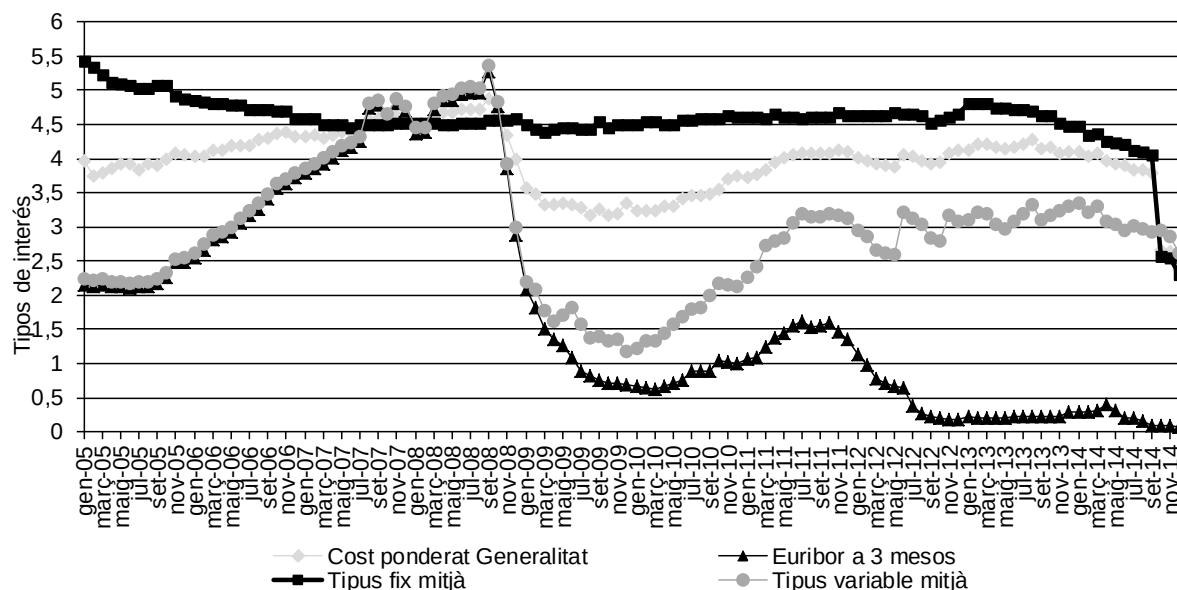

Font: Generalitat de Catalunya. Departament de la Vicepresidència i d'Economia i Hisenda.

En 2014 s'ha minorat molt considerablement el cost de l'endeutament per l'efecte dels nous mecanismes de liquiditat i les baixades dels marges de les noves operacions i dels principals índex de referència de les operacions a tipus variable. D'aquesta manera, a 31 de desembre de 2014, el cost mitjà se situa en una xifra de mínims històrics, el 2,37% (4,1% el 2013).

Gràfic A.II.4

Components del cost del deute

Font: Generalitat de Catalunya. Departament de la Vicepresidència i d'Economia i Hisenda.

El total d'interessos pagats d'acord amb l'estat d'execució del pressupost de 2014 ascendeix a 1.923 milions d'euros.

Mercat primari. Característiques dels programes de bons i obligacions

El 23 de juliol de 1996 la Generalitat de Catalunya va posar en marxa, amb l'aprovació del Decret 270/1996, on es recullen les característiques que regulen el funcionament de les emissions, el programa de valors a mitjà i llarg termini negociables al mercat de valors de la Borsa de Barcelona, en connexió amb Euroclear i Clearstream.

Per adaptar-se ràpidament als canvis en els mercats financers a conseqüència de la crisi, el març de 2009 la Generalitat va iniciar el Programa d'emissió de valors Euro Medium Term Notes (EMTN), cotitzat a la Borsa de Luxemburg, que permet un millor acostament als inversors i, per tant, l'accés a millors fonts de finançament i en condicions més favorables.

Durant els anys 2012-2014, a causa de les circumstàncies del mercat, no s'han emès pagarés del programa de subhastes regulars, ni pagarés singulars domèstics. Tampoc s'han emès pagarés del programa Euro-Commercial Paper (ECP) iniciat el juliol del 2010 durant els anys 2013-2014.

Ateses les circumstàncies actuals i la dificultat d'obtenir tot el finançament necessari en el mercat institucional, la Generalitat de Catalunya va iniciar l'any 2010 una nova via de captació de fons amb emissions de bons dirigides directament als inversors detallistes.

Atesa l'elevada demanda que hi va haver en les emissions i la bona recepció que va tenir entre els petits inversors per aquesta via es van arribar a captar 12.727 milions d'euros en successives emissions la darrera de les quals va ser el maig de 2012. A 31 de desembre de 2014, els bons dirigits a inversors detallistes estan totalment amortitzats.

Mercat secundari. Compravenda en mercats secundaris

Els valors emesos per la Generalitat de Catalunya, d'acord amb el seu programa d'emissió domèstic, estan adscrits al sistema de compensació i liquidació de la Borsa de Barcelona, en connexió amb Euroclear i Clearstream. Així mateix, aquests valors s'inclouen a la llista d'actius acceptats com a garantia pel Banc Central Europeu en les operacions de regulació de política monetària.

Quadre A.II.3						
Valors de la Generalitat de Catalunya a mitjà i llarg termini						31/12/2014
ISIN ¹	Cupó (%)	Data d'amortització	Termini (anys)	Proper cupó	Divisa	Saldo en circulació (milions d'euros)
Emissions domèstiques						
ES00000950K6	EURIBOR03M + 4,500	30/03/15	0,24	30/03/15	T	EUR 400,00
ES00000950F6	5,750	25/06/15	0,48	25/06/15	A	EUR 1.000,00
ES0000095739	EURIBOR06M + 0,010	13/07/15	0,53	13/01/15	S	EUR 260,00
ES0000095861	3,875	15/09/15	0,71	15/09/15	A	EUR 1.074,78
ES0000095267	10,900	16/11/15	0,88	16/11/15	A	EUR 36,06
ES0000095747	EURIBOR06M + 0,010	13/07/16	1,53	13/01/15	S	EUR 200,00
ES0000095895	4,300	15/11/16	1,88	16/11/15	A	EUR 934,13
ES0000095788	EURIBOR06M + 0,120	17/10/17	2,80	17/04/15	S	EUR 140,00
ES0000095929	4,750	04/06/18	3,43	04/06/15	A	EUR 1.269,00
ES0000095812	EURIBOR06M + 0,100	13/06/18	3,45	15/06/15	S	EUR 250,00
ES00000950E9	4,950	11/02/20	5,12	11/02/15	A	EUR 1.000,00
ES0000095796	EURIBOR06M + 0,140	17/10/22	7,80	17/04/15	S	EUR 60,00
ES0000095614	5,250	05/10/23	8,77	05/10/15	A	EUR 27,05
ES00000950C3	EURIBOR06M + 1,300	08/09/24	9,70	09/03/15	S	EUR 80,00
ES0000095978	2,550	17/02/26	11,14	17/02/15	A	EUR 20,00
ES0000095986	2,550	17/02/27	12,14	17/02/15	A	EUR 20,00
ES0000095994	2,550	17/02/28	13,14	17/02/15	A	EUR 20,00
ES0000095606	5,325	05/10/28	13,77	05/10/15	A	EUR 90,74
ES0000095853	4,690	28/10/34	19,84	28/10/15	A	EUR 500,00
ES0000095879	4,220	26/04/35	20,33	27/04/15	A	EUR 1.120,00
Emissions EMTN en Euros						
XS0499156080	3,875	07/04/15	0,27	07/04/15	A	EUR 850,00
XS0518578017	BANESTFE01 + 0,000	05/08/15	0,59	05/08/15	V	EUR 1,50
XS0542439954	BANESTFE02 + 0,000	04/11/15	0,84	04/11/15	V #	EUR 1,50
XS0542440291	BANESTFE03 + 0,000	11/01/16	1,03	11/01/16	V	EUR 2,00
XS0497940295	EURIBOR03M + 0,650	06/04/17	2,27	06/01/15	T	EUR 50,00
XS0504018044	4,801	31/07/20	5,59	31/07/15	A	EUR 30,00
XS0449850980	4,900	15/09/21	6,71	15/09/15	A	EUR 336,75
XS0429434870	5,900	20/05/24	9,39	20/05/15	A	EUR 21,90
XS0513439132	INFLACIÓ + 3,000	27/05/27	12,41	27/05/15	A	EUR 30,00
XS0427471148	CMS10A + 0,000	11/05/29	14,37	11/05/15	A	EUR 70,00
XS0449353332	5,219	10/09/29	14,70	10/09/15	A	EUR 20,00
XS0506861243	5,400	13/05/30	15,38	13/05/15	A	EUR 25,00
XS0513009711	5,900	28/05/30	15,42	28/05/15	A	EUR 105,00
XS0544970329	5,950	01/10/30	15,76	01/10/15	A	EUR 10,00
XS0620232446	EURIBOR03M + 3,600	15/02/33	18,14	16/02/15	T	EUR 17,70
XS0522550580	6,350	30/11/41	26,93	30/11/15	A	EUR 100,00
TOTAL EN EUROS						10.173,11
Deute en monedes fora de la UEM						
ISIN ¹	Cupó (%)	Data d'amortització	Termini (anys)	Proper cupó	Divisa	Saldo en circulació (milions d'euros)
Emissions EMTN en divises						
CH0104976649	2,315	10/09/15	0,69	10/09/15	12	CHF 41,58 ³
CH0104976615	2,355	10/11/15	0,86	10/11/15	12	CHF 41,58 ³
CH0110411532	2,750	24/03/16	1,23	24/03/15	12	CHF 131,13 ³
US371470AB11	6,250	15/12/18	3,96	15/06/15	6	USD 170,96 ³
XS0449850634	2,965	08/09/39	24,70	09/03/15	6	JPY 134,88 ³
TOTAL EN DÍMSES						520,13 ³

¹ Sistema internacional d'identificació numèrica de valors.

² Un únic cupó a venciment.

³ Contravalor en euros incloent-hi instruments de cobertura.

Font: Generalitat de Catalunya. Departament de la Vipresidència i d'Economia i Hisenda.

Sector públic empresarial de la Generalitat de Catalunya

L'endeutament de la Generalitat i el seu sector públic, del qual es facilita una relació en l'apèndix I, ha assolit els 67.584,89 milions d'euros el 2014, el 83,2% dels quals corresponen, directament, a la mateixa Generalitat de Catalunya. Per tipus d'organismes, la major part de l'endeutament correspon a les entitats de dret públic, entre les quals destaca Infraestructures Ferroviàries de Catalunya amb un deute de 4.140,53 milions d'euros, l'Institut Català de Finances amb 2.537,44 milions d'euros, l'Agència Catalana de l'Aigua amb 833,74 milions, l'Institut Català del Sòl amb 657,16 milions i Ferrocarrils de la Generalitat de Catalunya amb 499,65 milions d'euros. Entre les societats mercantils participades al 100% per la Generalitat, cal destacar l'endeutament de Infraestructures de la Generalitat de Catalunya, SAU amb 487,19 milions d'euros, i entre la resta d'entitas amb diferent grau de participació cal esmentar Fira 2000 amb 405,29 milions d'euros, Arrendadora Ferroviària, SA amb 286,89 milions i Barcelona Sagrera Alta Velocitat, SA amb 206,99 milions d'euros. Entre els consorcis: Consorci Sanitari Integral amb 109,73 milions d'euros, Consorci Urbanístic Desenvolupament del Centre Direccional de Cerdanyola del Vallès amb 90 milions, Consorci Mar Parc Salut Barcelona amb 56,58 milions, i Consorci del Barri de la Mina amb 41,63 milions d'euros. Entre les fundacions, les de l'Hospital de la Santa Creu i Sant Pau, amb 463,34 milions.

D'altra banda, el deute de la Comunitat Autònoma de Catalunya computable d'acord amb el Sistema Europeu de Comptes (SEC) va assolir els 64.458 milions d'euros, el 87,3% dels quals pertanyen directament a la mateixa Generalitat de Catalunya.

Quadre A.II.4

Endeutament viu a 31 de desembre de 2014

(Milions d'euros)

	2010	2011	2012	2013	2014	% Var 2014/2013
Generalitat	28.096,13	35.542,60	42.791,41	48.740,03	56.234,18	15,4
Universitats	0,00	0,00	24,07	25,68	63,41	147,0
Organismes autònoms administratius	0,00	0,00	0,00	3,11	2,82	-9,2
Organismes autònoms industrials, comercials o anàlegs	190,84	172,64	146,66	0,37	0,35	-4,9
Entitats de dret públic	9.120,21	9.796,96	9.563,31	9.214,72	8.738,73	-5,2
Societats mercantils	1.505,04	1.688,82	2.006,56	1.794,34	1.468,48	-18,2
Consortis	586,65	519,43	487,04	474,93	469,96	-1,0
Fundacions	607,28	648,99	632,07	615,30	606,96	-1,4
Total¹	40.106,15	48.369,44	55.651,12	60.868,47	67.584,89	11,0

¹ No inclou el deute finançat per l'ICF perquè s'inclou en el deute d'aquesta entitat.

Total SEC²	31.740,67	41.911,58	50.044,79	57.378,42	64.458,00	12,3
------------------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	-------------

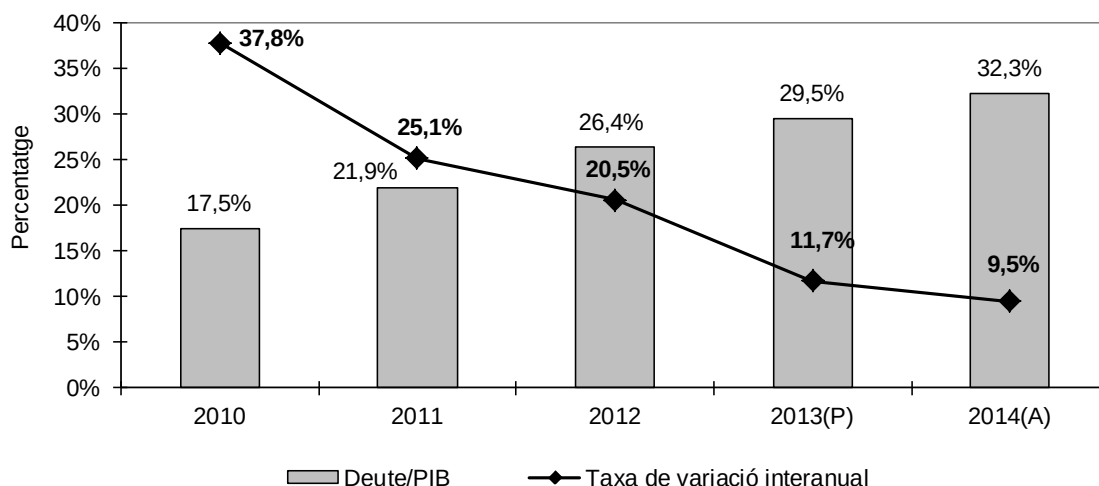
² Com a conseqüència del nou sistema de classificació del Banc d'Espanya, des del 2010, el deute SEC també inclou el deute d'entitats SEC finançat per l'ICF.

Font: Generalitat de Catalunya. Departament de la Vicepresidència i d'Economia i Hisenda.

L'increment del deute en xifres absolutes, durant l'exercici, ha suposat un increment del nivell d'endeutament d'acord amb el Sistema Europeu de Comptes respecte del PIB, fins a situar-lo en el 32,3%.

Gràfic A.II.5

Deute sector administració pública de la Generalitat (SEC) en % PIB

(P) Provisional

(A) Avanç

Font: Banc d'Espanya. Inclou Administració general, organismes autònoms administratius, universitats i empreses públiques dependents sectoritzades com a administracions públiques.

